

**AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE
KİŞİSEL ÖĞRENME ORTAMININ
YABANCI DİL OLARAK
İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDE KULLANIMI
(Doktora Tezi)
Nil GÖKSEL
Eskişehir, 2018**

**AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE
KİŞİSEL ÖĞRENME ORTAMININ
YABANCI DİL OLARAK
İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDE KULLANIMI**

Nil GÖKSEL

**DOKTORA TEZİ
Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Mehmet Emin MUTLU**

**Eskişehir
Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
2018**

Bu tez çalışması Anadolu üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonunca kabul edilen 1607E573 nolu proje kapsamında desteklenmiştir.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Nil GÖKSEL'in "Açık ve Uzaktan Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanımı" başlıklı tezi 02 Ocak 2018 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Uzaktan Eğitim Anabilim Dalında, Doktora tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı) : Doç.Dr.Mehmet Emin MUTLU
Üye : Prof.Dr.Gülsün KURUBACAK
Üye : Prof.Dr.Belgin AYDIN
Üye : Prof.Dr.Nurettin ŞİMŞEK
Üye : Yrd.Doç.Dr.C.Murat KANDEMİR

İmza

Prof.Dr.Enfel ŞIKLAR
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE KİŞİSEL ÖĞRENME ORTAMININ YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDE KULLANIMI

Nil GÖKSEL

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ocak 2018

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Emin MUTLU

İnternetin akademik alandaki varlığına koşut olarak Kişisel Öğrenme Ortamları, bireysel öğrenmenin kişisel boyutta yapılandırılmasına, planlanmasına ve paylaşılmasına izin veren platformlar haline gelmişlerdir. Web 2. 0 araçlarıyla desenlenen bu ortamlar uzaktan öğrenenler tarafından bilginin öğrenme gereksinimlerine yönelik olarak seçildiği, saklandığı, işlendiği ve diğer öğrenenlerle paylaşıldığı alanlar olarak nitelendirilebilir. Birleştirilmiş ortamlar olarak bireysel öğrenmede büyük bir etkiye sahip olduğu düşünülen Kişisel Öğrenme Ortamı, kişiselleştirilmiş izlencelerin tasarımına izin veren ve çevrimiçi katılımı destekleyen ağsal yapısıyla Açık ve Uzaktan Öğrenmeyi desteklemektedir. Buna ek olarak, yabancı dil öğrenimi, özellikle uzaktan öğrenen bireyler için edinilmesi gerekli bir beceridir. Finansal ve zaman içerikli sınırlamalar nedeniyle, öğrenimlerini kampüs dışında gerçekleştirmek zorunda kalan yetişkin öğrenenler, sürekli gelişim gösteren Web 2.0 araçları sayesinde kendi Kişisel Öğrenme Ortamlarını dil öğrenmeye yönelik olarak düzenleyebilirler.

Dil öğrenimi, Açık ve Uzaktan Öğrenme bağlamında değerlendirildiğinde bu çalışmanın odak noktaları, kampüs dışında eğitim gören uzaktan öğrenenlerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenmelerine yönelik olarak kendi oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamlarını incelemeyi, öğrenenlerin yaşam boyu kişisel gelişimlerini ve bireysel üretkenliklerini değerlendirmeyi ve gelecek çalışmalara katkısı olması açısından Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin bir tasarım çerçevesi önerisinde bulunmayı içermektedir. Öğreticinin aktif rehberlik rolünü üstlendiği bu çalışmada, kampüs dışında eğitim gören uzaktan öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamında gerekli gördükleri özelliklerin neler olduğu, ortamın nasıl tasarlanması gerektiği ve ortamın İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrenen görüşlerinin neler olduğu değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, tasarım tabanlı araştırmanın beş döngüsü olan Analiz, Tasarım, Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirme aşamaları çerçevesinde yapılmıştır. Analiz aşamasında, Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özelliklere ulaşmaya çalışılarak birinci araştırma sorusuna, uygulama aşamasında öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamlarını nasıl tasarlanması gerektiği yönünde elde edilen bulgular ile ikinci araştırma sorusuna ve son olarak İngilizce öğrenmede kullanılacak bütüncül bir sistem oluşturmak için öğrencilerin görüşleri ile üçüncü araştırma sorusuna yanıt sağlanmıştır. Tasarım tabanlı araştırma sürecinde nitel veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Araştırma sorularına bağlı olarak ulaşılan verilere göre, her bir öğrenen diğer bir öğrenenden farklı öğrenme deneyimine sahiptir ve bu yüzden Kişisel Öğrenme Ortamı kişiye özgü olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Öğrenme Ortamı, Açık ve Uzaktan Öğrenme, yabancı dil olarak İngilizce öğrenimi, kişisel öğrenme, Web 2.0

ABSTRACT

UTILIZING THE PERSONAL LEARNING ENVIRONMENT FOR ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE WITHIN THE SCOPE OF OPEN AND DISTANCE LEARNING

Nil GÖKSEL

Department of Distance Education

Anadolu University, Graduate School of Social Sciences, January 2018

Supervisor: Mehmet Emin MUTLU, Ph.D.

With the advent of internet in academic areas, Personal Learning Environments have become tools which enable personal learning to be planned and shared. These environments, designed upon Web 2.0 tools, can be regarded as the platforms through which distance learners choose, keep, work on and share information with others according to their learning needs. Personal Learning Environments considered to have a huge impact on personal learning as combined platforms, support Distance Education with its unique form that allows designing personalized syllabi and online participation within a networked structure. Moreover, foreign language learning is a necessary skill especially for distant learners. Adult learners who have to learn out of campus due to financial restrictions or time limitations can organize their own Personal Learning Environments for foreign language learning through Web 2.0 tools which are constantly being developed.

When language learning is evaluated within the scope of Open and Distance Learning, the focus of this dissertation includes exploring Personal Learning Environments for learning English as a foreign language, interpreting lifelong self-improvement of learners and productivity, and proposing a framework for a sample Personal Learning Environment that could also be used for future studies. This study, in which the tutor takes an active guiding role, assesses what the learning outcomes are for distant learners who are studying off-campus within a Personal Learning Environment, what they need, how the environment should be designed and how to create a holistic system that will help the environment to be used for English learning. All those evaluations were carried out within the framework of five cycles of design-based research namely Analysis, Design, Development, Implementation and Evaluation. In the Analysis phase, the first research question related to the characteristics of a Personal Learning Environment was tried to be explained, in the Design phase, the findings in relation with the second research question regarding how learners' Personal Learning Environments should be designed were collected and finally third research question was answered with the opinions of distant learners in order to create a holistic system that will be used in learning English. Qualitative data were collected and analyzed during the design-based research process. Depending on the research findings, each learner has a different learning experience from other learners and therefore the Personal Learning Environment must be unique for each individual.

Key Words: Personal Learning Environment, Open and Distance Learning, learning English as a foreign language, personal learning, Web 2.0

ÖNSÖZ

İnternetin eğitim alanındaki yaygın etkisiyle ortaya çıkan yeni süreçte, öğrenen ve öğreten rolleri sadece örgün eğitimde değil, Açık ve Uzaktan Öğrenmede de değiştirmiştir. Bu değişimin içinde Web 2.0 araçlarıyla desteklenen ve bireysel öğrenmeye katkı sağlayan Kişisel Öğrenme Ortamı öğrenenler tarafından sürekli geliştirilebilen etkin bir eğitsel hazine olarak öğrenmeyi daha planlı ve hedefe yönelik hale getirmiştir. Bu sayede, öğrenenlerin ellerinde yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik tasarladıkları, kendi öğrenme deneyimlerini birebir yansıtan ve yaşam boyu geliştirebildikleri ortamlar bulunmaktadır. Bu çalışmanın odak noktası, ideali dil uzmanları ve teknologlar tarafından ön görülen bir Kişisel Öğrenme Ortamının, öğrenenler tarafından hayata geçirilmesini sağlamak ve Açık ve Uzaktan Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanımını etkinleştirmek olmuştur.

Yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik değerlendirilen bu çalışmada, Kişisel Öğrenme Ortamının öğrenciler tarafından hayata geçirilmesindeki zorlu tasarım aşamalarına yön vermemde sağladığı değerli katkıları için Danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet Emin MUTLU Hocama, araştırmamın doğru yönlendirilmesinde ve yapılandırılmasında bilgi ve tecrübesinden her daim yararlanma fırsatını bulduğum Sayın Prof. Dr. Gülsün KURUBACAK Hocama ve Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil öğrenimindeki somut uygulama örnekleri konusunda ufku genişleten Sayın Prof. Dr. Belgin AYDIN Hocama en derin şükranlarımı ve saygılarımı sunarım.

Jüri Üyelerim Sayın Prof. Dr. Nurettin Şimşek Hocama ve Sayın Yard. Doç. Dr. Celal Murat KANDEMİR Hocama tez değerlendirmesi sürecinde yaptıkları titiz değerlendirmelerinden ve yönlendirmelerden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma sürecim boyunca, iş yoğunluklarına rağmen görüşmelerime gönüllü olarak katılan dil uzmanı ve teknolog arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, çalışmamı tamamlamamda desteklerini her daim hissettiğim akademisyen arkadaşlarım Yard. Doç. Dr. Serpil KOÇDAR, Yard. Doç. Dr. Tülay GÖRÜ DOĞAN, Yard. Doç. Dr. Kadriye KOBAK UZUN, Yard. Doç. Dr. Abdulkadir KARADENİZ ve Uzman Dr. Aras BOZKURT'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Gerek özel, gerek öğrencilik yaşamlarından zaman ayırarak 13 hafta boyunca Kişisel Öğrenme Ortamlarını büyük bir azimle tasarlayan tüm öğrenen arkadaşlarıma, çalışmamı bu denli sahiplendikleri için kalben minnettarım. Onlar bu tezin gizli kahramanlarıdır.

Ve son olarak değerli aileme akademik başarıyı elde etmem adına göstermiş oldukları koşulsuz fedakârlık, destek ve anlayış için ve kıymetli oğluma çalışma boyunca karşılaştığım tüm zorluklara rağmen devam etmemde yaşam kaynağım olduğu için teşekkür ederim.

Nil GÖKSEL

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla” tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

NİL GÖKSEL

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
GÖRSELLER DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Sorun	1
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	3
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Tanımlar	4
2. ALANYAZIN	6
2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Öğrenmeyi Destekleyen Ortamlar	6
2.2. Kişisel Öğrenme Ortamı ve Bireysel Öğrenmede Zenginlik	13
2.3. Yabancı Dil Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının Kullanımı	20
2.4. Çalışmanın Kuramsal Yapısı	25
2.4.1. Sosyal yapılandırmacı kuram (social constructivism):	25
2.4.2. Öz yönetimli öğrenme (self regulated learning):	26
2.4.3. Kuramsal matris	27
3. YÖNTEM	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Araştırma Alanı ve Katılımcılar	33
3.3. Veri Toplama Araçları	36
3.3.1. Analiz aşamasında kullanılan veri toplama araçları:	37
3.3.2. Uygulama aşamasında kullanılan veri toplama araçları:	38
3.4. Verilerin Analizi	42
3.4.1. Verilerin düzenlenmesi	42

3.4.2. Verilere ilişkin ortak temaların belirlenmesi	43
3.4.3. Görüşme soru ve yanıtlarının uzaktan eğitim uzmanlarına gönderilmesi	43
3.4.4. Veri sağlamanın yapılabilmesi için iki uzaktan eğitim uzmanının görüşlerinin alınması.....	43
3.4.5. Araştırmacının kendisinin ve uzmanların belirledikleri ana temaları karşılaştırması	43
3.4.6. Araştırmacının görüşme sorularının yanıtlarına son şeklini vermesi	43
3.4.7. Araştırmanın raporlaştırılması	43
3.5.Araştırmada Gerçekleştirilen Aşamalar.....	43
3.5.1. Analiz aşaması	45
3.5.2. Tasarım aşaması.....	45
3.5.3. Geliştirme aşaması.....	45
3.5.4. Uygulama aşaması	47
3.5.4.1. Birinci oturum	47
3.5.4.2. İkinci oturum	49
3.5.5. Değerlendirme aşaması	51
3.6.Araştırmanın İnanırlılığı.....	52
3.7.Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri.....	52
4. BULGULAR VE YORUM	53
4.1.Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanılmak Üzere Bir Kişisel Öğrenme Ortamının Sahip Olması Gereken Özellikler:	53
4.1.1. Analiz aşamasında gerçekleştirilen görüşmeler:	53
4.2.Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanılmak Üzere Bir Kişisel Öğrenme Ortamının Tasarlanması	94
4.2.1. Uygulamanın birinci oturumundan sonra gerçekleştirilen görüşmeler:	94
4.2.2. Uygulamanın ikinci oturumundan sonra gerçekleştirilen görüşmeler:	107
4.3.Kişisel Öğrenme Ortamının Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanılmasına Yarayacak Bütünsel Bir Sistemin Oluşturulmasına Yönelik Görüşler	
119	
5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	126
5.1.Analiz Aşamasının Sonuçları.....	126
5.2.Uygulama Aşamasının Sonuçları	130
5.2.1. Birinci oturumdan elde edilen sonuçlar	130
5.2.2. İkinci oturumdan elde edilen sonuçlar	131

5.3. Değerlendirme Aşamasından Elde Edilen Sonuçlar	132
5.4. Tartışma	133
5.4.1. Uygulama aşamasının oturumlarına ilişkin tartışma	136
5.5. ÖNERİLER	138
KAYNAKÇA	140
EKLER	
ZGEMİş	

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Tablo 2.1. İnternet'in gelişim dönemleri: web 1.0- web 2.0-web 3.0- web 4.0	7
Tablo 2.2. E-öğrenme 1.0 ve e-öğrenme 2.0'ın karşılaştırması	8
Tablo 2.3. E-öğrenmenin gelişimi	10
Tablo 2.4. E-öğrenme 0.5/ e-öğrenme 1.0/ e-öğrenme 2.0/ e-öğrenme 3.0 karşılaştırması	12
Tablo 2.5. Kuramsal matris	28
Tablo 3.1. Uzman katılımcıların çalışma alanlarına ilişkin bilgiler	34
Tablo 3.2. Araştırma katılımcılarının eğitim durumlarına ilişkin bilgiler	36
Tablo 3.3. Araştırmada gerçekleştirilen aşamalar	44
Tablo 3.4. Araştırma katılımcılarının oluşturdukları kişisel öğrenme ortamı (koo)	48
Tablo 4.1. Amaç belirleme (öğretici)	54
Tablo 4.2. Amaç belirleme (öğrenen)	56
Tablo 4.3. Öz-gözlemeleme (öğretici)	59
Tablo 4.4. Öz-gözlemeleme (öğrenen)	62
Tablo 4.5. Öz-değerlendirme (öğretici)	67
Tablo 4.6. Öz-değerlendirme (öğrenen).....	69
Tablo 4.7. Görevler (öğretici)	72
Tablo 4.8. Görevler (öğrenen)	76
Tablo 4.9. Yardım isteme (öğretici)	80
Tablo 4.10. Yardım isteme (öğrenen)	83
Tablo 4.11. Zaman planlaması ve yönetimi (öğretici)	86
Tablo 4.12. Zaman planlaması ve yönetimi (öğrenen)	90
Tablo 4.13. Birinci oturum görüşmeleri (öğrenen)	95
Tablo 4.14. İkinci oturum görüşmeleri (öğrenen)	108
Tablo 4.15. Değerlendirme aşamasında elde edilen temalar ve alt temalar	120

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

ŞEKİL 2.1. Web 2.0 araçlarının kullanıldığı kategoriler.....	16
ŞEKİL 2.2. Kuram, amaç ve ölçme aracı arasındaki ilişki.....	30
ŞEKİL 3.1. Gerçekleştirilen aşamaların akışı	37
ŞEKİL 3.2. Örnek Kişisel Öğrenme Ortamı	45
ŞEKİL 3.3. İngilizceye yönelik Kişisel Öğrenme Ortamı.....	46
ŞEKİL 3.4. Kişisel Öğrenme Ortamında iyileştirilmesi istenen adımlar	50
ŞEKİL 3.5. İngilizceye yönelik geliştirilen Kişisel Öğrenme Ortamı	50

GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Görsel 3.1. Kişisel Öğrenme Ortamı- Symbaloo.....	46
Görsel 3.2. Kişisel Öğrenme Ortamı- Start.Me	47
Görsel 3.3. Symbaloo (öğrenci örneği)	49
Görsel 3.4. İkinci oturum sonrasında son şekli verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamı.....	51
Görsel 3.5. Değerlendirme sonrasında son şekli verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamı.....	52

1. GİRİŞ

Bu çalışmada öğrenmenin kişisel boyutta yapılandırılmasına, planlanmasına ve paylaşılmasına izin veren Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanımına odaklanılmaktadır. Yabancı dil öğrenimi, açık ve uzaktan öğrenme kapsamında değerlendirildiğinde kampüs dışında eğitim gören öğrenenler için zor ve uzun süren bir süreçtir. Bu eksenle değerlendirildiğinde, uzaktan öğrenen bireylerin kişisel çabaları ile tasarladıkları, geliştirdikleri ve paylaştıkları Kişisel Öğrenme Ortamı, sanal bir platform olarak İngilizce öğrenmede etkin olarak işe koşulabilir. Adı geçen unsurların ayrıntılı tartışıldığı bu bölümde, çalışmanın sorunu, amacı, önemi ve sınırlılıkları sırasıyla açıklanmaktadır.

1.1. Sorun

21. yüzyılda iş ve eğitim toplumunun gereksinim duyduğu bireyler, İnternet tabanlı bilişim teknolojilerindeki hızlı değişime uyum sağlayabilen donanımlı öğrenenlerdir. Bilginin ve yeni teknolojilerin sürekli gelişimi karşısında öğrenenlerden beklenen, sahip oldukları bilgileri öğrenme gereksinimlerine yönelik olarak yönlendiren, planlayan ve paylaşım ile geliştiren bireyler haline gelmeleridir. Bu gelişim sürecinde her ne kadar internetin etkin rolü yadsınamaz ise de öğrenenler genellikle kurumlardan ve öğretmenlerden uzakta kalarak, yalnız öğrenme deneyimlerine sahip olmaktadır (Hafeez vd., 2014). Bundan dolayı, öğrenenlerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde kullanılacak Web 2.0 araçlarından yalnızca gerekli olanların seçilmesi öğrenmedeki verimi artırılabilir.

Web 2.0 araçları sürekli değişim ve gelişim göstermektedirler; ancak, araçlardaki yenilikleri takip ederek gerekli ve uygun şekilde işe koşan bireyler, kişisel öğrenmede aktif rol alabilirler. 21. yüzyıl becerilerinden biri olan Kişisel Öğrenme Ortamı ile bireysel öğrenme, kişileri öğrenme hedeflerine ulaştıracak bir öğrenme sürecini deneyimleme fırsatı verebilir (van Harmelen, 2006) ve bunun da ötesinde tek bir kişinin kişileştirdiği bir e-öğrenme sistemi üzerinde tasarlanan ortamlarda ortak bilgi oluşturulabilir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, Kişisel Öğrenme Ortamı bireysel izlencenin oluşturulduğu, ilgi alanlarına göre bilginin planlandığı ve paylaşıldığı, ağlarda diğer öğretmenlerle ve öğrenenlerle iletişim ve etkileşime geçme fırsatının yakalandığı, çevrimiçi öğrenme potansiyelinin artırıldığı, diğer öğrenenlerden tasarlanmanın, geliştirmenin ve yürütmenin öğrenildiği ortamlardır (Dabbagh ve Kitsantas, 2012).

Attwell'e (2007) göre, Kişisel Öğrenme Ortamı, öğrenme eyleminin sürekli yapıldığı bir yapı içinde öğrenenlerin kendi öğrenmelerini bireysel olarak organize ettikleri alanlardır. Wilson ve diğerlerine (2007) göre ise Kişisel Öğrenme Ortamı tek bir yazılım parçası değil, öğrenenlerin kişisel öğrenme gereksinimlerine hizmet eden ve öğrenme rutinlerinin parçası olan bir araçlar koleksiyonudur. Guth'a (2009, s.455) göre, bir hedef bağlamında yabancı dil öğrenenler, Web 2.0 araçlarını kullanarak bir Kişisel Öğrenme Ortamı oluşturduklarında var olan becerilerini daha büyük bir çevrimiçi topluluğa aktararak, katılımcı okuryazarlığını (participation literacy) artırırlar. Senkron ve asenkron etkileşimleri içeren ve yapılandırmacı (constructivist) bir yaklaşımla tasarımılanan bu ortamlar, yaşam boyu zenginleştirilen bir arşiv niteliğinde bireysel öğrenmede işe koşulabilir. İçeriklerin de aynı oranda zenginleştirildiği platformlarda öğrenenler öğrenme gereksinimlerine yönelik olarak istenen bilgiyi süzüp, özümseyip, içselleştirip, uzun süreli saklayarak kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirebilir ve yaşam boyu faydalanabilirler. Tu ve diğerleri (2012), Kişisel Öğrenme Ortamının oluşturulmasında Açık Ağa Dayalı Öğrenme Ortamlarının (Open Network Learning Environments- ONLEs) önemine de ayrıca vurgu yapmaktadır. Tu ve diğerlerine göre (2012) bu ortamlar: Yaratıcı girişimlerde yer almak için öğrenenlere yetki vermede, sosyal ağların yapılandırılmasında, sosyal içeriklerin düzenlenmesinde, yeniden organize edilmesinde, sosyal davranışların yürütülmesinde Web 2.0 araçlarını ekleyerek insanların, kaynakların ve araçların birbiriyle bütünleşmesi ile tamamıyla halka açık bir alanın tasarlanmasında etkilidir.

Açık Ağa Dayalı Öğrenme Ortamlarında, öğrenen ağları arası etkileşim dili olan İngilizcenin önemli bir yer aldığı ifade edilebilir. Uluslararası iletişimin, teknolojinin, ticaretin ana dili olan bu dil Türk vatandaşları için de özellikle bilim ve eğitim alanlarında önemli olmuştur (Kırkgöz, 2005a, s. 666). Batı dünyasının teknolojik gelişmelerini ve uluslararası iletişimi takip için İngilizce'nin Türkiye'deki gereksiniminin duyulduğu ilk yıllar 1950'lerdir (Dogancay-Aktuna, 1998). Ancak, takip eden yıllarda yabancı dil öğretimine gereken önem ne ilk ne de orta eğitim seviyesinde yeterince verilebilmiş ve dilde istenilen iletişim seviyesine gelinmesi git gide zorlaşmıştır (Kızıldağ, 2009). Yükseköğretimde de dil öğrenme çabası ve yaşanan zorluklar farklı değildir. Bu çerçevede, yapılan bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin İngilizce öğrenmeye yönelik sağladığı e-öğrenme hizmetlerine artı bir katkı sağlayarak, uzaktan öğrenenlerinin yabancı dil öğrenmelerine yönelik Kişisel Öğrenme Ortamı tasarımlarında önem taşıyabilir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, açık ve uzaktan öğrenmede kişisel öğrenme ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde nasıl kullanıldığını incelemektir. Bu doğrultuda, aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranacaktır:

1. Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı hangi özelliklere sahip olmalıdır?
2. Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı nasıl tasarlanmalıdır?
3. Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrencilerin görüşleri nelerdir?

1.3. Önem

İlgili alanyazın incelendiğinde Kişisel Öğrenme Ortamının dil öğreniminde kullanılması bağlamında yeterli araştırma bulgusuna rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında elde edilecek bulguların ilgili alanyazına katkı yapması nedeniyle çalışmanın önem taşıdığı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışma;

Öncesinde *gereksinim analizinin* saptanması açısından:

- Uzaktan öğrenenlerin, Kişisel Öğrenme Ortamını yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde nasıl ve hangi amaçla kullandığını saptamada;

Analiz sonrasında *tasarımı* hedef alarak:

- Uzaktan öğrenenlerin, tasarlanacak Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik çerçevesinin çizilmesinde ve çizilen bu çerçevenin İngilizce öğrenmedeki katkısını derinlemesine incelemede önemlidir.

Yukarıda söz edilen her iki aşama, Türkiye’de Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmasını konu alan ilk çalışma olma niteliğindedir. Özetle değerlendirildiğinde, bu çalışma ile Açıköğretim Fakültesi öğrencileri:

1. Edinmek istedikleri dile ilişkin gerekli becerileri kazanmada,
2. Dil edinim süreçlerinde Web 2.0 araçlarını etkin işe koşmada,
3. Dil edinimlerini ilgi uyandıran gerçek yaşam deneyimleriyle birleştirebilmede,

4. Tamamıyla uzaktan ve kişiye özel bir öğrenme anlayışıyla biçimlendirilen bir Kişisel Öğrenme Ortamını kendileri oluşturabilmede,
5. Kendilerine ait bu alanlardan yaşam boyu yararlanabilmede deneyim sahibi olabilirler.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışmada elde edilen tüm veriler aşağıda yer alan unsurlarla sınırlıdır:

1. Çalışma, Açık ve Uzaktan Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak yalnızca İngilizce öğreniminde nasıl kullanıldığını sorgulamakla sınırlıdır.
2. Uygulama öncesi toplanan veri araçları, teknolog ve dil uzman grubu ile 2017 yılının Mart ve Nisan ayları arasında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ile sınırlıdır.
3. Uygulama esnası ve sonrasında toplanan veriler, tamamen uzaktan İngilizce eğitimi alan ve Açık Öğretim öğrencisi olan öğrenenlerle 2017 yılının Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül ayları arasında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ile sınırlıdır.
4. Çalışma, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde farklı bölümlerde öğrenim gören veya görmüş olan katılımcılarla sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bu çalışmanın içerisinde yer alan kavramlar aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

Anlamsal Ağ (Semantik Web/Web 3.0): Veri tabanlarını bir araya getirerek, kullanıcıların tercihlerine yönelik içerik üreten, insan ile bilgisayarın gerçek zamanlı etkileşimini sağlayan ağ.

Kişisel Öğrenme Ortamı: Öğrenme hedefine yönelik olarak yaşam boyu geliştirilebilen, akademik kurum ve takvim bağımsız biçimde yönetilebilen sanal çalışma ortamları.

Sosyal Ağ (Social Web/ Web 2.0): Kullanıcıların sanal kimlikleri ile birbirleriyle yazılı ve görsel bildirimlerle sosyal iletişimine izin veren ağ.

Sosyal Anlamsal Ağ (Social Semantic Web (SSW)): Anlamsal Ağı (Semantic Web) ve Sosyal Ağı (Social Web/ Web 2.0) birleştirerek, içeriğinde farklı teknolojileri bir araya getiren ve ortak bilginin oluşturulmasına, işlenmesine ve paylaşılmasına olanak tanıyan ağ.

Web 2.0 Araçları: RSS (Rich Site Summary) istemcileri, ağ günlükleri (weblogs/blogs), oynatıcı ve video yayın abonelikleri (podcast and videocast/vodcast), vikiler (wikis), sosyal ağlar (social networks), yer imleri (bookmarks), etiketleme (tagging), resim paylaşımı (photo sharing) gibi uygulamaların sunulduğu araçlar.

Yer İmi (Bookmark): Tüm Web tarayıcılarında bulunan (Web Browser) ve öğrenenlerin ilgi alanına yönelik seçtikleri Standart Kaynak Bulucu: URL (Uniform Resource Locator) satırlarını tek bir sanal alanda arşivlemesini sağlayan özellik.

2. ALANYAZIN

Bu çalışmada, Kişisel Öğrenme Ortamları açık ve uzaktan öğrenme bağlamında ele alınarak, özellikle yabancı dil olarak İngilizce öğrenimindeki kullanım durumları detaylı olarak incelenmiştir. Bu genel amaç doğrultusunda alanyazın bölümü dört ana başlık altında düzenlenmiştir:

1. Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Öğrenmeyi Destekleyen Ortamlar
2. Kişisel Öğrenme Ortamları ve Bireysel Öğrenmede Zenginlik
3. Yabancı Dil Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının Kullanımı
4. Çalışmanın Kuramsal Yapısı

2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Öğrenmeyi Destekleyen Ortamlar

İnternetin ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın kullanımı ile ivmelenen gelişim dönemleri Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0 ve Web 4.0 olarak adlandırılmaktadır. İnternetin ilk gelişim sürecini tanımlayan Web 1.0, kullanıcıların var olan içerikten tek yönlü bilgi edindikleri, günümüzdeki işleyişi ile kıyaslanmayacak sınırlamalarla dolu bir “başlangıç seviyesi dönem” olarak adlandırılabilir. İlk kez Tim Berners-Lee tarafından tanımlanan bu ilk dönem salt-okunur ağ (read-only web) adı altında bilginin yalnızca araştırılmasına ve okunmasına izin veren ancak içeriğe aktif müdahaleyi tüm yönleriyle kapatan bir yapıdan oluşmaktadır (Aghaei, vd., 2012). Bir nevi “tek ölçü herkese uyar” (one-size-fits-all) anlayışını temel alan Web 1.0 döneminin kısıtlamalarından dolayı ortaya çıkan ikinci nesil dönem olan Web 2.0 ile kullanıcılar daha aktif ve paylaşımcı öğrenenler haline gelmişlerdir.

İlk kez 1999 yılının başlarında DiNucci (1999) tarafından kullanılan Web 2.0 terimi, 2004 yılında Tim O'Reilly tarafından bugünkü bilinen tanımını almıştır. Yalnızca katılımı (participation) değil, aynı zamanda işbirliğini (collaboration) de sağlayan bir dönemi ifade eder. Bu dönem, ayrıca, Dale Dougherty tarafından okunup yazılabilen (read-write) ve sosyal etkileşime küresel bağlamda izin veren ağ şeklinde de tanımlanmıştır (Berners-Lee, 1998; Aghaei vd., 2012). Bu dönemde, resim, ses ve videolar, Wikipedia, Youtube, Flickr, del.icio.us, Ekşi Sözlük, Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerinde ya da wiki, podcast, RSS, API AJAX, XML gibi uygulamalarla paylaşılabilir. Bu sayede kullanıcılar arasında çift yönlü bir etkileşimin başladığı gözlemlenmektedir. Daha somut öğrenme deneyimlerine dayanan Web 2.0'da kullanıcıların ortaklaşa oluşturdukları içerikler daha esnek ve geliştirilebilir bir yapıdadır.

İnsanların etkileşiminden makinelerin etkileşimini kapsayan dönem ise Web 3.0 olarak adlandırılmıştır. Kontrolün yapay zekâya dayandığı bu sistemde bilgiler makineler arasında mantıksal bir çerçevede yorumlanmakta ve servis edilmektedir. İşleyişte, insan ile bilgisayarın gerçek zamanlı etkileşimini sağlayan Anlamsal Ağ (Semantik Web / Web 3.0) veri tabanlarını bir araya getirerek, kullanıcıların tercihlerine yönelik içerik üreten bir teknoloji bütünü olarak işe koşulur. Ağların bu üçüncü nesil yaklaşımının özünü, Ossi (2003, Berners-Lee, 1998; Aghaei vd., 2012) bilgilerin daha etkin bir şekilde birbirine bağlandığı, tanımlandığı ve kullanıcıya özel şekilde yeniden sunulduğu ve bu tercih tekrarlarının kayıt altına alındığı sistemler bütünü olarak tanımlamaktadır. Kullanıcı alışkanlığına yönelik içerik geliştiren Anlamsal Ağ günümüzde yeni bir boyutta değerlendirilmekte ve Sosyal Anlamsal Ağ (Social Semantic Web (SSW)) adıyla tanımlanmaktadır. Bu yeni paradigma, Anlamsal Ağı (Semantic Web) ve Sosyal Ağı (Social Web/ Web 2.0) birleştirerek bu ağların içinde yer alan farklı teknolojileri bir araya getirerek ortak bilginin oluşturulmasına, işlenmesine ve paylaşılmasına olanak tanımaktadır.

Bilgi toplumundan ağ toplumuna geçişte her tür bilginin çevrimiçi ağlar tarafından sağlanacağını öngören gelecek nesil ağ uygulamaları ise Web 4.0 olarak tanımlanmaktadır. Mobil Teknolojileri ve Yapay Zekâ uygulamalarını temel alacağı var sayılan bu dönemde insanların ve makinelerin simbiyotik ağdaki etkileşimleri düşünülmektedir (Berners-Lee, 1998; Aghaei vd., 2012). Simbiyotik Ağ, iletişimin sağlanmasında hücrel sinir ağlarına radikal bir alternatif olarak doğan ve makineleri merkezi bir kontrol sisteminden çıkararak, verilen ana göreve ulaşmalarında makineler arası otomatik iletişimi sağlayan bir yapıdır (Gedge, 2003). Yukarıda birbiriyle bağlantılı dönemlere kıyasla, simbiyotik ağda yer alacağı düşünülen Web 4.0 (diğer adıyla webOS) okuma-yazma-uygulama-aynı anda kullanım (read-write-execution-concurrency web) gibi özellikleri ile insan beynine oldukça yakın bir çalışma sistemi sunmaktadır. Web'in gelişim dönemleri özetle aşağıdaki şekilde görselleştirilebilir:

Tablo 2.1. *İnternet'in gelişim dönemleri: Web 1.0- Web 2.0-Web 3.0- Web 4.0*

Web 1.0	Salt-okunur ağ (read-only web)
Web 2.0	Okunup yazılabilen ağ (read-write web)
Web 3.0	Sosyal Anlamsal Ağ (Social Semantic Web (SSW)) = Anlamsal Ağ (Semantic Web) + Sosyal Ağ (Social Web/ Web 2.0)
Web 4.0	Okuma-yazma-uygulama-aynı anda kullanıma izin veren ağ (read-write-execution-concurrency web)

Bugün üniversiteler tarafından sunulan birçok girişimin ve programın temelinde yer alan e-öğrenme uygulamaları (Kumar, 2009) yukarıdaki bölümde ayrıntılı olarak tanımlanmış internet gelişim dönemlerine koşut olarak evrilmiş ve Öğrenme 1.0-1.3/1.5 ve 2.0 kavramlarının çıkmasına sebep olmuştur. Rosenborg'un (2000, s.28-29, Akar, 2010) ifadesiyle e-öğrenme bilgi ya da eğitimin paylaşılmasını, dağıtılmasını, depolanmasını ve anlık güncellenmesini sağlayan bir ağ bütünüdür ve bu bütünün içerisindeki yardımcı araçlar sürekli olarak değişim göstermektedir. Bir başka deyişle, Web'in sürekli gelişimine koşut olarak e-Öğrenme de değişmekte ve sunulan araçların artmasıyla farklı boyutlar kazanmaktadır. Aşağıda yer alan Tablo 2.2'de e-Öğrenme 1.0 ve 2.0 arasındaki işleyiş görselleştirilmiştir (Ehlers vd., 2008; Akar, 2010; Jokisalo ve Riu, 2009):

Tablo 2.2. *e-Öğrenme 1.0 ve e-Öğrenme 2.0'in karşılaştırması*

e-Öğrenme 1.0	e-Öğrenme 2.0
Öğrenme Platformları & Öğrenme Yönetim Sistemleri (Learning Management Systems)	Kişisel Öğrenme Ortamları (Personal Learning Environments)
(Bilgi) Edinim Süreçleri	Katılım Süreçleri
Çoklu ortam (multimedya/ etkileşim)	Sosyal Ağlar / Uygulama Toplulukları (Communities of Practice (CoP))
Dışardan sağlanan içerik	Kullanıcı tarafından oluşturulan içerik
İzlenec	Öğrenme Günlükleri/ e-belgeler (eportfolios)
Ders Yapısı	İletişim
Öğreten (Tutor)	Öğrenen-Akran Etkileşimi
Uzmanlar yoluyla kalite değerlendirme	Öğrenenler ve Akranlar yoluyla kalite değerlendirme

E-Öğrenme 1.0 bilginin dağıtımını, sunumunu ve öğrenenler tarafından elde edilme süreçlerini (Akar, 2010) ağ tabanlı öğretim modelleri üzerinde desenlemektedir. Bu modellerden Öğrenme Yönetim Sistemleri, bilginin oluşturulmasında, içeriğin sağlanmasında, kullanıcı kayıtlarının arşivlenmesinde, denetlenmesinde, gözlemlenmesinde ve onaylanmasında kurumdan öğrenene yönelik olarak işleyen tek yönlü bilgi sağlama araçlarıdır (Kumar, 2009). E-öğrenme 2.0 ise Web 2.0 uygulamalarının ve araçlarının e-öğrenme'ye dönük etkileri ile ortaya çıkan, öğrenenlerin iletişim ve işbirliği içinde kolaylıkla içeriğe katılım ve katkıda bulunabildikleri (Atıcı ve Yıldırım, 2010) çevrimiçi öğrenmeye yönelik bir kavram

olarak doğmuştur. İlk olarak 2005 yılında Steven Downes'un yarattığı bu kavram etkileşim ve yorum üzerine odaklanmakta (Bull ve Hammond, 2008; Akar, 2010) ve Web 2.0 araçlarının yanı sıra gelişmekte olan eğilimlerin içinde yer aldığı çevrimiçi öğrenmenin ikinci evresini tanımlamaktadır (Gonella ve Panto, 2008; Kumar, 2009).

Karrer (2007, 2009) e-öğrenmeyi farklı bir bakış açısıyla değerlendirerek, gelişim dönemlerini e-Öğrenme 1.0, 1.3 ve 2.0 olarak ayırmaktadır. E-öğrenme 1.0, öğrenme yönetim sistemleri aracılığıyla ve öğretene tarafından tek yönlü yürütülen 60+ dakikalık çevrimiçi dersleri ifade ederken, e-öğrenme 1.3, öğrenen katılımının daha fazla olduğu ve hızlı geliştirilen bir evreyi ifade etmektedir. Karrer'in (2009) tersine bu evreleri farklı şekilde tanımlayan Shepherd'a göre (2006) ise e-Öğrenme 1.0'dan sonra gelen ara evre 1.5 olarak tanımlanmaktadır. Ancak, Karrer (2009), 1.3 döneminin 1.0 dönemine daha yakın bir dönemi ifade ettiğini, bu yüzden ifadenin bu şekliyle daha açıklayıcı olduğunu savunmaktadır.

Web 2.0 araçlarının ve uygulamalarının öğrenenlere işbirliğine yönelik öğrenme deneyimi sundukları ve tümleşik bilgi platformu mantığına izin veren e-Öğrenme 2.0 kavramı, geleneksel öğrenme modelinden modern öğrenme modeline geçişi simgelemektedir. Bu yeni kavram, artık başkaları tarafından yayınlanan ve yalnızca okunan içeriğin öğrenenler tarafından tek yönlü takip edildiği bir modelden, içeriğin öğrenenler tarafından oluşturulduğu yeni bir kavramı niteler (Gonella ve Panto, 2008). Tablo 2.3'de Karrer (2009)'dan uyarlanan e-Öğrenme dönemleri görselleştirilmiştir (Atıcı ve Yıldırım, 2010):

Tablo 2.3. e-Öğrenmenin gelişimi

	e-Öğrenme 1.0	e-Öğrenme 1.3	e-Öğrenme 2.0
Temel özellikler	Kurs yazılımı Öğretim yönetim sistemleri Yazımlık araçlar	Öğrenme içerik yönetim sistemleri Hızlı yazımlık araçlar	Wikiler Sosyal ağ ve imleme araçları Bloglar Ekleniler Servis tabanlı uygulamalar (mash-ups)
Yönelim	Tek yönlü Yukarıdan aşağıya	Yukarıdan aşağıya İşbirlikli	Aşağıdan yukarıya Öğrenen odaklı Eşle öğrenme
Geliştirme zamanı	Uzun	Hızlı	Yok
İçerik hacmi	60 dk.	15 dk.	1 dk.
Erişim zamanı	Çalışma öncesi	Çalışma arasında	Çalışma süresince
Sanal toplantılar	Sınıf	Çalışma saatlerinde	Akranlar, uzmanlar
Aktarım	Bir defada	Parçalı olarak	İhtiyaç duyulduğunda
İçerik erişimi	Öğrenme yönetim sistemi	e-Posta, Intranet	Arama, RSS
Yönlendiren	Öğretim tasarımcısı	Öğrenen	Kullanıcı
İçerik oluşturucusu	Öğretim tasarımcısı	İşletme	Kullanıcı

Ağsal öğrenmeyi destekleyen ve yapay zekânın insan ve makineyle simbiyotik ortaklığının üretmiş olduğu e-öğrenme 3.0'ın çevrimiçi öğrenmeyi ileriye yönelik etkileyeceği ifade edilebilir. Üzerinde sıkça tartışılan bu yeni öğrenme terimi içinde dört unsur dikkat çekicidir (Wheeler, 2009):

1. Dağıtık bilişim (Distributed Computing)
2. İleri Akıllı Mobil Teknolojiler (Extended Smart Mobile Technology)
3. İşbirlikli Akıllı Filtreleme (Collaborative Intelligent Filtering)
4. 3 Boyutlu Görüntüleme ve Etkileşim (3D Visualisation and Interaction)

Yukarıda adı geçen unsurlara ek olarak Bulut Bilişim Sisteminin (cloud computing) daha etkin yer alacağı ve böylece kendi kendine öğrenmenin kişiselleştirilebileceği bu yeni öğrenme döneminde mobil teknolojilerin daha etkin işe koşulacağı öngörülmektedir (Derek, 2007). Bu görüşlere göre, akıllı araçların etkin kullanımı ve daha iyi bağlantıların (connection) sağlanması

sayesinde sürekli gelişen görüş hatlı ağ servisleri (line-of-sight networking services) ile çevrimiçi öğrenme kullanıcılar hareket halindeyken bile sanal olarak sağlanabilecektir (Wheeler, 2009).

Web 2.0 teknolojilerinin bir uzantısı olarak Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing), Makine-tabanlı Öğrenme (Machine-based Learning) ve Akıl Yürütmenin (Reasoning) içinde yer aldığı ve akıllı uygulamaların temelini oluşturduğu Web 3.0 teknolojileri geleceğin çevrimiçi öğrenmesinde önemli bir yer edinecektir (Hussain, 2013). Bu edininin dikkat çeken diğer bir unsuru ise günümüzün bilgi tabanlı toplumunda kişiselleştirmenin giderek önem kazanması ve bu doğrultuda Kişisel Öğrenme Ortamlarının (Personal Learning Environments- PLEs) da aynı oranda önemli hale gelmesidir (Ebner vd., 2011; Hussain, 2013). Bu bağlamda, e-öğrenmenin Web'in gelişim dönemleriyle uyumu kavranabilir. Daha net bir açıklama için Simon (2016), Tablo 2.4'de e-öğrenme nesillerini günümüzde yer alan yeni öğrenme eğilimlerine göre birleştirmiştir. Diğer yaklaşımlardan farklı olarak yazar e-öğrenme 1.0'dan önce bu dönemi hazırlayan e-öğrenme 0.5 kavramını alan yazına eklemiştir.

Tablo 2.4. e-öğrenme 0.5/ e-öğrenme 1.0/ e-öğrenme 2.0/ e-öğrenme 3.0 karşılaştırması

Karşılaştırma	e-öğrenme 0.5	e-öğrenme 1.0	e-öğrenme 2.0	e-öğrenme 3.0
Kuramsal Çerçeve	Davranışçılık	Bilişselcilik	Sosyal Yapılandırıcılık (Sturn vd., 2009)	Sosyal Yapılandırıcılık (Sturn vd., 2009)
İnternetin Rolü	---	Merkezleştirilmiş	Demokratik (Oral, 2008)	Demokratik (Oral, 2008)
Kullanıcı Becerileri	Bilgisayar becerileri isteniyor	Beceriler zorunludur: Digital Göçmenler (Presnky, 2001)	Dağıtık (Weller, 2007)	Dağıtık (Weller, 2007)
Araçlar	Bilgisayar yönelimli	Tek araç yönelimli	Teknolojide sosyalleşme: Digital Yerliler (Presnky, 2001)	Teknolojide sosyalleşme: Digital Yerliler (Presnky, 2001)
Ortam	Bilgisayar laboratuvarları ve ev bilgisayarları	Hiper ortam tabanlı ortamlar (Yeh ve Lo, 2005)	Çok araçlı ve BYOD yönelimli Uyarlanı Hiper ortam tabanlı ortamlar (Reategui et.al, 2008) çoklu ortam tabanlı ortamlar	Çok araçlı ve BYOD yönelimli
Öğreten-Öğrenen Roller	Hiyerarşik	Az çok hiyerarşik	Daha eşitlikçi	Daha eşitlikçi ve Yapay Zekâ Asistanlarını içeren
Gönderim	Yüz yüze	Çevrimiçi ve karma	Çevrimiçi, karma, mobil, sanal ve aynı zamanda her yerde bulunan (ubiquitous)	Çevrimiçi, karma, mobil, sanal ve aynı zamanda her yerde bulunan (ubiquitous)
MOOCs	----	xMOOCs (Alraimi vd., 2015)	cMOOCs (Alraimi vd., 2015) iMOOCs (Teixeire ve Mota, 2014) MOOC 2.0 (Sharma, 2014)	cMOOCs (Alraimi vd., 2015) iMOOCs (Teixeire ve Mota, 2014) MOOC 2.0 (Sharma, 2014)
Tanımlanan Gelişme	Bilgisayarın yaygınlaşması	İnternetin ortaya çıkışı	Web 2.0	Sanal gerçekliğin (virtual) ve zenginleştirilmiş gerçekliğin (augmented reality) yaygınlaşması, oyunlaştırma (gamification) eğitim için oyunların uygulamaları
Hedef	Eğitimde bilgisayarın rolünü bulma	Eğitimde internetin rolünü bulma	Yoğun pratik ve ağ kurma	Simülasyon yoluyla yoğun pratik
Tahmini Zaman Dilimi	1950'lerden 1980'lere	1990'ların ortalarından 2000'lerin başından ortasına	2000'lerin ortasından sonuna ve 2000'lerin devamı	2010'ların ortasından sonuna ve 2010'ların devamı

Tablo 2.4’te görselleştirilmiş tüm karşılaştırmalar incelendiğinde, e-öğrenmenin temelinde yer alan ve Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin olmazsa olmazı haline gelen öğrenme aktiviteleri, bireysel/grup etkinlikleri, çevrimiçi/çevrimdışı katılım, senkron/asenkron işleyiş içinde asıl vurgulanması gerekli kısım açık ve uzaktan öğrenmenin temel taşı olan çevrimiçi etkileşim (Miranda vd., 2014) ve bu etkileşimden doğan bireysel öğrenmedir. Açık ve uzaktan Öğrenmede bireysel öğrenmeyi destekleyen ortamların tümü ağların ve dolayısıyla çevrimiçi öğrenmenin zaman içinde uyumlaşması nedeniyle değişkenlik göstermektedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde e-öğrenme geleneksel öğrenmeye kıyasla öğrenenlerin ve öğretmenlerin kendi başlarına öğrenme süreçlerini yönetebildikleri alanları yaratmalarında en önemli güç haline gelmektedir. Sheeba ve diğerlerine (2012) göre, e-öğrenme evrelerinin tümünde yer alan “kişiselleştirme” unsuru bireysel öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesinde ve öğrenmeye yönelik araştırmaları isteğe bağlı düzenlemede ve paylaşmada öğrenenlere yeni ve etkin bir yol açmaktadır. Aşağıdaki bölümde öğrenmede kişiselleştirmenin ve bunun uzantısı olarak ortaya çıkan bireysel zenginliğin nasıl işe koşulduğu ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

2.2. Kişisel Öğrenme Ortamı ve Bireysel Öğrenmede Zenginlik

Web 2.0 araçlarının sunduğu yenilikler arasında yer alan ağ günlükleri (weblogs/blogs), oynatıcı ve video yayın abonelikleri (podcast and videocasts), vikiler (wikis), sosyal ağlar (social networks), yer imleri (bookmarks), etiketleme (tagging), resim paylaşımı (photo sharing) gibi uygulamalar (Genç, 2010) senkron ve asenkron iletişimlerini koruyan platformlar olarak adlandırılabilir. Bu platformların içinde yer alan ve yapılandırmacı (constructivist) bir formda desenlenen eğitsel sosyal ağ alanları etkileşimi sağlayan, çok-kültürlü kullanıcı gruplardan oluşan, bilimsel araştırmaların, araştırma kaynaklarının ve araştırma sonuçlarının başkalarıyla paylaşıldığı (Mutlu, 2014) ve en önemlisi bireysel öğrenmeyi destekleyecek ortamlar olarak nitelendirilebilir. Bu ortamlar içinde kişiselleştirilebilen bir araç kümesi olan Kişisel Öğrenme Ortamı (Milligan vd., 2006), öğrenenlere yaşam boyu öğrenme süreçlerini bağımsızca yönetebilecekleri bir tasarım ortamı sunmaktadır.

Web 2.0 terimi ile birlikte ortaya çıkan Kişisel Öğrenme Ortamı terimi, bir açık öğrenme platformu olarak, öğrenme gereksinimlerine göre bireysel olarak oluşturulabilen, geliştirilebilen, kullanılabilen ve yaşam boyu sürdürülebilen alanları niteler (Mutlu, 2014). Kişisel Öğrenme Ortamının kavramsal ortaya çıkışı 21. yüzyılın başları olup, Oleg Liber, Dave Tosh, Scott Wilson, Graham Attwell ve Stephen Downes tarafından yapılan çalışmalara

dayanmaktadır; ancak, Olivier ve Liber'in 2001 yılında yaptığı çalışma, Kişisel Öğrenme Ortamının somut bir kavram olarak kaydedildiği ilk çalışmadır (Zhou, 2013).

İnternet'in 90'lı yılların başından itibaren sınırsız veriyi kullanıcılarına sağlamasıyla, öğrenme artarak yaygınlaşmış ve bireysel bağlamda kişiselleşmiştir. Ancak, 2000'li yıllara gelindiğinde, öğrenme artık yalnız gerçekleştirilen bir eyleme dönüşmüştür (Hafeez vd., 2014). Bu yalnız eylemin dezavantajdan avantaja dönüştürülmesiyle öğrenenler birebir etkileşim gerektiren formal eğitimin bir uzantısı olarak, öğrenme etkinliklerinde daha az kontrol gerektiren yapılandırılmamış (informal) ve yarı-yapılandırılmış (non-formal) yapıları da (Schwier ve Seaton, 2013) deneyimleme fırsatı bulmuşlardır. 2000'li yılların başından itibaren, Web 2.0 araçlarının kullanım oranları çevrimiçi araçlar ve uygulamalar sayesinde artırılmıştır (Mutlu, 2013). Bu teknolojiler gereksinimi duyulan bilgiye ulaşımı sürece kısaltmış ve sınıf dışı yapılandırılmamış ve yarı-yapılandırılmış etkinlikleri daha yoğun desteklemiştir. Öğrenenlerin bireysel ve eğitsel gelişim süreçlerinde, sürekli artan bilgi yığınları içinde yalnızca gerekli olanı, Web 2.0 araçlarının sunduğu Kişisel Öğrenme Ortamlarında ayırtmalarını öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Bu ifadeyi destekleyen Attwell'e (2007) göre, Kişisel Öğrenme Ortamı, temelini öğrenmenin sürekli olduğunu kavrayan bir yapıya borçludur ve bu yapı içinde öğrenenler kendi öğrenmelerini bireysel olarak organize eder ve gerekli bilgiyi edinmede karar verici bir rol üstlenir. Bu sayede, formal öğrenmenin dışında yapılandırılmamış ve yarı-yapılandırılmış öğrenme çeşitleri ile etkileşen öğrenenler, öğrenme sürecini kişiselleştirebilirler. Kişisel Öğrenme Ortamı, edinilmiş bilginin (knowledge) sürekli güncel kalmasını sağlayacak yetişkin öğrenimini, yapılandırılmamış öğrenmeyi, yaşam boyu öğrenmeyi ve işyerinde öğrenmeyi destekleyen en stratejik araçlar kümesidir (Sangeetha, 2016).

Öğrenenlerin Web 2.0 araçlarını kullanarak Kişisel bir Öğrenme Ortamı tasarımları ve edindikleri bilgi ve becerileri daha geniş çevrimiçi topluluklara aktarmaları, katılım ve bilgi okuryazarlıklarını (participation/information literacy) (Giger, 2006) ve elektronik okuryazarlıklarını (electronic literacy) (Shetzer ve Warschauer, 2000) geliştirmektedir. Böylece bireysel öğrenme her yerden erişilebilir, sürekli ve tekrarlanabilir bir yapı kazanmaktadır.

Eğitsel içerikli sayısal platformların kullanımı, öğrenen profiline daha etkin bir yapıda olduğu, kişilerin ilgi duydukları bilgilere ulaşabildikleri, ara yüzlerin tek bir alanda toplandığı, öğrenenlerin kendi öğrenme süreçlerini kaydederek bilginin sürekliliğini sağladıkları, önceki öğrenmelerine katkıda buldukları ve sahip oldukları bilgiye birçok kez erişerek genel bir

arşiv oluşturdukları yeni alanlar oluşturmalarına yardım etmektedir. Böylece, Kişisel Öğrenme Ortamında bilgi süzülerek, saklanarak, özüm senerek ve takip edilerek paylaşılmaktadır.

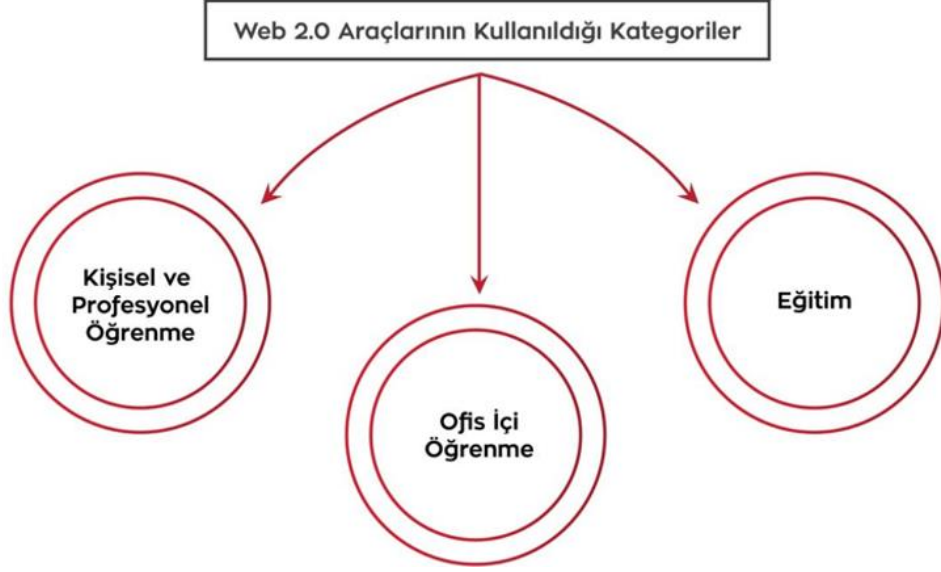
Farklı araştırmacılar tarafından kısaca özetlenen Kişisel Öğrenme Ortamının belirli özellikleri aşağıdaki gibidir (Panagiotidis, 2012; Chatti vd., 2010, Martindale & Dowdy, 2010, Drachsler vd., 2009, Severance vd., 2008, Jafari vd., 2006, Johnson & Liber, 2006, Lubensky, 2006). Bu ortamlar:

1. Öğrenenler tarafından oluşturulabilen, kontrol edilebilen, saklanabilen,
2. Eğitsel kurumlardan bağımsız yönetilebilen,
3. Farklı eğitsel kaynaklardan yararlanabilen,
4. Kişiselleştirilebilen,
5. Öğrenenin ilgisine yönelik olarak farklı Web 2.0 araçlarının etkin kullanımına izin veren,
6. Birleştirme (aggregation), bağlantı kurma (linking) ve kılavuz veri etiketleme (metadata tagging) yoluyla bilgi toplayabilen,
7. Diğer öğrenme ortamları ile bağlantı kurabilen,
8. İşbirliğine dayalı bilgi oluşturabilen,
9. Herhangi resmi bir kuruma bağlı kalma zorunluluğu olmayan geçici ekosistemler inşa etmeye izin veren,
10. Yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen,
11. Öğrenen merkezli bir yapı oluşturabilen ortamlardır.

Kişisel Öğrenme Ortamının bu özellikleri, yardımcı Web 2.0 araçları ile desteklenmekte ve zenginleştirilmektedir.

Kişisel Öğrenme Ortamında kullanılacak ve dünyanın farklı yerlerinde eğitim veren uzmanların görüşleri ve oyları doğrultusunda belirlenen yüz araçlık Web 2.0 listesi, araştırmacı Jane Hart tarafından ilk kez 2007 yılında yayınlamıştır. Liste on yıllık bir çalışmanın ürünü olarak zaman içinde güncellenmiştir (<http://c4lpt.co.uk/top100tools/>). Bu çalışmada, Hart'ın (2016) üç kategoride topladığı araçlara ayırım yapılmadan odaklanılmış ve dil öğrenimine yönelik olan araçlar öğrenenlere belirli aralıklarla tanıtılmıştır.

Öğrenmeyle bütünleştirilebilen ve üç alt kategoride toplanan araçlar, Şekil 2.1'deki gibidir (Hart, 2016):

Şekil 2.1. Web 2.0 araçlarının kullanıldığı kategoriler

1. Kişisel ve Profesyonel Öğrenmede en çok kullanılan 100 araç:

Bu öğrenme çeşidinde yetişkinler, Web'in sağladığı tüm olanaklardan yararlanarak, çevrimiçi öğrenmeyi yapılandırılmış, yapılandırılmamış olarak gerçekleştirebilir ve kendi öğrenmelerine bireysel katkı sağlayabilirler. Oluşturulan ve sürekli güncellenen tabloda yer alan Web 2.0 araçları sürekli olarak değişmekte, bazıları zaman içinde güncellenirken, diğerleri güncelliğini yitirerek kullanımdan kaldırılmaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, öğrenenlerin bir dizi Web 2.0 aracını düzenli kullanmaları için araçların var olma sürekliliğe dikkat etmeleri gerekmektedir.

2. Ofis içi Öğrenmede en çok kullanılan 100 araç:

Her ne kadar çoğunlukla geleneksel e-öğrenme yöntemlerine bağlı kalarak geliştirilen bu öğrenme yönteminde, son zamanda yeni stil içerik geliştirme araçları kullanılmaya başlanmış ve takım içi işbirliğine dayalı sosyal öğrenme desteklenmiştir.

3. Eğitimde en çok kullanılan 100 araç:

İlk ve ortaokullarda (K12), liselerde, üniversitelerde ve yetişkin eğitiminde kullanılan bu araçlar, çok amaçlı ve web-tabanlı olduğundan eğitimde kullanılacak birçok seçenek sunmaktadırlar.

Ancak, Kişisel Öğrenme Ortamının öğrenmedeki etkinliği incelenirken, öğrenme eylemindeki bireysel farklılıklar da dikkate alınmalı, var olan her bir Web 2.0 aracının öğrenenler için etkinliği detaylı tartışılmalıdır. Bireyler için doğru olan araç, yine bireyin kendisi tarafından, öğrenme gereksinimlerine yönelik olarak seçilmelidir. Bunun nedeni her bireyin öğrenmesinin, bir diğerinden farklı olmasıdır.

Kişisel Öğrenme Ortamları öğrenenlerin kendi öğrenme stillerine göre yapılandırdıkları ve geliştirdikleri ortamlardır (Attwell, 2007). Bu ortamlar aynı zamanda, formal eğitim gören öğrenenler için her eğitim dönemi sonunda sahip oldukları deneyim, içerik, bağlantı ve araçlara ait birikimi sıfırlamak zorunda kalmadan, dönemden döneme ve kurumdan kuruma öğrenme ortamlarını birikimli olarak kullanmaya açık bir platform bütünüdür (Mutlu, 2014; Mott ve Wiley, 2009, s.120). Bu bütünün içindeki araçlar, bireysel öğrenmeye katkısı olan ve sağladıkları sınırsız yararlar uzaktan öğrenenler için zaman içinde gereksinimi duyulan teknolojik yardımcılara dönüşmüşlerdir (Hafeez vd., 2014). İçeriğinde metin, resim ve video gibi birçok içeriğin kolaylıkla yüklenebildiği ve paylaşılabilirdiği uygulamaları içeren Web 2.0 araçları sürekli olarak güncellenen ve değişim hızının zor takip edildiği araçlardır.

Öğrenenlerinin Kişisel Öğrenme Ortamında bir araya getirdikleri Web 2.0 araçlarının bütünlüğü sayesinde, öğrenmenin her alanda, istemsiz ve sürekli gerçekleşebildiği yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış öğrenme deneyimleri daha kalıcı ve yaşam boyu sürdürülebilecek etkinlikler haline gelebilir. Ancak, Kişisel Öğrenme Ortamının yaşamboyu sürdürülebilir bir öğrenme alanı olarak tasarlanması aşamasında öğrenenler arası etkileşim göz ardı edilmemelidir. Modern öğrenme teorilerinde de sıkça vurgulandığı gibi, etkileşim, bireysel öğrenme deneyimlerinde zenginlik yaratmada en önemli unsurlardan biridir (Jovanovic v.d., 2009a; Jeremić vd., 2013). Öğrenmenin tek bir fiziksel mekâna, örneğin okula veya üniversiteye bağlı kalmadan gerçekleştirildiği ve bilginin sürekli olarak farklı ortamlardan edinildiği yerlerin ortak bir sanal alanı olan Kişisel Öğrenme Ortamının (Attwell, 2007) başat özelliği aralarında herhangi bir benzeşme olmayan farklı yazılım araçlarından ve servislerinden kaynak sağlamalarıdır (Jeremić vd., 2013).

21. yüzyıl becerilerinden biri olarak sayılan Kişisel Öğrenme Ortamı ile öğrenmenin bireyselleştirilmesi (learning personalization), öğrenme deneyimlerinin başarı ile elde edilmesinde oldukça önemli bir yer almaktadır (van Harmelen, 2006). Benzer bir yaklaşımla,

Kişisel Öğrenme Ortamı tek bir kişinin çeşitli araçlarla bir araya getirdiği ve ortak bilgi havuzunun, e-öğrenme sisteminde tasarlandığı bir sistem olarak nitelenmektedir (Dabbagh ve Kitsantas, 2012). Böylece bilgi havuzunda farklı kaynaklardan bir araya getirilen bilgiler diğer kullanıcılarla paylaşılabilir. Attwell'e göre (2007), Kişisel Öğrenme Ortamı öğrenenlerin çeşitli alt sistemlerden, araçlardan ve teknolojilerden faydalanarak kendi öğrenme etkinliklerini planladıkları ve öğrenme rollerini aktif üstlendikleri alanlardır. Siemens (2007) ise Kişisel Öğrenme Ortamını açıklık (openness), işbirliklilik (inter-operability) ve öğrenen kontrolü (learner control) kavramı altında toplanmış araçlar bütünü olarak tanımlar. Siemens'e göre, öğrenenler tek bir merkezi konumdan kendi öğrenme ağlarını ve kişiselleştirilmiş portallarını (örn. iGoogle, GoogleReader) çeşitli araçlarla tasarlayabilirler. Böylelikle, ağ bağlantılı öğreticiler öğrenenlerle, meslektaşlarıyla ve diğer öğrenme topluluklarıyla ilgi alanlarına yönelik olarak sürekli etkileşim halinde olabilir, dijital kaynakları paylaşabilir, Kişisel Öğrenme Ağlarını (Personal Learning Networks) genişletebilir ve geniş bir öğrenen (kullanıcı) kitlesine ulaşabilirler.

Geniş öğrenen kitlelerine ulaşmada ve öğrenme etkinliğini aktif kılmada, Kişisel Öğrenme Ortamının çerçevesi belirlenirken aşağıdaki adımlardan yararlanılabilir (Mutlu, 2014):

1. Kişisel Öğrenme Ortamının Oluşturulması: Tamamen uzaktan eğitim gören Anadolu Üniversitesi Açıköğretim öğrencileri için Kişisel Öğrenme Ortamını başlatmaları adına Web 2.0 araçları sunulabilir. Bu sayede, öğrenenler açıköğretim eğitsel kaynaklarına ulaşmaları için kendilerine ait bir ara yüzü tasarlamaya başlayabilirler.
2. Kişisel Öğrenme Ortamının Geliştirilmesi: Bu aşamada uzaktan öğrenen yetişkin Açıköğretim öğrencileri hiç kimseden yardım alamadan oluşturacakları ortamda kullanacakları araçlarla tanıştırılabilirler.
3. Kişisel Öğrenme Ortamının Kullanılması: Bu aşamada öğrenenler, öğrenme becerilerini en alt seviyeden en üst seviyeye getirecek ve basitten karmaşığa giden bir kullanım stratejisi belirleyebilir. Başlangıçta hiçbir öğrenenden mükemmel bir ortam tasarımı yapması beklenmemelidir. Amaç, öğrenenin bu aşamada teşvik edilmesidir.
4. Kişisel Öğrenme Ortamının Sürdürülmesi: Kişisel Öğrenme Ortamının oluşturulması kadar sürdürülmesi de önemli bir adımdır. Özellikle kurumla ilişik kesildikten sonra

sürekli olarak Kişisel Öğrenme Ortamının sınıf dışı yapılandırılmamış (informal) ve yarı yapılandırılmış (non-formal) ortamlarda kullanılması bu aşamanın önemli bir unsurudur.

5. Daha İlerisi İçin Yönlendirme: Bu aşamada Kişisel Öğrenme Ortamı oluşturmasında öğrenciye herhangi bir müdahalede bulunmadan kişisel araştırma ortamını tasarlaması konusunda yardım edilmesi planlanabilir.

Kişisel Öğrenme Ortamının çerçevesi belirlenirken Türkiye’de bulunan Yükseköğretim Kurumlarında var olan eğitsel sistemlerin kullanım örnekleri de detaylı incelenmelidir. Her ne ülkemizde uzaktan eğitim sistemlerinden faydalanan programlarda Öğrenme Yönetim Sistemlerinin (Learning Management Systems) ve Sanal Öğrenme Ortamlarının (Virtual Learning Environments) kullanımı yaygınlaşmış olsa da Kişisel Öğrenme Ortamının oluşturulmasına yönelik somut uygulamalar bulunmamaktadır (Sözler ve Mutlu, 2015, s. 495). Ancak, Türk yükseköğretimine kıyasla, yabancı yükseköğretim kurumlarından bazıları Kişisel Öğrenme Ortamının kullanımına yönelik farklı yaklaşımlar benimsemişlerdir. Sözler ve Mutlu’nun çalışmasında yer alan (Orijinal adlarıyla: Charles Sturt University, University of Basque Country Üniversitesi, Aveiro University, The Shanghai Jiao Tong University, RWTH Aachen University, Malaya University, Hellenic Open University, La Trobe University, The Open University of Catalonia, The Open University of Netherlands, The Open University, Technical University of Darmstadt, The University of Auckland, University of Paderborn, University of Southampton, University of the Philippines) kurumların bazıları mevcut web platformlarını kullanırken, diğerleri iGoogle, Google Apps, Gmail, Google Calendar, Google Docs, GoogleTalk, StickyNotes, Delicious, Flickr, YouTube, Blog ve mash-up teknolojileri kullanarak “start page” oluşturmuşlardır. Adı geçen çalışma yabancı kurumların Kişisel Öğrenme Ortamına olan yaklaşımlarını başlangıç seviyesinde ele almaktadır; ancak, konu ile ilgili daha ayrıntılı ve derinlemesine incelemeler yapılabilir.

Türk yükseköğretim kurumlarının Kişisel Öğrenme Ortamını kullanımlarına yönelik çalışmalarının alanyazında yeterince ele alınmamasından dolayı Açık ve Uzaktan Öğretim alanında eğitim veren (Atatürk Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi) (Bülbül vd., 2016) kurumlarında Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil öğrenimine yönelik çalışmaları yapılabilir. Bülbül ve diğerlerine göre, çevrimiçi öğrenme ortamlarının özellikle yükseköğretim düzeyinde verimli kullanılması gerekliliği dikkate

alındığında yalnızca öğrenenler açısından değil, öğretim üyeleri açısından da kullanım deneyimleri incelenebilir. Yapılan bu çalışma ile yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik Kişisel Öğrenme Ortamının Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi öğrenenleri tarafından oluşturulan somut örnekleri, Türk yükseköğretimi bağlamında ilk kez incelenmiş olacaktır.

2.3. Yabancı Dil Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının Kullanımı

Teknolojinin eğitimdeki hızlı gelişimine koşut olarak açık ve uzaktan öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamlarının kullanımı yabancı dil öğreniminde giderek yaygınlaşmaktadır. Kampüs dışı, uzaktan öğrenenlerin, Web 2.0 araçları yardımıyla Kişisel Öğrenme Ortamlarını oluşturmaları sayesinde öğrenme içerikleri zenginleşmekte ve bireyselleşmektedir. Pegrum'a (2009, s. 21) göre bu ortamlar yabancı dil öğrenimine yönelik kullandıklarında, öğrenenler önemli becerileri kazanarak, uygulayıcı bir topluluğun (community of practice) içinde zamanla yer almaya başlarlar. Ancak, öğrenenlerin yabancı dil edinme süreçlerinde gereksinim duydukları tüm becerilere sahip olmaları konusunda duydukları şüpheyi gidermede, edindikleri bilgiler eleştirel okuma becerileriyle değerlendirebilmeli ve salt bilgiyi anlama eylemine dönüştürebilmelidir (Pegrum, 2009; McFarlane vd., 2007, Pesce, 2007).

Pedagojik açıdan dil öğreniminde farklı olanaklar sunan Kişisel Öğrenme Ortamı sayesinde uzaktan dil öğrenen geniş sayıdaki öğrenci gruplarına ulaşmak olasılıklı hale gelebilir. Laakkonen'e (2011) göre bu ortamlar, yabancı dil öğreniminde yapılandırılmamış ve yapılandırılmış öğrenme topluluklarını bir araya getirmede, öğrenme deneyiminin çevrimiçi dersler yoluyla kurumlar arası takibinde, paylaşımında ve bireysel öğrenme deneyimlerini teşvik etmede oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü öğrenme sosyal ve katılımcı bir etkinlik olarak yürütüldüğünde yapıcı ve üretken öğrenme deneyimleri elde edilebilmektedir. Tartışılana ek olarak, bilginin oluşturulmasında ve paylaşılmasında çok yönlü iletişime izin veren Web 2.0 uygulamalarına dayanan uygulamalar kullanılarak yaşam boyu öğrenme deneyimleri elde edilebilmektedir (Alharbi vd., 2013). Örneğin, çevrimiçi yürütülen Turizm İngilizcesi (English for Tourism) dersinde öğretim elemanı, turistik yerlerle ilgili yorumlar için blogları, ziyaret edilen yerlerle ilgili görselleri tek bir sanal platformda toplama için Flickr'ı ve yer imleri için GoogleMaps'i kullanabilir (Benito-Rutiz, 2009). Böylelikle, öğrenenler adı geçen üç uygulamayı birleştirerek, zamansal kısıtlamalardan ve daha fazla uğraştan kurtularak somutlaştırılmış ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerine sahip olabilirler.

Web 2.0 araçlarının etkin kullanıldığı platformların dilbilimsel doğasını keşfetme aşamasında dile ilişkin bilgilerin kolay elde edilmesini sağlarken aşağıdaki unsurlar dikkate alınmalıdır (Pegrum, 2009). Pegrum'a göre platformlar:

- e-öğrenmeyi elverişli hale getiren,
- sosyal yapılandırıcılığı (social constructivism) temel alan,
- uygulayıcı topluluğu (community of practice) meydana getiren,
- kültürlerarası iletişimsel yeterlikleri ortaya çıkaran ve
- kişiliğe yönelik çalışmaları destekleyen yapılardan oluşmalıdır.

Yukarıdaki altyapı özelliklerine ek olarak, Rüschoff (2009), yapılandırmacı (constructivist) esaslara dayanan öğrenme eyleminin, öğrenenleri bilgi almaya tek yönlü zorlamayan ve öğrenme etkinliklerinin sosyal bağlamda, topluca edinilen bir süreç olduğu konusunun altını çizmektedir. Bu ekseninde değerlendirildiğinde, dil öğreniminde kullanılacak teknoloji destekli öğrenme materyallerinin değerlendirilmesinde ve öğrenme bağlamının etkin ve doğru bir şekilde derse yansıtılmasında işleyen, yaratıcı ve etkileşimli süreçler de ayrıca dikkate alınmalıdır.

Alanyazında sosyal ağlar (social networking), bloglama/günlük tutma (blogging), mobil teknolojiler ve internette hazırlanan/kopyalanan yayınlar (podcasts), dilbilimsel web servisi birleştiriciler (linguistic mashups), sanal öğrenme ortamları (virtual learning environments) ve Kişisel Öğrenme Ortamlarında (Personal Learning Environments) yabancı dil öğrenimi üzerine çeşitli çalışmalar ve taramalar yer almaktadır. Ancak, Anderson ve Dron'a (2010) göre, yapılan araştırmalar daha çok bağlantıcılık (connectivism) üzerinedir ve Kişisel Öğrenme Ortamına ve ağ öğrenmesine dayanan çalışmalar hem pedagojik hem de kurumsal bağlamda ele alınmalıdır. Alanyazında Kişisel Öğrenme Ortamlarının tek yönlü bilgi üretimi yerine kişisel çaba çerçevesinde oluşturulması (Sbihi ve El Kadiri, 2010), öğrenenlerin gereksinimleri ve tercihlerine göre içerikleri belirleyip derlediği ve paylaştığı bir platform olması (Brown ve Adler, 2012), dil öğrenme bağlamında, diğer öğretim yönetim sistemlerinden (örn. Moodle) daha üstün olması (Annetta vd., 2010; Martindale ve Dowdy, 2010; Godwin-Jones, 2009; Sclater, 2008; Van Harmelen, 2006), eğitsel, yapılandırılmamış ve mesleki bağlamda kullanımının yararlı bulunması (Godwin-Jones, 2009), SymbalooEDU (Kiruthika, 2011) ve son olarak Netvibes (Godwin-Jones, 2009) gibi arayüzlerin çevrimiçi kaynakları nasıl bir araya

getirdiği, geleneksel üretim yönetim sistemleri ile karşılaştırıldığında yeni bir öğrenme türünü nasıl oluşturduğu ve bu türünü yükseköğretim kurumlarınca ne şekilde kullanıldığı (Fiaidhi vd., 2009) gibi konularda birçok araştırma yapılmıştır. Fakat dil öğrenimine yönelik öncelikli olarak uzmanlar tarafından erevesi çizilen ve sonrasında öğrenenler tarafından farklı yer imleri kullanılarak tasarlanan, geliştirilen ve sonrasında yine öğrenenler tarafından değerlendirilen somut örneklere rastlanmamaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının öğrenenlere sunduğu ğrenme Yönetim Sistemlerine (Learning Management Systems) bir alternatif olarak gündeme gelen Kişisel ğrenme Ortamı, yabancı dil öğrenimi söz konusu olduğunda, geleneksel öğrenme yaklaşımlarının yönünü değiştirmektedir. Öğrenenlerin kendi ilgi alanlarına yönelik bir alan olarak tasarlayabildikleri öğrenen merkezli (learner-centric) Kişisel ğrenme Ortamları, ders merkezli (course-centric) ğrenme Yönetim Sistemleri ile karşılaştırıldığında öğrenmeyi bireysel bağlamda teşvik edici çoğu özelliğe sahip alanlar olarak nitelendirilebilir (Educause Learning Initiative, 2009). Bu bağlamda değerlendirildiğinde, öğrenen merkezli Kişisel ğrenme Ortamı, günümüzde var olan ve geleceğe yönelik tasarlanan etkinliklerde günlük yaşam ve öğrenme deneyimlerini birleştirmede, iletişim ve işbirliği çerçevesinde daha fazla kaynağa erişmede bütüncül (holistik) bir zm olarak değerlendirilebilir (Panagiotidis, 2012). Otonom dil öğreniminin geliştirilmesinde, okuma ve dinleme gibi etkinliklerin yanı sıra öğrenenler tarafından kullanılan bloglar, sosyal imleme (social bookmarking) uygulamaları ve internet yayınları (podcast) takibi önemli bir yer almakta ve bu tip yardımcı araçların kullanım devamlılığı sayesinde, zaman içinde oluşturulan bir kavram haritasına dönüşmektedir (Guth, 2009). Bu kavram haritasının öğrenen bireyler tarafından öğrenme gereksinimlerine göre yeniden şekillendirilmesi sayesinde öğrenme ortamının kişiselleştirilmesi sağlanabilir. Kişiselleştirme insana özgü ve benzersiz bir deneyimdir. Bu deneyim çerçevesinde değerlendirildiğinde, her bir öğrenenin kendine ait bir öğrenme deneyimi oluşarak bu deneyimlerin yansıdığı ortamlar kişiye özgü ve birbirinden farklı yapılanabilecektir (Fournier ve Kop, 2010). Bu farklı oluşumun nedeni ise her bir öğrenenin dil öğrenmedeki gereksiniminin diğer bir ğrenenden farklı olmasıdır. Bireysel zelliklerin ve öğrenme deneyimlerinin farklılığı göz önünde bulundurulduğunda, Kişisel ğrenme Ortamının ğrenenlerin gereksinimlerine yönelik şekil alması böylece doğal karşılanabilir.

Khn'e (2017) göre, yaşam boyu öğrenme deneyimlerinde, kişiselleştirme en önemli unsurlardan biridir ve öğrenen başarısı öğrenmede kullanılan araçların ve kaynakların

kişiselleştirmeyi ne ölçüde yansıttığıyla ilgili olarak doğru oranda artmaktadır. Bu başarının yaşam boyu sağlanmasında ve Kişisel Öğrenme Ortamının öğrenenlerin gereksinimlerine yönelik şekillenmesinde öğrenme topluluklarında etkin yer almak ayrıca önemlidir. Yabancı dil öğreniminde Kişisel Öğrenme Ortamı yapılandırılmamış ve yapılandırılmış öğrenmenin bir bileşimi olan öğrenme topluluklarını bir araya getirdiğinden, öğrenme devinimi sürekli olan bu ortamlar ideal öğrenme ortamlarıdır (Laakkonen, 2011). Ancak, diğer öğrenenlerle etkileşmeden önce bireysel öğrenme hedeflerinin öğrenen tarafından belirlenmesi ve kişinin öğrenme amacının net olması gerekebilmektedir. Bu bağlamda, bireysel öğrenme deneyimlerinin yansıtıldığı Kişisel Öğrenme Ortamının oluşturulmasındaki başlangıç aşamasında önemli olan öğrenen bireylerin kendi öğrenme biçimleri hakkında yeterli fikre ve dil öğrenmeye yönelik içsel motivasyona sahip olmalarıdır. Atwell'e (2007) göre, kişisel öğrenmenin işe koşulması demek öz-yönetimli öğrenmede (self-regulated learning) ve öğrenen özerkliğinde (learner autonomy) bir adım ileri gitmek demektir ve kendi öğrenmesini eğitsel teknolojiler yardımıyla yapılandırılmamış ve yapılandırılmış öğrenme kapsamlarının içinde gerçekleştirecek öğrenenler için Kişisel Öğrenme Ortamı en uygun alandır.

Açık ve uzaktan öğrenmenin doğası gereği öğrenme sorumluluğunun birinci derecede öğrenenlere ait olmasından dolayı ortamın öğrenme gereksinimine yönelik geliştirilmesinde kişisel gayret ön plana çıkabilmektedir. Laakkonen (2011), bu kişisel çabada öğreticinin rolüne vurgu yapar. Laakkonen'e göre, öğrenme sürecinde öğreticinin yeni rolü kolaylaştırıcı (facilitator) olmasıdır. Kişisel çabanın bir öğretici tarafından desteklenmesi sayesinde ortam tasarımı kolaylaşmaktadır. Örneğin, bir Kişisel Öğrenme Ortamının tasarım aşamasının ilk adımında ortamın öğrenen zihninde daha da somutlaştırılmasını sağlayacak tanıtım videoları öğrenenlere sunulabilir. Öğretici rehberliği eşliğinde, öğrenenler, öğrenme tercihlerine yönelik buldukları Standart Kaynak Bulucu: URL (Uniform Resource Locator) adreslerini yer imlerinin içine gömerek araştırmak istedikleri alana yönelik güncellemeler yapılabilirler. Bazı yer imlerinin sağladığı ek özellikler sayesinde, Kişisel Öğrenme Ortamında oluşturulan bir sanal sınıf vasıtasıyla yabancı dil öğrenimine yönelik grup çalışmaları teşvik edilebilir. Bunu o Kişisel Öğrenme Ortamının yaratıcısı olan herkes yapabilir. Bir başka deyişle, yabancı dil uzmanı olan bir öğretici herhangi bir öğrenene sanal ortamda ortak bilgiyi aktarırken, başka bir öğrenen ise kendi gibi akran diğer bir öğrenen için aynı "kolaylaştırıcı" görevi üstlenebilir.

Panagiotidis'e (2012, s. 434) göre, Kişisel Öğrenme Ortamı eğitim için oldukça zengin bir öğrenme kaynağı içerir ve öğrenenlerin ilgisini hazırda varolan sanal öğrenme

ortamlarından (Virtual Learning Environment) daha çok çekecek niteliktedir. Panagiotidis'e göre, bu özelliği sayesinde Kişisel Öğrenme Ortamı, özellikle dil öğrenimine yönelik olarak sanal öğrenme ortamlarına kıyasla daha kolay yönetilebilir bir ortam sunar. Benzer bir bakış açısıyla, Kolah ve Fosmire (2010), Kişisel Öğrenme Ortamının hem yapılandırılmış hem de yapılandırılmamış uygulamaları destekleyen ve belirli konudaki bilgilerin daha iyi anlaşılması için çeşitli kaynakların oluşturulduğu ortak bir alanı simgeleyen bir yer olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, Kişisel Öğrenme Ortamının kullanıcıya sağladığı yapılandırılmamış ve yapılandırılmış uygulamaların yer aldığı resim, grafik ve yazıların içerdiği her bir arayüz, öğrenen tarafından değiştirilebilir ve kişiselleştirilebilir. Herhangi bir profesyonel yardım almadan sadece öğrenen tarafından basit adımlarla zenginleştirilebilen arayüzlerde oluşturulan çalışma ortamı sayesinde, öğrenenler önceden üzerinde araştırma yaptıkları bir web sitesini aramadaki zaman kaybını önleyebilirler. Örneğin, İnternette taranan ve İngilizce öğrenmeye yönelik tesadüfen bulunan sayfalar eğer öğrenenlerin ilgisini çekiyorsa doğrudan sanal çalışma ortamına aktarılabilir. Bazı Kişisel Öğrenme Ortamları öğrenmeyi kolaylaştırıcı bu tür özelliklere sahiptir. Öğretici rehberliği sonrasında takip edilecek bir sonraki adım öğrenenin dile yönelik arşivlemek istediği web sitelerini kendi ilgi alanına göre sınıflmasıdır. Bu sınıflama, dilde edinilmek istenen herhangi bir beceriyi ya da eğitsel bir bilgiyi, iş, yaşam, müzik, teknoloji veya medya gibi ilgi çekici alanların içeriğinden elde edilebilir. Kişisel ilgiye yönelik oluşturulan sınıflamalar, zaman içinde öğrenenlerin her an ve kolaylıkla ulaşabilecekleri arşivler haline gelebilir. Farklı öğrenenler tarafından daha önce değişik ilgi alanlarına göre hazırlanan ve herkese açık konumda paylaşılan arşivler de yine uzaktan öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamına eklenebilir. Bu sayede öğrenen arşivi zenginleşerek yeni oluşturulacak farklı sekmelere yönelik fikirler, başka örnekler incelenerek elde edilebilir.

Alanyazında daha önce tamamıyla uzaktan öğrenme yoluyla yönlendirilen ve yabancı dil olarak İngilizce öğrenimine yönelik yer imleri kullanılarak tasarlanan Kişisel Öğrenme Ortamı üzerine detaylı araştırmalara rastlanmamıştır. Bu araştırma, açık ve uzaktan öğrenmede öğrenenlerin yabancı dil öğrenimlerine yönelik Kişisel Öğrenme Ortamını genel bağlamda değerlendirmektedir. Özellikle yabancı dil öğreniminde yaşanan zorluklar açık ve uzaktan öğrenme bağlamında ele alındığında, bu çalışma öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamını İngilizce öğreniminde işe koşmalarına ve yaşam boyu kullanmalarına olanak sağlayabilir.

2.4. Çalışmanın Kuramsal Yapısı

Bu çalışmanın kuramsal temelini açık ve uzaktan öğrenmede sosyal iletişim ve birlikte öğrenme boyutunu açıklayan Sosyal Yapılandırmacı Kuram (Vygotsky, 1978) ve bireysel üretkenliği ve öğrenmeyi ele alan öz yönetimli öğrenme (self-regulated learning) oluşturmaktadır.

2.4.1. Sosyal yapılandırmacı kuram (social constructivism):

Vygotsky'nin görüşlerini temel alan Sosyal Yapılandırmacılık Kuramı, çocuk öğrenenlerin sosyal dünyada öğrenmeye başladıklarını ve öğrenmeye ilişkin tüm kazanımlarda sosyal iletişimin etkili olduğunu savunmaktadır (Vygotsky, 1978). Kuramın 80'li yıllardaki açıklamaları temel alınarak, daha sonraki yıllara ait kaynaklar incelendiğinde, akran öğrenmesinin ve etkileşimin önemine temel olarak vurgu yaptığı ve artık sadece çocuk öğrenenlerin değil, yetişkin öğrenenlerin de bu değerlendirmenin içine alınabildiği gözlemlenmiştir. Güncel yorumuyla, sosyal yapılandırmacı görüş, grup çalışmalarını ve grup tartışmalarını öğrenme sürecinin merkezinde gören, yetişkin öğrenenlerin var olan bilgilerinin üzerine yenilerini eklerken hem akranlarıyla hem de öğretmenleriyle etkileşim içine girdikleri bir öğrenme biçimidir (Farkas, 2012, s.86).

Kuram kapsamında bilginin yapılandırılmasında ve anlamlandırılmasında sosyal grubun işbirliği içinde hareket etmesi temeldir. İşbirlikli öğrenmenin (collaborative learning) gerçekleştiği sanal ortamlarda öğrenen grupları ve öğretmenler, öğrenme eylemini birlikte daha kalıcı hale getirebilmektedirler. Daha aktif öğrenmeyi temel alan ortamlarda bilginin yapılandırılması süreci daha etkili eğitim çıktılarını ile sonuçlanmaktadır (Nurmela vd., 2003). Öğrenenlerin başlangıç aşamasında öğrenme hedeflerini net olarak belirleyememeleri durumunda öğretici rehberlik yaparak, bilginin yapılandırılmasında kolaylaştırıcı konumda olmalıdır (Zhu, 2012).

Farkas ve diğerlerine paralel bir görüşle Rovai (2007, s.78) özellikle uzaktan eğitim kapsamında oluşturulan öğrenen topluluklarında, öğrenme sürecinde gösterilen çabanın doğru yönlendirilmesinde öğrenenlerin birbirleriyle bağlantılı kalmasının önemine vurgu yapmaktadır. Bir başka deyişle, öğretmenler öğrenme topluluklarının yapılandırılmasında her ne kadar kolaylaştırıcı görev üstlenirler de, öğrenme eyleminde aktif olması gereken kişi öğrenenin kendisidir ve bu da hem içsel hem de dışsal güdülenme ile mümkündür. Öğrenmeye yönelik içsel güdülenmenin kendiliğinden ortaya çıkışıyla öğrenme hedefine yönelen

öğrenenler, diğer öğrenenlerle örgensel bütünleşerek (organismic integration) bu kez dışsal bir güdülenme hissederler (McInerney ve Van Etten, 2004, s.38). Artık grubun amacı tektir ve öğrenme gereksinimlerini yerine getiren bir ortam halini almıştır. Bu ekseninde değerlendirildiğinde, öğrenme eylemi sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünüdür (Young ve Collin, 2004). Young ve Collin'e göre, bu bütünün içinde yer alan sosyal unsurlar yorumları etkiler ve bu etki sonucunda öğrenmeye dair bağıntısal uygulamalar var olur. Burada, öğretim elemanın görevi, sosyal etkileşimin öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğreten ve öğrenen-ortam arasında sağlıklı bir şekilde oluşmasını sağlamaktır. Sonuç olarak, öğrenenler etkin öğrenme deneyimlerine sahip, eleştirel düşünebilen, problem çözme becerilerini elde etmiş bireyler olarak, kişisel öğrenmelerini geliştirebilirler.

2.4.2. Öz yönetimli öğrenme (self regulated learning):

Bireysel öğrenme süreçlerinin öğrenen kontrolünde olduğu öz yönetimli öğrenme (self-regulated learning) öğrenme hedeflerinin ne olduğunun bilindiği ve bu hedeflere ulaşmada gerekli araçların belirlenebildiği bir beceri bütünüdür (Dabbagh ve Kitsantas, 2012).

Öz yönetimli akademik öğrenme ilk olarak 80'li yılların ortalarında gündeme gelmiş ve öğrenenlerin bilişsel becerilerinin görev ilişkili akademik bir beceriye dönüştürülmesini ifade etmiştir (Zimmerman, 2001). Öz yönetimli öğrenmenin en temel tanımlarından bir diğerine yapan göre (Saks ve Leijen, 2014, s.191); öğrenen bu öğrenme biçiminde yardım alarak ya da almayarak, öğrenme gereksinimlerini kendisi belirler, ilk adımı atar, öğrenme hedeflerini netleştirir, kaynaklara erişir, uygun öğrenme stratejilerini seçer ve onları uygular

Bu uygulamaların yer aldığı geleneksel ortamlar zamanla yerini web-tabanlı öğrenme ortamlarına bırakmıştır. Öğrenenlerin öz yönetim becerilerini daha fazla öne çıkartan Kişisel Öğrenme Ortamları öğrenenlerin öz yönetim becerilerini zamanla kazandıkları alanlardır. Çevrimiçi öğrenmede özellikle güdülenmeyi besleyen öz yeterlilik, hedef yönelimi ve diğer öğrenenlerle ve öğreticilerle aktif etkileşim ayrıca önemli unsurlardır (Whipp ve Chiarelli, 2005). Ancak öz yönetimli öğrenme sürecinin temel taşları Amaç Belirleme (Goal Setting), Öz-Gözlemlenme (Self-Monitoring), Öz-Değerlendirme (Self-Evaluating), Görevler (Task Strategies), Yardım İsteme (Help Seeking) ve son olarak Zaman Planlaması ve Yönetimi (Time Planning and Management) olarak belirtilmiştir (Dabbagh ve Kitsantas, 2005).

2.4.3. Kuramsal Matris

Bu çalışma, Sosyal İletişim ve Bireysel Öğrenme boyutlarının kesişim noktası olan Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğrenimindeki kullanımı üzerinde durmaktadır. Kuramsal Matris'te "Sosyal İletişim" boyutu *Sosyal Yapılandırmacı Kuram* ile ele alınmış ve kuramın 80'li yıllardaki açıklamaları temel alınarak, güncel kaynaklardaki yeni yorumlamalarına atıf yapılmıştır. Matris'in "Bireysel Öğrenme" boyutu ise *Öz Yönetimli Öğrenme* yaklaşımı bağlamında irdelemiştir.

Matrisin Sosyal İletişimi temel alan birinci boyutunda çevreyle etkileşim içinde öğrenme, öğreticinin kolaylaştırıcı görevi, öğrenme eyleminde aktif katılımcı olma, öğrenmede güdülenme ve öğrenmenin sosyal bir süreç olduğu vurgusu yapılmıştır. Bireysel Öğrenmeyi temel alan ikinci boyutunda ise Amaç Belirleme, Öz-Gözleme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme ve son olarak Zaman Planlaması ve Yönetimi ele alınmıştır. Bu iki boyutun kesişim çıktıları otuz göze olarak belirlenmiş; ancak, uzmanlara sorulacak sorular bağlamında pedagojiyle ilişkili yalnızca on iki göze odaklanılmıştır. Aşağıda yer alan Tablo 2.5'te uzmanlarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşme sorularının tümü kuramsal matris temel alınarak hazırlanmıştır.

Tablo 2.5. Kuramsal matris

KÖO	Sosyal İletişim	SOSYAL YAPILANDIRMACI KURAM (VYGOTSKY, 1978)				
Bireysel Öğrenme						
ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENME (self regulated learning)	TEMELLER	Öğrenciler çevreyle etkileşim içinde öğrenirler. (Farkas, 2012)	Öğretici (rehber) öğrencinin bilgiyi yapılandırmasında kolaylaştırıcıdır. (Zhu, 2012)	Öğrenci, öğrenme eyleminde aktif katılımcıdır. (Rovai, 2007)	Hem dışsal hem de içsel güdülenme ön plandadır. (McInerney ve Van Etten, 2004)	Öğrenme eylemi, sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünüdür. (Young ve Collin, 2004)
	Amaç Belirleme (Goal Setting) (Zimmerman, 2000)	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin çevreyle etkileşim içinde öğrenme amaçlarını belirlemesi	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amacının belirlenmesinde öğreticinin kolaylaştırıcı rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amacının belirlenmesinde öğrencinin aktif rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amacını belirlemede, hem dışsal hem içsel güdülenme	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amacının belirlenmesi sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması
	Öz-Gözlemeleme (Self-Monitoring) (Zimmerman ve Paulsen, 1995)	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin kendilerini etkileşim içinde buldukları çevre içinde gözlemeleme	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini gözlemeleme evresinde öğreticinin kolaylaştırıcı rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini gözlemeleme evresinde öğrencinin aktif rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendini gözlemeleme aşamasında hem dışsal hem içsel güdülenmesi	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini gözlemeleme sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması
	Öz-Değerlendirme (Self-Evaluating) (Zimmerman, 2000)	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin kendilerini etkileşim içinde buldukları çevre içinde değerlendirmesi	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini değerlendirmesi evresinde öğreticinin kolaylaştırıcı rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini değerlendirmesi evresinde öğrencinin aktif rolü	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendini değerlendirme aşamasında hem dışsal, hem içsel güdülenmesi	Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini değerlendirilmesi sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması

	<p>Görevler (Task Strategies)</p> <p>(Dabbagh ve Kitsantas, 2005)</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin takip ettikleri görevleri etkileşim içinde buldukları çevrede tamamlaması</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin görevleri belirlemede öğreticinin yol gösterici rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin görevleri belirlemede ve takibinde öğrencinin aktif rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin görevleri yerine getirme aşamasında hem dışsal, hem içsel güdülenmesi</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin görevleri yerine getirmesi sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması</p>
	<p>Yardım İsteme (Help Seeking)</p> <p>(Dabbagh ve Kitsantas, 2005)</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin etkileşim içinde buldukları çevreden yardım istemesi</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin yardım almasında öğreticinin yol gösterici rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenmeye ilişkin yardım istemesinde öğrencinin aktif rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin yardım isteme aşamasında, hem dışsal, hem de içsel güdülenmesi</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin yardım istemesi sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması</p>
	<p>Zaman Planlaması ve Yönetimi (Time Planning and Management)</p> <p>(Zimmerman, 2000)</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencilerin etkileşim içinde buldukları çevrede zaman planlamasını ve yönetimini yapmaları</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin zaman planlamasında ve yönetiminde öğrencilerin yol gösterici rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında zaman planlamasında ve yönetiminde öğrencinin aktif rolü</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin zaman planlamasını ve yönetimini yaparken hem dışsal, hem de içsel güdülenmesi</p>	<p>Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin zaman planlamasını ve yönetimini yaparken bunların sosyal süreçlerin, yorumlamaların ve uygulamaların bir bütünü olması</p>

Tablo 2.5’de Sosyal Yapılandırmacı Kuram ve Öz Yönetimli Öğrenme temelli geliştirilmiş olan kuramsal matris, araştırmanın amacı bağlamında veri toplama aracının geliştirilmesine çerçeve oluşturmaktadır. Kuramsal matrisin oluşturulmasında izlenen yol ve bu süreçte kuram ve yaklaşımın rolü Şekil 2.2’de gösterilmektedir:

Şekil 2.2. Kuram, amaç ve veri toplama aracı arasındaki ilişki

Şekil 2.2’de de görüldüğü gibi, çalışmanın kuramsal yapısını oluşturan Sosyal Yapılandırmacı Kuram ve Öz Yönetimli Öğrenme çerçevesinde çalışmanın amaçları belirlenmiştir. Söz konusu kuramlar bağlamında ele alınmasıyla da kuramsal matris oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında geliştirilen araştırma sorularına *Yöntem* bölümünde ayrıntılı olarak yer verilmektedir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın yöntem bölümü, Araştırma Modeli, Araştırma Alanı ve Katılımcılar, Veri Toplama Araçları, Verilerin Analizi, Araştırmada Gerçekleştirilen Aşamalar, Araştırmanın İnanılabilirliği, Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri başlıkları altında ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılmıştır. Tasarım kelime anlamı olarak “Bir araştırma sürecinin çeşitli dönemlerinde izlenecek yol ve işlemleri tasarlayan çerçeve ve tasar çizim” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2017). Tasarım ikelerinin işe koşulduğu tasarım tabanlı araştırmalar ise kullanılan araçların gerçekteki uygulama sürecinden önce revize edildiği (Brown, 1992; Collins, 1992) ve tasarım hedeflerinin tasarım hedefleri ile eşleşen bir ürünün ortaya çıkış sürecindeki izlenen uygun bir iyileştirme sürecini ifade etmektedir (Reeves, 2006). Wang ve Hannafin’e (2005) göre, Tasarım tabanlı araştırmalar sistematik; ancak, esnek bir metodolojiye sahip olan, gerçek dünyadaki araştırmacılar ve uygulayıcılar arasındaki işbirliğine dayanan, içeriğe duyarlı tasarım ilkelerine dayanan, tekrar eden analiz, tasarım, geliştirme ve uygulama yoluyla eğitim uygulamalarını iyileştirmeyi amaçlayan bir araştırma türüdür. Özellikle e-öğrenme gibi alanlarda etkili bir araç olarak kullanılan bu araştırma türü (Anderson, 2005), faydacı, kuramsal temelli, etkileşimli, iteratif ve esnek; bütünleştirici ve bağlamsal olarak beş temel özelliğe sahiptir (Wang ve Hannafin, 2005, s.7). Hedefler ve kullanım bağlamında değerlendirildiğinde, tasarım tabanlı araştırma hem bilimsel hem de eğitsel alanda yer almaktadır. Kelly’e (2003, s. 3) göre, bilişsel bilim, psikoloji, yapay zekâ, antropoloji biyoloji, matematik, insan-bilgisayar etkileşimi ve öğretim tasarımı gibi konularda kendini gösteren bu metodolojik yaklaşımda, öğrenciler aktif yer almaktadır. Öğreticinin aktif rehberlik rolünü üstlendiği bu çalışmada, kampüs dışında eğitim gören uzaktan öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamında gerekli gördükleri özelliklerin neler olduğu, ortamın nasıl tasarlanması gerektiği ve ortamın İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrenen görüşlerinin neler olduğu değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, tasarım tabanlı araştırmanın beş döngüsü olan Analiz, Tasarım, Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirme aşamaları çerçevesinde yapılmıştır (Bannan-Ritland, 2003). Gerçekleştirilen beş döngünün:

- Analiz aşamasında, uzman görüşleri, amaç belirleme, öz gözlemlene, öz değerdendirme, görevler, yardım isteme, zaman planlaması ve yönetimi temaları çerçevesinde alınmıştır. Birinci araştırma sorusuna (Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı hangi özelliklere sahip olmalıdır?) yönelik elde edilen verilere göre sürecin tasarımı planlanmıştır;
- Tasarım aşamasında, araştırmacı (öğretici) tarafından taslak bir Kişisel Öğrenme Ortamı kâğıt üzerinde tasarlanmış ve ortamın anlatımına dair bir video senaryosu kurgulanmıştır;
- Geliştirme aşamasında, araştırmacının (öğretici) Tasarım aşamasında taslak olarak oluşturduğu Kişisel Öğrenme (Symbaloo ve Start.me) Ortamları bu kez yalnızca İngilizce öğrenmeye yönelik olarak geliştirmiştir;
- Uygulama aşaması, iki oturumdan oluşmuştur. Birinci oturumda, araştırmacının Kişisel Öğrenme Ortamını tanıttığı videolar ve canlı yayınlar ile öğrenenlerden Kişisel Öğrenme Ortamlarını geliştirmeleri istenmiş, ikinci oturumda ise birinci uygulamadan elde edilen verilere göre Kişisel Öğrenme Ortamlarını güncellemeleri istenmiştir. Bu aşamada ikinci araştırma sorusuna (Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı nasıl tasarlanmalıdır?) yanıt aranmıştır;
- Değerlendirme aşamasında, öğrenenlerden yabancı dil olarak İngilizce öğrenimlerine katkı sağlaması amacıyla tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşleri alınarak üçüncü araştırma sorusuna (Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrencilerin görüşleri nelerdir?) yanıt sağlanmıştır.

Bu çalışmada araştırmacının tasarım tabanlı araştırma modelini kullanma nedenleri aşağıda sunulmuştur (Collins vd., 2004):

- Bağlamsal olarak Kişisel Öğrenme Ortamının doğası ile ilgili kuramsal sorulara cevap arama,
- Kişisel Öğrenme Ortamının gerçek dünyada çalışılması,
- Kişisel Öğrenme Ortamının derinlemesine incelemesinin yapılması,
- Biçimsel değerlendirmeyle Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin araştırma sonuçlarına ulaşma,

- Kişisel Öğrenme Ortamının, tasarım odağı ve kritik tasarım öğeleri açısından değerlendirilmesi.

Bu çerçevede araştırmacı, çalışmasını katılımcılarıyla birlikte yürüterek (Cobb vd., 2003), sistematik bir biçimde müdahaleleri tasarlamış ve sonrasında uygulamaya geçmiştir. Uygulama sonuçlarına göre ise ilk tasarımı gözden geçiren araştırmacı, gerekli düzenlemeleri yaparak ikinci uygulamaya geçmiştir. Araştırmacı, tasarım tabanlı araştırma modelinin iç basamakları arasında döngüsel bir yaklaşım kullanmış ve uygulamayı yeterince geliştirdiği kanısına varana kadar da bu döngüsel işlemi sürdürmüştür. Bu çalışmada; öğrenme ortamlarının tasarlanması, uygulanması ve araştırılmasında yeni bir yaklaşım olan tasarım tabanlı araştırma modelinin tümünde ise Kişisel Öğrenme Ortamının anlaşılmasına ilişkin zengin bir betimleme sağladığı için (Collins vd., 2004) tek bir döngü tamamlanmıştır.

Tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılarak çalışma boyunca gerçekleştirilen beş döngünün detayları “3.5. Araştırmada Gerçekleştirilen Aşamalar” başlığı altında incelenebilir. Tasarım tabanlı araştırma sürecinde ağırlıklı olarak nitel veriler toplanmış ve analiz edilmiştir.

3.2. Araştırma Alanı ve Katılımcılar

Öğrenenlerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenimlerine yönelik Kişisel Öğrenme Ortamı tasarımına yönelik öğreticiyle ve diğer öğrenenlerle yapılandırılmamış öğrenme deneyimlerini sağlaması açısından bu çalışmanın araştırma alanı, dışarıya kapalı olarak kurulmuş ve her biri on bir üyeden oluşan iki farklı Facebook grubudur. Bu iki grubun toplam katılımcı sayısı başlangıçta yirmi iki kişi olup sonrasında on iki kişiye inmiştir. Facebook sanal platformunun eğitsel kullanılması sayesinde, öğrenenler tasarım süreçlerini takip ettikleri canlı yayınlar, oluşturdukları görseller ve ortak dokümanlar ile paylaşmışlardır. Bu paylaşım akışı sayesinde istedikleri bilgiye ve dönütlere eşzamanlı ve eşzamansız ulaşma imkânına sahip olmuşlardır.

Çalışmanın ilk adımını oluşturan ve olası bir Kişisel Öğrenme Ortamının nasıl bir ortam olması gerektiğini irdeleyen Analiz aşamasında altı dil uzmanı ve altı teknoloji uzmanı üzere on iki farklı uzman ile görüşülmüştür. Uzmanlar, kendi mesleki alanları olan İngilizce öğretimi ve Bilişim uzmanlığında en az yedi senelik deneyime sahip yetkin kişilerdir. Bu uzmanların bir kısmı Uzaktan Eğitim alanında güncel çalışmalarda bulunan, kalan kısmı ise Uzaktan Eğitim yoluyla eğitim alan/alınmış kişilerdir. Tablo 3.1’de takma adlarıyla uzman katılımcıların çalışma alanlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır:

Tablo 3.1. *Uzman katılımcıların çalışma alanlarına ilişkin bilgiler*

No	Takma Ad	Uzmanlık Alanı	Çalışma Süresi	
			Meslek	UZE
1	Arda	Yabancı Dil/ Uzaktan Eğitim Teknoloji	12	6 6
2	Ayşen	Yabancı Dil / Uzaktan Eğitim	18	4
3	Sevcan	Yabancı Dil/ Uzaktan Eğitim	16	3
4	Selin	Yabancı Dil	8	-
5	Zeynep	Yabancı Dil/ Uzaktan Eğitim	12	4
6	Aygül	Yabancı Dil/ Uzaktan Eğitim	15	4
7	Hakan	Yabancı Dil/ Uzaktan Eğitim	13	6
8	Kadri	Teknoloji/ Uzaktan Eğitim	7	5
9	Pelin	Teknoloji/ Uzaktan Eğitim	14	10
10	Enis	Teknoloji/ Uzaktan Eğitim	13	12
11	Ecrin	Teknoloji/ Uzaktan Eğitim	12	9
12	Remzi	Teknoloji	13	-

Arda: Yabancı Dil Uzmanı olan katılımcı, on iki senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Öğretmenlik yaptığı dönemde, Uzaktan Eğitim alanında doktora unvanı alan katılımcı, altı sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır. Katılımcı aynı zamanda bilişim alanında yetkindir.

Ayşen: Halen Yabancı Dil Uzmanı olarak çalışan katılımcı on sekiz senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim alanında dört senedir öğrenci olan katılımcı, bu alanı kapsayan çeşitli çalışmalarda yer almıştır.

Sevcan: Halen Yabancı Dil Uzmanı olan katılımcı, on altı senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Katılımcı aynı zamanda Uzaktan Eğitim yoluyla yüksek lisans derecesini tamamlamıştır.

Selin: Halen Yabancı Dil Uzmanı olarak çalışan katılımcı, sekiz senelik mesleki yetkinliğe sahiptir.

Zeynep: Halen Yabancı Dil Uzmanı olarak çalışan katılımcı, on iki senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Katılımcı uzmanı olduğu mesleğin bölümünü Uzaktan Eğitim yoluyla tamamlamıştır.

Aygül: Halen Yabancı Dil Uzmanı olarak çalışan katılımcı on beş senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim alanında dört senedir öğrenci olan katılımcı, bu alanı kapsayan çeşitli çalışmalarda yer almıştır.

Hakan: Yabancı Dil Uzmanı olan katılımcı, on üç senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim alanında doktora unvanı alan katılımcı, altı sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır.

Kadri: Halen Teknolog olarak çalışan katılımcı, yedi senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim alanında doktora unvanı olan katılımcı, beş sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır.

Pelin: Halen Teknolog olarak çalışan katılımcı, on dört senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim alanında doktora unvanı olan katılımcı, on sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır.

Enis: Halen Teknolog olarak çalışan katılımcı, on iki senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim Uzmanı adayı olan katılımcı, on sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır.

Ecrin: Halen Teknolog olarak çalışan katılımcı, on iki senelik mesleki yetkinliğe sahiptir. Uzaktan Eğitim Uzmanı adayı olan katılımcı, dokuz sene boyunca bu alanı kapsayan farklı çalışmalarda yer almıştır.

Remzi: Halen Teknolog olarak çalışan katılımcı, bilişim alanında yedi senelik mesleki yetkinliğe sahiptir.

Araştırmacı, öğrenenlerden oluşan diğer katılımcılara yaptığı daveti, ilk kez 2016 yılında “Uzaktan Öğrenenler” adındaki dışarıya kapalı Facebook grubunda yapmıştır. Uzaktan Öğrenenler, araştırmacının İngilizce öğrenimine yönelik eğitsel paylaşımlarını 2014 yılından itibaren sanal olarak yürüttüğü dört bin sekiz yüzün üzerinde üyesi olan bir eğitsel platformdur. Yabancı dil olarak İngilizce öğrenmeye yönelik açılan grupta, daha önce e-seminer derslerini (<https://ekampus.anadolu.edu.tr/>) almış veya alıyor olan Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) öğrencileri yer almaktadır. Tablo 3.2’de çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrenenlerin takma isimleri ve eğitim bilgileri verilmiştir:

Tablo 3.2. Araştırma katılımcılarının eğitim durumlarına ilişkin bilgiler

1	Elife	Maliye	Mezun
2	Gülçin	Sosyal Hizmetler	2. Sınıf
3	Yağız	İşletme	4.Sınıf
4	Nilüfer	Kamu Yönetimi	2. Sınıf
5	Berrin	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	4. Sınıf
6	Tülay	Sosyal Hizmetler	2. Sınıf
7	Nurullah	İşletme	4. Sınıf
8	Ayşegül	Türk Dili ve Edebiyatı	4.Sınıf
9	Gülay	İlahiyat	Mezun
		Sosyal Hizmetler	2. Sınıf
10	Zerrin	Kamu Yönetimi	4. Sınıf
11	Berna	Eczane Hizmetleri	2. Sınıf
12	Murat	Sosyal Hizmetler	2. Sınıf

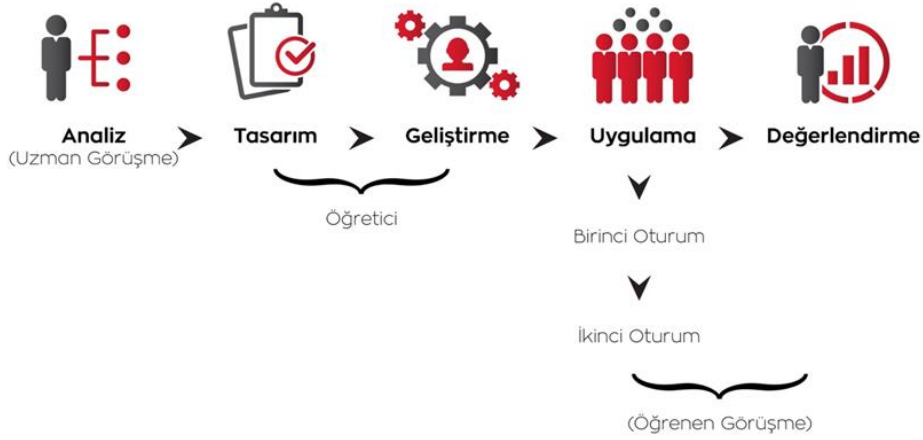
Araştırmacı, yapılan duyurunun içeriğini daha açık bir şekilde aktarabilmek adına çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve Araştırma Gönüllü Katılım Formunu (Ek.1) dolduran toplam on iki AÖF öğrencisini iki farklı Facebook grubunda toplamıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde, Analiz aşamasında, Uygulama aşamasının iki oturumunda ve Değerlendirme aşamasında kullanılan veri toplama araçlarına değinilmiştir. Tasarım tabanlı araştırmanın beş döngüsü olan Analiz, Tasarım, Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirme aşamalarında kullanılan veri toplama araçları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Analiz (Öğretici): Uzman Görüşmeleri
- Tasarım (Öğretici)
- Geliştirme (Öğretici)
- Uygulama (İki Oturum/Öğrenen): Öğrenen Görüşmeleri/Gözlem/ Doküman Analizi
- Değerlendirme (Öğrenen): Öğrenen Görüşmeleri

Şekil 3.1’de tüm aşamaların akışı ve kullanılan araçlar görsellenmiştir:

Şekil 3.1. Gerçekleştirilen aşamaların akışı

3.3.1. Analiz aşamasında kullanılan veri toplama araçları:

Olası bir Kişisel Öğrenme Ortamının nasıl olması gerektiği ile ilgili olarak uzmanlara yöneltilen “Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı hangi özelliklere sahip olmalıdır?” şeklindeki birinci araştırma sorusunun yanıtlanabilmesi için nitel veri toplama aracı olarak açık uçlu, yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Analiz aşamasında altı dil uzmanı ve altı teknoloğ olmak üzere on iki farklı uzman ile görüşülmüştür. Uzmanlara Sosyal İletişim ve Bireysel Öğrenme çerçevesinde oluşturulan kuramsal matriste araştırmacının konuyla ilgili seçmiş olduğu öğelere yönelik değındiğı on iki soru yöneltilmiştir. Analiz sorularının içeriğini Sosyal Yapılandırmacı Kuram’ın (Vygotsky, 1978) farklı yazarlarca yorumlamaları (Farkas, 2012; Zhu, 2012; Rovai, 2007; Young ve Collin, 2004; McInerney ve Van Etten, 2004) ve Öz Yönetimli Öğrenme (Zimmerman, 2000; Zimmerman ve Paulsen, 1995; Dabbagh ve Kitsantas, 2005) yaklaşımları oluşturmuştur. Sorular yapılandırılırken, Sosyal Yapılandırmacı Kuram “Sosyal İletişim” boyutu, Öz Yönetimli Öğrenme yaklaşımı ise “Bireysel Öğrenme” boyutu ile ele alınmıştır. Matris ile ilgili detaylı içerik anlatımına 2.4.3 nolu bölümde yer verilmiştir.

Analiz aşamasında kullanılan uzman görüşme soruları:

1. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendi öğrenme amacını belirleyebilmesine yardımcı olmak için nasıl bir yönlendirme yapabilir?
2. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amacını belirlerken nasıl bir yol izleyebilir?
3. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendi öğrenmesini gözlemleyebilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?
4. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi öğrenmesini nasıl gözlemleyebilir?
5. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini değerlendirebilmesi için nasıl bir yönlendirme yapılabilir?
6. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi öğrenmesini nasıl değerlendirebilir?
7. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin bireysel öğrenme amaçlarına ulaşırken görevleri yerine getirmesinde öğrenciye nasıl bir yönlendirme yapabilir?
8. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında görevleri yerine getirmede nasıl bir yol izlemelidir?
9. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin diğer öğrencilerle, öğretmenlerle ve sosyal çevreyle iletişime geçip yardım isteme ihtiyacını karşılayabilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?
10. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında diğer öğrencilerle, öğretmenlerle ve sosyal çevreyle iletişime geçip yardım isteme ihtiyacını nasıl karşılayabilir?
11. Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi zaman planlamasını ve yönetimini yapabilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?
12. Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi zaman planlamasını ve yönetimini nasıl yapabilir?

3.3.2. Uygulama aşamasında kullanılan veri toplama araçları:

Öğrenenlerin tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına yönelik detaylı bilgilerin elde edilebilmesi için nitel veri toplama aracı olarak gözlem, doküman analizi incelemesi ve açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

- **Gözlem:**

İnsan davranışları ve deneyimleri doğal ortamında derinlemesine görüşme, gözlem ve yazılı doküman (Patton, 2002, s.14) yoluyla incelenebilmektedir. Bu doğal incelemenin yapılması sayesinde, yorum karmaşasından uzak, tek bir zaman diliminde meydana gelen ve belirli bir bağlamda ortaya çıkan bir durumun incelenmesinde (Merriam, 2002, s.4) ve araştırılan olayın bütünüyle kavranmasında zengin tanımlamaların elde edilmesine olanak tanımaktadır (McMillan, 2004).

Ayrıca, yürütülen araştırmanın derinlemesine yapılandırılması sayesinde, var olan görüngünün kavranmasını kolaylaştırarak bir çerçevede, genellemelerden çok derinlemesine çözümler yapılabilir (Patton, 2002). Uzaktan Eğitimde yer alan gelişmelere ve tasarım sürecinin öğrenme üzerindeki etkileri değerlendirildiğinde araştırma katılımcılarının duruma başlangıç sürecindeki ve süreç sonrasındaki deneyimleri farklılık gösterebilir. Bu çalışmada Analiz, Tasarım ve Geliştirme aşamalarından sonra öğrenenlerle iki oturum şeklinde gerçekleştirilen Uygulama aşamasında öğrenenlerin süreçteki gelişimleri detaylı olarak gözlemlenmiştir.

- **Doküman analizi**

Doküman analizi, hem basılı hem de elektronik (bilgisayar tabanlı ve internetten aktarılan) dokümanların incelendiği ve değerlendirildiği sistematik bir yöntemdir (Bowen, 2009). Doküman analizi, metinlerin ve araştırmacıların müdahalesi olmaksızın kaydedilen imgelerin detaylı incelenmesinin ve yorumlanmasının sağlandığı bir veri toplama aracıdır (Corbin ve Strauss, 2008). Resmi yayınlar, raporlar, kişisel günlükler gibi kayıtlar (Patton, 2002) özellikle içerik analizi yoluyla büyük temalar, kategoriler ve durum örnekleri şeklinde organize edilir (Labuschagne, 2003). Bu çalışmada Analiz, Tasarım ve Geliştirme aşamalarından sonra öğrenenlerle iki oturum şeklinde gerçekleştirilen Uygulama aşamasında öğrenenlerin süreçteki öğrenenlerin sürece ilişkin görüşleri dokümanlaştırılmıştır.

- **Açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşmeler**

Eğitim ve diğer konularla ilgili fikir sahibi olmanın güçlü bir yolu olan derinlemesine görüşmelerin amacı, sorulan sorulara cevap bulmak ya da hipotezleri test etmek değil, yaşanmış deneyimlere ve onların anlaşılmasına olan ilgidir (Seidman, 2013). Görüşmeler, detaylı verilerin sağlanmasında ve belirli katılımcı gözlem faaliyetlerine odaklanılmasında yardımcı araçlardır (Goldstein ve Reiboldt, 2004, s.246). Bu çalışmadaki en temel veri toplama

araçlarından olan “görüşme” çalışmanın Analiz aşamasında uzmanlarla, Uygulama aşamasının iki oturumunda öğrenenlerle ve Değerlendirme aşamasında yine öğrenenlerle yapılmıştır. Çalışmaya gönüllük esasına dayanarak katkıda bulunan uzmanlara ve öğrenenlere, görüşme öncesinde Araştırma Gönüllü Katılım Formu verilerek (Ek 1) imzalatılmıştır.

Birinci oturum sonrası yapılan görüşmeler:

Uygulama aşamasının birinci oturumunun gerçekleştirilmesi aşamasında, öğrenenler tasarlamış oldukları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşlerini araştırmacıyla yaptıkları birebir görüşmede iletmişlerdir. Böylece, öğrenenlerden uygulamaya yönelik yapılan canlı yayınlara, tasarım aşamasında edindikleri deneyimlere, ortamın sahip olması gerekli özelliklere ve dil öğrenimine katkısı ile ilgili aşağıda yer alan sorular sorulmuştur:

1. Kendi Kişisel Öğrenme Ortamınızı oluştururken, ilk adımda öğretici tarafından hazırlanan tanıtım videoları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
2. Kendi Kişisel Öğrenme Ortamınızı oluştururken, zaman zaman öğretici tarafından tasarımınıza yönelik yapılan canlı yayınlar hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Kendi Kişisel Öğrenme Ortamınızı oluştururken, yaşadığınız deneyimlere yönelik (örn. zorluklar, kolaylıklar) örnekler veriniz.
4. Sizce yabancı dil öğrenirken oluşturulacak bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler neler olmalıdır?
5. Tasarlamış olduğunuz Kişisel Öğrenme Ortamınızın dil öğreniminize katkısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Birinci oturum sonunda öğrencilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda yeterli görülmeyen ya da net anlaşılamayan süreçlerle ilgili güncellemeler, eklenecek kategorilere (örn. alıcı becerileri (listening, reading) ve üretken becerileri (speaking, writing)) ve ana temalara (Amaç Belirleme, Öz-Gözleme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme, Zaman Planlaması ve Yönetimi) yönelik olarak yapılmış ve uygulamanın ikinci oturumuna geçilmiştir.

İkinci oturum sonrası görüşme soruları:

Uygulama aşamasının ikinci oturumunda öğrenenlerden birinci oturumda geliştirmiş oldukları Kişisel Öğrenme Ortamlarını güncellemeleri ve bu güncellemeyi ikinci turda iyileştirmeleri istenmiştir. İyileştirme adımlarına ek olarak öğrenenlerden oluşturdukları

sekmelere ilgi alanlarına yönelik yeni bir sekme eklemeleri önerilmiştir. İkinci oturum bittiğinde öğrenenlerden iyileştirmiş oldukları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşleri mesaj, canlı yayın ve birebir görüşme ile alınmıştır. İkinci oturum sonunda yöneltilen görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

1. Kendi Kişisel Öğrenme Ortamınızı oluştururken, birinci uygulama aşamasından farklı olarak hangi becerilere yönelik (örn. speaking-listening-writing) araçları eklediniz ya da çıkarttınız? Bu değişiklikler İngilizce öğrenme deneyiminize nasıl yansdı?
2. Sizce yabancı dil öğrenirken oluşturulacak bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler neler olmalıdır?
3. Tasarlamış olduğunuz Kişisel Öğrenme Ortamınızı ikinci turda iyileştirdiniz. Bu yönüyle Kişisel Öğrenme Ortamınızı aşağıdaki açılardan değerlendirir misiniz?

Amaç Belirleme: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenme amaçlarını belirlemesidir.

Öz-Gözleme: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerini gözlemlemeleridir.

Öz-Değerlendirme: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi değerlendirmelerini yapmalarıdır.

Görevler: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme amaçlarına ulaşmalarında kullandıkları stratejileri (örn. İnternete erişim, öğrenme sürecini planlama, bilgi kaynaklarına erişme, bilgiyi depolama, bilgiyi düzenleme, bilgiyi paylaş vb.) içerir.

Yardım İsteme: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerine yönelik yardım istemeleridir.

Zaman Planlaması ve Yönetimi: Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerine yönelik zaman planlaması ve yönetimini yapmalarıdır

En son aşama olan Değerlendirme aşamasında öğrenenlerden tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşleri alınmıştır. Değerlendirme için yöneltilen görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

1. Tasarladığınız Kişisel Öğrenme Ortamınıza ilişkin genel görüşleriniz nelerdir?
 - Yeterlilik açısından
 - Gereklilik açısından
 - Memnuniyet açısından
2. Tasarıma yönelik önerileriniz nelerdir?
3. Tasarladığınız Kişisel Öğrenme Ortamının İngilizce öğrenmenize etkisini açıklar mısınız?
4. Tasarladığınız Kişisel Öğrenme Ortamı öğrenme motivasyonunuzu nasıl etkiledi?
5. İngilizcenizin gelişmesinde Kişisel Öğrenme Ortamınızın beklentinizi karşılayıp karşılamadığını gerekçeleriyle açıklar mısınız?
6. Bu çalışmanın sonunda Kişisel Öğrenme Ortamınızı sürdürmeyi ve başka derslerinizde kullanma konusundaki düşüncelerinizi dile getirir misiniz?

3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmanın verileri aşağıda yer alan aşamalar çerçevesinde analiz edilmiştir:

3.4.1. Verilerin düzenlenmesi

Gönüllülük esası çerçevesinde araştırmaya katılmak isteyen on iki uzmanın:

- Araştırma Gönüllü Katılım Formunu (Ek 1) doldurarak analiz aşamasında görüşmeye alınması,
- Katılımcılara yönelik mesleki yeterlik bilgilerinin tablollaştırılması.

Dışarıya kapalı, “Uzaktan Öğrenenler” isimli Facebook grubunda yapılan duyuruya olumlu yanıt vererek, araştırmaya katkı sağlamak isteyen on iki öğrenenin:

- Araştırma Gönüllü Katılım Formunu (Ek 1) doldurarak iki farklı Facebook grubuna alınması,
- Katılımcılara yönelik eğitim bilgilerinin tablollaştırılması.

3.4.2. Verilere ilişkin ortak temaların belirlenmesi

Sosyal İletişim ve Bireysel Öğrenme boyutlarının kesişim noktası olan Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğrenimindeki kullanımı üzerine odaklanan bu çalışmada Kuramsal Matris çerçevesinde uzman soruları hazırlanmıştır. Matrisin “Sosyal İletişim” boyutu *Sosyal Yapılandırmacı Kuram* ile “Bireysel Öğrenme” boyutu ise *Öz Yönetimli Öğrenme* yaklaşımı bağlamında irdelemiştir. Temaların belirlenmesi aşamasında, araştırmacı mesleki bağlamda dil yeterliliğine sahip olmasından dolayı, kurama yönelik çevirileri ve yorumlamaları kendisi yapmıştır.

3.4.3. Görüşme soru ve yanıtlarının uzaktan eğitim uzmanlarına gönderilmesi

Ana temalar araştırmacı tarafından düzenlenerek, verilerin inanırlık çalışmasını yapmak üzere iki uzaktan eğitim uzmanına gönderilmiştir.

3.4.4. Veri sağlamanın yapılabilmesi için iki uzaktan eğitim uzmanının görüşlerinin alınması

Veri sağlamanın yapılabilmesi için tema tablosunda yer alan veriler üzerine uzman görüşleri alınmıştır.

3.4.5. Araştırmacının kendisinin ve uzmanların belirledikleri ana temaları karşılaştırması

Araştırmacının ve diğer iki uzmanın belirledikleri ana temalar belirlenerek konu başlıkları detaylı olarak incelenmiştir.

3.4.6. Araştırmacının görüşme sorularının yanıtlarına son şeklini vermesi

Kuramsal matris çerçevesinde oluşturulmuş ve araştırmacı tarafından belirlendikten sonra iki uzman ile karşılaştırılan ana temalara son şekli verilmiştir.

3.4.7. Araştırmanın raporlaştırılması

Araştırma içeriğinde yer alan tüm veriler, APA 6.0 kurallarına uygun bir biçimde raporlaştırılmıştır.

3.5. Araştırmada Gerçekleştirilen Aşamalar

Yukarıda açıklanan aşamalar ve kullanılan veri toplama araçları, kullanım içerikleri ile Tablo 3.3’deki gibi görselleştirilmiştir:

Tablo 3.3. Araştırmada gerçekleştirilen aşamalar

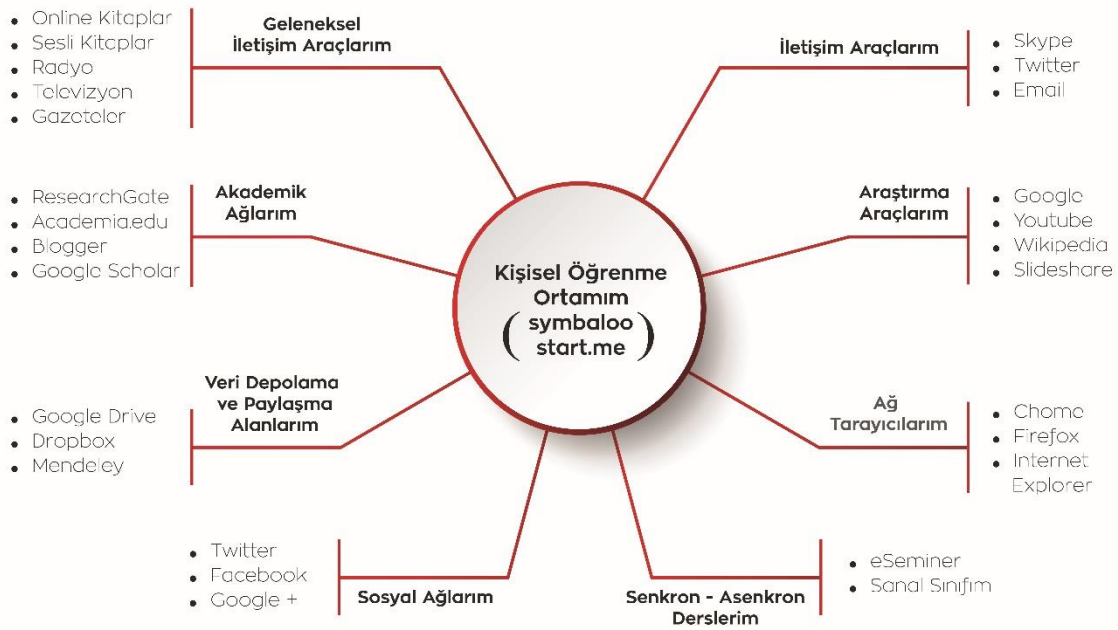
Aşama	Süre ve Tarih	Hedef Grup	Etkinlikler
ANALİZ Araştırma Sorusu 1 yanıtlandı.	Mart- Nisan 2017	Öğretici	Kişisel Öğrenme Ortamının kağıt üstünde (soyut) tasarımı <ul style="list-style-type: none">• Görüşmeler yapıldı (22 Mart-3 Nisan)• Veriler toplandı• Verilerin analizi yapıldı
TASARIM	1 Mayıs 2017 (video paylaşımı)	Öğretici	Analiz sonrasında kağıt üzerinde çıkan örnek (taslak) Kişisel Öğrenme Ortamının öğrenciye sunumu
GELİŞTİRME	Mayıs-Haziran geliştirme yapıldı	Öğretici	Kişisel Öğrenme Ortamının somut tasarımı (Symbaloo)
UYGULAMA Birinci oturum Araştırma Sorusu 2 ele alındı.	Haziran-Temmuz	Öğrenen	Kişisel Öğrenme Ortamını tasarlatma <ul style="list-style-type: none">• Doküman Analizi yapıldı• Gözlem yapıldı• Görüşmeler yapıldı (17 Haz-1 Tem. 2017)
İkinci oturum Araştırma Sorusu 2 yanıtlandı.	24 Temmuz (video paylaşımı)	Öğrenen	Kişisel Öğrenme Ortamını geliştirtme <ul style="list-style-type: none">• Doküman Analizi yapıldı• Gözlem yapıldı• Görüşmeler yapıldı (8-27 Ağus. 2017)
DEĞERLENDİRME Araştırma Sorusu 3 yanıtlandı.	Eylül 2017	Öğrenen	Bütün sürecin değerlendirilmesi <ul style="list-style-type: none">• Görüşmeler yapıldı (14-20 Eylül 2017)• Veriler toplandı• Verilerin analizi yapıldı

3.5.1. Analiz aşaması

Analiz aşamasında uzman görüşleri bağlamında amaç belirleme, öz gözleme, öz değerlendirme, görevler, yardım isteme, zaman planlaması ve yönetimi temaları çerçevesinde “Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı hangi özelliklere sahip olmalıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Birinci araştırma sorusuna yönelik elde edilen verilere göre alanyazındaki Kişisel Öğrenme Ortamları örneklerine göre sürecin tasarımı planlanmıştır.

3.5.2. Tasarım aşaması

Tasarım aşamasında araştırmacı (öğretici) tarafından taslak bir Kişisel Öğrenme Ortamının detayları düşünülmüştür. Kâğıt üzerinde henüz taslak olan Kişisel Öğrenme Ortamının, öğrenenlere nasıl aktarılacağı konusunda bir video senaryosu kurgulanmıştır. Aşağıda öğretici tarafından oluşturulan taslak ortam Şekil 3.2’de verilmiştir:

Şekil 3.2. Örnek Kişisel Öğrenme Ortamı

3.5.3. Geliştirme aşaması

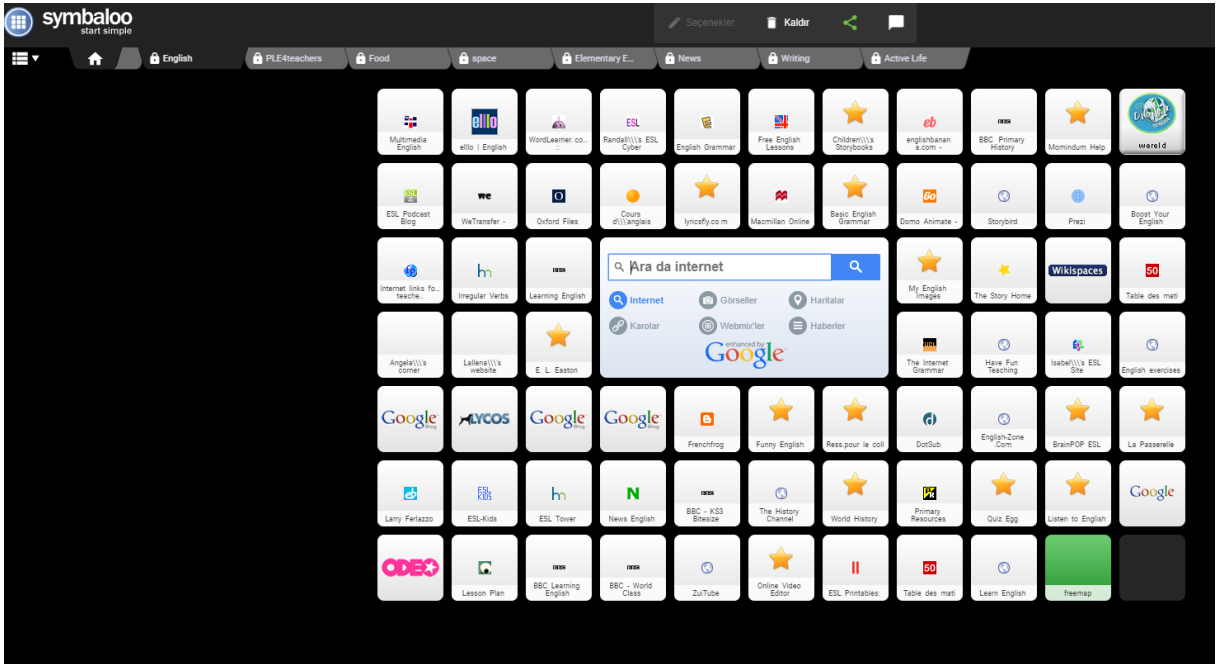
Geliştirme aşamasında, araştırmacı (öğretici) Tasarım aşamasında taslak olarak oluşturduğu Kişisel Öğrenme (Symbaloo ve Start.me) Ortamlarını bu kez yalnızca İngilizce öğrenmeye yönelik olarak geliştirmiştir. Oluşturulan örnek ortamların dışında, öğrenenlere faydası olacak iki farklı (Draggo ve Surfedia) ortamı daha tanıtmıştır. Bu tanıtımlar videolaştırılarak öğrenenlerle paylaşılmış, sonrasında videoların anlaşılmasını kolaylaştırmak

üzere öğrenenlerle canlı yayında görüşülmüştür. İngilizceye yönelik geliştirilen örnek Kişisel Öğrenme Ortamı Şekil 3.3'teki gibidir:

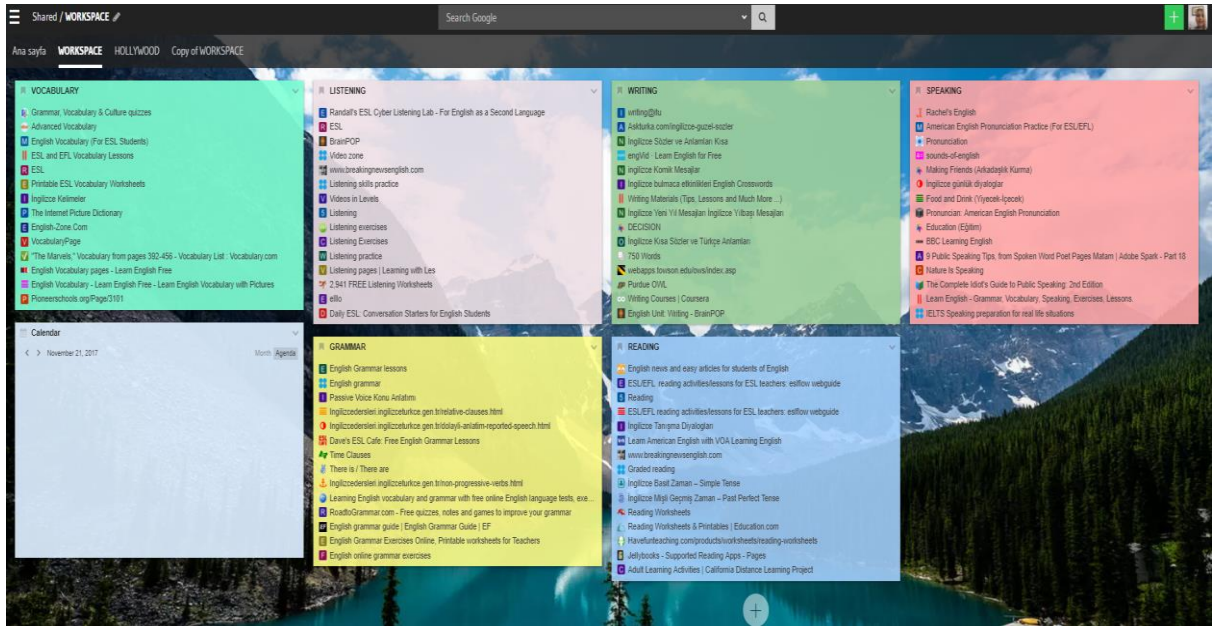

Şekil 3.3. İngilizceye yönelik geliştirilen Kişisel Öğrenme Ortamı

Araştırmacı (öğretici) tarafından öğrenenlere sunulan kavram terimlerin tümünün somutlaştırıldığı Symbaloo ve Strat.me yer imlerinin görselleri ise aşağıdaki gibidir:

Görsel 3.1. Kişisel Öğrenme Ortamı- Symbaloo

Görsel 3.2. Kişisel Öğrenme Ortamı- Start.me

3.5.4. Uygulama aşaması

Uygulama iki oturumdan oluşmuştur. Birinci uygulamada araştırmacının Kişisel Öğrenme Ortamını tanıtımlarına dair videoları ve canlı yayınları ile katılımcıların Kişisel Öğrenme Ortamlarını geliştirmeleri istenmiş, ikinci uygulamada ise birinci uygulamadan elde edilen bilgilere göre güncellenen süreç tasarımı anlatım videoları ve canlı bağlantılarından sonra Kişisel Öğrenme Ortamlarını güncellemeleri istenmiştir. Aynı zamanda, uygulamalar sonrasında katılımcılarla görüşülerek, ikinci araştırma sorusuna (Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı nasıl tasarlanmalıdır?) yanıt aranmıştır.

3.5.4.1. Birinci oturum

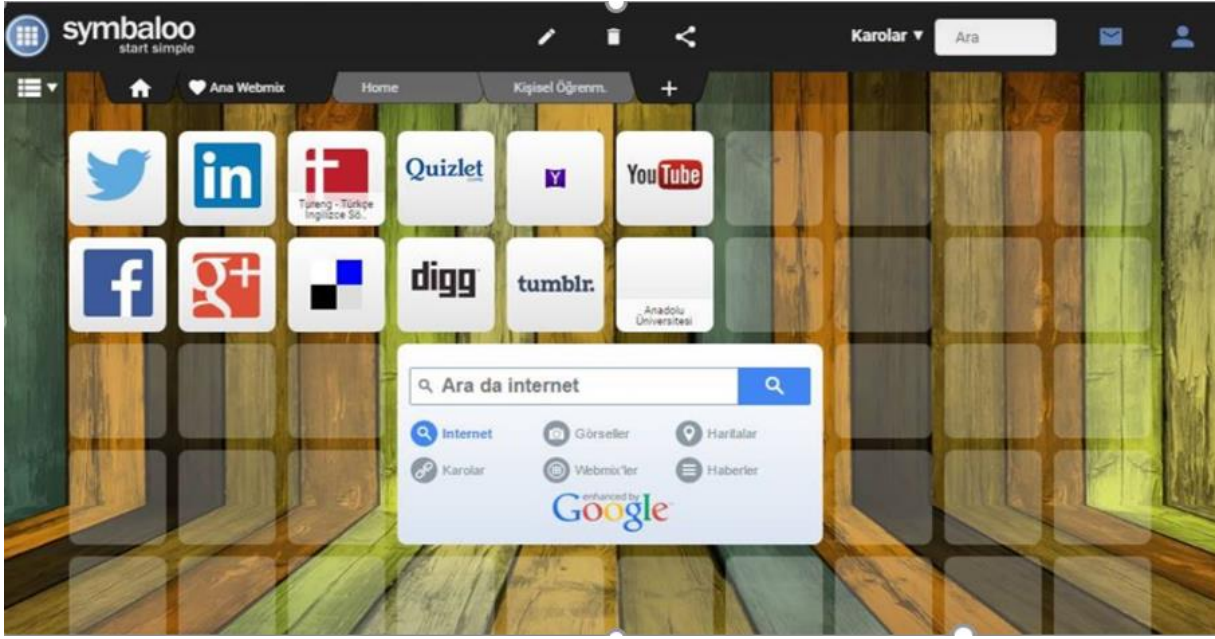
Uygulama aşamasının birinci oturumu bittiğinde öğrenenlerden tasarlamış oldukları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşleri mesaj, canlı yayın ve birebir görüşme ile alınmıştır. Böylece, öğrenenlerden uygulamaya yönelik yapılan canlı yayınlara ilişkin görüşleri, videoların yeterli olup olmadığı, tasarım aşamasında edindikleri deneyimleri, öğrenenlere göre Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özellikleri ve tasarladıkları ortamın dil öğrenimine katkıları ile ilgili detaylı bilgiler edinilmiştir.

Tablo 3.4. Araştırma katılımcılarının oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamı (KÖO)

No	Kişi	KÖO
1	Elife	Symbaloo
2	Gülçin	Pearltrees
3	Yağız	Stumble
4	Nilüfer	Start.me
5	Berrin	Everhelper
6	Tülay	Scoop.it
7	Nurullah	Bookmarkee
8	Ayşegül	Bookmarkee
9	Gülay	Bookyio
10	Zerrin	43 Mark
11	Berna	Delicious
12	Murat	Memotoo

Birinci oturum sonunda öğrencilerden gelen bildirimler doğrultusunda, ortamın Web 2.0 araçlarının bir havuzu gibi değerlendirilmesi açısından tanıtım videolarının çok genel olduğu, açıklamaların kısa olduğu, Web 2.0 araçlarından hangisinin ne amaçla kullanılabileceğinin tam olarak anlaşılmadığı ve dil öğreniminde hangi üst sekmelerin açılarak (örneğin speaking, listening) içeriklerin nasıl doldurulması gerektiği öğrenenlerce net bir şekilde anlaşılamamıştır. Bu doğrultuda, sonraki uygulama öncesinde araştırmacı belirtilen noktalara göre süreç tasarımı anlatımı videolarında ve sonraki yapacağı canlı ders anlatımında istenilenlere göre güncellemeler yapmıştır. Bu güncellemeler aşağıdaki gibidir:

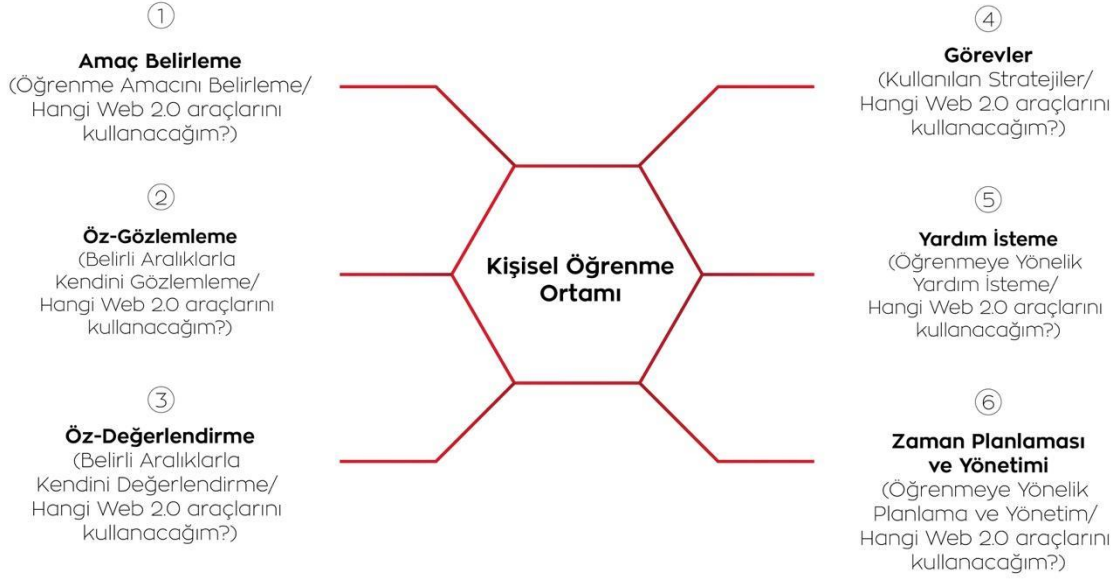
- Kategorik olarak (örn. alıcı becerileri (listening, reading) ve üretken becerileri (speaking, writing) kullanılacak Web 2.0 araçlarının gruplanarak gösterilmesi;
- Ana temalara (Amaç Belirleme, Öz-Gözleme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme, Zaman Planlaması ve Yönetimi) göre hangi araçların kullanılabildiğinin vurgulanması.

Görsel 3.3. Symbaloo (öğrenci örneği)

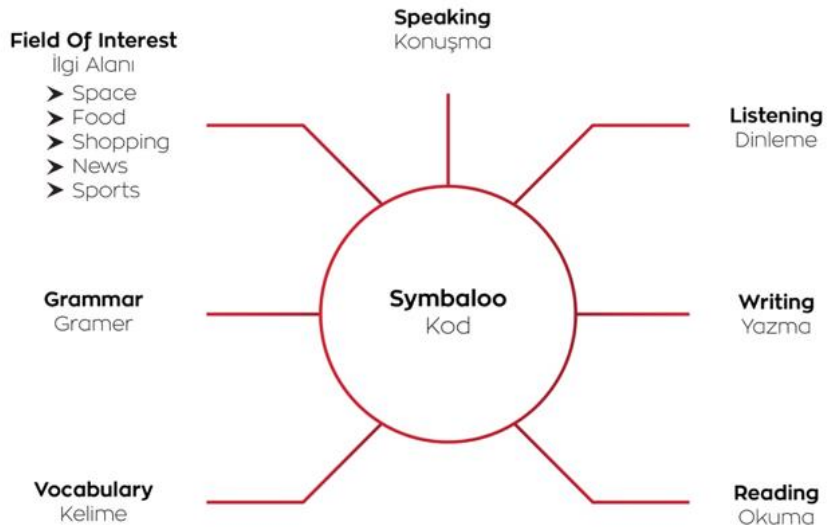
3.5.4.2. İkinci oturum

Uygulama aşamasının ikinci oturumunda öğrenenlerden birinci oturumda geliştirmiş oldukları Kişisel Öğrenme Ortamlarını güncellemeleri istenmiştir. Bu güncellemeyi yaparken öğrenenlerden tasarlamış oldukları Kişisel Öğrenme Ortamını ikinci turda iyileştirmeleri ve Amaç Belirleme, Öz-Gözlemlene, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme, Zaman Planlaması ve Yönetimi açısından değerlendirmeleri sorulmuştur. Ek olarak, öğrenenlerden hangi Web 2.0 araçlarını kullanmaları konusunda düşünmeleri teşvik edilmiştir. Oturum öncesinde ve esnasında süreç tasarımı videoları ve canlı yayınlarla rehberlik sağlanmış ve ortamın somutlaştırılması için yön verilmiştir. Aşağıda yer alan Şekil 3.4'te süreç tasarımı videolarında ve canlı yayınlarda iyileştirilmesi istenen adımlar yer almaktadır.

Şekil 3.4. Kişisel Öğrenme Ortamında iyileştirilmesi istenen adımlar

İyileştirme adımlarına ek olarak öğrenenlerden oluşturdukları sekmelere İngilizce öğrenmeye yönelik ve özellikle ilgilerini çekecek yeni bir sekme eklemeleri önerilmiştir. Bu sayede farklı alanların içinde yer alabildiği ek bir sekme ile Kişisel Öğrenme Ortamı, İngilizce içeriğe ve ilgi alanına yönelik bir ortam halini almıştır (Şekil 3.5):

Şekil 3.5. İngilizceye yönelik geliştirilen Kişisel Öğrenme Ortamı

İkinci oturum bittiğinde öğrenenlerden iyileştirmiş oldukları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşleri mesaj, canlı yayın ve birebir görüşme ile alınmıştır. Görüşmeler sonrasında katılımcılardan süreç tasarımının anlaşılmadığına yönelik herhangi bir geri bildirim ulaşamamıştır. Bu doğrultuda uygulamalara son verilerek değerlendirme aşamasına geçilmiştir. Görsel 3.4'te öğrenenler tarafından ikinci oturum sonrasında son şekli verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamı görsellenmiştir:

Görsel 3.4. İkinci oturum sonrasında son şekli verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamı

3.5.5. Değerlendirme aşaması

En son aşama olan Değerlendirme aşamasında ise öğrenenlerden yabancı dil olarak İngilizce öğrenimlerine katkı sağlaması amacıyla tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin genel görüşleri, tasarıma yönelik önerileri, ortamın İngilizce öğrenimlerine ve öğrenme motivasyonuna etkisi, öğrenme beklentilerine yönelik ve sürdürülebilirlikle ilgili görüşleri alınmış “Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrencilerin görüşleri nelerdir?” şeklindeki üçüncü araştırma sorusuna yanıt aranmıştır. Öğrenenlerden biri tarafından değerlendirme sonrasında son şekli verilmiş örnek Kişisel Öğrenme Ortamı Görsel 3.5'te verilmiştir:

Görsel 3.5. Değerlendirme sonrasında son şekli verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamı

3.6. Araştırmanın İnanırlılığı

Bu çalışmada öğrenenlerin tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına yönelik detaylı bilgilerin elde edilebilmesi için nitel veri toplama aracı olarak gözlem, doküman analizi incelemesi ve açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu veri çeşitlemesi sayesinde (triangulation) içeriğin ya da yapının ölçülmesi için tasarlanmış yöntemler ile (Creswell, 2005) araştırmanın geçerlik ve güvenirliği sağlanabilmiştir. Yapılan sağlama sayesinde araştırma sürecinde farklı analiz yöntemleriyle toplanan tüm veriler, anlamlı bir bütün halinde desenlenebilmiştir.

3.7. Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri

Araştırmacı Analiz aşamasında iki kurama dayalı matrisin kesişimine odaklanarak oluşturduğu ve uzmanlara soracağı soruları, Uygulama aşamasının iki oturumunda öğrenenlere soracağı soruları ve Değerlendirme aşamasında öğrenenlere soracağı tüm soruları öncesinde iki uzaktan eğitim uzmanına göstererek uygunluğunu kontrol etmiştir. Tüm görüşmeler sonrasında elde edilen veriler, yine iki uzaktan eğitim uzmanına gösterilerek, sağlanması yapılmıştır. Bunlar araştırmanın güçlü yönleridir. Ancak, çalışmada yer alan bazı yer imlerinin grup etkileşimine izin vermeyen kısıtlayıcı yapıları yüzünden öğrenenler bazı Kişisel Öğrenme Ortamlarından yeterince verim alamamışlardır. Bu bağlamda çalışma öğrenenlerin dil öğrenimine yönelik katkı sağladıkları ortamlarla sınırlıdır.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler:

Çalışmanın birinci araştırma sorusu “Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı hangi özelliklere sahip olmalıdır?” olarak belirlenmiş ve bu sorunun yanıtlanabilmesi için uzmanlarla açık uçlu ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmenin içeriğinde kuramsal matris (2.4.3) tabanlı, altı ana temaya bağlı olarak oluşturulmuş sorular yer almaktadır. Her bir temaya ilişkin oluşturulan altı (6) adet temel soru, hem öğretici, hem de öğrenen açısından revize edilerek, on iki (12) adet soruya tamamlanmıştır.

4.1.1. Analiz aşamasında gerçekleştirilen görüşmeler:

İlk aşama olan Analiz aşamasında altı dil uzmanı ve altı teknolog olmak üzere on iki farklı uzman ile görüşülmüştür. Uzmanlara altı temayı içeren ve öğretici ve öğrenci boyutlarını kapsayacak şekilde on iki farklı soru sorulmuştur. Soruların çıkış noktasını oluşturan başlıca temalar aşağıdaki gibidir:

TEMA 1

AMAÇ BELİRLEME (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenme amaçlarını belirlemesidir.

“Öğretici, kişisel öğrenme ortamında öğrencinin kendi öğrenme amacını belirleyebilmesine yardımcı olmak için nasıl bir yönlendirme yapabilir?” sorusuna (Soru 1) verilen yanıtlar incelendiğinde, amacı somutlaştırma, yönlendirme, farkındalık ve Web 2.0 aracının kullanılmasına yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.1. Amaç belirleme (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Amaç Belirleme (1)	Amacı somutlaştırma	Öğreticiler, öğrenenlerin: <ul style="list-style-type: none">• Öğrenme sürecini netleştirmelerinde,• Ulaşabilir amaçlar belirlemelerinde,• Eğitim ortamının amaçlarını önceden belirlemede ve açıkça ifade etmede rehberlik etmelidirler.
	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğreticinin kendinden örnek vermesi,• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi,• Yapılandırılmış, adım adım süreci açıklayan izleni vermesi önerilmektedir.
	Farkındalık	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin öğrenme amacına yönelik farkındalığının olması,• Kişinin İngilizce seviyesinin farkında olması gerekmektedir.
	Web 2.0 aracının kullanılması	<ul style="list-style-type: none">• Araç önerilmelidir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Öğreticiler amacı somutlaştırarak öğrenenlere:

- Öğrenme sürecini netleştirmelerinde,
- Ulaşabilir amaçlar belirlemelerinde,
- Öğrenme amaçlarını ve öğrenme gereksinimlerini belirlemede,
- Eğitim ortamının amaçlarını önceden belirlemede ve açıkça ifade etmede rehberlik etmelidirler.

Uzman görüşlerine göre, öğretmenler öğrenenlerin öğrenme amaçlarını belirlemelerinde ve öğrenme süreçlerini netleştirmelerinde öğrenenlere rehberlik etmelidirler. Bu rehberlikten yararlanan öğrenenler, amaçlarını somutlaştırarak içselleştirebilirler. Yabancı dil olarak İngilizcenin kişisel bağlamda geliştirilmesinde tasarlanacak Kişisel Öğrenme Ortamının amaçlarının başlangıç aşamasından itibaren netleştirilmesi gerekebilmektedir. Kişisel Öğrenme Ortamını oluşturmada amacını netleştiremeyen öğrenenler, öğrenme süreci boyunca sürekli sıkıntı yaşayabilirler. Bunun önlenmesinde öğretici rolü etkindir.

Enis: “İngilizce üzerinden düşünecek olursak, öncelikle bu öğrenme amaçlarının ve sonunda ulaşılması gereken noktaların çok net bir şekilde ortaya konması gerekiyor...Dolayısıyla öğrencinin

kendi amacını belirlemede de öncelik öğreticinin bu eğitim ortamının içeriğinin planlanmasında amaçların netleştirilmesi olduğunu düşünüyorum”,

Ayşen: “Öğrencinin ulaşmak istediği nihai noktaya yönelik amaçları seçmesi konusunda öğreticinin önemli rol oynayacağını düşünüyorum”.

Öğreticilerin öğrenenleri yönlendirirken:

- Öğreticinin kendinden örnek vermesi,
- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi,
- Yapılandırılmış, adım adım süreci açıklayan izleni vermesi önerilmektedir.

Öğreticiler, Kişisel Öğrenme Ortam tasarımı öncesinde, öğrenenleri net ve aktif bir biçimde yönlendirebilmelidirler. Öğreticiler, yönlendirme aşamasında kendi öğrenme deneyimlerinden örnek verdiklerinde, daha akılda kalıcı bir etki yaratarak, öğrenenlere iyi bir rol model olabilirler. Ayrıca, tasarım başlangıcında öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi sayesinde öğrenenler kendi yabancı dil seviyelerinin farkına vararak, kendi seviyelerine uygun Web 2.0 araçlarını Kişisel Öğrenme Ortamlarına aktarabilirler. Buna ek olarak, yapılandırılmış ve öğrenme sürecini olabildiğince açık biçimde açıklayan bir izleni verilmesiyle öğrenenlerin kaybolmuşluk hisleri azaltılabilir. Kısaca, öğreticinin kendi Kişisel Öğrenme Ortamından örnekler vermesi, yönlendirmeleri, sürecin işleyişinde kolaylık sağlaması ve gerekirse bütün süreçleri kapsayan adım adım bir izleni vermesi önerilmektedir.

Kadri: “Evet, normal şartlar altında Kişisel Öğrenme Ortamı ile kastımız öğrencinin kendi ortamını organize etmesidir ancak genelde öğrenciler her ne kadar öz yönetimli de olsa rehber yönlendirmesine ihtiyaç duyarlar. Bu doğrultuda amacından sapmaması ve doğru amaçlar belirleyebilmesi için öğreticinin yönlendirmesi doğru bir yaklaşım olacaktır”.

Aygül: “...öğretmen kendisinin amaçlarını, kendi öğrenciliğinde o otonom seviyeye, öz yönetimli seviyeye ulaştığında kendisinin neler yaptığından örnekler verebilir. Böylece iyi bir model, iyi bir örnek olabilir diye düşünmekteyim”.

Pelin: “Şimdi yine İngilizce öğrenimi olarak düşündüğümüzde, öncelikle kişinin İngilizce seviyesinin farkında olması lazım bence. Dolayısıyla, seviyesini fark edip ona göre amacını belirleyecek, yani örneğin İngilizcede işte yazma yeterliği nedir, konuşma yeterliği nedir, anlama-okuma yeterlikleri nelerdir, onların farkına varıp buna göre bir yönlendirme, bunların farkına vardırırmak için de öğretici bu konuda yetkin olduğu için onun seviyesini anlamaya yönelik bir şeyler yapmalı”.

Öğreticiler, öğrenenlerin çalışma amaçlarında farkındalık yaratırken:

- Öğrencinin öğrenme amacını yönelik farkındalığının olması,
- Kişinin İngilizce seviyesinin farkında olması gerekmektedir.

Öğreticiler, öğrenenlerin çalışma amaçlarında farkındalık yaratırken, dil seviyelerini hangi aşamaya getirmek istedikleri konusunda da rehberlik edebilirler.

Zeynep: “Peki siz neden, sizin amacınız ne, hangi noktaya gelmek istiyorsunuz, ne kadar sürede gelmek istiyorsunuz, ne kadar önemli sizin için gibi bir farkındalık yaratılabilir belki”.

Öğreticiler, öğrenenlerin Web 2.0 araçlarını kullanmasını sağlamada:

- Araç önerilmelidir.

Öğreticiler, öğrenenlerin dil seviyelerine göre içeriklerini kendilerinin oluşturdukları Web 2.0 araçlarını kullanmalarını sağlayabilirler.

Hakan: “İlk önce, öğreticinin bu tür öğrenme ortamlarında öğrencinin seçme özgürlüğünün olduğu çeşitli adımlar belirleyebilir. Burada ilk aklıma gelen şu, örneğin öğretici, öğrenenlerin seviyelerine göre işte başlangıç, orta, orta üst ve yüksek seviyedeki öğrenciler için çeşitli araçlar tasarlayabilir ya da kullanılabilir, hazır araçları önerebilir. Dolayısıyla, öğrenci de kendi seviyesine göre bu araçları seçip ona göre kendi ortamını oluşturabilir.

AMAÇ BELİRLEME (Öğrenen):

Aynı tema olan “Amaç Belirleme” kapsamında bu defa öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamlarında öğrenme amacını belirlerken nasıl bir yol izleyebilir?” sorusuna (Soru 2) verilen yanıtlar incelendiğinde, amacı somutlaştırma, amacı belirlemede araç kullanma, farkındalık, yönlendirme, kişisel araştırma yönündeki alt temalara ulaşılmıştır:

Tablo 4.2. Amaç belirleme (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Amaç Belirleme (1)	Amacı somutlaştırma	<ul style="list-style-type: none"> • Amacını netleştirmesi, • Sadece öğrenme gereksinimlerine göre amaç belirlemesi, • Belirli becerilere yönelik öğrenme amacı belirlemesi yararına olacaktır.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none"> • Araç olarak Kişisel Öğrenme Ortamı kullanılabilir.
	Farkındalık sağlama	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenme amacının farkında olmalı, • Farkındalık kazanmayı öğrenmeli, • Kendi seviyesini bilmelidir.
	Kendi öğrenmelerini yönlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Sürdürülebilir hedefler koyabilirler.
	Öğrenme amacına yönelik araştırma	<ul style="list-style-type: none"> • Kişisel araştırma yapmalıdırlar.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Öğrenci, kendi öğrenme amacını somutlaştırma aşamasında:

- Amacını netleştirmesi,
- Sadece ğrenme gereksinimlerine göre amaç belirlemesi,
- Belirli becerilere yönelik öğrenme amacı belirlemesi yararına olacaktır.

ğrenme amacının netleştirilmesinde öğrencinin muhtemel öğrenme hedefi olabildiğince somut olmalı ve zamanla daha da netleştirilebilmelidir. Etkin bir ortamın oluşturulmasında, öğrenme amacının en başta belirlenmesi oldukça önemlidir. Öğrenen ayrıca, Kişisel ğrenme Ortamındaki ğrenme amacını belirlerken yalnızca öğrenme gereksinimlerine ve eksiklerine göre hareket etmelidir. Uzman görüşlerine göre, öğrenenin kendi öğrenme durumunun, amacının ve seviyesinin farkında olarak hareket etmesi oldukça önemli bir unsurdur. Belli bir beceriye yönelik öğrenme amacını belirlerken harmanlanmış öğrenme modellerinden yararlanması yine öğrenme amacının belirlenmesinde etkili olacaktır.

Zeynep: “...yani zaten bir programa kayıt olduysam, muhtemelen bir hedefim, bir amacım vardır. Çok genel bile olsa bunu netleştirebilirim. Ama bu ğrenci açısından baktığım zaman bu kadar hızlı olmayabilir, daha fazla zaman alabilir, öğrendikçe, gördükçe, anladıkça daha da fazla bağlantı kurabilirim çünkü”.

Arda: “zellikle yabancı dil ğretiminde şöyle bir durum olabiliyor: Öğrenciler hâlihazırda o istenilen hedeflere sahip olabilir, böyle bir durumda kendisini kontrol etmeli, eğer o becerilere sahipse onu destekleyecek şekilde kendisine yeni hedefler belirlemeli...”

Pelin: “İlk önce kendi seviyesini belirlemeli ve ona göre öğrenme amacını belirleyecek, yine seviyesini belirlemek üzere bunlar işte çevrimiçi ortamlardaki hazır testler olabilir veya hocasıyla iletişime geçip onunla konuşarak, yazdığı bir şeyi değerlendirterek, okuma anlama çalışmaları yaparak belirleyebilir diye düşünüyorum”.

Hakan: “...dilde çeşitli becerilerden yola çıkarak ben bir ğrenci olsam, örneğin bir dil bilgisinin ortamda olmasını çok önemserim. Dil bilgisiyle beraber harmanlanmış kelime öğrenme modülleri veya bununla desteklenmiş okuma parçalarının olması gerekiyor. Dolayısıyla öğrenciye ilk önce dil bilgisi kurallarının verildiği, bu kuralların içerisinden yola çıkarak kelimelerin öğretildiği, ondan sonra da bir okuma veya pekiştirme aracı olarak da bir okuma bağlantısı verilebilir”.

Amacı belirlemede araç kullanma incelendiğinde:

- Araç olarak Kişisel ğrenme Ortamı kullanılabilir.

ğrenme amacını belirlerken eksiklerden yola çıkarak, bu eksikliği gidermede Web 2.0 araçlarından yer imlerini kullanılabilir.

Aygül: “Eğer öğrenci motiveyse zaten öğrenme amacı ile dolmuştur; ancak, öğrenme amacını belirlerken Kişisel Öğrenme Ortamından faydalanacaksa, eğer aracımız bu olacaksa, gerek duyduğu noktalara bence değinebilir...yani öğrenci eğer bir öğrenme ortamında dil öğreniyorsa ve bu öğrendiği dilde kendi eksiklikleri nedir diye sorulduğunda cevabını verebiliyorsa, mesela kendi eksikliği ne olabilir, listening olabilir, bu çocuk tutup da hâlâ gramer çalışmaz eğer öz yönetimli bir öğrenciyse. Bunu belirlerken de kendi eksikliklerinden yola çıkabilir diye söylemek istiyorum”.

Öğrenme amacının belirlenmesinde, öğrenenler farkındalık bağlamında:

- Öğrenme amacının farkında olmalı,
- Farkındalık kazanmayı öğrenmeli,
- Kendi seviyesini bilmelidir.

Her öğrenen kendi öğrenme amacının ve öğrenme hızının farkında olmalıdır. Bu sayede öğrenme eyleminde ne kadar etkin olması gerektiği konusunda fikir sahibi olabilir. Buna ek olarak öğrenme hedefine ilişkin farkındalık kazanmayı ve kendi öğrenme hedeflerini belirleme becerisini zamanla elde edebilir.

Ayşen: “Öncelikle, birey kendi öğrenme hızına en hâkim kişidir. Yani, kendi öğrenme hızının farkında olan kişi aslında bireyin kendisi. O yüzden amaçlarını belirlerken kendi öğrenme hızı doğrultusunda neyi ne kadar süreyle başarabileceğini ancak bireyin kendisi ön kestirimde bulunabilir”.

Remzi: “Farkında olma ...kendisinin bu amacı niçin kullanabileceğini düşünme ve son olarak da bu bağlamda kendi öğrenme amacı için kullanma şeklinde bir yol izleyebilir”.

Öğrenenler, kendi öğrenmelerini yönlendirme aşamasında:

- Sürdürülebilir hedefler koyabilirler.

Sürdürülebilir öğrenme hedeflerini belirlemede, öğrenenler kararlı olmalı ve bu doğrultuda öğrenme deneyimine yönelik somut adımlar atmalıdırlar.

Ayşen: “...öğrenci öncelikle geçmiş deneyimlerinden, yaptığı hatalardan ve doğrulardan yola çıkarak planlamasına ne kadar sadık kalıp kalmaması gerektiğini, ne kadar planladığı doğrultuda sürdürülebilir hedefler koyup koymaması gerektiğini kendisi karar verecek”.

Öğrenenler, öğrenme amacına yönelik olarak:

- Kişisel araştırma yapmalıdırlar.

Öğrenme amacına yönelik kişisel araştırma ve tespit ile ilişkili olarak, öğrenenlerin kendi öğrenme gereksinimlerini belirlemeleri, kendilerini öğrenme eyleminde daha güvende hissetmeleri açısından önemlidir:

Sevcan: “...öncelikle benim hangi konulara aşına olduğumu, hangilerine olmadığımı bir tespit ederim şahsen öncelikle. Ön araştırma olarak önerilen kaynaklara bakarım. Hani daha önceki öğrenmişliklerimde bununla ilgili bir tecrübem, bir çalışmışlığım, anlatılan bir konu var mı yok mu? Ve benim kişisel tercihim, önce bilmediğimden ve önce zor olandan başlamaktır ... Belki bu noktada işte öğretmen de devreye girebilir...bundan öğretmenin haberi olmayacak benim zayıf ya da güçlü yönlerimden. Paylaşırsa veya dile getirilirse belki ona yönelik egzersizler ya da aktiviteler ya da ödevler dizayn eder ona göre ve onları sitede bulursam kendim girip araştırma tabii ki ödev olarak olur ama daha güvende hissederim”.

TEMA 2

ÖZ-GÖZLEMLEME (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerini gözlemlemeleridir.

Bireysel Öğrenmeyi temel alan altı temadan ikincisi Öz-Gözlemeleme olarak belirlenmiştir. Öz-Gözlemeleme teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendi öğrenmesini gözlemleyebilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?” sorusuna (Soru 3) verilen yanıtlar incelendiğinde, yönlendirme, araç kullanımı, kendini gözlemeleme ve öğrenilecek konuya ilgiye yönünde alt temalarına ulaşılmıştır:

Tablo 4.3. Öz-gözlemeleme (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Öz-Gözlemeleme (2)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenci kendi eksiğini tamamlaması konusunda,• Öğrenci kendi gereksinimlerini belirleme konusunda,• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi sağlaması konusunda,• Öğrencinin kendini gözlemelemesine yardımcı olunmalıdır.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Farklı öğrenme araçlarını deneyimleyebileceği öğrenme fırsatları yaratabilir.• Kendini gözlemelemede Web 2.0 aracı kullanabilir.
	Kendini gözlemeleme	<ul style="list-style-type: none">• Belirli aralıklarla öğrenen kendi gelişimini gözlemelemelidir.• Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanabilir.
	Öğrenilecek konuya ilgi duyma	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin konuya ilgisinin olması öğrenmeyi kolaylaştırıcıdır.• Öz gözlemelemeyi anlamlı kılar.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme aşamasında:

- Öğrenci kendi eksiğini tamamlaması konusunda,
- Öğrenci kendi gereksinimlerini belirleme konusunda,
- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi sağlaması konusunda,
- Öğrencinin kendini gözlemlemesine yardımcı olunmalıdır.

Öğretici ya da Kişisel Öğrenme Ortam aracının yardımıyla, öğrenme eyleminin ne kadar gerçekleştiğinin ara sıra kontrol edilmesi, öğrenme kalıcılığını sağlamaktadır. Öğrenen eksiğini tamamlama konusunda doğru yönlendirilmeli, kendi öğrenme gereksinimlerini belirlemede rehberlik edilmeli ve farklı stratejiler kullanarak öz gözleme sağlanmalıdır.

Zeynep: "...ne kadar yapabiliyorum diye öğrenci kendini değerlendiriyor. Çok iyiyim veya beş ile bir arasında bir puan verebilir kendine, işte hobilerinden İngilizce bahsedebiliyor ama konuşma çıktısı olarak bir ile beş arasında kendini değerlendirmek gibi buradan başlayabilir".

Arda: "Şimdi klasik anlamda öğretici zaten belli yöntemleri kullanacaktır. Fakat bununla beraber belirli sorular sorarak öğrencinin kendisini gözlemlemesine imkân vermeli, yani o fırsat sağlamalıdır. Gözleme sürecini dil öğretiminde doğal akışına bırakırsak bu fırsat yaratılmayabilir. Öğretenin bunu belirli sorularla, tasarıma koyacağı belirli yapılarla sağlaması mümkündür, belirli stratejiler izleyebilir ...Yani, doğrudan kendinizi gözlemleyin diye bir ifade kullanmak yerine belirli görevler vererek, belirli sorular sorarak öğrenciyi bilişsel olarak bu duruma hazırlayarak bu süreci sağlayabilir".

Araç kullanımı açısından:

- Farklı öğrenme araçlarını deneyimleyebileceği öğrenme fırsatları yaratabilir.
- Kendini gözlemlenmede Web 2.0 aracı kullanabilir.

Öğretici, öğreneni ne şekilde organize olması gerektiğiyle ilgili bilgilendirerek, kendi öğrenmesini gözlemleyebilmesi için doğru araca yönlendirmelidir. Öğrenenin parçadan bütüne ulaşacağı ve bütün öğrenme deneyimini yansıtabileceği bir ortamı tasarlamasına yardımcı olunması diğer önemli bir unsurdur. Bu yardımın sağlanmasında, Web 2.0 araçlarından Drive ve OneNote uygulamaları kullanılabilir.

Kadri: "Öğretici bu aşamada öğrencinin ne şekilde organize olması gerektiğiyle alakalı, öğrenme sürecini ne şekilde raporlaması gerektiğiyle alakalı öğrenciyi doğru araçlara yönlendirecek...Bu anlamda doğru araçlarla yönlendirilebilir, parçadan bütüne nasıl ulaşması gerektiğini ve bunu öğrenme sürecine nasıl yayması gerektiğini öğretici anlatabilir. Bu doğrultuda öğreticinin yapacağı

şey bence öğrenme sürecinde adım adım öğrencinin bütün deneyimlerini yansıtabileceği bir ortamı organize etmesine yardımcı olmaktır”.

Enis: “Burada öğretici ve öğrencinin öncelikle çevrim içi ortamda kendi ilerlemelerini görebilecekleri bir ortama ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum. Bu bir çevrimiçi belge olabilir, çevrimiçi bir uygulama olabilir, Drive uygulaması, bir OneNote’daki sayfa ya da sekme ya da farklı bir bulut ortamı, bulut tabanlı bir not alma yazılımı olabilir. Burada iki tarafın da hem öğreticinin hem öğrencinin ilerlemeyi görebilecekleri ve işaretleyebilecekleri bir ortama ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum”.

Kendini gözleme sürecinde:

- Belirli aralıklarla öğrenen kendi gelişimini gözlemlemelidir.
- Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanabilir.

Öğrenenlerin kendi öğrenmelerini gözlemlemeleri sürecinde öğreticiler yol gösterici bir rol üstlenmelidirler. Bu doğrultuda, öğrenenin kendi gözlemlemesini sağlayacak farklı uygulamaları ve malzemeleri belirli aralıklarla kullanması sağlanabilir. Önceki öğrenme deneyimleri de öğrenenin hâlihazırda bildiklerini geri çağırmasında ve kendini gözlemlemesinde önemli unsurlardır.

Aygül: “...öncelikle öğretici, mutlaka öğrenciyi, skorlarını, yaptığı şeylerdeki başarı skorlarını değerlendirmelerini sık sık kontrol etmeye yönlendirmeli...”.

Pelin: “Kendi öğrenmesini gözlemlemeye hem nicel hem nitel olarak bakabiliriz. Nicel baktığımızda örneğin o öğrenme ortamındaki mesela içeriğin ne kadarını tamamladı ve ne kadarını başarılı denebilecek düzeyde tamamladı. Öğrenme ortamındaki malzemeleri, bunlar işte okumalar olabilir, quizler, testler, işte belki oyunlaştırma ile düzenlenmiş uygulamalar olabilir. Bütün bunlardaki hem kullanım sıklığı hem de başarı düzeyini öğrenciye görünür bir şekilde, belki geri bildirimlerle bakılabilir...Nitel tarafta da aslında bunların yorumlanması, yani testi öğrenci çok kullanmıştır ama başarı seviyesi düşük olabilir ya da işte hep işte atıyorum preposition’larda başarısı düşüktür de kelime bilgisi çok iyidir. Dolayısıyla öğreticinin orada onları yorumlayarak, gruplandırarak öğrenciyi yönlendirmesi gerekiyor”.

Hakan: “Şöyle ki, belki bu noktada öğrencinin belli konular arasında ölçme-değerlendirme ödülleri ekleyebilmesi, her dersin başında veya her modülün başında geçmiş öğrenmesini ölçen sorulardan bir test, bir yazma veya bir okuma yapması ve ona göre seviyesini belirleyebilmesi bunun için bir cevap olabilir”.

Öğrenilecek konuya ilgi açısından:

- Öğrencinin konuya ilgisinin olması öğrenmeyi kolaylaştırıcıdır.
- Öz gözlemlemeyi anlamlı kılar.

Her ünite sonunda soru tekrarları yaparak öğrenenin kendi eksiklerini tespit etmesinin yanı sıra öğrenmenin verimli bir şekilde gözlenmesi için öğrenilen konunun ilgi uyandırması gerekebilir.

Arda: “Ünite sonundaki soruları çözmek ve faydalanmak. Eksiklerini tespit edip, geri dönüp o soruları tekrar gözden geçirmek. Verilen mini tartışma ve ödevleri yerinde yapmak, zamanında yapmak. Puan kaygısından ziyade, gerçekten motive olarak yapmak. Bu motivasyonun bir ayağı da tabii ki öğreticide, bir ayağı da öğrencide iç ve dışsal olarak. Bu şekilde hissediyorum. Onun dışında da öz gözleme olarak tabii ki ilgi... İlgi uyandırması gerekiyor. Konunun ilginç ve öğrencinin ihtiyacına hitap etmesi gerekiyor çünkü teorik olarak bulduğunuz, gördüğünüz ve anlamlandıramadığınız hiçbir şey yapmıyorsunuz. Ne soruları bir şey ifade ediyor, ne de ödevleri. Yani benim açımdan öyle”.

Yukarıdaki tüm adımların düzenli takip edilmesi, öğrenenlerin kendi öz gözlemleme yapma aşamalarını anlamlı kılmaktadır.

ÖZ-GÖZLEMLEME (Öğrenen):

Aynı tema olan “Öz-Gözleme” kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi öğrenmesini nasıl gözlemleyebilir?” sorusuna (Soru 4) verilen yanıtlar incelendiğinde farkındalık, kendini gözleme, tekrar yapma, araç kullanma, yönlendirme ve öğrenme sorumluluğunu alma yönünde alt temalara ulaşılmıştır:

Tablo 4.4. Öz-gözleme (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Öz-Gözleme (2)	Farkındalık	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenenlerin şu anki öğrenme durumunun farkında olması,• İçerikle etkileşime geçme ve seviyesini anlaması önemlidir.
	Kendini gözleme	<ul style="list-style-type: none">• Belirli aralıklarla kendini gözleme,• Kayıt tutma,• Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme sürecini gözleme önemlidir.
	Tekrar yapma	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenme deneyimini tekrar etme önemli bir unsurdur.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Web 2.0 aracı araçlarından Mendeley,• Sesli ve videolu ürün,• Vocaroo, Youtube’da video, vlogger,• Ünite sonu soruları ile öz- gözleme yapma sağlanabilir.
	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin öğrenme sorumluluğunu alması,• Öğrenciyi yönlendirme,• Geri bildirim sağlanabilir.
	Öğrenme sorumluluğunu alma	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenme eyleminde aktif bulunma öğrenen sorumluluğundadır.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Farkındalık açısından:

- Öğrenenlerin Şu anki öğrenme durumunun farkında olması,
- İçerikle etkileşime geçme ve seviyesini anlaması önemlidir.

Öğrenenler ncelikli olarak kendi öğrenme durumlarının farkında olarak öğrenme deneyimine adım atmalıdırlar. Kendini gözleme evresinde ne kadarlık bir zaman diliminde aktif öğrenme eyleminde bulduklarının farkına varmalıdırlar. Bunun yanı sıra alıcı becerileri (listening, reading) ve üretken becerileri (speaking, writing) kapsayan içerikler öğrenciye verilerek, öğrenenlerin kendi seviyelerini anlamaları sağlanabilir.

Zeynep: “Yani planımda  haftadır boŐsa en azından bir ğrenci olarak farkına varırım kendimin. Bir Şey yapmadığımı görürüm. Bu da bir gözlem”.

Arda: “ğrenme sürecindeki gözlem sürecini kast ettiğimizi dşnrsek öğrenme bağlamında, içerik üretmeye yönelik çalışmalar olabilir çünkü dil öğreniminde dört beceri var. İki tane beceri alıcı becerileri, iki tane beceri de yazma, yazma becerisi gibi üretmeye dayalı beceriler. Bu beceriler bağlamında öğrenen farklı ortamlarda, farklı bağlamalarda içeriklerle etkileşime geçerek kendisinin nerede olduğunu görebilir diye düşünüyorum”.

Kendini gözleme bağlamında:

- Belirli aralıklarla kendini gözleme,
- Kayıt tutma,
- Kişisel ğrenme Ortamında ğrenme sürecini gözleme önemlidir.

Öğrenenin, öğreticinin yönlendirmesiyle belirli aralıklarla kendini gzlemesine fırsat verilmelidir. Bu ğrenenlerin kendi öğrenme süreçlerinin daha net farkına varmalarını sağlayacak önemli adımlardan biridir. Ayrıca, belirli aralıklarla kayıt tutulması yine öz gözlemeyi besleyen bir adımdır. Ek olarak, Kişisel ğrenme Ortamının sağladığı oyunlaŐtırmaya yönelik araçlarla öğrenenler kendi öğrenme süreçlerini gzlemeyebilirler.

Pelin: “Neyi ne kadar kullandı, bunların kullanımı sonucunda hangi başarı düzeylerine eriŐti, hangi kategorilerde ne kadar başarılı ya da baŐarısız, bunları öğreticiyle birlikte, onun geri bildirimleriyle birlikte değerlendirdiğinde aslında kendi öğrenmesini gzlememiŐ olur diye düşünüyorum”.

Ecrin: "...örneğin aldığı notları tek bir dosyada birleştirirse, muhtemelen tarih tarih bunu yaparsa, hangi tarihte not aldım, hangisini yapmadım, bu şekilde kendi gelişimini izleyebilir aslında, özet çıkararak, notlar alarak".

Ayşen: "...kendi Kişisel Öğrenme Ortamlarında bir yol haritasının somut bir şekilde yol haritasının olması, o yol haritası üzerindeki ilerlemesinin renk kodlarıyla olabilir, sayılarla olabilir, belirgin bir şekilde ortaya konulması, yani öğrencinin sanki bir bilgisayar oyunu oynar gibi belki oyunlaştırma bile kullanılabilir bu anlamda, çeşitli rozetler koyarak her başardığı amacın arkasından küçük badge dediğimiz o rozet kavramıyla belki kendi öğrenme sürecini gözlemleyebilir".

Tekrar yapma kapsamında:

- Öğrenme deneyimini tekrar etme önemli bir unsurdur.

Öğrenenler planlı bir biçimde öğrenme deneyimini tekrar etmeli ve gözden geçirmelidirler. Öğrenenlerin gözleme araçlarını doğru ve verimli şekilde kullanmalarıyla öğrenme deneyimleri tekrar edilebilir. Öğrenenler mutlaka planlı bir organizasyon içinde gözleme araçlarını doğru şekilde ve doğru zamanlarda kullanarak öğrenme deneyimini tekrar edebilirler.

Kadri: "Bu aşamada öğrenci ne yapacak? Kendisine gösterilen araçları mutlaka, gün aşırı, çalışmalarından sonra, çalışmalarından önce bir şekilde o araçları doğru kullanarak amaçlar doğrultusunda öğrenme deneyimlerini oraya yansıtabilmeli ve belirli tekrarlarla, belki gün sonu olabilir, belki haftalık olabilir, belki hemen çalışmadan sonra olabilir, kendisinin öğrenme ihtiyacına göre bunu belirlemesi gerekir. Mutlaka geriye dönüp neleri ne şekilde yaptığını gözlemlemesi gerekir. Örneğin, yabancı dilden bahsettiniz, örneğin kelime çıkardı öğrenci ve bu kelimeleri çıkardığı araç gözleme aracı dönem dönem kendisine hatırlayabilmeli ya da geçmişe dönüp hiyerarşik olarak neleri ne şekilde yaptığını o araç üzerinden öğrenci hızlıca gözlemleyebilmeli. Böylece aslında bu gözleme biraz tekrara girmiş olacak. Öğrencinin kendi öğrenme deneyimini tekrar etmesi ve tekrar o deneyimi yaşamasına olanak tanıyacak."

Araç kullanma açısından:

- Web 2.0 aracı araçlarından Mendeley,
- Sesli ve videolu ürün,
- Vocaroo, Youtube'da video, vlogger,
- Ünite sonu soruları ile öz- gözleme yapma sağlanabilir.

Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarında kendi öğrenmelerini gözleme aşamasında farklı Web 2.0 araçlarından faydalanabilirler. Örneğin, Mendeley, birçok özelliği ile kişisel öğrenmeye birebir katkıda bulunan araçlardan biridir. Mendeley gibi yine kayıt tutmada

kullanılabilecek sesli ve videolu ürünler sayesinde belirli aralıklarla öz-gözleme yapılabilir. Web 2.0 aracı olarak Vocaroo, Youtube video, vlogger da yine öz-gözlemeyi geliştiren ve destekleyen araçlardır. Araçlara ek olarak ünite sonu soruları ile öz-gözleme desteklenebilir.

Ecrin: “Mendeley’de pdf’ler üzerinde not alma, işaretleme, highlight yapma özellikleri var, bunları kullanarak hani notlar alabilir, en azından hangisini gözden geçirdim, hangisini okudum, hangisini okumadım bunu işaretleme seçenekleri var, bu şekilde kendi öğrenmesini izleyebilir”.

Kadri: “...mesela forumlarda dönem dönem sorulara verdiği yanıtların gösterildiği bir alt yapı sağlanırsa yine öğrenci öğrenmesinin nasıl olduğunu gözlemleyebilir. Yani bu anlamda öğrencinin kendi görüşlerini ortaya koyabileceği bir ürün olarak yani yazılı ya da sesli ya da video şeklinde ortaya koyabileceği ürünler üretilirse bunun dönem dönem yine öğrenci tarafından kullanıma açık olması durumunda öğrencinin kendi öğrenmesini gözlememesi maksadıyla kullanılabileceğini düşünüyorum”.

Sevcan: “Ünite sonu soruları... İşte bu bizim aslında hem öğreticinin yapması gereken hem de öğrenciyi kendi değerlendirmesini sağlayan, “Hay Allah ya, özet yapıyorlar ama benim hiçbir fikrim yok.” dedirten ya da “Aa... Ünite sonundaki sorulardan üç yanıfım çıktı. Neyi anlamadım acaba?” deyip geri dönüp bakmanızı sağlayan öz gözleme yöntemleri diye düşünüyorum. Hani öğretmenin yapması gereken... Öğrencinin de...”.

Yönlendirme açısından:

- Öğrencinin öğrenme sorumluluğunu alması,
- Öğrenciyi yönlendirme,
- Geri bildirim sağlanabilir.

Öz-gözleme aşamasında diğeri bir tema Yönlendirme olarak belirlenmiştir. Burada öğrencinin öğrenme sorumluluğunu alması önemli bir unsurdur. Öğretici tarafından öğrenenlere örnek durumlar sunularak, öğrenme süreci kolaylaştırılabilir ve öz-gözlemesi sağlanabilir. Ancak, her ne kadar öğrenme sorumluluğu öğrenenlere verilse de, bu aşamada yine öğreticinin kolaylaştırıcı görevi yadsınmamalıdır. Ek olarak, aralıklı ve otomatik geri bildirimlerle öğrenim seviyesi belirlenmeli, bir önceki bölümün tekrarı yapılmalı, otomatik renklendirmeler, uyarılar ve hatırlatmalar işe koşulmalıdır.

Arda: “Şimdi özellikle açık ve uzaktan öğrenme bağlamında tartıştığımız için söylüyorum, öğrencinin bir defa öz yöneliminin yüksek olması lazım, yani bu süreçte öğrenme sorumluluğunu alması gerekiyor”.

Arda: “Aynı öğrencinin kendini gözlemleyebilmesi için belirli stratejiler izlemesi, belirli görevler verebilmesi gibi, bu işi öğrenme sorumluluğu olan öğrenci kendi kendine de yapabilir. Tabii süreci kolaylaştırmak için belirli stratejiler listelenip bunları bunları yapabilirsiniz diye örnek durumlar yaratılabilir”.

Hakan “.....bir sorun çözmeye çalıştığında kendisine böyle yeşil veya kırmızı renklerle geri bildirim verilmesi, bu sistem tarafından otomatik olarak bunun yapılması öğrenci için belki kendi öğrenmesini gözlemek açısından doğru olabilir. Aynı şekilde burada öğrenci de her bir modüle geçtiğinde bir önceki modülün tekrarını içeren bir test yapabilir ve bu testte dediğim gibi %70 barajı örneğin koyulup 70 altı ve üstü aldığında bu modülü gerçekleştirdiğini, başardığını zannedebilir. Dediğim gibi, burada otomatik renklendirmeler, uyarılar, hatırlatmalarla bu yapılabilir”.

Öğrenme sorumluluğunu alma çerçevesinde:

- Öğrenme eyleminde aktif bulunma öğrenen sorumluluğundadır.

Öğrenenler öğrenme eyleminde aktif bulunmalı ve öğrenme aşamasında anlamadıkları konuları tekrar etmeleri sağlanmalıdır.

Aygül: “...eğer gerçekten, olmasını istediğimiz bir öğrenci kitlesi, hani o dediğimiz öz yönetimli bir öğrenci ise, zaten düzenli olarak öğrenmesini gözlemleyebilmek adına öğrenmenin içinde çok sık bulunur ...yaptığı alıştırmayı kaç dakikada yapmış. Yani burada çok zaman harcadım diyor, herhalde bu konuyla ilgili eksikim var deyip geri dönenler oluyor”.

TEMA 3

ÖZ-DEĞERLENDİRME (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi değerlendirmelerini yapmalarınıdır.

Öz-Değerlendirme teması kapsamında öğretici boyutunda uzmanlara sorulan “Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin kendisini değerlendirebilmesi için nasıl bir yönlendirme yapılabilir?” sorusuna (Soru 5) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, kendini değerlendirme, araç kullanma, kendini gözleme ve kaybolmuş hissetmemeye yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.5. Öz-değerlendirme (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Öz-Değerlendirme (3)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Sistemin öğrenciyi yönlendirmesi sağlanabilir
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Değerlendirme aracı önerme,• Kendini gözlemlenmede Web 2.0 aracı kullanma önemlidir.
	Kendini Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Belirli aralıklarla kendini değerlendirme önemlidir.
	Kaybolmuş hissetmeme	<ul style="list-style-type: none">• Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanma kullanılabilir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Sistemin öğrenciyi yönlendirmesi sağlanabilir.

Öz-değerlendirme aşamasında öğrenen kendi kendini test ederek öğrenme değerlendirmesini yapabilir. Bu aşamada sistemin öğrenciyi yönlendirmesi önem taşır. Kendini değerlendirme yine önemli ve vurgulanması gereken bir alt temadır. Başlangıçta yer alan öğretici rehberliği, sonrasında öğrenen sorumluluğunda değerlendirmeye dönüşmelidir.

Hakan: “Şöyle, belki her bir ders becerisinden sonra, örneğin gramer, writing, reading veya her bir modülden sonra burada öğretici kişinin kendisine, öğrencinin kendisine soru sormasını sağlayacak böyle bir, belki bir rubrik tarzı bir şey belirleyebilir. Yani ben bu konuyu biliyor muyum? Evet, hayır. Şu cümleyi anladım mı? Evet, hayır. Şunu ne kadar yapıyorum? Çok iyi yapıyorum, hiç yapamıyorum gibi bir puanlama tablosuyla öğrencinin sonuçta aldığı, örneğin 20 puan toplam üzerinden 10 ve altı aldıysanız lütfen bir önceki modüle dönün gibi böyle bir yönlendirme yapabilir diye düşünüyorum”.

Arda: “Bunun için öğrenciyeye birçok araç sağlayabilir öğretici. Örneğin, öğrenci için açık uçlu sorular organize ederek bunu her öğrenme deneyiminden sonra, yine İngilizce bağlamında söyleyeceğim, şunu yapabilir: Belirli kelimelerle bir cümle kurması istenebilir. Öğrenci burada o kelimeleri ne düzeyde öğrendiğini ya da gramer dersi çalıştı, bu gramer dersini yansıtabileceği bir diyalog oluşturması istenebilir. Bunu öğrencinin kendisi organize etmeli ama öğretici bu anlamda örnekler sunmalı ona ve devamında sonuç değerlendirmesi yapılmalı...yani konu neyse belki çoktan seçmeli sorularla, belki boşluk doldurma sorularıyla, yani öğrencinin karşısına gelip öğrenme deneyimini sorgulatacak araçlar tanıtmalı. Öğrenci sorularını oradan cevaplayabilmeli, kaç puan aldığını gözlemleyebilmeli, hatasının nerede ne olduğunu görebilmeli ve geri bildirim olarak hatasını görebilmeli. Bu araçlarla öğrenciyi buluşturacak olan kişi öğretici olmalı. Doğru araçlara yönlendirerek öğrenciyeye sunabilmeli”.

Araç kullanma kapsamında:

- Değerlendirme aracı önerme,
- Kendini gözlemlenmede Web 2.0 aracı kullanma önemlidir.

Uzmanlara göre, belli aralıklarla öğretmenler, öğrenenlerin öğrenme eyleminde hangi noktaya geldiğini takip edebilirler. Buna ek olarak, uygun Web 2.0 araçlarının öğrenen tarafından seçilmesine yardım ederek, öz değerlendirmeye yardım edebilirler. Kullanılacak farklı Web 2.0 araçları öğrenenlerin farklı becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Skpe, Google Drive, Wiki bu araçlardan bazıları olarak sayılabilir.

Zeynep: "...Yani, öğretmenin yapabileceği bir şey belli aralıkları bence hangi noktaya gelmiş olmasını beklediğini ona göstermek, bir şekilde bu hani test olur, bir video olur, bir ne diyeyim okuma parçası olur, nasıl ki biz örgün eğitimde vizeler yapıyoruz, vizeler seviyesinde ölçüyoruz bir şekilde bilgiyi, hani bu oradaki materyal üzerinden bir bakın bakalım sizin bunları şu ana kadar, şu dördüncü haftada tamamlamış olmanız gerekiyor, ne kadarını yapabiliyorsunuz?"

Arda: "Yabancı dil öğretiminde öncelikle bu süreçlerin yapılandırılmasında beceri ve alanlara odaklanılması gerektiğini düşünüyorum. Burada ifade ettiğim becerilerden yazma-okuma, dinleme ve konuşma; alanlarsa dil bilgisi ve kelime bilgisi. Öncelikle bu alanların sınırları net bir şekilde çizildikten sonra farklı Web 2.0 araçlarını kullanarak öğrenen kendi değerlendirmesini yapabilir, öğretici de bu bağlamda yönlendirme yapabilir. Örneğin, konuşma becerisi için Skype üzerinden birisiyle iletişime geçmesi istenebilir. Dinleme için Youtube üzerinden bir şarkı veya filmi alt yazı seçeneği olmadan dinleyip kendilerini sınamaları istenebilir. Google Drive üzerinde bir metin yazması istenebilir. Yazılacak bir metin, iş birliğine dayalı birkaç öğrenenle beraber de yapılabilir, aslında burada bir sosyal geri bildirim alma seçeneği de ortaya çıkıyor. Bunun dışında, konuşma, dinleme, yazma, okuma için de internet üzerinden güncel haber kaynaklarına bağlanarak veya belirli blog sayfalarını takip ederek veya Wiki sayfalarından kendi ilgi alanına uygun konuları belirleyerek okuma yapması istenebilir ve tabii okuma yapmanın devamında da anlama becerisi var, yani ikisini ilişkilendirerek test edebilir. Dil bilgisi ve kelime bilgisi anlamında, Web 2.0 araçlarından çok sayıda uygulama mevcut, hatta mobil uygulamaları da kullanarak kendisini test edebilir".

Kendini Değerlendirme aşamasında:

- Belirli aralıklarla kendini değerlendirme önemlidir.

Öğrenenler belirli aralıklarla kendini değerlendirebilmelidirler. Bu aşamada sorumluluk öğrenen kişiye doğrudan verilerek, yardım almadan kişi bazında hazırlanacak bireysel ödevler işe koşulabilir.

Ayşen: "Öğrencilere öğrenme çıktıları bağlamında öğrenme çıktılarına göre hazırlanmış tamamen kendilerinin seçebileceği çoğunlukla seçenekler sunulmuş tasklar (ödevler) hazırlanabilir. Yani, öğrenci kendi tercihi doğrultusunda tasklardan birini tercih edip onu kendi başına tamamen

yardımsız hazırlayabilir. Bu şekilde, öğretici öğrenme çıktıları bağlamında neyin ne kadar kazanıldığını somut olarak görme imkânına sahip olur”.

Kaybolmuş hissetmeme açısından:

- Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanma kullanılabilir.

Kaybolmuşluk hissini gidermede öğrenenler önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanabilirler. Örneğin yakın geçmişte yapılan aktivitelere yönelik geri bildirim öğretici tarafından verilebilir.

Arda: “Şimdi Kişisel Öğrenme Ortamlarından bahsediyoruz. Eğer öyleyse, öncelikle sınıf içinde hoca, uzaktan eğitimde de olabilir bu, normal yüz yüze eğitimde de olabilir. Zaman zaman kendilerini değerlendirebilmeleri için geçmişte yaptığı aktivitelerin mesela full-reportlarını, full cevaplarını verebilir. Yani öğrenci hani geçmiş derken bir yıl, iki yıl önceki değil, çok yakın zamanda yaptıkları aktivitelerin cevaplarını verebilir. Ya da konuların açıklamalarını, o konuyla ilgili mesela eğer skoru görebiliyorsam, yaptıkları şeylerin doğrularını yanlışlarını, en çok hataların olduğu noktalarla ilgili açıklamaları ekstra gönderebilirim”.

ÖZ-DEĞERLENDİRME (Öğrenen):

Öz-Değerlendirme teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi öğrenmesini nasıl değerlendirebilir?” sorusuna (Soru 6) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, araç kullanma kendini değerlendirme ve öğrenme analitiklerine yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.6. Öz-değerlendirme (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Öz-Değerlendirme (3)	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• İnternette Etkin Yararlanması (Blog Takibi),• Web 2.0 Aracı Kullanması: Quizlette,• Farklı Yaklaşımları İncelemesi (Örn: Oyunlaştırma),• Öğrendiklerini Hayata Geçirmesi,• İlgi Alanlarını Belirlemesi,• Öğrenme Amacına Yönelik Kişisel Araştırma Yapması sağlanabilir.
	Kendini değerlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Belli aralıklarla kendini değerlendirme yapılmalıdır.
	Öğrenme analitikleri	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenen kendi öğrenmesini yardımcı sistemler sayesinde değerlendirebilir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Araç kullanma bakımından:

- İnternette Etkin Yararlanması (Blog Takibi),
- Web 2.0 Aracı Kullanması: Quizlette,

- Farklı Yaklaşımları İncelemesi (Örn: Oyunlaştırma),
- Öğrendiklerini Hayata Geçirmesi,
- İlgili Alanlarını Belirlemesi,
- Öğrenme Amacına Yönelik Kişisel Araştırma Yapması sağlanabilir.

Öğrenenin kendi öğrenmesini değerlendirmesi aşamasında Web 2.0 araçlarından faydalanması yararına olacaktır. Örneğin, öğrenen internetten yararlanarak, çeşitli blogların takibini yapabilir. Blog takibinin yanı sıra Quizlette de öz değerlendirme açısından oldukça faydalı bir araçtır. Kendini değerlendirmede farklı yaklaşımlardan biri de Oyunlaştırma'dır. Bu sayede örneğin İngilizce kelime öğrenimi kolaylaştırılmış olacaktır. Sonuç olarak, kendini değerlendirmede internetten etkin yararlanma öğrenenler için göz ardı edilmemesi gereken bir unsurdur.

Selin: “Yani öğrenci de mesela kendi öğrenmesini değerlendirmek için internetten çok güzel bir şekilde yararlanabilir, pek çok web sitesi var, atıyorum bugün if clause’ları öğrendi, Google’da sadece if clause yazıp exercises yazması aslında yeterli oluyor...Blogları takip edebilir yine aynı şekilde mesela okulumuzun bloğu var, orada hocalarımız alıştırmalar paylaşıyor”.

Aygül: “İnternette özellikle dil öğreniminde çok güzel, hızlı yanıt verebilen, yani hızlı bir şekilde cevap alınabilen, skor alınabilen birçok site, Web 2.0 aracı bulunmakta. Onlarla kendi öğrenmelerini değerlendirebilirler. Örnek vermek gerekirse, mesela öğrenci quizlet oynayabilir ve oynadığı quizlette hızlı bir şekilde o konuyu ne kadar yakaladığı, ne kadar yakalamadığını hızlı bir şekilde hızlı yanıt ile cevabını alıp ne kadar başarılı olup olmadığını kendi başına gözlemleyebilir. Çünkü Quizlet’te grup değerlendirmesi değil, işte kişisel, bireysel değerlendirmeler yapabileceği, işte flash card çalışmaları, quizler ve benzeri şeyler bulunduğu için öğrenci tek başına çok rahat bu değerlendirmeyi yapabilir”.

Pelin: “....yine somut araçlara değinirsek sonuçta oyunlaştırma uygulamaları da var kelimelerle ilgili. Yani bu hem kelime, zıt kelimeler olabilir, eş anlamlı kelimeler veya işte cümle içinde kullanımlar, boşluk doldurmalar, hepsi olabilir. Gramer anlamında hangi zaman veya işte hangi eki alacak vs. gibi uygulamalarla şey yapabilir yine kendi düzeyini belirleyebilir”.

Öğrendiklerini hayata geçirme aşamasında öğrenenler kendi bilgi ve beceri edinimlerini işe koşmalıdırlar. Öğrenenlerin kendi ilgi alanlarını belirlemesi açısından yüksek motivasyon sağlamak için ilgi alanlarına yönelik konular ele alınmalıdır. Ayrıca, öğrenme amacına yönelik kişisel araştırma yapılması, verimli öğrenme açısından önemli bir kısıttır.

Ayşen: “Bence öğrenci kendi değerlendirmesini, kendi öğrenme değerlendirmesini direkt bütün öğrendiği bilgi beceriyi işe koşarak gösterebilir. Yani, aktif olarak, ben, örneğin tamamen atıyorum, çalıştığım alanda örneğin bir su filtresi mekanizması üzerine çalışıyoruz. Mesela mühendislikteyim. Kendisi o su filtresinin mekanizmasını kendi yapabildiği sürece kendi öğrenmesini değerlendirmiş olur”.

Arda: “Açık ve uzaktan öğrenme sisteminde yer alan bir öğrencinin en büyük sıkıntısı motivasyon, eksik bir motivasyondur. Şimdi motivasyonu arttırmak için ne yapabilir diye düşünüyorum. Biraz önceki durumlara benzer olarak öğrenen eğer kendi ilgi alanında okumaktan, dinlemekten, yazmaktan hoşlanacağı içeriklere ulaşırsa ve bunları belirlerse, motivasyonun daha yüksek olacağını düşünüyorum. Dolayısıyla, öğrenenin bu öz değerlendirme sürecinde yapması gereken kendi motivasyonunu yüksek tutacak, ilgi alanlarına hitap eden içeriklere ulaşması, bu içerikler üzerinden de beceri ve alanlara yönelik öz değerlendirme yapması diye düşünüyorum”.

Zeynep: “Eğer ulaşabileceği bir platform varsa, o platformdaki materyallere bakarak, çözdüğü materyallere, kullandığı materyallere bakarak az çok bilirim. Ne yapabildiğimi, ne yapamadığımı, çözdükçe, yaptıkça, dinledikçe, okudukça bilirim. Bir de belki bir sohbet alanı olursa, başka aynı bölümde okuyan başka öğrencilerle konuşabileceğim bir alan olursa onlarla konuşarak da işte sen şunu anladın mı, ben bunu böyle yaptım, şurada şunu mu demek istedi diye birbirlerini de destekleyebilirler. Hem süreç içerisinde hem en sonunda değerlendirme sürecine yani bu hem self-monitoring aşamasında kullanılabilir bir platform, çünkü artık çevrimiçi her şey yani, öyle bir platformda hem süreç hem de sonuç birbirine destek olarak gözlemlenebilir. Sorarak birbirine, birbirinden öğrenerek”.

Kendini değerlendirme aşamasında:

- Belli aralıklarla kendini değerlendirme yapılmalıdır.

Öğrenenler belirli aralıklarla kendi değerlendirmelerini yapmalıdırlar. Belirli bir öğrenme amacına ilişkin kullanılan kaynaklara yönelik hazırlanan sınavlar ve çevrimiçi uygulamalar öğrenme eyleminin ne ölçüde yapıldığına dair fikir verebilir.

Enis: “...hani yazma, dinleme, konuşma, okuma gibi alanlarla alakalı olarak belirli bir sınav amacı var öğrencinin, kesinlikle ara ara bu sınavları tekrar etmesi, deneme sınavlarına kendini sokması gerektiğini düşünüyorum. Ya da pratiğe dayalı, eğer konuşmaya dayalı bir ihtiyacı varsa, öğrenme amacı varsa, bu pratiğini geliştirecek kişilerle görüşmesi ve zaten burada kişi kendi kendine de fark edecektir, yani ben evet artık daha rahat konuşuyorum ya da şu konularda eksikim var tarzında pratiğe dökebileceği değerlendirmeler yapması gerekebilir. Onun dışında eğer basılı ya da elektronik bir kaynaktan gidiyorsa, bu kaynaklarla ilgili farklı sınavlara ya da uygulama türlerindeki çevrimiçi sınavları deneyerek kendisini değerlendirmesini sağlayabilir”.

Öğrenme analitikleri bağlamında:

- Öğrenen kendi öğrenmesini yardımcı sistemler sayesinde değerlendirebilir.

Öğrenme analitikleri bağlamında öğrenenler kendi öğrenmelerini yardımcı sistemler sayesinde değerlendirebilir. Bu yardımcı sistemler, öğrenme seviyesinin gösterildiği çevrimiçi öğrenme ortamlarını kapsayabilir.

Hakan: “...belki öğretici bu rubriki, öz değerlendirmeyi karşısına otomatik ve zorunlu getirirken, belki öğrenci bakış açısıyla da otomatik olarak kendi öz değerlendirme butonuyla nerede olduğunu görebilir. Bunun için de belki yine çevrimiçi öğrenme ortamı olduğu için renklendirmeden yola çıkarak değerlendirme yapabilir...Mesela 0’dan 100’e kadar bir bar koyuluyor. Başlangıç kırmızı, ortası sarı ve iyi derecedeyse yeşil yanıyor. Örneğin, öğrenci %50 ve altındaysa kırmızı, %50-70 arasındaysa sarı gibi...”.

TEMA 4

GÖREVLER (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme amaçlarına ulaşmalarında kullandıkları stratejileri (örn. İnternete erişim, öğrenme sürecini planlama, bilgi kaynaklarına erişme, bilgiyi depolama, bilgiyi düzenleme, bilgiyi paylaş vb.) içerir.

Görevler teması kapsamında öğretici boyutunda uzmanlara sorulan “Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin bireysel öğrenme amaçlarına ulaşırken görevleri yerine getirmesinde öğrenciye nasıl bir yönlendirme yapabilir?” sorusuna (Soru 7) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, farkındalık, araç kullanma, motivasyon sağlama ve bireysel özellikleri dikkate almaya yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.7. Görevler (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Görevler (4)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciyi yönlendirme,• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi,• Öğrenme sorumluluğunu öğrenciye verme önemlidir.
	Farkındalık	<ul style="list-style-type: none">• Farkındalık (Kendi seviyesini bilme),• Farkındalık yaratma (Her bir stratejinin ne işe yaradığını bilme) önemlidir.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Görevleri yerine getirmede uygun Web 2.0 aracı kullanılması faydalıdır:• Google Doc., Google Sheet• OneNote, Google Drive., Mendeley, Xodo
	Motivasyon sağlama	<ul style="list-style-type: none">• Motivasyon stratejilerini işe koşma önemlidir.
	Bireysel özellikler	<ul style="list-style-type: none">• Dikkate alınmalıdır
	Teknoloji öz yeterliliği	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin teknoloji öz yeterliliği artırılmalıdır.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Öğrenciyi yönlendirme,
- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi,
- ğrenme sorumluluğunu öğrenciye verme önemlidir.

Bireysel ğrenme amacına ulaşırken, öğretici öğreneni evrimii araçlarla yönlendirebilir. Bu sayede öğrenenler etkin şekilde kullandıkları araçları İngilizce ğrenimleri için kullanabilirler. Ek olarak, öğreticinin yönlendirmesiyle, öğrenen kendi Kişisel ğrenme Ortamında kullanılacak stratejiler hakkında bilgilendirilebilir. Bunun yanısıra to-do-list kullanımı ile öğrencinin öğrenme sorumluluğunu alması sağlanabilir.

Zeynep: “...diyelim ki İngilizceden yola çıkarsam belli bir tense ğretildiyse o hafta, çalışıldıysa, o tense ile ilgili öğrencilerin kaynak bulabileceği ek testler ozebileceği, okuma parçalarının olduğu sitelere ynlendirebilirim öğrenciyi linkler vererek veya belli bir konuyla ilgili kelime ğretildiyse, o kelimeleri çalışması için, bir kelime defterine geçirmesi için, yönlendirip güzel, online (evrimii) yani dediğimiz o dictionary’leri (sözlükleri) kullanması için linkler verebilirim, buralara girin, buralardan kullanabilirsiniz diye”.

Ayşen: “... Özellikle bizim Türk kültüründe belirsizliğe tahammül oranımız çok az olduğu için her şeyin belirgin olarak önümüzde olmasına çok alışkınız...örneğin, öğretici çok kullanışlı olduğunu düşündüğü farklı öğrenme ortamından örnekler getirebilir. Her bir ögenin bu kişisel ortamlarında kullanılacak her bir stratejinin gerçekten ne işe yaradığını ortaya koyabilir açıkça, yani örneğin siz burada bilgiyi düzenliyorsunuz. Bu size şu aşamada çok faydalı olacak, bilgi geri çağırmada düzenlemenin öneminin altının çizebilir. Çünkü sadece bilgileri depolamıyor öğrenciler, doğal olarak o bilgileri geri çağırmak durumundalar... Yani bunu da hoca yönlendirebilir”.

Selin: “Bir to-do list hazırlamalarını isteyebilir mesela, çünkü evet görevler veriyoruz ama öğrenciye daha çok sorumluluk vermek açısından, ğrenci daha da o sorumluluğu hissetsin”.

Farkındalık kapsamında:

- Farkındalık (Kendi seviyesini bilme),
- Farkındalık yaratma (Her bir stratejinin ne işe yaradığını bilme) nemlidir.

Farkındalık alt temasının altında, uzman görüşleri öğrenenlerin ilk önce kendi seviyelerinin farkına varmalarının sağlanması yönündedir. Her bir stratejinin ne işe yaradığının bilinmesinde öğreticiler aktif rol almalıdırlar.

Arda: “Şimdi bu cevabı biraz yabancı dil öğretimi dışında vermek istiyorum çünkü bahsettiğimiz durum biraz daha bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisiyle ilgili. Dolayısıyla, kullanıcının çevrimiçi ortamlarda Web 2.0 araçları kullanırken belli becerilere sahip olduğunu varsayıyoruz. Öğretenin yapması gereken, öğrencilerin bu becerilere sahip olduğunu varsaymaktan daha çok ilk önce ne kadar bildiklerini ölçmektir. Dolayısıyla bu becerileri geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir çünkü her araç kullanıcı dostu bir ara yüze sahip değil. Onu kullanması, tecrübe etmesi, bir süre deneyimlemesi gerekebiliyor. Dolayısıyla öğretmen bu fırsatları ilk önce yaratmalı. Daha doğrusu kişinin o araçları kullanabilme becerilerine odaklanmalı ve eğer çok yeterli değilse belli örneklerle, örnekler göstererek belki de model olarak onları bu sürece yönlendirmeli”.

Araç kullanma bakımından:

- Görevleri yerine getirmede uygun Web 2.0 aracı kullanılması faydalıdır:
- Google Doc., Google Sheet
- OneNote, Google Drive., Mendeley, Xodo

Uzmanlara göre görevleri yerine getirmede, Google Doc., Google Sheet gibi uygun Web 2.0 araçları kullanmak faydalı olacaktır. OneNote, Google Drive., Mendeley, Xodo gibi uygulamalar görevlerin yerine getirilmesinde yardımcı araçlardır.

Selin: “Google Doc.’dan, Google Sheet’ten bir sayfa hazırlanır, öğrenci oradan yaptıklarına tik atar, yapmadıklarına işte, yani bu hani bizim packlerimizin (çalışma kitapçığı) sonunda var ya, can-do list, can-do list yapılabilir, yaptırabiliriz yani öğrenciye ya da biz can-do listi hazırlayıp, öğrenciye verip öğrencilerin işte yapıp yapmadıklarını kontrol etmeleri için bunu doldurmalarını bekleyebiliriz”.

Enis: “Çevrimiçinde benim kullandığım OneNote uygulaması, Google Drive uygulamaları, eğer birden fazla arkadaşla çalışacaksam Mendeley uygulamasında akademik kaynaklarımı toparlayıp gerektiğinde arkadaşlarımla paylaşıyorum. Ya da daha da fazla kişiyle paylaşacaksam, farklı uygulamaları bu ara zaten ben de deniyorum, Xodo uygulaması örneğin”.

Motivasyon sağlama özelliği açısından:

- Motivasyon stratejilerini işe koşma önemlidir.

Öğreticinin yönlendirmesiyle öğrenenlerin bireysel özellikleri dikkate alınarak öğrenme motivasyonu artırılmalıdır. Öğrenenlerin bilgi kaynaklarına erişme sürecinde ve bilgiyle ilgili yapacakları işlemlerde bireysel özelliklerin ve dolayısıyla motivasyonun önemi büyüktür.

Remzi: “...bilgi kaynaklarına erişme sürecinde, bilgiyle ilgili düzenleme yapacağı bir işlem yaptığında bu arka planı göz önünde bulundurursa, öğrenciyi bu anlamda yönlendirebilir, bu hem

öğrencinin ilgisinin, motivasyonunun devam etmesine yoksa da oluşmasına imkân verir hem de kendisinin bu anlamda, nasıl diyeyim, öğretici olarak fonksiyonlardan birini yerine getirmiş olabilir”.

Bireysel özellikler:

- Dikkate alınmalıdır.

Öğretici öğrenciye görevleri yerine getirmesinde rol model olmalı ve öğrenme sürecini planlamasında ya da kaynaklara erişmesinde bulut tabanlı çözümlere yönlendirebilmelidir.

Enis: “...Örneğin, öğrenme sürecini planlamada ya da kaynaklara erişmede, bilgiyi depolamada kesinlikle bulut tabanlı çözümleri tercih etmesini sağlayabilir çünkü öğrenci sadece artık bugün kendi bilgisayarında değil, aynı zamanda cep telefonunda, tabletinde, mobil ortamlarda, farklı bilgisayarlarda istediği her an o kendi bilgi alanına erişebilmesi gerekiyor. Dolayısıyla bulut tabanlı ortamların tercih edilmesinde öğreticinin çok büyük bir rolü var. Kendisinin bir kere rol model olması lazım. Kendisi belki içeriği sunarken, anlatırken, örnek verirken bu şekilde bulut tabanlı ortamlarda nasıl çalışabileceği konusunda belki bir öneride bulunabilir. Tabi tercih burada öğrenciye kalıyor”.

Teknoloji öz yeterliliği açısından:

- Öğrenenin teknoloji öz yeterliliği artırılmalıdır:

Görevleri yerine getirmeleri konusunda öğrenenler etkin yönlendirilmeli ve teknoloji öz yeterliliklerinin artırılmasında yardımcı olunmalıdır.

Hakan: “Burada öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamına dâhil olduğunda, sisteme ilk girişte teknoloji öz yeterliliğini ölçen birtakım sorular olabilir. Bunlar şekille olabilir, düz olabilir, evet-hayır ile olabilir, beşli Likert tarzında da olabilir, dolayısıyla bu tür teknoloji öz yeterliliğini belirledikten sonra onları önceden hazırlanmış çeşitli videolar, forumlara yönlendirip bunları geliştirmelerini sağlayabilir”.

GÖREVLER (Öğrenen):

Görevler teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında görevleri yerine getirmede nasıl bir yol izlemelidir?” sorusuna (Soru 8) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, farkındalık, araç kullanma, öğrenme sorumluluğu, önceki öğrenme deneyimleri, görev yerine getirme ve plan yapmaya yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.8. Görevler (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Görevler (4)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciyi yönlendirme,• Görevleri yerine getirirken öğrenciye bilgi sağlama önemli adımlardır.
	Farkındalık	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenme sorumluluğuna yönelik farkındalık kazanma,• Farkındalık kazandırma önemli unsurlardır.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Görevleri yerine getirmede uygun araçlar:• endnote• Asana• Evernote• to-do listler, can-do listler
	Öğrenme Sorumluluğu	<ul style="list-style-type: none">• Öz yönetimli öğrencilerin görevlerini kendi başlarına yerine getirmeleri önemlidir.
	Önceki öğrenme deneyimleri	<ul style="list-style-type: none">• Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanılabilir.
	Görev yerine getirme	<ul style="list-style-type: none">• Görev ilerlemesine yönelik bir tasarım yapılabilir.
	Plan yapma	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenme amacına yönelik planlama yapılabilir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Öğrenciyi yönlendirme,
- Görevleri yerine getirirken öğrenciye bilgi sağlama önemli adımlardır.

Öğrenen açısından görevler değerlendirildiğinde, yönlendirmenin öğretmenler tarafından ilk etapta yapılması önemlidir. Ancak sonrasında öğrenciler bu sorumluluğu devralarak kendi öğrenme sürecini planlayabilirler. Ayrıca, görevleri yerine getirirken öğrenciye bilgi sağlanması sayesinde daha açık bir yönlendirme yapılabilir. Kullanılacak hazır bir sistem öğrenenlerin görevlerin ne kadarını yerine getirdikleri konusunda oldukça yardımcı olacaktır.

Pelin: “Yani burada yine hani öğretici de olacağı için öğreticiden direkt bağımsız bir şey olmayacağını düşünüyorum. Öğreticinin yönlendirmesi doğrultusunda olabilir, tabii ki sıkı sıkıya buna bağlı olmayacak. Kendisi de ekstra şeyler yapabilir, nasıl bir yol izleyebilir? Aslında burada öğrenme sürecini planlama dediniz, yine şimdiye kadar gelen aşamalara bakarak, işte amacını belirledi, gözlemledi, değerlendirdi, değerlendirdi ve işte öğrenme sürecini işte baştan itibaren kendi seviyesini, ilerlemesini ve sonuçta geldiği noktaya göre bir planlama yapması gerekiyor ve bunu öğreticisiyle birlikte bence yapması gerekiyor”.

Remzi: “Varsa, görev bittiğinde öğreticiye görevin bittiğini gösterir bir bilgi verilmesi yine faydalı olacaktır onun için..... varsayalım ki internet erişimiyle ilgili bir görevi var öğrencinin. Bu internet erişim görevinin üç basamaklı olduğunu varsayalım. İki basamağını yaptığinde öğrenciye bunun

sistem tarafında 2/3 şeklinde ya da %60 şeklinde, artık oranlama nasıl yapılacaksa, öğrenciye gösterildiği bir tasarım olması gerektiğini düşünüyorum öğrenme ortamının özelliğinin yanında. Yani, bu sayede öğreticinin de üzerinden yük alınmış olur, yani öğretici bunu takip etmek durumunda kalmaz çünkü bu kadar öğrenciye ulaşması, hepsini takip etmesi gibi görevleri ne kadar yaptığıyla ilgili dönüt vermesi vs. sıkıntılı olabilir, ona sorun yaratabilir, onun için daha çok öğrencinin bu görevleri yaptığında sistem tarafından, yani bu öğrenme ortamı tarafından bu öğrenciye ne kadar yaptığını”.

Farkındalık kapsamında:

- Öğrenme sorumluluğuna yönelik farkındalık kazanma,
- Farkındalık kazandırma önemli unsurlardır.

Öğrenenler, görevleri yerine getirmede hangi aşamaları takip ederek, istedikleri bilgiye ulaşacakları yönünde farkındalık kazanmalıdır. Bu bağlamda, öğrenenler öncelikle en temel unsur olan internet erişimlerini sağlamalı ve diğer çalışma adımlarına zaman ayırmalıdır. Ayrıca, kullanılacak bir sistem yazılımı sayesinde, öğrenenlerin görevleri yerine getirmede takip edecekleri adımlar üzerine farkındalık yaratılabilir.

Zeynep: “Bir kere öğrencinin bunlara erişimi olması gerekiyor....Yani internete, bir şekilde sağlaması gerekiyor, bunun farkında olmalı. Bunun için zaman ayırması gerektiğinin farkında olmalıyım, bu da en başında programla beraber bana bildirilirse bunu haftalık olarak en azından o araçlara da zaman ayırırım, girerim öğrenci olarak.....Ders programı konusunda işte benim böyle bir görevim olduğunu ve ek çalışmalar, araştırmalar yapmam gerektiğini bilsem öğrenci olarak, bunu programa dâhil ederim bir şekilde, internet erişimi sağlarım, bir yolunu bulurum, oralara da girip orada da ne yapıyor insanlar, ne konuşuyor, ne yapmam gerekiyor diye, zaman ayırırım buna”.

Hakan: “Ya burada öğrencinin tabi kendi öz yeterliğinin ve farkındalığının ne kadar olduğuna bakmak gerekiyor. Biraz önceki cevap gibi, burada aslında makro düzeyde aynı sorular, burada da bence öğrenci ... bu görevleri yerine getirme konusunda eğer sisteme dâhil olduğunda bunları bilmiyorsa hemen bunların altında, yanında veya uyaran şeklinde forumlar, videolar ve benzeri şeyler olup onlara gitmesi gerekir. Hani zaten bunları yapamadığı zaman sistemde çok bir şey yapamayacağının da farkında olması gerekir belki de”.

Araç kullanma kapsamında:

- Görevleri yerine getirmede uygun araçlar:
- endnote
- Asana
- Evernote
- to-do listler, can-do listler

Uzman görüşlerine göre, görevleri yerine getirmede uygun Web 2.0 aracı kullanmak öncelikli esastır. Örneğin Asana ve Evernote bu araçlardan bazılarıdır. Öğrenme aşamalarını çok iyi organize edebilecekleri genel, kapsayıcı araçları, to-do ve can-do listleri kullanabilirler.

Kadri: “Şöyle ki, kişisel öğrenme ortamımı kendim organize edeceğim. Belli bilgiler dâhilinde. Hiçbir şey bilmiyorum. Önümde bir havuz var. ...Öğrenme sürecini nasıl planlayacağım, bilgi kaynaklarına nasıl erişeceğim ile alakalı birçok araç olduğunu düşünüyorum. Ve bunlar öğretici yönlendirmesiyle bana tanıtıldı. Ben öğrenciyim bu süreçte. Bütün bunları kullanma ve organize etme ile alakalı benim aslında görevlerim var. Yani, amaç belirlemek için o görevimi yerine getirmek durumundayım. Devamında öğrenme sürecimi planlarken kullanacağım araçla o görevimi yerine getirmek durumundayım. Bilgi kaynaklarına nasıl erişeceğim? Onunla alakalı görevimi yerine getirmek durumundayım. Ve bunu aşama aşama yapmalıyım. Yani, o aşamaları çok iyi organize edebileceğim genel, kapsayıcı bir araca ihtiyacım var. Yani görevlerimi bildiğim, örneğin bir konuya çalışacağım, konunun başlığını attım, bunun için kendime amaçlar koydum... anımsatıcılarla ilgili uygulamalar var. Bunlar aslında çok iyi araçlar, kendime bir hedef koydum. Ben bir hedefte konuyu bir hafta içerisinde çalışmak istiyorum. Bu çalışacağım konuyla alakalı aşama aşama kendime amaç belirledim. Bunun için bir tarih belirleyeceğim, bir görev koyacağım... belirle, bilgileri topla, sorunun ne olduğunu gör, eksik olduğun noktaları belirle, öğrenme sürecine başla belirli süreler koyarak. Yani bunlar benim için hep görev. Ve bu görevlerin sıralamasının ne olacağı konusunda öğretici yardımı aldım ve ben artık bu görevleri kendim oluşturmalıyım. Belirli anımsatıcılar yardımıyla”.

Ecrin: “Yani Google Drive’de en basiti hani klasör ya da dosyayı istediği kişiyle paylaşabiliyor. Aynı şekilde Mendeley’de de var. Ücretsiz kısmında da paylaşabildiği klasörler var, ücretli satın alarak yaptığı paylaşımlar da var. Yani bunları yapabilir... bu kendi çalışma planını yapılandırırken de şu tarihte şunu yapmam gerekiyor gibi bir şey yaptığımız zaman o size uyarı olarak, mail olarak geliyor mesela. Bu size hatırlatıcı bir yol olabiliyor”.

Enis: “Yine benim önerim bu tarz çevrimiçi ortamda çalışan, bulut tabanlı çalışan uygulamalar olabilir, çünkü artık günümüz içinde sadece tek bir işle değil, aynı anda birden fazla işle uğraşmak zorundayız ve benim görüşüm tabi bu, hafızamızı yapacak işleri akılda tutmakla zorlamak yerine daha farklı artık yerlere kaydırmamız gerekiyor. Bu noktada çok etkin bir şekilde not alma ya da hatırlatıcı kullanma yazılımlarına ihtiyacımız var. Bunlar ne olabilir? Örneğin benim şu an kullandığım Evernote yazılımı olabilir”...to-do ve can-do listler işe koşulabilir”.

Selin: “Tabi, öğrenci de aynı şekilde bu öğretmenin verdiği, yönlendirdiği o chartları işte doldurması gerektiğini bilmeli, kendi kendine de belki bir plan oluşturabilir, bilmiyorum, yani hani böyle bir görevde açıkçası to-do listler, can-do listler güzel iş görebilir”.

Öğrenme Sorumluluğu bakımından:

- Öz yönetimli öğrencilerin görevlerini kendi başlarına yerine getirmeleri önemlidir.

Öz yönetimli öğrenenlerin görevlerini kendi başlarına yerine getirmeleri ve görevleri yerine getirme becerilerini zamanla geliştirmeleri sayesinde öğrenme bireysel bağlamda gerçekleşebilir.

Aygül: “Evet bunda da yine internete erişim birincil öncelik. Yani, sonuçta online (çevrimiçi) ortamlardan bahsediyoruz. Birçoğu çevrimdışı çalışmayan ortamlardan bahsediyoruz. O yüzden öncelikle öğrenci internete erişimini sağlamalı. Öğrenme sürecini planlama, aslında biraz self-regulated (öz yönetimli) öğrencilerde hoca her ne kadar ders içeriğini planlasa da bunlar daha farkında kişiler olduğu için kendi planlarını illa ki yaparlar bu öğrenciler. Yani ben işte hoca bunu demiş ama ben bir de şunu da çalışayım, çünkü kendi ihtiyaçları doğrultusunda mutlaka bir çalışma planı, programı hazırlarlar. Bilgi kaynaklarına erişme konusunda self-regulated öğrenciler başarılı, çünkü neyi nasıl nerede bulacaklarını iyi bilirler. Genellikle bunlar 21. yy dijital okuryazarlığına sahip kişilerdir. Bilgiyi depolamayı, bilgiyi düzenlemeyi zaten yine bu bağlamda çok iyi bilirler. Ama en önemlisi bence self-regulated öğrenciler bilgiyi iyi paylaşabilen öğrencilerdir bence. Yani güzel bir şekilde öğrendiklerini paylaşmayı da severler”.

Önceki öğrenme deneyimleri açısından:

- Önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanılabilir.

Öğrenenlerin önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanmaları sayesinde öğrenme etkin bir şekilde gerçekleşebilir. Ancak, bireysel farklılıkların içinde yer alan öğrenme, öğrendiklerini depolama, hatırlama ve bilgiyi geri çağırma biçimleri oldukça önemlidir ve dikkat alınmalıdır.

Ayşen: “Öncelikle burada bireysel farklılıkların çok önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin öğrenme biçimleri, öğrendiklerini depolama biçimleri, hatırlama biçimleri, geri çağırma biçimleri farklılık göstermekte. Bu bilinen bir gerçek. O yüzden kişiler kendi öğrenme ortamlarında uygulamaları gereken stratejileri yine kendi öğrenme deneyimlerinden yola çıkarak belirleyebilirler. Yani, öğreticinin gösterdiği örneklerden kendilerine en uygun olanları süzebilirler. Ki, geçmişteki deneyimlerinden yola çıkarak nasıl daha iyi öğrenebiliyorlarsa o şekilde benzer stratejileri tekrar bu sefer kendi kişisel öğrenme ortamlarında işe koşabilirler”.

Görev yerine getirme kapsamında:

- Görev ilerlemesine yönelik bir tasarım yapılabilir.

Kişisel Öğrenme Ortamı, görevlerin yerine getirilip getirilmediğinin öğretici ve öğrenen tarafından kontrol edilebildiği bir tasarım bütünüdür.

Remzi: “Ama temel nokta burada ne kadar ilerlediğinin ve varsa bir zaman kısıdı ne kadar kaldığının gösterildiği bir tasarım diyelim kişisel öğrenme ortamı için”.

Plan yapma açısından:

- Öğrenme amacına yönelik planlama yapılabilir.

Öğretici tarafından öğrenme amacına yönelik planlama yapıldığında görevler yerine doğru bir şekilde getirebilir.

Pelin: “Yani burada yine hani öğretici de olacağı için öğreticiden direkt bağımsız bir şey olmayacağını düşünüyorum. Öğreticinin yönlendirmesi doğrultusunda olabilir, tabii ki sıkı sıkıya buna bağlı olmayacak. Kendisi de ekstra şeyler yapabilir, nasıl bir yol izleyebilir? Aslında burada öğrenme sürecini planlama dediniz, yine şimdiye kadar gelen aşamalara bakarak, işte amacını belirledi, gözlemlendi, değerlendirdi ve işte öğrenme sürecini işte baştan itibaren kendi seviyesini, ilerlemesini ve sonuçta geldiği noktaya göre bir planlama yapması gerekiyor ve bunu öğreticisiyle birlikte bence yapması gerekiyor”.

TEMA 5

YARDIM İSTEME (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerine yönelik yardım istemeleridir.

Yardım İsteme teması kapsamında öğretici boyutunda uzmanlara sorulan “Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrencinin diğer öğrencilerle, öğretmenlerle ve sosyal çevreyle iletişime geçip yardım isteme ihtiyacını karşılayabilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?” sorusuna (Soru 9) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, öğreticinin kolaylaştırıcı görevi, araç kullanma, kaybolmuş hissetmeme ve etkileşim kurmaya yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.9. Yardım isteme (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Yardım İsteme (5)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciyi yönlendirilebilir
	Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi	<ul style="list-style-type: none">• Ben dili kullanma önemlidir.
	Araç Kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Yardım almada Web 2.0 aracı kullanılacak araçlar:• Edmodo (Destek ortamı)• Wiki• Facebook• WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana
	Kaybolmuş hissetmeme	<ul style="list-style-type: none">• Kaybolmuş hissetmeyi engelleme önemlidir.
	Etkileşim	<ul style="list-style-type: none">• Forumlarda öğrencilerin etkileşimini sağlamak önemlidir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme kapsamında:

- Öğrenciyi yönlendirilebilir.

Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi bağlamında:

- Ben dili kullanma önemlidir.

Öğrenenlere öğrenme amaçlarına ulaşmaları süreçlerinde destek sağlanarak, yardım alabilecekleri bir platforma yönlendirilebilirler. Ayrıca, öğrenenlere destek sağlamada dikkat edilmesi gerekli diğer bir husus daha yakın ve yardımcı bir yaklaşım olarak ‘ben dili’ kullanmaktır.

Zeynep: “Kesinlikle yönlendirilmeli, bakın burada bir platform var, burada bizim sizinle aynı dersi seçen öğrencilerin buluşabileceği, birbirinden destek, birbirine destek verebileceği, sık sorulan soruların cevaplandırıldığı sizin için bir platform hazırladık denmeli en başında...Profesyonel bir alan olmalı diye düşünüyorum. Yani sık gelen sorular, bireysel sorular olmasa dahi sık gelen soruların bir havuza toplanıp orada cevaplanabileceğini düşünüyorum öğretmenler tarafından”.

Arda: “Ben dilini kullanmak. Bu öğrencilerin öğretene daha yakın hissetmesini sağlayacağı için yardım isteme konusunda da kendilerini daha rahat hissedeceklerdir”.

Araç Kullanma açısından:

- Yardım almada Web 2.0 aracı kullanılacak araçlar:
- Edmodo (Destek ortamı)
- Wiki
- Facebook
- WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana

Araç kullanma aşamalarında gerekli olan destek ortamlarından biri Edmodo’dur. Wiki bu araçlardan bir diğerine örnektir. Bir başka uzmana göre, Facebook etkileşime yönelik bir ortam sağlamaktadır. Yukarıda belirtilen araçlara ek olarak WhatsApp, Basecamp ve Asana da yine yardım almada öğretmenlerin öğrenenlere tavsiye edebilecekleri diğer araçlar arasında yer almaktadır.

Aygül: “Edmodo’da e-mail özelliği var, yani birçok deneyim hepsi, tüm online (çevrimiçi) öğrenme ortamları forum ya da e-mail desteğiyle öğreticiye öğrenenlerin kendi aralarında iletişimlerine oldukça açık ortamlardır. Bu yüzden help-seeking dediğimiz o yardım isteme çok başarılı bir şekilde ilerler”.

Pelin: “Diğer öğrencilerle şimdi kişisel öğrenme ortamı dedik, öğreticinin muhtemelen diğer öğrencilerle ilişkisi var ama bizim öğrencimizin belki doğrudan bir ilişkisi olmayabilir diye düşünüyorum. Dolayısıyla onlarla nasıl bir yönlendirme yapabilir yine işte forum ortamlarında bilgi paylaşımı yapmaları için bir yönlendirme yapabilir veya ortak işte Wiki tarzı şeyler yapılabilir işte özellikle kelime çalışmaları için olabilir. Yine belki hani küçük çeviriler, işte Türkçe’den İngilizceye, İngilizce’den Türkçeye belki biri ki cümlelik veya deyimlerin öğrenilmesi açısından

asında öğrencilerin birbirleriyle soru cevap veya işte tartışmada bulunabileceği ortamlara yönlendirme yapabilir”.

Ecrin: “Tamam, yani yardım isteme deyince de aklıma şimdi benim Facebook geldi açıkçası, Facebook’daki gruplar, hani öğrenci bu şekilde bir öncekinde de dediğim gibi hep Drive olarak düşündüm ama orada hani farklı gruplara üye olarak hani hem sosyal paylaşımlarda bulunabilir hem akademik olarak istediği yardımları oradan hani karşılayabilir”.

Enis: “...sosyal medya araçlarıyla, uygulamalarıyla bu yardım isteme, birbirlerine cevap verme ya da yardım isteme, bilgi alışverişinde bulunulabilecek Facebook ya da şu an kullandığımız WhatsApp grubu tarzında bir ortam olabilir ya da bir tık daha profesyonel, proje takip yazılımları diye geçiyor ama bunlar belki bir ders içinde de kullanılabilir, örneğin Asana gibi, Basecamp gibi bazı uygulamalar eğitim amaçlı olarak da görevlerin paylaşımında, birbirleriyle iletişimde, yardım istemede kullanılacak araçlar olduğunu düşünüyorum”.

Kaybolmuş hissetmeme açısından:

- Kaybolmuş hissetmeyi engelleme önemlidir.

Etkileşim kurmada:

- Forumlarda öğrencilerin etkileşimini sağlamak önemlidir.

Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi sayesinde öğrenenlerin kaybolmuşluk hissi azaltılarak, iletişim kurma yoluyla yardım almaları sağlanabilir. Forumlar, örneğin, öğrenenlerin etkin iletişim sağladıkları ve bir araya gelerek yardım aldıkları platformlardır.

Ayşen: “Bunun bir sebebi de birçok öğrenme ortamında öğrencinin iletişim kanallarının olmayışı. Kişisel öğrenme ortamlarında da bu söz konusu. Eğer öğretici gerekli iletişim kanallarını örnekleriyle öğrencilere iletebilirse öğrenciler bu kanalları aktif bir şekilde kullanmayı deneyeceklerdir. Bu da yardım çağrılarını kolaylaştırır. Bu iletişim kanalları neler olabilir? Diğer öğrenenlerle nasıl etkileşim kurabilecekleri konusunda, çünkü diğer öğrenenlerden de yardım alabilirler. Diğer öğretmenlerle iletişim kurmaları konusunda içeriği oluşturan kişiler, kuruluşlar ve benzeri”.

Hakan: “Şöyle burada yine hani konu ve beceriler bağlamında her bir belki konunun sonunda veya sonrasında öğrenme ortamı bir online (çevrimiçi) ortam olacağı için üç, dört buton olabilir. Örneğin, hoca mı, öğretim elemanı mı, sor, arkadaşlarına sor, forumda sor gibi yönlendirmeler yapabilir”.

YARDIM İSTEME (Öğrenen):

Yardım İsteme teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında diğer öğrencilerle, öğretmenlerle ve sosyal çevreyle iletişime geçip yardım isteme ihtiyacını nasıl karşılayabilir?” sorusuna (Soru 10) verilen yanıtlar

incelendiğinde yönlendirme, etkileşim sağlama, araç kullanma, amaçlı tartışma, aşamalı yardım istemeye yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.10. Yardım isteme (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Yardım İsteme (5)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciyi yönlendirme• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi
	Etkileşim kurma	<ul style="list-style-type: none">• Etkileşim içinde olma ve iletişim kurma önemlidir.
	Araç kullanma	<ul style="list-style-type: none">• Yardım almada Web 2.0 iletişim araçlarını kullanma:• WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana• Facebook, Twitter• blog, wiki
	Amaçlı tartışma	<ul style="list-style-type: none">• Amaçlı tartışmanın içinde olmak önemlidir.
	Aşamalı yardım isteme	<ul style="list-style-type: none">• Çevrimiçi ortamda aşamalı şekilde yardım istenebilir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Öğrenciyi yönlendirme
- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi

Etkileşim açısından:

- Etkileşim içinde olma ve iletişim kurma önemlidir.

Öğreticinin kolaylaştırıcı rolü sayesinde, öğrenenler farklı yardım alma yöntemlerine yöneltiler. Bu sayede soru sormaya çekinen öğrenenler, sorarak öğrenme konusunda teşvik edilebilir. Genel bağlamda, etkileşim kurma, öğrenenler için birbirleriyle iletişim ve etkileşim halinde olabilecekleri bir süreci yansıtır. Bu süreçte öğrenenler, kendilerini daha rahat ifade ederek yardım isteyebilirler.

Hakan: “Şimdi şöyle, aslında bu öğrencinin belki biraz kendi motivasyonu ve kendi karakteristik özellikleriyle ilgili bir şey. Bazı öğrenciler başkalarına sormayı hiç sevmez, bazı öğrenciler sadece arkadaşlarına sorar, bazı öğrenciler utanır, dolayısıyla bence öğrencinin burada kendinin aktif bir şekilde rol almasını çok beklemektense öğreticinin bunun için bir şeyler tasarlaması daha doğru olur, çünkü öğrenci o noktada bence bir şey, eğer kendi öz karakteri, yani fitratı sadece öğretmene, sadece arkadaşına veya hiç kimseye sormamaksa, bunu geliştirmek için o ortama girdiğinde bence bir şey gelişmez ve yapmaz, dolayısıyla öğreticinin veya tasarımcının bunun için çeşitli araçlar geliştirmesi

gerekir...Dediğim gibi bu, biraz önce söylediğim her bir modülde veya başlangıçta özellikle yardım, yardım butonunda lütfen destek hizmetlerine sorun, öğreticiye sorun, arkadaşlarınıza sorun, forumda arayın gibi çeşitli yardım arama araçlarını oluşturması gerekir. Hatta bunun için belki bir bilgilendirme yapabilir. Her bir söylediğiniz bu maddeler gerçekten öğrenme bağlamı açısından çok önemli. Ama bunların bence kendiliğinden olmayan ama dış müdahalelerle ya tasarımcı ya da öğretici tarafından yapılandırılabilceğini düşünüyorum. Bu modül, bilgilendirme, mail de olabilir”.

Arda: “Bunun için de kişisel öğrenme ortamı geliştirilirken etkili iletişim seçeneğinin olabileceği bir platformun da öğrenme sürecine dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Mesela, siber bir kafe olabilir veya bir forum sayfası olabilir sadece o öğrenenlerin kullanabileceği. Bu şekilde hem öğrenenler kendilerini daha iyi ifade edebilirler hem de karşılaştıkları sorunlara yardım istedikleri zaman, durumdan belirttikleri zaman, insanlar uygun oldukları zamanda o sorulara cevap verebilirler. Forum gibi paylaşım sitelerinde. Böyle bir yaklaşım olabilir, dolayısıyla böyle bir alt yapının kişisel öğrenme ortamına entegre edilmesi gerektiğini düşünüyorum”.

Araç kullanma açısından:

- Yardım almada Web 2.0 iletişim araçlarını kullanma:
- WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana
- Facebook, Twitter
- blog, wiki

WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana gibi Web 2.0 araçları öğrenenlerin diğer öğrenenlerle ve öğretmenlerle iletişime geçebildikleri araçlardır. Bu bağlamda etkin şekilde yardım alma için kullanılabilir. Bunlardan ilk araç WhatsApp, uzmanlar tarafından önerilmiştir. Facebook diğer bir yardımcı ortamdır. Tıpkı Facebook gibi Twitter’da öğrenenlerin yardım almada kullanabilecekleri diğer sosyal ağ platformlarıdır. Bloglar ve wikiler de diğer yardımcı araçlara örnek olarak verilebilir.

Sevcan: “İlk aklıma gelen önce kendi şey...arkadaşlarım, yani bizzat o dersi alan arkadaşlarla, onların işte ders sırasındaki isimleri de, akışları da gözüktüğü için hani not ediyoruz ve bir WhatsApp grubu mutlaka bir öncü kişi tarafından bir WhatsApp grubu”.

Arda: “Facebook üzerinden grup kurulabilir çünkü orada kişiler hem kendilerini gerçek hayatlarıyla ifade ediyorlar hem de öğrenme ortamını oraya taşıyorlar, yani sosyal bulunuşluğun biraz daha yüksek olduğunu varsayıyorum ve öğrenenler doğal olarak öyle bir platformda diğer öğrenenlerle öğretilene kendisini daha yakın hissedeceği için yardım isteme talebi de daha kolay olacaktır”.

Enis: “Bu yine kişiler arasında hem belli konuları özelleştirebilen hem de genel olarak sohbet, yani iletişime geçilebilecek uygulamalar, Facebook’un sohbet uygulaması belki kullanılabilir ama benim

burada tercihim özellikle bu tarz eğitim amaçlı bir grupsa ya da ortamsa, günlüklerin de yani a günlüklerinin, blogların da hem yapılanı ortaya koyma hem de yapılan, önerilen bir şeyle ilgili diğer kullanıcıların yorumlarını almada da çok güzel bir araç olduğunu düşünüyorum”.

Pelin: “.....öğrencilerle iletişim kurabileceği forum ortamlarını kullanabilir, öğretmenlerle yine işte belki web üzerinden işte video konferans ortamında belki işte özellikle speaking alıştırmaları için kullanabilir. Danışmak için de olabilir bu, yani danışma zamanları olabilir. Yani burada tabii ki şey de olabilir, yani belki Twitter’den işte bu konudaki uzmanlarla görüşme sağlanabilir.....Facebook’tan da o kişilerin iletilerini takip etmek, işte yorum yapmak, paylaşmak veya mesajlaşmak gibi şeyleri, araçları kullanabilir”.

Enis: “...Burada karar öğrencilere kalıyor, belki öğreticinin sunduğu araç kullanılabilir ya da öğrenciler kendilerini daha rahat nerede hissediyorlarsa bu bir Wiki aracı olabilir, belki ansiklopedik bir bilgi tarzında şeyler depolanacak ya da bir blog aracı yine olabilir. Blog araçları şöyle yapılandırılabilir: yani dışarıya tamamen kapalı olarak sadece grup içinde kullanılacak şekilde yapılandırılabilir ya da dünyaya açık, herhangi birinin görüp destek verebileceği, yorum yapabileceği şekilde de kullanılabilir”.

Amaçlı tartışma bağlamında:

- Amaçlı tartışmanın içinde olmak önemlidir.

Öğrenenlerin amaçlı bir tartışma içinde olmaları öğrenme deneyiminin kalıcı olmasına ve etkin yardım almayı destekleyen bir yaklaşımdır.

Kadri: “...oraya gider, orada gündemle alakalı tartışır, yani amaçlı bir tartışma olur, rastgele herhangi bir konuya gitmez. Kendisi için belirlediği o amaç dâhilinde sorusunu sorar, yardımını talep eder, tartışmasına girer, gibi”.

Aşamalı yardım isteme açısından:

- Çevrimiçi ortamda aşamalı şekilde yardım istenebilir.

Çevrimiçi ortamda aşamalı şekilde yardım istemeleri sayesinde öğrenenler ortamlar ve diğer öğrenenlerle aktif iletişime geçerek eksik olduklarını düşündükleri konuda adım adım yardım alabilirler.

Remzi: “...yardım isteme birinci basamak, ikinci basamak da bu sıkıntı bu şekilde çözülemiyorsa, bahsettiğiniz havuzdaki yani alan, almış olan, mezun olan havuzundaki bireylerle bu ihtiyacı karşılamaya yönelik bir şeye geçmek, iletişime geçmek, ondan sonra üçüncü aşamada öğreticiyle çevrimiçi ortamda yine iletişime geçmek. Bu da çözülemiyorsa artık o zaman öğreticiyle yüz yüze olan bir oturumla ihtiyacı karşılamaya yönelik bir iletişim süreci oluşturulabilir”.

TEMA 6

ZAMAN PLANLAMASI VE YÖNETİMİ (Öğretici): Öz-yönetimli öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kendi öğrenmelerine yönelik zaman planlaması ve yönetimini yapmalarıdır.

Zaman Planlaması ve Yönetimi teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğretici, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi zaman planlamasını ve yönetimini yapabilmesi için nasıl bir yönlendirme yapabilir?” sorusuna (Soru 11) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, çalışma takvimi kullanımı, metot entegrasyonu, zaman planlamasını somutlaştırma, öğrenme sorumluluğunu alma, zaman belirleme, aktif zaman planlaması ve yönetimi ve otonom olmaya yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.11. Zaman planlaması ve yönetimi (öğretici)

Tema	Öğretici (Alt Temalar)	Özellikler
Zaman Planlaması ve Yönetimi (6)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi,• Öğrencinin kendi çalışma hedeflerini belirlemesinden sonra zaman planlamasına yardımcı olma,• Öğrencinin esnek planlama yapmasını sağlama gereklidir.
	Çalışma takvimi kullanımı	<ul style="list-style-type: none">• Belirli aralıklarla öğrencilerin takvim kontrolünü yapmalarını sağlama• Çalışma takvimi kullanımı önemlidir.
	Metod entegrasyonu	<ul style="list-style-type: none">• Farklı çalışma metotlarını planlamaya entegre etme gereklidir.
	Zaman planlamasını somutlaştırma	<ul style="list-style-type: none">• Zaman planlaması ve yönetiminde, grafik ve listelerle somutlaştırma yapılabilir.
	Öğrenme sorumluluğunu alma	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenenlerin kendi planlamasını kendilerinin yapmaları, tek tip planlamadan kaçınma bakımından önemlidir.
	Zaman belirleme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin bireysel ve ortak çalışmalar için zaman belirlemesi yararlı olacaktır.
	Aktif zaman planlaması ve yönetimi	<ul style="list-style-type: none">• Zaman planlaması ve yönetimi eyleminde aktif bulunma önemlidir.
	Otonom olma	<ul style="list-style-type: none">• Hem öğrencinin, hem de öğreticinin otonom olması gereklidir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi,
- Öğrencinin kendi çalışma hedeflerini belirlemesinden sonra zaman planlamasına yardımcı olma,
- Öğrencinin esnek planlama yapmasını sağlama gereklidir.

Öğreticinin öğrenme eyleminde aktif yer alan öğrenenleri, zaman planlaması ve yönetimi teması kapsamında yönlendirmesi ve kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi önem taşımaktadır. Öğrenenlerin karar verdikleri saatlerde çalışmalarına olanak tanıyan esnek bir planlama sayesinde öğretmenler kolaylaştırıcı rehber rolünü üstlenebilirler.

Zeynep: “Öğrenciden online tool’lardan (çevrimiçi araçlardan) bahsedersen eğer, hani bir platform varsa ve bu platformdan da bahsedersen bu plan oluşturma sürecinde, hepsi bir arada yönlendirmiş olurum diye düşünüyorum”.

Remzi: “Evet, üç saatlik görevi üç saatte bitirmeleri üzerinde bir planlama değil de öğrencinin tercih etmesi ya da tercih etmemesi durumundan kaynaklı sorunları ortadan kaldırmak için, mesela varsayalım ki sabah yapmak istiyor. Onunla ilgili imkân sağlayacak bir aralık. Öğlen yapmak istiyor, akşam yapmak istiyor, gece yapmak istiyor, yani o öğrencinin tercihine imkân verecek bir aralıkta, mesela o üç saatlik görevi öğrenci için diyelim ki yarın yapacak, verildi, yarın şu şu saatler arasında deyip bıraktığında o esnekliği, öğrencinin o esnekliği ...öğrenci esnekliği bırakmazsa öğrencinin tercih ettiği değil kendisinin istediği saatte yapması durumu olacağı için destekten kastım o, yani şu şu saatler arası diye koyduğu zaman aralığının görevin görevden daha fazla olması için, üç saatlikse dokuz saatlik, on iki saatlik, yani o göreve göre değişecektir, esnek planlamayı yapması öğrenciyi yönlendirmesini sağlayabilir.

Çalışma takvimi kullanımı açısından:

- Belirli aralıklarla öğrencilerin takvim kontrolünü yapmalarını sağlama
- Çalışma takvimi kullanımı önemlidir.

Metot entegrasyonu açısından:

- Farklı çalışma metotlarını planlamaya entegre etme gereklidir.

Zaman planlamasını somutlaştırma bakımından:

- Zaman planlaması ve yönetiminde, grafik ve listelerle somutlaştırma yapılabilir.

Belirli aralıklarla öğrencilerin takvim kontrolünü yapmalarını sağlamak önemlidir. Öğrenenleri farklı çalışma metotlarını planlamaya dahil etme aşamasından önce öğrenenlerden beklenen ders çalışma tutumlarının daha planlı bir işleyişe yatkın olması gerekmektedir. Bunun uzantısı olarak zaman planlaması ve yönetimi, grafik ve listelerle somutlaştırılabilir.

Ecrin: “Örneğin bu İngilizce öğreniminde sınava hazırlık olarak hani program oluşturuyorsa örneğin sınav tarihine kadar neler yapması gerektiğini, hani haftalara, günlere bölerek planlayabilir. Yani bir önceki sorularda dediğim gibi eksiklikleri belirleyerek hangi konularda yoğunlaşması gerektiğini o takvime bağlı kalarak genişletebilir ya da azaltabilir, çıkartabilir”.

Sevcan: “...bu zaman planlaması ve yönetimi galiba daha çok öğrencinin elinde olan bir durum ama tabii bunun için de bilinçli öğrenci veya ders çalışma stratejilerini ilkokuldan, ortaokuldan, liseden disiplinle...disiplinle, belki ailedeki tutumla oluşabilecek bir not tutma, işte ne bileyim benim yöntemim mesela alt çizerek, karalayarak, işte vurgulayarak ipucu kelimeleri yuvarlak içine alarak bir strateji ve çok daha hızlı ilerliyor. Başka bir kişi ise özümsemeli, gerçek olaylara bağlamalı ya da özet çıkartmalı. Yani bu stratejileri en iyi bilecek olan bence biraz daha öğrenci açısından bir zaman planlaması söz konusu”.

Selin: “Evet, kendim yapamıyorsam zaten ilk önce danıştım bunu belki öğretmenime danıştım ya da çok yardımcı olamıyorsa da rehberlik hizmetlerine danıştım, sorardım, onlardan bu konuyla alakalı bir konuyla alakalı bir grafik, liste isterdim ve içeri doldurmaya çalıştım, başka ne yapabilirim? Zaman verip bu zamana uyuyorsam eğer yine, işe evet yaptım ya da yapmadım şeklinde listeleri doldurabilirim”.

Öğrenme sorumluluğunu almada:

- Öğrenenlerin kendi planlamasını kendilerinin yapmaları, tek tip planlamadan kaçınma bakımından önemlidir.

Öğrencinin kendi çalışma hedeflerini ve eksiklerini belirlemesinden sonra zaman planlamasına yardımcı olmada öğreticinin görevi etkindir. Ancak, bu tür zaman planlamalarının yapılandırılmasında tek tip planlamadan kaçınılmalıdır. Bunun nedeni bireysel öğrenme farklılıklarının ortaya çıkmasıdır.

Pelin: “Burada şöyle yani öğrencinin seviyesine göre yine belirlenecek, hani ne kadar neyi geliştirmeli ya da takip etmeli, hangi malzemeyi ya da şöyle diyelim, yine işte mesela okumaya mı ağırlık verecek, konuşmaya mı ağırlık verecek, öğrenme ortamındaki malzemeler açısından işte düz metinleri mi okuyacak ya da işte demin söylediğiniz gibi video konferans ortamında bir uzmanla mı görüşecek, hani önce nelerin yapılacağını ortaya konması ve sonra da bu öğrencinin ne kadar buna ayıracak zamanı var, yani bir yetişkin öğrenense belki işte çalışması gerekiyordur, işte ailesi vardır vs. Dolayısıyla yapılacakları ve zamanı belirledikten sonra bu sefer neye hangi miktarda zaman ayrılacak, yani oransal olarak da bunun ortaya konması gerekiyor. Dolayısıyla öğretici bunların

ortaya konması ve buna göre yapılacak zaman ayrımını seviyesini de dikkate alarak, söylediğim gibi bu konuda yardımcı dokunabilir öğrenciye”.

Sevcan: “Yani kendi öğrenme ortamında öğreticinin böyle bir sorumluluk, hani şu saatte şu kadar çalışın, şu ünite şu kadar biter, sıkışsınız gibi bir uyarısı asla olmuyor çünkü hepimiz artık yetişkin ve öğretmen kitlesinden öğrencileriz ama kendi öğrencilerimi veya bu yeni dizayn edilecek İngilizce sitesi için ne yapılabilir? Direkt olarak tahmini hazırlık veya çalışma süresi önerilebilir, neden olmasın? İşte bu konu, iki hafta boyunca çalışılacaktır, işte size önerilen şu alıştırmaları çözmeniz şu kadar sürede ama birazcık da galiba daha çok rol, öğrenciye düşüyor burada. Neyi, ne kadar sürede öğrendiğinin kontrolünü en iyi öğrenen kişi bilir. İşte A kişisi bir konuyu bir saatte özümseyebiliyorsa B kişisi... Kişisel farklılıklar var tabii, bunu iki günde çalışması gerekir veya anlaması gerekir. Bu bireysel farklılığı öğretici dahi çok kolay analiz edemez, özellikle uzaktan eğitim söz konusuysa”.

Zaman belirleme çerçevesinde:

- Öğrencinin bireysel ve ortak çalışmalar için zaman belirlemesi yararlı olacaktır.

Aktif zaman planlaması ve yönetimi açısından:

- Zaman planlaması ve yönetimi eyleminde aktif bulunma önemlidir.

Öğrenenlerin bireysel ve ortak çalışmalar için zaman belirlemesi yine öğrenen sorumluluğunda yapılandırılmalıdır. Bu sayede öğretici zaman planlamasının sonraki süreçlerinde öğrenenlere daha fazla yardım edebilir. Ancak, zaman planlaması ve yönetimi eyleminde aktif bulunma açısından yapıcı olan ve öğretici yönlendirmesine karşı olan uzmanlar da bulunmaktadır.

Arda: “Sadece kendi zaman planınızı yapın demektense kendilerine en uygun zamanı belirleyip öğretene bildirmeleri istenebilir. Böylelikle öğrenen o öğrenme sürecindeki diğer planlamaları buna göre yapabilir, örneğin çevrimiçi senkron bir görüşme yapacaksa, Twitter üzerinden belki öğrenme süreci ile ilgili bir sohbet yapacaksa, yapacağı bu durumda öğrencilerin geri bildirimleri doğrultusunda esnek bir zamana yayarak yapabilir. Fakat burada öğretenin yapması gereken, öğrenenlerin, öğrencilerin kendileri için uygun zaman dilimlerini hem bireysel çalışma süresi için hem de biraz önce bahsettiğim gibi ortaklaşa yapılacak çalışmalar için belirleyip bildirmesi şeklinde”.

Ayşen: “Şimdi kişisel öğrenme ortamı diyoruz ve kişisel kalmalı diye düşünüyorum o yüzden. Zaman yönetimi, zaman planlaması konusunda öğreticinin aktif olarak yönlendirme yapmasına karşıyım... Ayrıca hem öğrenenin olumlu yöndeki yönlendirmesiyle otonom hale gelmesi sağlanabilir”.

Zeynep : “Gördüğü şey de onda bir farkındalık arttıracaktır diye düşünüyorum. Hani hem ünite ünite ne kadar biliyorum, ne kadar daha çalışmam gerekiyor, ben her gün elime aldığım o not defterinde

gördüğüm zaman bu hafta bunu yapmam gerekiyordu diye biraz da bir baskı hissedirim. Olumlu bir baskı, baskı da demeyeyim buna ama harekete geçme isteği hissedirim”.

Otonom olma açısından:

- Hem öğrencinin, hem de öğreticinin otonom olması gereklidir.

Öğrenenin zaman yönetimini kendisinin yapmaya başlaması otonom ve öz-yönetim becerilerini geliştirme açısından önemli bir adımdır. Her ne kadar öğreticinin kolaylaştırıcı rolü olsa da, öğrenenler tüm planlama süreçlerinde aktif yer almalıdırlar.

Arda: “...yine açık ve uzaktan öğrenme sisteminde olduğu için bu kişilerin bir aile hayatı olacak, özel hayatı, iş hayatları olacak ve sosyal hayatları olacak. Yani, bu üç bileşen içerisine bir de öğrenme sürecini dâhil etmesini ve buna göre bir planlama yapmasını istiyoruz öğrencilerden, bunu da en iyi yapabilecek kişi yine öğrencilerdir”.

ZAMAN PLANLAMASI VE YÖNETİMİ (Öğrenen):

Zaman Planlaması ve Yönetimi teması kapsamında öğrenen boyutunda uzmanlara sorulan “Öğrenci, Kişisel Öğrenme Ortamında kendi zaman planlamasını ve yönetimini nasıl yapabilir?” sorusuna (Soru 12) verilen yanıtlar incelendiğinde yönlendirme, araç kullanımı, çevrimiçi müfredat takibi, farkındalık kazanma, planlama/organize etme ve tasarıma yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.12. Zaman planlaması ve yönetimi (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Zaman Planlaması ve Yönetimi (6)	Yönlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Öğrencinin yönlendirilmesi,• Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi önemlidir.
	Araç Kullanımı	<ul style="list-style-type: none">• Zaman planlaması ve yönetiminde Web 2.0 aracı kullanmada:• Endnote kullanımı,• Excel, Microsoft Project kullanımı,• Öğrencinin kendine bir akış planı yapması,• Takvim, Checklist kullanımı,
	Çevrimiçi müfredat takibi	<ul style="list-style-type: none">• Tüm planlamanın takip edilebildiği online (çevrimiçi) müfredat takibi
	Farkındalık kazanma	<ul style="list-style-type: none">• Kendi seviyesini bilme önemli bir unsurdur.
	Planlama/Organize etme	<ul style="list-style-type: none">• Yapılacak görevleri gün bazında ve eşit olarak bölme / organize etme,• Somut adımlarla planlamanın yapılması önemlidir.
	Tasarım	<ul style="list-style-type: none">• Zaman planlamasını hatırlatıcı bir arayüzün tasarlanması öğrenenlerin zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırabilir.

Alt temalara bağlı olarak uzman görüşleri incelendiğinde;

Yönlendirme açısından:

- Öğrencinin yönlendirilmesi,
- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi stenmesi önemlidir.

ğrenlerin zaman planlamasını ve yönetimini sağlamasında öğreticinin rehberliği kolaylaştırıcıdır. Öğreticilerin zamanı nasıl yönlendireceklerini ayrı ayrı göstermeleri sayesinde ğrenler daha net bir planlama yapabilirler. Örneğin günlük, haftalık, aylık çalışma planlamaları sayesinde ğrenlerin parçalı olarak zamanı nasıl yönlendirecekleri konusunda öğreticiler yardımcı olabilirler.

Kadri: "...günlük planlamasını, haftalık, aylık planlamasını yaparken bunları gzeterек yapmalı. Yani, tıpkı ilk zamanlarda öğrenciyken hani hepimize niversiteye hazırlık aşamalarında kendi planınızı yapın dediklerinde saatlerce çalışma planı yapıp hiç birimizin uymadığı gibi. Yani, bu da yönlendirici eksikliği biraz. Yani, yönlendirici parçalı olarak zamanı nasıl yönlendireceğini gösterdiğinde ğrenci kendi zaman dilimini çok iyi planlayabilir ve bunu da etkili araçlarla yaparsa bu araçlar öğrencinin sürekli gözüne sokacaktır".

Hakan: "...ğrenci bununla ilgili kendi karakteristik özelliği, zaman planlaması, yönetimi ile ilgili nasıl bir doğaya sahipse burada da öyle devam edecektir. Bence dediğim gibi burada büyük iş, dersin ğretim elemanı veya ğretim tasarımcısı tarafından sistemde entegre edilecek bu zaman planlamaları yönetimi ile ilgili bir bilgilendirme notunun veya başlangıçta ders hakkında paylaşabilecek içeriklere bağlı olduğunu düşünüyorum".

Araç Kullanımı açısından:

- Zaman planlaması ve yönetiminde Web 2.0 aracı kullanmada:
- Endnote kullanımı,
- Excel, Microsoft Project kullanımı, ,öğrencinin kendine bir akış planı yapması,
- Takvim, Checklist kullanımı,
- Pomodoro kullanımı faydalı olabilir.

Web 2.0 araçları zamanı planlama önemli yardımcılardır. Bunlar için işe koşulacak hatırlatıcı ve planlayıcı içeriklere sahip araçlar ğrenlerin oldukça faydalanabileceği türden araçlardır. Ayrıca, Takvim ve Kontrol Listesi (Checklist) kullanımı ğrenlere fayda sağlayabilecek diğer yaklaşımlardır. Bu yaklaşımların yanı sıra Excel, Microsoft Project gibi somut uygulamaların yanı sıra Pomodoro da odaklanma tekniğini sağlayan yazılım örneklere olarak kullanılabilir.

Arda: “Bunun için öğrenen gerçekçi olmalı, gerçekçi hedefler koymalı, normal hayattaki zaman süresini çok iyi bilmeli ve ona göre planlama yapmalı. Bu anlamda, Web 2.0 araçlarının çok etkili olduğunu düşünüyorum. Çok güzel ‘organizer’ler var, hatırlatıcılar var, planlayıcılar var. Eğer zaman planlaması ve yönetimi süresince bu tür araçlar işe koşarsa, öğrenme sürecinin kesintiye uğramadan daha doğru bir şekilde yönleneceğini düşünüyorum”.

Kadri: “Hatırlatıcılar, yani bunları daha çok tarattığınızda anımsatıcılar diye geçer ve birçok araç mevcut ama hepimizin telefonunda varsayılan olarak gelen hem telefonumuzun kendi takvim sistemi hem notlar sistemi yani adım adım, endnote diye bir yapı var ki siz mesela görev koyuyorsunuz, bana şu tarihte şunu hatırlat diyorsunuz, sistem sonra hatırlatıyor ve bunu ama hatırlattığında yapabilecekseniz hatırlatsın. Öğrencinin üzerine düşen sorumluluk o. Doğru zaman dilimlerine o görevleri bölmesi gerekiyor”.

Zeynep: “İşte başta her şeyi dediğim gibi güzel bir, benim aklıma öyle bir şey geldi bilmiyorum çok tatlı, sevimli bir defterin başında bütün bilgileri verip, web sitelerini verip, haftalık checklistleri verip bir de defterin arkasında işte altı haftalık bir program mı, altı haftalık bir zaman planlayıcı koymak”.

Pelin: “Araç olarak soruyorsanız, bu yine öğrencinin kendi karakterine bağlı olarak, yani hani basit bir Excel dosyasında da yapabilir, işte hangi gün ne yapacak ya da hangi hafta hangi modülü tamamlayacak gibi. Ya da yeterliliğine bağlı olarak belki zaman yönetimi, zaman planlama araçları kullanabilir, hani işte Microsoft’un Microsoft Project uygulaması var, yani o tarz şeyler de kullanabilir”.

Enis: “Pomodoro tekniği dediğimiz odaklanma tekniğini sağlayan yazılımlar ya da araçlar var”.

Çevrimiçi müfredat takibi açısından:

- Tüm planlamanın takip edilebildiği online (çevrimiçi) müfredat takibi

Öğrenenin kendine bir akış planı yapması kadar, tüm planlamanın takip edilebildiği çevrimiçi bir müfredat takibi öğrenenlerin zaman planlamalarını etkin yapmaları açısından faydalı olabilecektir.

Ecrin: “...öğrenci eğer teknolojiye hâkimse hep öyle olarak düşündüğümüz için şu anda, farklı programlarla bunu desteklemesini istenebilir. Yine aynı şekilde cep telefonuna kuracağı uygulamalarla hani zaman zaman neyi yapması gerektiğini hatırlatan görevler planlayabilir. Benim aklıma gelenler şu anda bunlar”.

Zeynep: “Online da olur, kesinlikle olur, neden olmasın? Yani hard copy olması şu, kitaplarla beraber gönderilen şeyi direkt gördüğüm için benim ilgimi çekecektir, oraya link (bağlantı) de konur kitabın üstüne, o defterin üstüne, ben onu online, zaten artık online çok seviyor öğrenciler her şeyde ama onu bir materyale dönüştürmek en baştan kalıcı olur diye hissediyorum eski bir açık öğretim öğrencisi olarak”.

Farkındalık kazanmada:

- Kendi seviyesini bilme önemli bir unsurdur.

Kendi öğrenmesinin takibini yapabilen ve bu konuda öz yönetimli olan öğrenenler öğrenen farkındalığı kazanarak daha etkin ve derin öğrenebilirler.

Ayşen: “En iyi nasıl yapılabilir sorusu olsaydı şöyle cevap vermek gerekirdi: En iyiyi ne kadar sürede nasıl öğreniyorsa, yani kendisini en iyi bilen öğrenci zaman planlamasını da en iyi yapan öğrencidir bence. O yüzden kendi öğrenme hızının farkında bir birey olması ön koşulu, o da bir nevi meta kognitif bir beceriyi gerektiriyor. Yani öğrencide farkındalık yaratma ön koşulunu gerektiriyor. Kendisini tanıyan, bilen öğrenci neyi ne kadar zamanda ne kadar başarıyla tamamlayabileceğinin kestirmesini rahatlıkla yapabilir. Zaten otonom olması bu anlamda çok önemli öğrencinin”.

Planlama/Organize etme bakımından:

- Yapılacak görevleri gün bazında ve eşit olarak bölme / organize etme,
- Somut adımlarla planlamanın yapılması önemlidir.

Tasarım açısından:

- Zaman planlamasını hatırlatıcı bir arayüzün tasarlanması öğrenenlerin zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırabilir.

Öğrenenlerin yapılacak görevleri gün bazında ve eşit olarak bölmeleriyle çok daha etkin bir çalışma sistemi oluşturulabilir. Ayrıca, zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırmada, hatırlatıcılar işe koşulabilir. Bu etkin bir arayüz tasarımı ile mümkündür.

Kadri: “Ve yapılabilir planlar olması gerekiyor. Yani bunları araç yapamaz. Araç size hatırlatır, öğrenci gerçekten o zaman diliminde onu yapmalı. Yani bir güne 20 tane görev koyup ertesi güne 1 tane koymamalı”.

Remzi : “...görevin yapılma süresi bittiğinde artık geri dönemeyeceğinin işte gösterildiği, anlatıldığı bir sistem yapılabilir veya bir görev tamamlanmadan diğer göreve geçme imkânının sağlanıp sağlanmaması durumu mesela, böyle bir tercih bulunur mu, bulunmaz mı bilmiyorum ama böyle bir durum olduğunda yine bunun yönetiminin işte ekranda gösterildiği bir ara yüz tasarımı öğrencinin kendi zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırabilir. Bunun kullanımının da öğrenci tarafından biliniyor olması gerekecektir”.

4.2. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanılmak Üzere Bir Kişisel Öğrenme Ortamının Tasarlanması

Çalışmanın “Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmak üzere bir Kişisel Öğrenme Ortamı nasıl tasarlanmalıdır?” şeklindeki ikinci araştırma sorusunun yanıtlanabilmesi için öğrenenlerle iki oturumdan oluşan bir uygulama yapılmıştır. Her bir oturumdan sonra öğrenenlerle açık uçlu ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından uzmanlardan elde edilen yanıtlar doğrultusunda hazırlanan yeni sorular, iki uzaktan eğitim uzmanı tarafından revize edildikten sonra öğrenenlere yöneltilmiştir.

4.2.1. Uygulamanın birinci oturumundan sonra gerçekleştirilen görüşmeler:

Birinci uygulama öncesinde katılımcılara, tasarım sürecinde yönlendirme yapabilmek ve Kişisel Öğrenme Ortamı yapma adımlarını vurgulayabilmek için tanıtım videoları oluşturulmuştur. Oluşturma adımlarını netleştirmek adına, videolara ek olarak, birinci uygulama boyunca canlı anlatımlara yer verilmiştir. Uygulama sonrasında bu yönlendirme ve desteğin etkisini ortaya çıkarmak ve oluşturulan Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşlerin neler olduğunu belirlemek adına birinci uygulamanın değerlendirmesi yapılmıştır. Bu değerlendirmede öğretici yönlendirmesi, canlı destek, deneyimler, bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özellikler ve son olarak ortamın İngilizce öğrenimine katkısına yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.13. Birinci oturum görüşmeleri (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Uygulama Birinci Oturum	Öğretici Yönlendirmesi	<ul style="list-style-type: none">• Öğreticinin ilk aşamadaki yönlendirmesi faydalı bulunmuştur.
	Canlı Destek	<ul style="list-style-type: none">• Öğreticinin sık aralıklarla tekrar ettiği canlı yönlendirmeler oldukça faydalı bulunmuştur.
	Deneyimler	<ul style="list-style-type: none">• Uygulamaları oluşturma aşamasında her bir öğrenen bir diğerinden farklı bir öğrenme deneyimine sahip olmuştur.• Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenleri artmıştır.• Yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermiştir. İçeriğin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri uzaklaştırmıştır.• Yer imlerinin sağladığı görsel zenginlik, öğrenenlerin Kişisel Öğrenme ortamlarını kişiselleştirmelerinde en büyük artılardan biri olmuştur. Ancak, Grup etkinliklerinin kısıtlı yapıları, öğrenenleri tasarım süreçlerini birbirlerinden daha az etkileşim içinde olarak tamamlamalarına neden olmuştur.• Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarından en çok daha fazla kişiselleştirebildikleri ortamlarda aidiyet duygusu hissetmişlerdir.• İçerikleri kendi içinde ayırabilmelidir.• Uygulamaları oluşturma aşamasında her bir öğrenen bir diğerinden farklı bir öğrenme deneyimine sahip olmuştur.• Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenleri artmıştır.• Yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermiştir. İçeriğin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri uzaklaştırmıştır.
	Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özellikler	<ul style="list-style-type: none">• İçerikleri kendi içinde ayırabilmelidir.• Kullanımı kolay olmalıdır.• Farklı kullanıcılarla paylaşılabilir.• Kolay kayıta ve kişiselleştirmeye izin verilmelidir.• İçerik öğrenenleri kısıtlamamalıdır.• Farklı öğrenme kaynakları üzerine farkındalık yaratmalıdır.• Çevrimiçi öğrenmeye yönelik özgüveni artırmalıdır.
Kişisel öğrenme ortamının İngilizce öğrenimine katkısı	<ul style="list-style-type: none">• Faydalı linkler kelime öğrenimini büyük ölçüde hızlandırmaktadır.• Öğreticinin yönlendirmesiyle oluşturulan ortamlar, zamanla öğrenenlerin özverisi ile geliştirilmelidir.	

Alt temalara bağılı olarak öğrenen görüşleri incelendiğinde;

Öğretici Yönlendirmesi açısından:

- Öğreticinin ilk aşamadaki yönlendirmesi faydalı bulunmuştur.

Daha önce herhangi bir Kişisel Öğrenme Ortamı tasarlamayan öğrenenler için tasarım aşaması öncesinde öğreticinin konu ile ilgili ön bilgi vermesi ve öğrenenleri somut adımlara yönlendirmesi oldukça faydalı bulunmuştur. Bu sayede öğrenenler daha önce fikir sahibi olmadıkları yer imleri hakkında bilgi sahibi olmuşlardır.

Gülçin: “Tanıtım videoları bu ortamı daha önce kullanmadığım için, bu kişisel öğrenme ortamlarını, çok yardımcı oldu, açıkçası kullanabiliyordum çünkü Kişisel Öğrenme Ortamlarını. Nerede ne yapılır, ne işe yarar, bunları bilmiyordum, bunları anlamam açısından çok yardımcı oldunuz”.

Yağız: “Tanıtım videolarında ilgili sitelerin hem linklerini öğrendim, yani kişisel öğrenme ortamları ile alakalı bookmark ve bunlara yardımcı olacak diğer sitelerin linklerini öğrendim. O linkleri öğrendikten sonra da bookmarka nasıl kaydedeceğimi, onu nasıl oluşturacağımı öğrendim. İlk adımda benim için çok faydalı oldu. O videodan aldığım tüyolarla girmiş olduğum sitede almış olduğum diğer yardımcı linkler ile birlikte daha fazla da kurcalayarak yeni şeyler öğrenmekte daha bir kolaylık yaşadım. Bu açıdan o adım benim için çok faydalı oldu yani”.

Nilüfer: “Tanıtım videolarını izlerken kendimi hiç yabancı bir ortama girmiş gibi hissetmedim... Sizin o samimiyetiniz o kelimeler o kadar güzel yansımış ki defalarca izledim anladığım halde defalarca izledim”.

Nurullah: “Videolar baya faydalı oldu, şeyleri kullanabilmemiz açısından, öğrenme ortamlarını. O konuda baya bir kolaylık sağladı bize, o videolar sayesinde baya kısa bir sürede öğrenme ortamlarını kullanmaya başlayabildik”.

Murat: “Hocam onları seyredene kadar gerçekten hiçbir fikrim yoktu. Yani nasıl diyeyim, yabancı şeyler ile ilgili hiçbir kültürüm yoktu. Siz oradan videoları seyrederken sizin anlattıklarınızla zaten adım adım giderek yaptım ben de. Yani gayet başarılıydı bence, çok faydası oldu yapmamıza, yoksa ben de mesela şey kendi bookmarkımı yaptım. Siz bulun demiştiniz bir tane, mesela şeyde çok zorlanmıştım, eğer ki öyle bir anlatım videosu olsaydı benim de yaptığım bookmark ile ilgili daha farklı, belki böylesi daha iyiydi”.

Canlı Destek açısından:

- Öğreticinin sık aralıklarla tekrar ettiği canlı yönlendirmeler oldukça faydalı bulunmuştur.

Öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamını oluşturmalarındaki ilk adımda sık aralıklarla yapılan canlı destek anlatımlarının etkili olduğu ve öğrenenlerin tasarım sürecini anlamalarını kolaylaştırdığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Gülçin: “İlk başladığımız zaman açıkçası biraz tedirgindim yapabilir miyim diye ama canlı yayınlarda çok rahatlattınız çok da zor da bir işimiz olmadığını bahsettiniz. Rahat olmamız gerektiğini söylediniz, buna yönelik olarak biraz daha rahat çalıştım ve bu da olumlu yönde etkiledi çalışmalarımı”.

Yağz: “Evet canlı yayınlar da şöyle, biz ilk etap da o linkleri oluşturmayı öğrendik ama bunları kategorilere ayırmayı, sınıflandırmayı, bu sınıflandırma ile birlikte düzen oluşturmayı tam becerememiştik. O canlı yayınlarda daha sistematik ve programsal bir ortam oluşturmamıza katkı sağladı. Öğrenmemizi daha bir geliştirdi yani”.

Nilüfer: “Öncelikle şöyle bir şey söyleyeyim hocam. Sizin canlı yayınlarınızın bize verdiği pozitif enerji mükemmel, hani bizi böyle vakitli vakitsiz karşımıza çıkmanız çok muhteşem, inanın o canlı yayınlar sayesinde devamlı, ya bilmiyorum ben çok zevkli bir ortamda buldum kendimi çok eğlendim”.

Berrin: “Şimdi şöyle, zaten biz bu programları uygularken uzaktan öğrenme aracılığıyla yaptık yani öğretmen ile öğrenci aynı ortamda olmadığından dolayı online üzerinden iletişim kurmaya çalıştık. E siz tanıtıcı videolarınızı paylaştınız, daha sonra biz bunları uyguladık, arada yapmış olduğunuz Facebook üzerinden canlı yayınlarınız hem bizler için ekstra bilgi ve rahatlatıcı oldu, daha çok yükselebilmemiz adına faydalı oldu yine aynı bir şekilde.... Kişisel öğrenme ortamını oluştururken daha rahat adımlar ile ilerledik”.

Tülay: “Canlı yayınlarınız çok açıklayıcıydı, her kesim çözüm odaklıydı, hiçbir insanın kafasında hiçbir soru işareti bırakmayacak türden videolardı”.

Nurullah: “Canlı yayınlarda bayağı, canlı olarak izleyemesem de daha sonra izleyebildim ve onların da baya bir faydasını gördüm...Kullanımını göstermesi açısından, kolay adapte olabildim, yani pek uğraşmadım, nasıl kullanacağımı nasıl yapacağımı çok kısa bir sürede öğrenme ortamlarını oluşturabildim”.

Ayşegül: “Onlar gayet iyiydi yol göstericiydi, başarılıydı, çok faydası oldu”.

Deneyimler açısından:

- Uygulamaları oluşturma aşamasında her bir öğrenen bir diğerinden farklı bir öğrenme deneyimine sahip olmuştur.
- Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenleri artmıştır.

- Yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermiştir. İçeriğin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri uzaklaştırmıştır.
- Yer imlerinin sağladığı görsel zenginlik, öğrenenlerin Kişisel Öğrenme ortamlarını kişileştirmelerinde en büyük artılardan biri olmuştur. Ancak, Grup etkinliklerinin kısıtlı yapıları, öğrenenleri tasarım süreçlerini birbirlerinden daha az etkileşim içinde olarak tamamlamalarına neden olmuştur.
- Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarından en çok daha fazla kişiselleştirebildikleri ortamlarda aidiyet duygusu hissetmişlerdir.
- İçerikleri kendi içinde ayırabilmelidir.
- Uygulamaları oluşturma aşamasında her bir öğrenen bir diğerinden farklı bir öğrenme deneyimine sahip olmuştur.
- Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenleri artmıştır.
- Yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermiştir. İçeriğin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri uzaklaştırmıştır.

Öğretici tarafından öğrenenlere tanıtılan yer imlerinin (Symbaloo, Surfedia ve Draggo) oluşturulması esnasında, öğrenenler farklı öğrenme deneyimlerine sahip olmuşlardır. Her bir yer imi hakkında fikir edinen öğrenenler deneyimleri çerçevesinde hangisini yaşam boyu kullanacaklarına karar vermişlerdir.

Elife: “ İlk SYMBALOO ile öğrenmeye başladım aslında bu kişisel öğrenme ortamını çünkü hiç bilmediğim bir ortamdı daha önce de dediğim gibi ama Symbaloo’yu çözdükten sonra diğer ortamların hemen hemen aynı olduğunu çok az farklılıklar olduğunu öğrendim. İngilizcem çok iyi olmadığı için belki zorlandım, daha sonradan o kelimeleri de süre zarfında öğrenmiş oldum. Güzeldi, gerçekten eğlenceliydi, şu an Symbaloo’yu kullanıyorum sık sık kullanıyorum...ilk Symbaloo’yu çözdüğüm için herhalde onda sabit kaldım...Surfedia’yı hiç beğenmedim, hayatıma sokacağıma düşünmüyorum...Çünkü ararken vakit geçiriyoruz aynı AÖF’deki sistem gibi, e-öğrenmedeki sistemler gibi, direkt vakit geçirmeden işte e-öğrenmeye giriyorum, benim dersime giriyorum, hiç dikkatim dağılmıyor, başka bir şeylere yönlendirilmiş olmuyorsun, güzel bir ortam oluyor, uzaktan eğitim için bire bir eğitimlerde hiçbir fikrim yok, ben uzaktan öğrenciyim”.

Öğrenenler yer imlerini sırasıyla kullanmaya başladıklarında, kullanıma yönelik özgüvenleri giderek pekişmiştir. Bu sayede başlangıçta yaşadıkları tedirginlikler giderek yok olmuştur.

Gülçin: “Symbaloo da kolaydı aslında daha anladığım kelimeler vardı İngilizce olarak, kullanımı da biraz kolay geldi açıkçası. O yüzden çok zorlanmadım, sadece link bulma konusunda ilk etapta zorlanmıştım, hani ne tarz şeyler ekleyebilirim ya da kişisel öğrenme ortamını ilk kez kullanıyorduk ya o yüzden biraz acemilik vardı üzerimde. Daha sonra Draggo’ya geçtiğimizde biraz daha kolaydı aslında ama biraz daha resmiydi Symbaloo’ya göre. O yüzden biraz böyle tedirgin oldum diyebilirim açıkçası daha resmi olduğu için kullanılan kelimeler, site içindeki kullanılan kelimeler, bunlar biraz daha farklıydı ama bunları da yine online sözlük kullanarak içinden çıktım diyebilirim sıkıntı yaşamadım...Surfedia biraz daha eğlenceli geldi aslında diğerlerine göre, artık biraz daha nasıl söyleyeyim, acemilik gitmişti daha profesyonel, linkleri artık kendimiz de bulmaya başlamıştık, sizin verdiğiniz bazı linkler vardı örnek olarak. O yüzden hani onları artık bir kenara bırakıp kendim içerik oluşturmak istedim. Onlarla uğraştım, daha zevkli oldu. Biraz daha fazla zamanımı aldı ama daha verimliydi...En son PEARLTREES yaptım...Bunun ara yüzü çok hoşuma gitti hocam, yine kendi bulduğum linkleri kullandım. Ara yüz de şöyleydi. Her oluşturduğum başlığın içine ayrı ayrı şeye göre, başlığa göre, arka plan ekleyebiliyordum. Bu çok hoşuma gitti özellikle... Tam olarak hani mesela listening, speaking diye ayrı ayrı başlıklar açıyoruz ya. Mesela listening’in içine arka plan olarak ayrı bir arka plan yapabiliyorum. Speaking’in içine ayrı bir arka plan yapabiliyorum, ana sayfaya hepsinin toplu görüldüğü yere ayrı bir arka plan yapabiliyorum... Ama bu biraz daha şöyle kullanım açısından, mesela atıyorum speaking klasörüne arka plan uygulamak istediğimde uygulamayı pardon arka plan değiştirme butonuna tıkladığımda web içinde speaking ile ilgili fotoğrafları site kendisi içinde hazır olarak çekiyor. Bu çok kolay, bu bence çok verimliydi, ayrıca girip netten speaking diye araştırmak yapmak yerine direkt bana onları çıkardı. Bunların dışında ekstradan şey var, my interest başlığı altında bu benim oluşturduğum başlıkların otomatik olarak benim ilgi alanlarım ile ilgili my interest içinde ayrı ayrı otomatik şeyler bulunuyor başlıklar işte ... bu dört uygulamadan aslında Symbaloo daha çok hayatıma geçti yani Symbaloo’yu şu an zaten bilgisayarımı açtığımda giriş ekranı olarak o açılıyor direkt”.

Yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermektedir. Örneğin Surfedia görsel açıdan oldukça kolay bir tasarıma sahipken, Draggo zaman zaman erişim engelleri nedeniyle öğrenenleri kullanım açısından uzaklaştırmıştır.

Yağız: “Ben önce Symbaloo’yu yaptım, o kullanım açısından kolay bir siteydi ama bazı linklerde problem yaşadığım oldu, hani bazısını kabul etmedi, bazısını kabul etti. Ona benzer ufak tefek, tabi bunlar büyütülecek şeyler değil ama ufak tefek hatalardı. Daha sonra Draggo uygulamasını çalışırken sitenin kendisinden kaynaklanan bir erişememe durumu söz konusu oldu... Yani o Draggo da ki kısa süre erişim zorluğu ve bazı linklerin kullanmış olduğu bookmark sitelerine entegre olmaması dışında herhangi bir zorluk ben yaşamadım... Ben bir de kendim bir bookmark araştırdım, SUTMLE isminde, bu bookmark uygulama açısından çok hoşuma gitti, zengin bir içeriği var, üçüncü uygulama da çok zengin bir içeriğe sahipti... Surfedia, sizin tavsiye etmiş olduğunuz bookmark. Bu benim söylediğim dördüncü bulduğum uygulama da buna çok benzeyen bir uygulamaydı, zengin içerikli olan... Sanırım ilk olduğundan dolayı mı yoksa kolaylığından dolayı mı bilmiyorum, Symbaloo daha bir bana sıcak geldi, daha kullanımı kolay geldi. Bu ilk olmasından

mıdır yoksa gerçekten kolay olmasından mıdır onu tabi bilemeyeceğim ama benim için şu an Symbaloo”.

Yer imlerinin sağladığı görsel zenginlik, öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamlarını kişileştirmelerinde en büyük artılardan biri olmuştur. Arka plana eklenebilen kişisel resimler, renk seçenekleri öğrenenlerin ortamı daha çok benimsemelerine yol açmıştır. Ancak, yer imlerinin çoğunda grup etkinlikleri kısıtlı kalmış, öğrenenler tasarım süreçlerini birbirlerinden daha az etkileşim içinde kalarak tamamlamışlardır.

Nilüfer: “Symbaloo benim için çok zevkli oldu. Görsellik galiba gerçekten çok önemli yani o görsel detaylarla taçlandırmak çalışmayı çok zevkli geçti benim için. Hani Symbaloo’da da hiçbir aşamasında zorlanmadım çok güzel geçti, çok eğlenceli geçti ve daha önce hiçbir çalışma ortamı bu şekilde bookmark hazırlamıştım, bilmiyordum bile. Yani ben böyle linklerimi bir yerde toplayıp da karşıma hani bir sayfamda karşımda bulabileceğim hiçbir şey bilmiyordum çok heyecanlı geçti benim için çok zevkli geçti ve hiç zorlanmadım. Symbaloo güzel bir ortam... Drago çok sade geldi bana, hani görsellik açısından sade temiz hani çok fazla bir detayı yok çok kafa karıştırarak hiçbir şeyi yoktu. Gayet de güzel hani o aşamada da hiçbir aşamasında da zorlanmadım, hani eklemeler rahatlıkla ekleyebildim, sıkıntı yaşamadım onda da...Surfedia aslında hani böyle çok fazla detayları yoktu çok sadeydi, bir de orda sıkıntı yaşayınca, bir de onun dışında hocam şey vardı ilk haberlerdeki, kendi sayfasındaki haberler ta yedi sene öncesinden kalmış...bu çok soğuk geldi... Benim bulduğum START.ME bana çok mükemmel geldi, hani içerinde ayırt edebileceğim şekilde aynı şekilde bunda da görsellik açısından çok fazla detayları var, çok güzel ayarları var. Bir de topluluk oluşturma diyor, gerçi onları hiç dinleyemedim hani arkadaşlarla ortak bir çalışmamız olup da birbirimize ekleyebilseydik belki... Startme’de hiçbir zorluk yaşamadım gerçekten. Hani bu birazcık klişe gibi bir kelime olacak ama linkleri eklemesi onun dışında hiçbir aşamasında zorluk yaşamadım, çok güzel detaylı anlatmışlar onlar da. İşlemleri geçirirken birbirine kolay geçiliyor, hani çok fazla uğraştırmıyor”.

- Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarından en çok daha fazla kişiselleştirebildikleri ortamlarda aidiyet duygusu hissetmişlerdir.

Öğrenen deneyimlerimden edinilen bilgiye göre, Kişisel Öğrenme Ortamları birbirlerinden tamamen farklılık gösterirken, sağladıkları kolaylıklar kadar zorluklar da olmuştur. Uygulama aşamasında farklı ortamları geliştirmeye çalışan öğrenenler, en çok daha fazla kişiselleştirebildikleri ortamlarda aidiyet duygusu hissederek, bu ortamları daha fazla sahiplenmişlerdir.

Berrin: “Symbaloo, şöyle söyleyeyim zaten ilk öğrendiğimiz uygulamaydı, öğrenirken hani ilk etaptan dolayı belki birazcık heyecan yaptık, birazcık zorlanmalar oldu ama hani uluslararası kullanılan bookmark zaten, biraz ayrıntılı teferruatlı editlemek biraz uzun sürebiliyor. Bizim

amacımız aslında iyi öğrenme ortamını biraz daha pratikleştirmek, yani sık kullandığımız siteleri, videoları, işte yazıları tek tıklamayla kolay ulaşılır sağlamak. Bu şartları oluştururken, yani organize ederken birazcık zaman alıyordu, onun dışında tabi ki de görsel olarak mobiller arasındaki aktarım rahatı. Hani çok güzel, ara yüzü de çok güzel ama dediğim gibi birazcık oluştururken zamanımızı alabiliyor. O açıdan dezavantajlı konuma düşürebiliyor...Draggo da çok kolaydı, şöyle söyleyeyim tabi birincisinden tecrübe edindiğimiz için hatta tanıtım videolarınızı da çok fazla detaylı dinlemeden rahatlıkla yapabileceğimiz bir uygulamaydı, öyle söyleyebilirim size, tabi ki de dinledik sonradan defalarca. Görsel olarak kalabalık değil, daha rahat, belki Symbaloo'ya göre renklendirme vesaire yok ama hani daha rahat kategorize ettiğimiz bir uygulamaydı. Zaten url'leri yerleştirerek ilerledik kolayca, bir gün içerisinde rahatlıkla tamamlayabildiğim bir uygulamaydı, öyle söyleyebilirim size...Kendi bulduğumun adı Everhelper... Kullanımı gayet rahat. E-modüller arası geçişler basit, editlememiz de yine aynı şekilde kolaydı, kullanabilirim tabi ki de favorilerimin arasında Draggo'dan sonra everhelper geliyor. Çok fazla, oluştururken oyalayıcı şeyleri yoktu. Ve modüller arasında aktarımını rahatlıkla yapabiliyordum. Mesela vocabulary modülünü ben bir üst menüye de aktarabiliyordum kopyalayıp, aynı şekilde içeriğinin aynı şekilde beş altı tane site belirliyordum, onu da aynı şekilde aktarabiliyordum. Böyle de güzel kolaylıkları vardı. Arka planı ayarlama vesaire...Dördüncü uygulamam Scoop.it diye bir uygulama...Bu da kullanımı çok basit bir uygulama, bunla da hani hiçbir sıkıntı yaşamadım, bunda da sadece profil resmi ekleyebiliyorsun, hani şey gibi düşünün Facebook'da profil ekliyormuşsunuz gibi düşünün ama şey, sadece öyle ve şey burada hani uyguladığımız, hani açtığımız dosyalar, hani böyle bir kitabın sayfası gibi düşünün, hani müzik dosyasını açtığımız zaman sadece müzik dosyasını görebiliyorsunuz, eğer şey dosyasını atıyorum kitap dosyasına geçmek istiyorsanız hani bir ne bileyim müzik dosyasına geçmek istiyorsanız farklı, hani öbür hepsini bir arada göremiyorsunuz, tek tek görebiliyorsunuz. oradaki görsel, daha hani büyük, daha etkileyici, hani direkt yani şey, direkt eklediğimiz fotoğraf üzerinde çalışıyoruz. Hani bütün kayıtları eklediğimiz fotoğrafların üzerinde görebiliyorsunuz. Atıyorum oraya çocuklarımın resmini koyduğum zaman hani daha farklı bir his uyandırıyor bende... Daha kişiselleştirebiliyorsun çünkü”.

Nurullah: “Kendi istediğimiz bazı linkleri ekleyemiyorduk, hata verdi, diğerlerine sonrasında eklenen linkler ondan eklenmedi, birkaç sitede ekleyemedim o Surfedia...Evet o Draggo geliştirme aşamasında olduğu için bir ara ben de sorun yaşadım, giriş yapamadım, Surfedia bazı sayfalar eklenmiyor orada...Google'nin kendi bookmarkı var, onu kullandım... Daha basit, kendimiz sayfalar eklerken notlar da ekleyebiliyoruz yanına. O notlardan arama da yaptırabiliyoruz...O konuda diğerlerinden daha faydalı, mesela listeye Türkçe notlar ekliyorum, mesela sayfanın ismi aklıma gelmediği zaman eklediğim notu arattığımda o sayfayı bulabiliyorum. Diğerlerinden daha avantajlı o konuda”.

Ayşegül: “En kolay ve en eğlencelisi Symbaloo idi...E böyle kendi fotoğraflarımızı koyabiliyorduk istediğimiz gibi, istediğimiz gibi renklendirme yapabiliyorduk. Ekleme yaparken bir sıkıntı yaşamadık... Draggo'da bir sıkıntı yaşamıştık, açılmamıştı. İlk başta şey yapamadım. Yeterli hesaplama yaptım açılmamıştı. Ama sonrasında hiçbir sıkıntı yaşamadım onda da...Google

Bookmark'ı kullandım evet.E bunda da şey gibiydi, Draggo gibiydi, aynı uygulamaydı, e ona çok benziyordu, eklemesi kolaydı, hiçbir sıkıntı yaşamadım onda, ya basitti kullanılışı”.

Gülay: “Symbaloo ile başlamak kolay oldu hocam fakat en çok herhalde hoşuma giden uygulama Symbaloo oldu. Neden, çok ayrıntısı var, görseli çok güzel, hani hem göze hitap ediyor, bir de en çok herhalde hoşuma giden şey orada başkalarının çalışmalarını da görmek, onlardan da istifade etmek benim için çok faydalı oldu... Booky io. Hocam Google'den ulaşmam çok kolay oldu yani Google'den çok küçük arama yaparken ulaştım, kayıt olmam çok rahat oldu. Bununla beraber içeriğini hazırlamak çok pratik, çok teferruat yok, hemen hazırlıyorsunuz ve hemen hazırladığınız şeylere kısaca ulaşabiliyorsunuz...Symbaloo...çok o hoşuma gitti, onu kullanmak hoşuma gitti, herhalde görseli zengin olduğu için. Bir de hocam daha önceden söylemiş olduğum gibi başka arkadaşların çalışmasına da ulaşmak, yani daha önceden arkadaşlar sayfalarını oluşturmuşlar, hani orada başkasının hazırlamış olduğu şeyleri de göz atmak, görebilmek bu en büyük artısı idi benim için...Çok pratik yani hocam hem kullanması pratik hem de başkalarının da oluşturduğu şeyleri kullanabilmek, görebilmek en artı özelliği benim için”.

Zerrin: “...ben Symbaloo'yu daha çok sevdim. Daha kullanışlı buldum, görsele hitap hani görsel hitabı da çok iyiydi ama mesela ondan sonra Draggo vardı. Draggo'yu pek sevmedim açıkçası, Draggo daha karışık geldi bana. Yani onları tek tek düzenlemek daha sıkıcı geldi bana açıkçası; o yüzden pek taraftar bakmadım yani sadece kayıt oldum, gerekli işlemlerimi yaptım, tekrar bir daha da hani siz söylemediğiniz sürece giriş yapıp uygulamayı kullanmadım...Surfedia Draggo'ya biraz hemen hemen zaten hepsinin yapısı, kökeni aynı ama biraz daha iyiydi, yani Draggo kadar tıklamadım, belki şöyle olmuş olabilir Symbaloo'dan sonra Draggo'yu görünce böyle bir şey olmuş olabilir ama alışınca Surfedia'ya geçince belki daha tanıdık, daha alışık, daha bilinçlendikten nasıl uygulayacağımızı öğrendiğimiz için belki o yüzden Surfedia daha bana daha yakın sıcak gelmiş olabilir. Alıştığımız için yöntemi nasıl kullanacağımıza... 43 M A R K...Tavsiyesini görünce onu direkt girdim, çok hiç zorlanmadan hiç uğraşmadan tıkladım, çok kolayıma geldi hatta böyle başlıklar altında sıralamamız gereken listeler kendiliğinden çıktı, hani örnek olarak, tavsiye olarak yani ben hiç hazırlamadan da aslında kullanabilirim onu. Hiç hazırlanmadan da yani mesela listening işte böyle şeyleri filan yazıyoruz ya başlıkları”.

Berna: “Symbaloo'da ben hani kendi adıma en ufak bir yerde sadece çok zorlandım, onu da zaten eksik bırakmıştım. Belki görmüşsünüzdür... Yani newspaper kısmında ekleme yaparken koreografi kendiliğinden büyümüştü. Onda bir şey ekleme yapamamıştım, bir tek Symbaloo'da orada zorlandım... Draggo, Symbaloo'ya göre daha kolaydı. Daha kolay yaptım, daha açıklayıcıydı. Surfedia'da ise bazı siteleri ekleyemedik... İsmi Delicious'du... Yani genel olarak kolay bir bookmark değildi. Ararken de çok zorlandım, yaparken de çok zorlandım, ya benim için zor bir bookmarktı ama sonrasında çözdüğümde o bookmark çok kolay geldi. Yani araştırdıkça, içini karıştırdıkça çok daha kolay geldi”.

Murat: “Symbaloo'da mesela bir tane webmixi yapıyorum, yalnız çıkartamıyorum. Mesela bir e-postamdan girmiştim, bu mesaj gönderdiğim e-postamdan değil de sonra öbür e-postamla hepsinin aynısından yaptım...Draggo da hocam, böyle nasıl desem, sanki şey kamu şey kamu personeline

girmişsin gibi veya belediyenin bir sayfasına girmişsin gibi veya edu.tr'nin sayfasına girmişsin gibi, arkada duvar kâğıdı, yok resmi bir salon gibi... Surfedia da hocam çok daha değişik çok daha bir yandan da değişik o şeyi Draggo ile hiç alakası yok. Yani sanki Surfedia biraz daha iyi gibime geldi yani onlara göre yani. Hepsinin de aynı özellikleri var aslında Symbaloo istediğin gibi şekillendirebiliyorsun, Draggo da gayet böyle mesela diyelim ki bir kurumda çalışsan Draggo'yu kullanabilirsin, o kurum şeyi olarak, Symbaloo'yu da kendine kullanabilirsin kişisel olarak. Şey de Surfedia'yı da böyle genel olarak kullanabilirsin yani... MEMOTOO... Hocam bu da gerçi Türkçe, şeyi kullanışı Türkçe, yani hiç zorlanmadım, diğerlerine göre çok kolaydı desem yeridir ondan sonra symbaloo la biraz sanki böyle aynı gibi ama böyle kişiselleştiremiyorsun böyle şeyi yok...Arka ekranı filan yok, Draggo'nun aynısı diyeyim ama biraz daha zevklisi”.

Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özellikler açısından:

- İçerikleri kendi içinde ayırabilmelidir.
- Kullanımı kolay olmalıdır.
- Farklı kullanıcılarla paylaşılabilir.
- Kolay kayıta ve kişiselleştirmeye izin vermelidir.
- İçerik öğrenenleri kısıtlamamalıdır.
- Farklı öğrenme kaynakları üzerine farkındalık yaratmalıdır.
- Çevrimiçi öğrenmeye yönelik özgüveni artırmalıdır.

Kişisel Öğrenme Ortamı, öğrenenlerin çalışmak istedikleri alana yönelik oluşturacakları sekmeler için uygun bir ara yüz sağlamıştır. Özellikle yeni başlayanlar ve dil bilmeyen öğrenenler için ortam kullanımı kolay ve anlaşılır olmalıdır. Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarını uzun vadeli kullanımlarında farklı ilgi alanlarına yönelik düzenleme yapmak istemektedirler. Bu sayede, diğer kullanıcılara fayda sağlamaları mümkün olacaktır. Öğrenenler, ayrıca, Kişisel Öğrenme Ortamlarının kayıt kolaylığını ön planda tutmuşlardır. Böylece, sorunsuz kayıt olabildikleri ve kullanımı rahat alanları çok daha kolay bir şekilde kişiselleştirebilmişlerdir. Bu duruma ek olarak, öğrenenler ortam içeriğinin kullanıcıları özgür bırakması konusunun altını çizmişlerdir. Görüşlere göre, içerik kısıtlamaları olmadan, öğrenme amacına yönelik esnek bir ortam oluşturulabilir. Bu esnek ortamda, linkleri arşivleme konusunda kendilerini rahat hissetmişlerdir. Arşivleme esnasında Türkçe kaynakların yanı sıra İngilizce kaynakların zenginliğini de fark etmişlerdir. Bu da diğer kaynaklar hakkında farkındalığa neden olmuştur. Son olarak Kişisel Öğrenme Ortamı oluşturma deneyimi, öğrenenlere özgüven vermektedir. Başlangıçta tedirgin hisseden öğrenenler ortam geliştirme deneyimine sahip oldukça daha çok süreci içselleştirmiş ve kendilerine güvenleri artmıştır.

Elife: “Tek tek kodlanabilmeli bir şeyler çünkü öteki türlü zor oluyor, bir sayfada olursa hepsi bu sefer gene karışma oluyor, işte İngilizce öğrenirken sözlüğü ayrı yere koyduk, dil öğrenmeyi

tercüme yi falan hepsini ayrı ayrı sayfalara koyduk. Ben o gün ne çalışmak istiyorsam oraya giriyorum, direkt bulabiliyorum... hem etkin oluyor hem de dediğim gibi dikkatim dağılmıyor hiçbir şeye, o gün o programa yönelmiş oluyorum”.

Gülçin: “Kişisel öğrenme ortamının kullanımı kolay olmalı bence, çok karmaşık olmamalı. Özellikle yeni başlayanlar için ve yabancı dil bilmeyenler için yani bizim kullandıklarımız gayet başlangıç aşamasında sitelerdi ve güzeldi benim hoşuma gitti. Bunun dışında eğlenceliydi zaten”.

Yağız: “Evet uzun vadeli kullanılması gerekir çünkü kendimiz oradan öğrendiğimiz gibi belki bizden sonraki arkadaşlarımıza da bu yolla bir şeyler öğretebileceğimiz kanaatindeyim ben. Sonra sizin vesileniz ile bu oluşturmuş olduğumuz ortamı ve ne kadar geliştirip başka arkadaşlara da faydalanma noktasında planlarım var o açıdan... Yani bu tabi sizinle İngilizce tabanlı başladık, yabancı dil öğrenimi üzerine, bir anlamda temel olarak bunun üzerinden gitmesi lazım ama bunu geliştirip farklı sosyal aktiviteler için de kullanılabilir”.

Nilüfer: “Katkıda bulunabilecek evet, evet. Hani şimdi tek başına çalışma ortamı her şekilde kurabilir bir insan ama hani işte gerek hocamızla yani bir sınıf ortamını yaratmamız gerekiyor bana göre. Bu da ortak bir ağ sayesinde işte hani grup sayesinde bu şekilde olabileceğini düşünüyorum... şimdi bütün hepimizin ortak notları farklı notları olacaktır muhakkak, farklı çalıştığı siteler adresler olacaktır ...ya girdiğimiz zaman hepimizin ulaşabileceği bir çalışma ortamı çok güzel olur bence”.

Tülay: “Yani kayıt olma, çabuk kayıt olması çok önemli, kişileştirilmesi çok önemli bence, ondan sonra işte içeriğinin zenginliği önemli, kişileştirmede fotoğraf ekleyip çıkartabilmek çok önemli işte, öyle.....”

Ayşegül: “ Linklerin kolay açılması. Sıkıntısız olması, istediğim zaman ulaşabilmesi. Ya da mesela şey, kendime göre sıralama yapmak, kendime göre düzenlemem daha kolaylaştırıyor.....”.

Gülay: “Ulaşılabilmesi kolay olmalı, linkleri oluşturmak da aynı şekilde kolay olmalı, hiçbir güvenlik sorunu olmamalı ve oluşturmuş olduğumuz sayfaları paylaşabilmek ya da başkalarının oluşturmuş olduğu sayfaları görebilmek, bu şekilde özellikleri olursa gerçekten herkes iyi bir şekilde istifade eder”.

Zerrin: “...Draggo’ya ben listelerken yazarken belki onda sıkıntı yapabilirim. Ama Symbaloo’da mesela sözlük mesela Tureng’i biliyorum, hemen oraya yapıştırabilirim, hani o şekilde kolayca kullanabilirim..... yani kolay yapıştırılabilmeli çünkü İngilizcede hani biz her şeyi bilemeyebiliyoruz, anlayamayabiliyoruz, ondan dolayı bizim kullanım açısından kolaylıklar vermeli”.

Murat: “Ya bence hocam şöyle söyleyeyim, yani kişisel olması lazım, adı üstünde zaten, hem aynı biçimde daha rahat ifade edeceğini veya daha rahat öğrenebileceğini hissediyorsam onu yapması lazım, yani bir yere şartlanması veya odaklanmaması lazım, illa bunun böyle olması lazım diye kişiyi şartlamaması lazım... Seni rahat bırakan daha özgür bırakan çok fazla kısıtlamayan bir özellikler olmalı diyorsun. Ben öyle anladım yani. Seni kısıtlamamalı”.

Nilüfer: “Katkısı çok fazla olur çünkü bazen girdiğimiz linkleri tekrarında bulamıyoruz. ... benim daha önce hiç bookmarkım olmadığı için, hani çalışma ortamım hiç yoktu, girdiğim siteyi ararken sıkılıp bırakıyordum, ama şimdi böyle rastgele bile karşıma çıkan bir sayfa gördüğüm zaman hemen direkt oraya ekliyorum...bazen internette gezerken tesadüf, karşıma çıkan sayfalar oluyordu ve o sayfaları bir kâğıda alıp da yazmıyorduk yani açıkçası, sonrasında da bulamıyordum ben ve hani ararken de o zaman kaybı da cabası ama şu anda direkt o sayfadan giriş yapıyorum, tesadüfen de karşıma bir şeyler çıksa hemen oraya ekliyorum hani hazırda bulunuyor”.

Nurullah: “Katkısı baya oldu diyebilirim, çünkü anlatılanları kolay bulduğum için kolay sürede kendimi geliştirebiliyorum. Kaynakları açtım, bunlar için uğraşmıyorum bir daha, sürekli orada elimin altında duruyor...Hangi konuda çalışacaksam, mesela kelime ezberi olsun ya da başka bir konum daha olsun, direkt oradan bulup o konuda kısa sürede çalışmaya başlayabiliyorum, uğraşmıyorum.... Hangi sayfaydı, şu muydu, bu muydu diye...Araştırma yapmıyorum sürekli”.

Gülây: “Elbette ki çok olumlu bir şekilde değerlendiriyorum. Bunu nasıl izah edebilirim?...İlerletmeyi düşünüyorum, benim bilmediğim birçok sayfa görmüş oldum. Bunları incelemek de çok hoşuma gidiyor. Yani yabancı siteler gerçekten hani bu bizim işte İngilizce öğretmek, yani yabancı dil öğretmeye çalışan Türk sayfalarından çok daha farklı. Daha bence öğrenmek için daha müsait, daha güzel daha elverişli”.

Murat: “...yabancı kanalların haber kanallarını dinliyorum, şeylerini okumaya çalışıyorum, yazılarını okumaya çalışıyorum, öyle geliştirmeye çalışıyorum yani İngilizce konuşmamı bir de yazmamı diyeyim”.

Zerrin: “Şimdi şöyle, bence çok kolaylığı olacak bize ileriki zamanlarda çünkü ben oraya biraz önce de bahsettiğim gibi Tureng’imi koyarım, orada kendime kelime defteri gibi sayfa açabilirim, sözlük koyarım, ekstra çalıştığım notlarımı oraya koyabilirim, hani bu şekilde bir sürü şey ben oraya ekleyebilirim, daha duyduğum başka şeyler var ondan sonra onları filan hepsini rahatlıkla ekleyip kullanabilirim, elimin altında tıkladığımda hemen kolayca ulaşabilirim”.

İngilizce öğrenimine katkısı açısından:

- Faydalı linkler kelime öğrenimini büyük ölçüde hızlandırmaktadır.
- Öğreticinin yönlendirmesiyle oluşturulan ortamlar, zamanla öğrenenlerin özverisi ile geliştirilmelidir.

Kişisel Öğrenme Ortamına eklenen faydalı linkler kelime öğrenimini büyük ölçüde hızlandırmaktadır:

Öğrenenlerle yapılan görüşmelerden sağlanan verilere göre, oluşturulan Kişisel Öğrenme Ortamı İngilizce kelime öğrenimine katkı sağlamıştır. Edinilen kelime bilgisi sayesinde öğrenenler çeviri yapmaya başlamışlar ve İngilizce cümleler kurabilmişlerdir.

Gülçin: “Kesinlikle çok büyük bir katkısı olacak şu an ilk etapta...Sadece site içerisindeki kelimeleri kendim araştırarak bulabildim ama onun dışında linkler, içerikler, bunları öğrenebilmek, bunları anlayabilmek için tabi ki de zamanla siteleri ziyaret ettikçe inşallah gelişecek”

Tülay: “E şöyle hani hafızada çok kolay yer ediniyor...ben mesela kelimeleri yazarak çalışıyordum İngilizcede ama böyle kişisel ortamlarda yaparken bakıyorsun, sürekli maruz kaldığın o kelimeye maruz kalıyorsun, çok daha çabuk adapte olabiliyorsun, çok çabuk daha kavrayabiliyorsun”.

Ayşegül: “...mesela sizin önerdikleriniz siteleriniz vardı, onlar hani geliştirmeye yönelikti, daha doğrusu...nasıl diyeyim, kelime bilgim, kelime hazinem çok azdır...Bunlar sadece çeviri yaparak da kelime hazinemim daha da geliştirmemi sağladı. Cümle kurabilmemi kolaylaştırdı”.

- Öğreticinin yönlendirmesiyle oluşturulan ortamlar, zamanla öğrenenlerin özverisi ile geliştirilmelidir.

Öğreticinin yönlendirmesiyle oluşturulan ortamlar, zamanla öğrenenlerin özverisi ile geliştirilmelidir. Uzaktan öğrenmede kişisel gayret gösteren öğrenenler, ortamlarını daha etkin bir şekilde geliştirerek, uzun vadeli ve kalıcı yabancı dil öğrenimine adım atabilirler.

Yağız: “Dil öğrenimine şöyle, belli bir alanda tabi temel bilgisi olmayan bir kişinin bu yolla halledebileceğine tam bir kanaatim yok. Belli bir temel oluşturduktan sonra ve önünde de bir eğitici, onu yönlendiren bir eğitici varsa bu ortamlar uzaktan öğrenenler için uzaktan eğitim alan şahıslar için gerçekten çok faydalı ve bulunmaz ortamlar diye düşünüyorum. Bunu tabi kişi kendi özverisi ve çabasıyla geliştirip belli bir seviyeye getirmesi lazım, uzaktan öğrenme zaten adı üzerinde uzaktan öğrenme olduğu için birinci derecede katılımcının kendisinin çok fazla istekli ve gayretli olması gerekiyor...Ama mutlaka bir eğitimci gözetiminde olması lazım diye düşünüyorum hocam, yani tek başına sadece oradaki linkleri takip ederek bir yerlere gelinebilir mi? Evet gelinir ama bir yönlendirici ve eğitici olursa bu çok başarılı olur diye düşünüyorum hocam”.

Birinci uygulama sonrasında öğrenenlerin oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamına ilişkin görüşler kapsamında değerlendirilme yapılmıştır. Değerlendirme sonucunda, öğreticinin ilk aşamadaki yönlendirmesi ve öğreticinin sık aralıklarla tekrar ettiği canlı yönlendirmeler faydalı bulunmuştur. Ancak, öğrenenler kendi uygulama deneyimlerine geçtiklerinde, yer imlerinin sağlamış olduğu içeriklerin birbirinden farklılıklar göstermesinden dolayı içeriklerin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri tasarım sürecinden uzaklaştırmıştır. Bu zorluklara ek olarak Kişisel Öğrenme Ortamlarında grup etkinliklerinin kısıtlı kalması, öğrenenleri tasarım sürecini birbirlerinden daha az etkileşim içinde kalarak tamamlamalarına neden olmuştur. Etkileşimin yeniden canlandırılması adına, araştırmacı kendi oluşturduğu Kişisel Öğrenme Ortamı üzerinden detaylı örnekler vererek, canlı videoları çekmeye ve doküman analizi ile süreci netleştirmeye devam etmiştir. Bunlara ek olarak içeriklerin kendi içinde ayrılabilmesi, kişiselleştirilmesi, farklı kullanıcılarla

paylaşılabilirliği, farklı öğrenme kaynaklarının eklenmesine yönelik yönlendirmeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Birinci oturum sonrasında anlaşılmayan adımlar ve bunlara bağlı belirlenen eklemeler ikinci uygulamaya yansıtılmıştır.

4.2.2. Uygulamanın ikinci oturumundan sonra gerçekleştirilen görüşmeler:

Uygulamanın ikinci oturumunda katılımcılardan, birinci oturumda oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamlarını iyileştirmeleri istenmiştir. İyileştirme adımlarını netleştirmek adına detaylı anlatımlara, canlı videolara yer verilerek, öğrenenlere sürekli rehberlik sağlanmaya devam edilmiştir. Birinci oturum sonrasında anlaşılmayan adımlar öğretici tarafından tekrarlanmıştır.

Öğrenenlerin birinci oturumda tasarlamış oldukları ve ikinci oturumda iyileştirdikleri Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin görüşleri mesaj, canlı yayın ve birebir görüşmeler ile alınmıştır. Yapılan görüşmelerde öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamlarını iyileştirirken ekledikleri sekmelere, iyileştirmenin İngilizce öğrenme deneyimine katkısına, bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özelliklere ve tasarlanan Kişisel Öğrenme Ortamının Amaç Belirleme, Öz-Gözleme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme, Zaman Planlaması ve Yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 4.14. İkinci oturum görüşmeleri (öğrenen)

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Uygulama İkinci Oturum	Öğrenenlerin ekledikleri sekmeler	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenenler ilgi duydukları alanları eklemişlerdir.
	İyileştirmenin İngilizce öğrenme deneyimine katkısı	<ul style="list-style-type: none">• Kişisel Öğrenme Ortamı faydalı bulunmuştur,• Öğrenenler kendilerini geliştirmek istedikleri alanları inceleme fırsatı bulmuşlardır.
	Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler	<ul style="list-style-type: none">• Kolay organize edilebilmelidir,• Kullanımı kolay ve ilgi çekici bir arayüze sahip olmalıdır,• Kişiselleştirilebilmeli ve etkileşime izin vermelidir,• Kelime öğrenimi için daha fazla ses ve görüntü dosyasının eklenebildiği bir yapıda olmalıdır.
	Tasarlanan Kişisel Öğrenme Ortamının Değerlendirmesi	<ul style="list-style-type: none">• Kolay organize edilebilen ve sosyal medyada paylaşımına izin veren bir yapıda olmalıdır,• Kişisel Öğrenme Ortamı url eklentilerine izin veren, pratik bir yapıda olmalıdır,• Eklenen sayfaların tek bir arayüzde kolaylıkla bulunabildiği bir yapıda olmalıdır,• Saat kısıtlamasından uzak, her an ulaşılabilir bir ortam olmalıdır.• Amaç Belirleme aşamasında öğrenenler:• İngilizceye yönelik farklı alanlardaki eksiklerini gidermek istemişlerdir.• Dil becerilerini yaşam boyu geliştirmek istemişlerdir.• İngilizce öğrenmek adına kullandıkları kaynaklara daha kolay ulaşabilmek için istemişlerdir.• Öz-Gözleme/Öz-Değerlendirme aşamasında öğrenenler:• Çevrimiçi eğitim ve test imkânı sunan farklı kaynaklardan faydalanmışlardır.• Testlerden belirli aralıklarla faydalanmışlardır.• Günlük yaşam deneyimlerinden faydalanmışlardır.• İngilizce skeçlerden faydalanmışlardır.• Oyun tabanlı uygulamalara da yönelmişlerdir.• Bağlı buldukları üniversitenin Öğrenme Yönetim Sisteminden faydalanmışlardır.• Görevler aşamasında öğrenenler:• Öğrenenler birbirleri ile sosyal ağdan etkileşime girmişlerdir.• Google Keep kullanılan araçlardan biridir.• Problem yaşamadan görevlerin çoğunu tamamlamışlardır.• Yardım İsteme aşamasında öğrenenler:• Sosyal medya ve mobil uygulamaları kullanarak yardım almışlardır.• Öğretici yönlendirmesini ön plana almışlardır.• Farklı forumlardan yararlanmıştır.• Kendi Kişisel Öğrenme Ortamı üzerinden yardım almaya çalışmışlardır.• Yardım almada başlangıçta çekingen kalmışlardır.• Zaman Planlaması ve Yönetimi• Farklı Web 2.0 araçlarını kullanmışlardır. Wunderlist, To-do, Zinciri Kırma uygulamalardan örneklerdir.

Alt temalara bağılı öğrenen görüşleri incelendiğinde,

Kişisel Öğrenme Ortamını iyileştirirken eklenen sekmeler açısından:

- Öğrenenler ilgi duydukları alanları eklemişlerdir.

Öğrenme ve geliştirme eylemlerinde bireysel farklılıklar gösteren öğrenenler, kişisel tercihlerine göre farklı alanlardaki sekmeleri Kişisel Öğrenme Ortamlarına eklemişlerdir. Edebiyat, Sanat ve Tarih bu alanlardan bazılarıdır. Öğrenenler alıcı (dinleme, okuma) ve üretken (konuşma, yazma) becerilere yönelik alanları da ekledikleri yeni araçlarla daha çok geliştirmişlerdir.

Ayşegül: “Edebiyat bölümü okuduğum için, işte edebiyatla alakalı şiirli şeyleri yazarları ezberledim, şiir yazarları ekledim. Sonra normal olan yazarları ekledim, yani İngiliz edebiyatı inceledim”.

Berna: “Ya ilk başta hani reading-listening-speaking-writing, ondan sonra vocabulary ve grameri eklemiştim. Daha sonrasında da İngilizce filmler, İngilizce romanlar, işte İngilizce şiirler, mesela İngilizce sanat, hani sanat ve sanata yönelik kişiler”.

Berrin: “Ben ilk hâline göre son hâline hani kıyaslama yaparak ancak söyleyebilirim, gramer kısmını açtım, tabi ben de kendi ilgi alanım olarak da belgesel documentary kısmını açtım, en son ki çalışmamıza göre de education web kısmını tab olarak belirledim”.

Elife: “Aslında birazcık daha speaking’e daha çok yönlendim de hani birazcık daha hem bir konuşmayı daha çok yönleneyim hem kelime haznem daha çok genişlesin diye buna eklemeler yaparken işte Smile Follow’dan yüklemeler yaptık. Yükleme şey yaparken işte yeni bir eklentiler eklerken daha çok video tarzında yeni şeyler yüklemeye çalıştım”

Gülçin: “Şöyle söyleyeyim ben bu ikinci turda daha çok writing ve speaking üzerine yoğunlaştım çünkü gramerde de reading’de çok fazla sıkıntı yaşamıyorum okuduğumu anlamada da sıkıntı yaşamadığım için bunun için daha çok speaking özellikle pratik yapmak istedim ancak henüz eklediğim araçlar kullanamadım. Eklediğim araçlarda Skype vardı çevirim içi olarak bu İngilizce öğrenmek isteyenlerin kullandığı orda birtakım çalışmalar yapılıyor galiba ama hâlâ şu an aktif olarak kullanamadım çünkü bir ortamım yok, bu işi birlikte yapabileceğim”.

Gülây: “Hocam onlara aynen devam ettim, fakat ek olarak küçük hikâyeler, küçük masallar ki bu benim daha önceden de ilgimi çok çekiyordu, onla beraber de şarkı sözleri hocam”.

Nilüfer: “Ben tarihi yerler, mesela bir Tac Mahal, bunların işte bazı şeyleri merakımdan bunları ekledim. Tarihi yerler ekledim, onun dışında alt yazılı diziler ekledim seviyelerine göre, daha sonra bilim ve sanat dedim, gelmiş geçmiş bütün ünlüleri merak ettiklerimi özellikle eklemeye çalıştım. Teknoloji dedim bunları ekledim ve yardım help bunu ekledim”.

İyileştirmenin İngilizce öğrenme deneyimine katkısı açısından:

- Kişisel Öğrenme Ortamı faydalı bulunmuştur,
- Öğrenenler kendilerini geliştirmek istedikleri alanları inceleme fırsatı bulmuşlardır.

İngilizce öğrenimi konusunda öğrenenlere katkısı değerlendirildiğinde, Kişisel Öğrenme Ortamının oldukça faydalı olduğu görülmüştür. İyileştirilen sanal ortamda, öğrenenler eksik oldukları alanlarda daha fazla pratik yapma imkânı bulmuşlardır. Bunlar için farklı Web 2.0 araçları öğrenenlerce işe koşulmuştur. İyileştirilen Kişisel Öğrenme Ortamı sayesinde, öğrenenler kendilerini geliştirmek istedikleri alanları inceleme fırsatı bulmuşlardır. Bu sayede, zaman kaybı yaşanmamıştır.

Berna: “...Ya dil bilgisi konusunda evet biraz sıkıntım vardı hani kelime konusunda da ama biraz daha bir çıta daha yükseldiğimi hissediyorum yani en azından bunlarla...işte şey mesela Voscreen’de direkt bir film paylaşıyor, filmde mesela bir şeyi alt yazı olarak sana veriyor, alt yazı olarak yazıyor ama sen onun yani nasıl söyleyeyim İngilizce olarak veriyor, sen onun Türkçesini işaretliyorsun direkt hangisi olduğunu”.

Elife: “İngilizce öğrenmemiz için tabi yararı oluyor çünkü direkt hani girip bulduğum için hiçbir şey dikkatimi dağıtmıyor, direkt ondan işte ha bak bugün ben birazcık konuşma öğreneceğim, konuşma dinleyeyim diye direkt giriyorum, başlıyorum birazcık, daha en azından bir şeyleri anlamaya başladım, hani o notları dinledikçe daha ilerleme sağlıyor, en azından şey tercüme ederken daha farklı boyutlara dönmeye başladım”.

Gülây: “Kelime dağarcığım tabi ki de daha fazla çoğalmış oldu. Dediğim gibi hocam şarkı sözü olduğu için bu şarkıları dinlemekle daha fazla kelime öğrenmiş oldum ve telaffuzlarını hani daha ağır söylediği için hocam daha rahat anlamış oldum. O da benim için faydalı oldu”.

Nilüfer: “Ya öncelikle meraklı bir çalışma sağladı, yani şöyle bir şey, şimdi ilk eklediğim bir şeyde baktığım zaman ilgimi çeken yerler olduğu için bunların hepsini de zaten İngilizce olarak ekledim ve biraz ağır da olsa okumaya çalıştım, hani sözlük yardımıyla da olsa tabi ki yani İngilizce seviyem çok düşük ama sözlük yardımıyla da olsa okumaya çalıştım ve bu her defasında daha da fazla merak uyandırdı bende yeni bir kelimenin bilgisi”.

İngilizce öğrenirken oluşturulacak bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler açısından:

- Kolay organize edilebilmelidir,
- Kullanımı kolay ve ilgi çekici bir arayüze sahip olmalıdır,

- Kişiselleştirilebilmeli ve etkileşime izin vermelidir,
- Kelime öğrenimi için daha fazla ses ve görüntü dosyasının eklenebildiği bir yapıda olmalıdır.

Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özelliklerden ilki bu ortamların kolay organize edilebilen ve paylaşılabilen yerler olmasıdır. Kişisel Öğrenme Ortamı kullanımı kolay ve ilgi çekici bir arayüze sahip olmalıdır. Ayrıca Kişisel Öğrenme Ortamı, kişiselleştirilebilmeli ve diğer kullanıcılarla etkileşime izin vermelidir. Tüm bu özelliklere ek olarak, ortam, özellikle kelime öğreniminde daha fazla ses ve görüntü dosyasının eklenebildiği bir yapıda olabilir.

Berrin: “Öncelikle favori web sitelerini organize edebilmeyi zaten belirlememiz gerekiyor, daha sonra bunları organize edebilmemiz gerekiyor ve kolayca da sosyal medya da paylaşabilmemiz gerekiyor. Ve önemli olan bir şey daha var başka kişilerinde tecrübelerinden faydalanabilmemiz gerekiyor. Tamam biz araştırıyoruz, sizlere soruyoruz, tecrübeli olduğuna inandığımız kişilere soruyoruz ama bizde onların kullandıkları verileri kendi ortamımıza ekleyebiliyoruz, böylece hani ve bir adım daha öne geçmiş oluyoruz”.

Elife: “Evet aslında bir ilk konuşmamızla ikinci konuşmamız arasında çok şey değişmedi ama sosyal mecralara yöneldik biraz daha, o sosyal mecralarda birilerini takip ettiğim zaman en azından kimlerin ne yaptığını daha şey öğrendim, gördüm...en azından birilerinden yardım isteyebileceğimi öğrendim, sosyal ortam girince işin içine daha ilgi çekici oldu aslında belki de yani, hani şu anki ortam birazcık daha sosyallik ile alakalı, birilerinden yardım alabildiğim zaman daha eğlenceli oldu, daha çok ilgimi çekmeye başladı”.

Gülçin: “Öncelikle kullanışlı olmalı ve basit olmalı, kullanırken sıkılmamalı o neredeydi veya şu sekme neredeydi diye içinde çok fazla boğulmamamız gerekiyor bence. Ve şimdiye kadar kullandığımız ortamların hepsi bu anlattığım şekildeydi, çok zorlanmadan keyifli bir şekilde çalıştık, diğer arkadaşlarda aynı şekil olduğunu düşünüyorum, yani bu şekilde içinden çıkılmaz bir ortam olmamalı kısacası”.

Gülay: “Sahip olması gereken özellikler kolay ulaşılabilir olmalı, olabildikçe kişisel olmalı, başka insanların paylaşımlarını görebilmek ve aslında benim herhalde daha çok istediğim şey diğer insanlarla konuşabilmek”.

Nurullah: “Kelimelerin telaffuzlarını öğrenebilmek için ses dosyaları veya video görüntülü kaynaklar olsa iyi olur”.

Tülay: “Ben daha çok görsel hafızamla öğrendiğim için daha çok görselliğine önem veriyorum anlatabildim mi? Hani görerek benim aklımda zihnimde daha kalıcı oluyor o yüzden görsellik diyorum”.

Zerrin: “Görsel olmalı o yüzden de zaten ben Symbaloo’yu çok istedim çünkü daha zevkli oluyor daha akılda kalıcı oluyor görsel olması daha faydalı yani daha kolaylaştırıyor”.

Kişisel Öğrenme Ortamının genel değerlendirmesi açısından:

- Kolay organize edilebilen ve sosyal medyada paylaşımına izin veren bir yapıda olmalıdır,
- Kişisel Öğrenme Ortamı url eklentilerine izin veren, pratik bir yapıda olmalıdır,
- Eklenen sayfaların tek bir arayüzde kolaylıkla bulunabildiği bir yapıda olmalıdır,
- Saat kısıtlamasından uzak, her an ulaşılabilir bir ortam olmalıdır.

Öğrenenlere göre, Kişisel Öğrenme Ortamı web sitelerinin kolay organize edilebildiği ve sosyal medyada paylaşımına izin veren bir yapıda olabilir. Bu sayede, öğrenenler diğer öğrenenlerle etkileşime girerek, öğrenme deneyimlerini paylaşabilirler. Kişisel Öğrenme Ortamı url eklentilerine izin veren, pratik bir yapıda olabilir. Ek olarak, ortamlar grup çalışmasına izin verebilir. Bu sayede öğrenenler, hem kendi oluşturdukları ortamları başka öğrenenlerle paylaşabilir, hem de sürekli yardım alarak ortamlarını geliştirebilirler. Ayrıca, eklenen sayfalar tek bir arayüzde kolaylıkla bulunabildiği bir yapıda olabilir. Böylece, Kişisel Öğrenme Ortamı saat kısıtlamasından uzak, her an ulaşılabilir bir ortam haline gelebilir.

Berrin: “Öncelikle favori web sitelerini organize edebilmeyi zaten belirlememiz gerekiyor, daha sonra bunları organize edebilmemiz gerekiyor ve kolayca da sosyal medya da paylaşabilmemiz gerekiyor. Ve önemli olan bir şey daha var başka kişilerinde tecrübelerinden faydalanabilmemiz gerekiyor. Tamam biz araştırıyoruz, sizlere soruyoruz, tecrübeli olduğuna inandığımız kişilere soruyoruz ama bizde onların kullandıkları verileri kendi ortamımıza ekleyebiliyoruz, böylece bir adım daha öne geçmiş oluyoruz”.

Elife: “...sosyal mecralara yöneldik biraz daha, o sosyal mecralarda birilerini takip ettiğim zaman en azından kimlerin ne yaptığını öğrendim gördüm...en azından birilerinden yardım isteyebileceğimi öğrendim, sosyal ortam girince işin içine daha ilgi çekici oldu aslında belki de yani, hani şu anki ortam birazcık daha sosyallik ile alakalı, birilerinden yardım alabildiğim zaman daha eğlenceli oldu daha çok ilgimi çekmeye başladı”.

Gülay: “...zaten Symbaloo o da benim istediğim her şey var, yani hocam içerisinde dediğim gibi sadece bu chat biraz eksik orada, olmuş olsa çok güzel olur”.

Murat: “Hocam şeyi pratik olması lazım yani içerde bile kanalların daha rahat açılması lazım, ben mesela şu benim çalıştığım kanalda birazcık sıkıntı var...favori bölümlerimi gördüğüm zaman içerisinde onların daha rahat içerisine giremiyorum, sadece isimlerini görebiliyorum onları tıkladıktan sonra url’ler açılıyor, oradan katılıyorum”.

Nilüfer: "...arkadaşlarla iletişim kurabilme imkânım olmalı. Kendi sayfamda bunu paylaşabilme imkânın olmalı. Arkadaş ekleyebilme imkânım olmalı. Yani tek başıma kalmamalıyım ben burada...aynı grupta aynı platformda arkadaşlarla çalışmak daha zevkli olur diye düşünüyorum ben".

Nurullah: "...ben eklediğim sayfalara notlar açıklamalar ekleyebiliyordum arama bölümüne eklediğim o açıklamayı yazdığımda kolayca bulabiliyordum, onun için seçmişim zaten Google Bookmark'ı. Eklediğim sayfaları kolay bulabilmek için başka kategorilere bir de hepsini de görebiliyorum, tüm şey, mesela reading-writing hepsini tek bir sayfada".

Yağz: "Bookmark'ımız yani bizim oluşturmuş olduğumuz çalışma ortamlarımızı hazırladığımız kısa yollar. Onlara ulaşmaya çalıştığımız kısa yollar hepsini bir araya topladığımız bir webmix şeklinde hazırlamış olduğumuz kısa yol. Bundan mesela gün olur öğlenden önce çalışma imkânımız olsun gün olur öğlenden sonra çalışma imkânımız olsun çünkü sanal sınıfta sanal öğrenci her zaman senkron çalışmayabilir ama asenkron çalışmak zorunda kalabilir. Bu açıdan günün her saatinde ulaşılabilir ve faal olması lazım ki ders çalışmaları aksama yaşatmasın. Çalışan öğrenciye".

Kişisel Öğrenme Ortamının Amaç Belirleme, Öz-Gözleme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme, Zaman Planlaması ve Yönetimine yönelik değerlendirilmesi açısından:

Amaç Belirleme aşamasında öğrenenler:

- İngilizceye yönelik farklı alanlardaki eksiklerini gidermek istemişlerdir.
- Dil becerilerini yaşam boyu geliştirmek istemişlerdir.
- İngilizce öğrenmek adına kullandıkları kaynaklara daha kolay ulaşabilmek için istemişlerdir.

Öğrenenlerin öncelikli hedefi İngilizce seviyelerini ileri taşımak olmuştur. Özellikle okuduğunu ve dinlediğini anlama bakımından eksiklerini giderme düşüncesinde olan öğrenenler, Kişisel Öğrenme Ortamlarını bu doğrultuda düzenlemişlerdir. Okuma ve dinlemenin yanı sıra konuşma becerisini geliştirmek isteyen öğrenenler olmuştur. Öğrenenler her ne kadar okulda belli bir seviyede İngilizce öğrenseler de, yaşam boyu dil becerilerini geliştirmekte zorluk çekmektedirler. Bu zorluğun aşılmasında ve kendilerini eksik hissettikleri becerileri geliştirme aşamasında Kişisel Öğrenme Ortamlarını işe koşmuşlardır. Yukarıdaki amaçlara ek olarak öğrenenler İngilizceyi öğrenebilmek adına kullandıkları kaynaklara daha kolay erişebilmek adına öğrenme ortamlarını geliştirmeye devam etmişlerdir.

Yağz: "Evet hocam amaç belirleme şöyle işte İngilizceyi geliştirme noktasında biraz daha ileriye götürme açısından bir amacım oluştu bende İngilizceyi rahatça okuyup anlayabilme dinlediğimi anlayabilme noktasında bir gelişme sağlamak için bir amaç belirledim kendi kendime. Hiç olmazsa

dedim bir İngilizce metni bir makaleyi okuduğum zaman anlayabileyim oradan bir bilgi edinebileyim. Veya bir İngilizce haberi dinlediğimde veya bir İngilizce açıklamayı dinlediğimde onu anlayabileyim diye İngilizce öğrenme noktasında bir amaç oluşturdum ilk önce. Bu amaç doğrultusunda bir çalışma çizgisi kendime belirlemeye çalıştım”.

Nilüfer: “Başlama amacım öncelikle okuduğumu anlayabilmek, dinlediğimi anlayabilmek, öncelikle bu. Evet konuşamıyorum, çok tutuluyorum, dilim dönmüyor evet ama bunlar bana göre ikinci planda şu an için ikinci planda, en azından karşıma çıkan bir makaleyi okuyabilmek benim ilk amacım. Bu diğerleri sonrasında olacağını düşünüyorum ben”.

Berrin: “...enim buradaki amacım İngilizceyi iyi konuşabilmek. Ama kimisi işte çok iyi yazabilmek veyahut gireceği İngilizce sınavında gramer bilgisini kuvvetlendirebilmek daha çok onlara yüklenirler. Hani ben burada kelimeye daha çok değer verdim ve dinlemeye daha çok değer verdim, hani bana konuşmam için en çok onlar lazım olduğunu öyle düşündüm”.

Elife: “...birazcık daha gramere yöneldim, grameri geliştirdikten sonra ondan sonra konuşmaya gerekirse birazcık daha kelime ezberleme ama benim şu anki hedefim İngilizceyi birazcık daha geliştirmek, daha doğrusu bayağı bir geliştirmek, şu anki tek hedefim o İngilizceyi ile ilgili geliştirmek”.

Tülay: “Ya benim asıl amacım benim geçekten İngilizcede kendini ifade edebilecek şekilde konuşmak...500 kelime kullanan bir insanı günlük konuşma şekliyle konuşmak istiyorum ...çok böyle şey değil sadece kendimi ifade edebilecek şekilde konuşmak istiyorum. ... bize kalıpları ama kendimizi geliştiremiyoruz, yapamıyoruz konuşmaya geçemiyoruz kalıpları biliyoruz ama konuşmaya geçemiyoruz”

Gülçin: “Amacım zaten İngilizcemini geliştirmektir, temelim var ama biraz daha gelişsin istedim, bunun için kişisel öğrenme ortamına bununla ilgili writing-speaking-listening-gramer bunlar ile ilgili İngilizce sitelerden konu anlatımlar testler, bunların linklerini ekledim, onlara ara ara baktım, fırsat buldukça çalıştım yani bu şekilde amacımız, bu şekilde ilerletmeye çalıştım”.

Nurullah: “İngilizceyi öğrenebilmek için kaynakları daha çabuk bulabilmek için”.

Zerrin: “Aradığımı daha kolay bulabilmek için...İngilizcemini geliştirirken de o başlıklar olsun, istediğim ayarladığım yerler olsun kolayca bulabilmek için İngilizce olarak tasarlamak o amaç için”.

Öz-Gözlemlene aşamasında öğrenenler:

- Çevrimiçi eğitim ve test imkânı sunan farklı kaynaklardan faydalanmışlardır.
- Testlerden belirli aralıklarla faydalanmışlardır.
- Günlük yaşam deneyimlerinden faydalanmışlardır.
- İngilizce skeçlerden faydalanmışlardır.
- Oyun tabanlı uygulamalara da yönelmişlerdir.

Öğrenenler kendilerini gözlemlene süreçlerinde, çevrimiçi eğitim ve test imkânı sunan farklı kaynaklardan faydalanmışlardır. Ayrıca öz-gözlemlenenin hazırda olan ya da öğrenenlerin kendi hazırlayabildikleri testler aracılığı ile belirli aralıklarla sınav yapmanın faydalı olacağı verisine ulaşılmıştır. Öz-gözlemlene aşamasında öğrenenler, günlük yaşam deneyimlerinden faydalanmışlardır. Öğrenenlerin faydalandığı diğer kaynaklardan biri de İngilizce skeçlerdir.

Elife: “Aslında sadece şu an bilgi aşamasında kendimi değerlendirebilmek için testler koymam gerektiğini biliyorum ... işte, online testler var onlara üye olabilirim, hatta bazı siteler var sadece şey yapıyor işte online eğitim veriyor, ondan sonra testler yapıyor, sınavlar yapıyor, öyle şeyleri ekleyebilirim kişisel öğrenme ortamıma diye düşündüm”.

Gülçin: “Sitenin bir tanesinde de kendi kendimiz test ekleyebiliyoruz, mesela çalıştığım sitelerdeki soruları bir yana bir yere not alıyorum, bir yandan daha sonra o soruları kendi oluşturabileceğimiz test ortamına işte şu kadar kendimiz test oluşturabiliyoruz dedim ya orada onları yapıyorum, mesela birkaç hafta sonra ona dönüp tekrardan çözmeyi planlıyorum”.

Gülây: “Gün geçtikçe hocam kelimeleri daha iyi anlayabiliyorum veya bir yere gittiğim zaman oradaki yazılan hani biliyorsunuz hem Türkçe oluyor hem İngilizce oluyor bazı yerlerde oradaki yazıları okuyabilmek veya kızım özellikle soruyor mesela bir yerde bir tişörtün üzerinde bir yazı mutlaka görüyor ve burada ne yazıyor diye soruyor, hani bunları cevaplayabilmek beni çok rahatlatıyor ve gün geçtikçe de ilerlediğimi fark ediyorum”.

Nilüfer “İngilizce skeçlerin olduğu beşer dakikalık skeçler, bunun sonunda da işte sorduğu sorulara cevap verebilme yeteneğim verebiliyor muyum, veremiyor muyum her defasında biraz daha iyi miyim? Bunlarla gözlemleyebildim kendimi”.

Yağız: “Hocam hazırlamış olduğumuz reading, speaking ve writing, yine bu webmix’lerden çalışmış olduğumuz konuları başka sekmelerde oyun tabanlı olabilir ya da test tabanlı olabilir bunun gibi internet siteleri bularak onları webmix’lerimize ekleyerek haftada bir, on günde bir kendimizi sınavabiliyoruz. Acaba bir faydası oluyor mu gelişme sağlayabiliyor muyuz diye oralardan kendimizi denetleyebiliyoruz. Olduğunca kâr zarar hesabı yapabiliyoruz yani”.

Görevler aşamasında öğrenenler:

- Öğrenenler birbirleri ile sosyal ağdan etkileşime girmişlerdir.
- Google Keep kullanılan araçlardan biridir.
- Problem yaşamadan görevlerin çoğunu tamamlamışlardır.

Öğrenenler görevleri yerine getirmede birbirleri ile sosyal ağdan etkileşim kurmaya devam etmişler. Whatsapp, Messenger ve Google Keep kullandıkları araçlardandır. Hafta hafta yapılan planlamalar sayesinde öğrenme eylemi sürekli gerçekleştirilmiştir. Öğrenenler,

internete erişim, öğrenme sürecini planlama, bilgi kaynaklarına erişme, bilgiyi depolama, bilgiyi düzenleme, bilgiyi paylaşma ve benzeri adımlar ile ilgili zaman zaman sıkıntı çekseler de, engelleyici bir problem yaşamadan görevlerin çoğunu tamamlamışlardır.

Berrin: “Evet yani şimdi şöyle bizim bu ortamlarda görevlerimizi yerine getirebilmemiz için maddi ve teorik olarak yani elverişli olması gerekiyor. Alışık olduğumuz teknolojileri kullanmamız gerekiyor ve her an erişebileceğimiz ortamlara sürekilde yeniden düzenleyebilmemiz gerekiyor. Ve sosyal ağları kullanarak da paylaşabiliriz, mesela Facebook falan çok kolay paylaşabiliriz veyahut diğer ağlar üzerinden. Bu anlamda zaten hani takipleştığımız için birbirimize de destek oluyoruz, hani görevleri hızlıca yerine getirebilmemiz için çünkü ayrı ayrı çalışmalar da yapmıştık Whatsapp da kullanıyoruz Messenger de kullanıyoruz bu şekilde”.

Elife: “Yani diğer sosyal mecralarda paylaşmayı yani benim öğrenme ortamımda paylaşabildiğim yerler var, Facebook da var...e mail olarak yollayabiliyorsun filan. Aslında planlamam oturdu gibi sadece belli bir zamana ihtiyacım var o da dediğim gibi biraz zamanla alakalı herhâlde”.

Gülçin: “Görevler için şöyle bir araç ekledim hocam, Google Keep var, .Evet, burada not, hatırlatma, bunun aynı zamanda hatırlatıcısı da var şu şekilde, mesela işte atıyorum, ne yapmışım haftaya mesela işte kaçında 11 Ağustos akşam saat 6’da alarm çalacak, mesela o saatte listening çalışacağım gibi”.

Gülay: “Çok yani kullanmış olduğumuz bookmark’lara ulaşmak çok kolay, bir tıkla giriş yapabiliyorum zaten oraya da benim hoşuma giden şeyler zaten kendi kişisel sayfam olduğu için ben kendi verilerime oradan çok rahat bir şekilde ulaşabiliyorum, arttırma imkânına da sahibim, gayet kolay bir şekilde ulaşıyorum ve ilerliyorum”.

Murat: “Hocam kaynaklara erişimde sıkıntı yok, internette erişimde sıkıntı yok, sadece zamanda sıkıntı var. Yani daha kendime zaman planlaması yapamadım”.

Nilüfer: “Bununla ilgili bir sıkıntı yaşamadım hocam. Hani internete erişimimde, yani bu planlamalarda, bunun hiçbirisinde sıkıntı yaşamadım, hem kullandığım bookmark’ımda paylaşım konusunda da bana yardım ediyor, bunu da deneyerek görmüş oldum”.

Nurullah: “İnternete erişimim bayağı akşam 5’ten gece 11, 12’ye kadar var, bilgisayar başındayım sürekli, bilgisayar yazılım yazdığım için o yüzden internet erişimim var. Öğrenme işte, ilgili teknik araştırmalar yaparken bir yandan da İngilizceyi geliştirmiş oluyorum. Sürekli bir taraftan çeviri açık oradan yeni kelimelerin anlamlarını öğreniyorum...takıldığım zaman o konuyla ilgili araştırma yapıyorum o konuyu sorunu nasıl çözebileceğime dair diğer kaynakları da İngilizce öğrenmek ile ilgili kendimi geliştiriyorum işte”.

Yardım İsteme aşamasında öğrenenler:

- Sosyal medya ve mobil uygulamaları kullanarak yardım almışlardır.

- Öğretici yönlendirmesini ön plana almışlardır.
- Farklı forumlardan yararlanmıştır.
- Kendi Kişisel Öğrenme Ortamı üzerinden yardım almaya çalışmışlardır.
- Yardım almada başlangıçta çekingen kalmışlardır.

Öğrenenlerden bir kısmı sosyal medya ve mobil uygulamaları kullanarak yardım almışlardır. Diğer bir grup öğrenen ise öğreticinin yönlendirmesini ön plana alarak yine sosyal medya ve diğer araçlardan faydalanmışlardır. Bireysel öğrenme farklılıklarından dolayı öğrenenlerden bazıları öğreticinin sağladığı sanal sınıftaki diğer öğrenenlerden yardım sağlamak yerine tamamen farklı forumlardan yararlanmışlardır. Öğrenenler içinde yalnızca kendi Kişisel Öğrenme Ortamı üzerinden yardım almaya çalışanlar da olmuştur.

Berrin: “Ben şöyle zaten ekip olarak çalıştığımız bir Facebook kurdular ayrıyeten Whatsapp gurubumuz da var sizler ile beraber hem oradan hem de tecrübeli olduğuna inandığım bazı arkadaşlarımdan ve hocalarımdan yine sorarak onlarda fikirlerini söyleyerek kendi şablonlarımı da bu şekilde aktarıyorum. Öğrenimimizi de bu şekilde yapmış oluyoruz”.

Gülçin: “Öncelikle sizin Symbaloo profilinizin linkini ekledim orada çünkü sizin profilinizdeki gramer, vocabulary falan onların hepsinde güzel linkler görmüştüm. Sizin profilinizi ekledim, daha sonra Facebook’taki yine grupları ekledim, İngilizce grupları bizim grubumuz onları ekledim ve Skype in the Classroom bunu yardım istemeye ekledim çünkü bunu burada kullanacağımı düşündüm yardım istemek için ya da bilgi alışverişi için, yani bu şekilde”.

Gülay: “Takıldığım zaman daha sonra Facebook’ta arkadaşlarımız var olmadı...onlara ulaşabiliyorum, onun haricinde de Facebook zaten hani başka insanların oluşturmuş oldukları sayfalardan da takıldığım yerde yine bookmark’larda da diğer insanların oluşturmuş oldukları webmix’lerden de yararlanarak onlardan o şekilde yardım isteğimi gidermiş oluyor”.

Nilüfer : “Aslında şey bu çalışmaların en başından beri benim en büyük yardımcım sizsiniz. Birinci ağız olarak yani sizin söylediğiniz her şey daha fazla bende değer taşıdı, yani en doğrusunu sizin anlatımlarınızla elde ettim. Hani herkes her şeyi söylüyor ama kim ne kadar uygulayıp da söylüyor o da ayrı bir konu. O videonuz, en başından beri video canlı videolarımız olsun, diğer videolarınız olsun, bana çok yol gösterdi, yani kişisel olarak yardımı ben sizden aldım, onun dışında da ki tabi internet sitelerinden aradığım konuları tabi ki Google’den, arama motorundan her şeyi bana sundu tabi ki ama en çok güvendiğim siz oldunuz bu çalışmada açıkçası”.

Nurullah: “İşte bahsetmiş olduğum siteler var, orada daha öncede aynı sorunu yaşamış kişiler var onlar yazmış başka kişilerde altına cevap yazmış oluyor...forum gibi yani”.

Yağız: “Symbaloo da aslında çok farklı yardım şeyleri var bunları aktif kullanabilirsek eğer, mesela sizin oluşturmuş olduğunuz bir webmix’i kendi sayfamda kendi profilimde paylaşıp ona yorum ekleyebiliyorum. O yoruma bana ve webmix’lerime yapılan yorumlara cevap verebiliyorum bunun

haricinde oluşturmuş olduğumuz sosyal paylaşım sitelerindeki gruplarda problemleri tartışabiliyoruz Whatsapp'tan problemlerimizi tartışabiliyoruz. Arkadaşlardan yardım alabiliyoruz ben mesela birkaç gündür diğer arkadaşların yapmış oldukları webmix'leri biraz takip ettim farklı şeylerde öğrendim farklı sitelerde tespit ettim kendi açıklamamı da o görebildim yani yardım alma daha çok sosyal paylaşım siteleri üzerinden yapabiliyoruz şimdilik ama ileriye dönük Symbaloo'nun üzerinde de bu iletişim imkânları var. Oradaki bookmark'ımız üzerinde de yardımlaşma mesajlaşma ve konuşma imkânları var onu geliştirebiliriz".

Kişisel Öğrenme Ortamına tam anlamıyla hâkim olamayan katılımcılar, yardım alma konusunda başlangıçta çekingen kalmışlardır. Yine de sonrasında ulaşmak istedikleri bilgilere arkadaşlarının yardımıyla ulaşmışlardır.

Murat: "Hocam kişisel öğrenme ortamında şu an öyle bir şey göremedim yardım alacak bir yer göremedim ama en yakınimdaki arkadaşlarımı arıyorum veya yazıyorum oradan yardım istiyorum".

Tülay: "...yani grupta yardımlaşıyoruz ama hani gruptaki insanları çok fazla tanımadığım için kendimi ifade edebilir miyim kuşkusuyla sormadım...paylaşımlarla ilgili sıkıntılarım olduğunda soruyorum. Mesela benim Symbaloo da gizlilik ayarlarıyla problemim oldu ondan dolayı hiçbir şey ekleyemiyordum arkadaşlara sordum yardımcı oldular sağ olsunlar. Sonra gıderdik ama kendi düşüncem ile ilgili bir şey sormadım arkadaşlara".

Gülçin: "Öncelikle sizin Symbaloo profilinizin linkini ekledim orada çünkü sizin profilinizdeki gramer, vocabulary falan onların hepsinde güzel linkler görmüştüm. Sizin profilinizi ekledim, daha sonra Facebook'taki yine grupları ekledim, İngilizce grupları bizim grubumuz onları ekledim ve Skype in the Classroom bunu yardım istemeye ekledim çünkü bunu burada kullanacağımı düşündüm yardım istemek için ya da bilgi alışverişi için, yani bu şekilde".

Zaman Planlaması ve Yönetimi aşamasında öğrenenler:

- Farklı Web 2.0 araçlarını kullanmışlardır,
- Wunderlist, To-do, Zinciri Kıırma uygulamalardan örneklerdir.

Berrin: "Aslında yakın zamanda şunu fark ettim, bazı tarayıcılar belki de birçoğu hepsi de öyle, yine bookmark kısımları var, mesela Google'ın bookmarkı var, oradan yapman gereken şeyleri model sırasına göre listeliyorsun, zaman ve tarih ayarlayarak kendi zamanını izole etmiş oluyorsun. Tabi bunun için gelişmiş bir sürü uygulama var ama ben bu kullandığım dört bookmark içerisinde zaman tasarlayıcı bir şey bulamadım, hani belki ilerleyen zamanlarda ara yüzleri değişirse de bizim için de faydalı olacak. Onun dışında yeni öğrendiğim iki tane uygulama var, Wunderlist ve To-do list diye. Bunları dediğim gibi yapmak istediğin şeyleri listeliyorsun ve zamanını belirliyorsun, hatta kullandığın uygulamaları ne kadarını kullandın, ne kadar zamanın içerisinde yaptığını ve böylece veri hâlinde aktarıyor".

Gülay: “Hatta yabancılarda çok içli dışlı, zinciri kırma yani her gün mutlaka yap, her gün onu işaretle, zinciri kırma diye çok güzel bir hedef takip programı var, bunu yapıyorum zaman yönetimi için”.

Yapılan tüm görüşmeler sonrasında, süreç tasarımı birinci oturuma kıyasla daha net anlaşılmiş ve somut örnekler olarak ortaya çıkmıştır. Herhangi olumsuz bir geri bildirimle ulaşılmadığından, uygulama oturumlarının tümüne son verilerek değerlendirme aşamasına geçilmiştir.

4.3. Kişisel Öğrenme Ortamının Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanılmasına Yarayacak Bütünsel Bir Sistemin Oluşturulmasına Yönelik Görüşler

Değerlendirme aşamasında öğrenenlerden yabancı dil olarak İngilizce öğrenimlerine katkı sağlaması amacıyla tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşleri, tasarıma yönelik önerileri, ortamın İngilizce öğrenimlerine ve öğrenme motivasyonuna etkileri, öğrenme beklentilerine yönelik ve sürdürülebilirlikle ilgili görüşleri alınarak “Kişisel Öğrenme Ortamının yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde kullanılmasına yarayacak bütünsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik öğrencilerin görüşleri nelerdir?” şeklindeki üçüncü ve son araştırma sorusuna yanıt aranmıştır. Toplamda on iki katılımcıdan sağlanan veriler, bu aşamada on bir kişiye düşmüştür. Bunun nedeni, fizik tedavi gören ve ellerini az seviyede kullanan bir öğrenenin, Kişisel Öğrenme Ortamını hastane koşullarında yalnızca tablet ortamında geliştirmeye çalışması; ancak; çoğu işlevi masa üstü bilgisayarda olduğu gibi yerine getirememesinden dolayıdır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, Kişisel Öğrenme Ortamı, tablet ve mobil uygulamalara kıyasla kişisel bilgisayarda daha fazla seçenek ve kullanım rahatlığı sunmaktadır.

Değerlendirme aşamasında elde edilen temalar ve alt temalar aşağıdaki gibidir:

Tablo 4.15. Değerlendirme aşamasında elde edilen temalar ve alt temalar

Tema	Öğrenen (Alt Temalar)	Özellikler
Değerlendirme	Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşler	<ul style="list-style-type: none">• Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşler açısından:• Kolay içerik sayesinde yeterlidir,• Uzaktan öğrenme bağlamında gereklidir,• Memnuniyet açısından kazanımdır.
	Tasarıma yönelik öneriler	<ul style="list-style-type: none">• Etkin ve anında iletişime izin vermesi,• Arşivleme izin vermesi,• Mobil uygulamalarda esnek ve kolay kullanılabilir olması gerekmektedir.
	Ortamın İngilizce öğrenimine ve öğrenme motivasyonuna etkileri	<ul style="list-style-type: none">• Grup içi çalışma motivasyonu artırmıştır,• Kişisel öğrenme deneyimini desteklemiştir,• Tasarlanan ortamın benimsenmesini sağlamıştır.
	Öğrenme beklentilerine yönelik ve sürdürülebilirlikle ilgili görüşler	<ul style="list-style-type: none">• İngilizce öğrenmeye yönelik olarak genel beklentiyi karşılamıştır,• Kişisel Öğrenme Ortamı zaman içinde daha etkin hale getirilebilir,• Farklı dersler için bu ortamları geliştirilebilir.

Alt temalara bağlı öğrenen görüşleri incelendiğinde;

Kişisel Öğrenme Ortamlarına ilişkin genel görüşler açısından:

- Kolay içerik sayesinde yeterlidir,
- Uzaktan öğrenme bağlamında gereklidir,
- Memnuniyet açısından kazanımdır.

Değerlendirme aşamasında öğrenenler, tasarladıkları Kişisel Öğrenme Ortamlarına yönelik genel görüşlerini yeterlilik, gereklilik ve memnuniyet açısından dile getirmişlerdir. Bu görüşmelerden elde edilen verilere göre, çoğu yer imi kolay şekilde kolay kullanım sağlamasından dolayı yeterli görülmüştür. Geliştirilmiş ve bu çalışma bağlamında son hali verilmiş Kişisel Öğrenme Ortamında, diğer öğrenenlerin sanal ortama eklenebilmesi, ilgi konularının bir webmix çerçevesinde gruplandırılabilmesi ve açık olarak paylaşılabilmesi gibi özellikler öğrenenler açısından yeterli bulunmuştur. Ek olarak, öğrenenler bu tür ortamların varlığını uzaktan öğrenme bağlamında gerekli bulmuşlardır. Memnuniyet açısından değerlendirdiğinde ise Kişisel Öğrenme Ortamının öğrenenler için bir kazanım olduğu alınan veriler doğrultusunda ifade edilebilir.

Berrin: “Şimdi biz burada dört tane bookmark üzerinden tasarımlarımızı yaptık. Yeterlilik açısından değerlendirecek olursak öncelikle, hani Symbaloo’da rahatlıkla title oluşturarak karolarımızı meydana getirdik. Aynı şey Draggo’da da öyle. Surfedia’da sıkıntı yaşadık biraz...ama kendi bulduğum bookmarkta herhangi bir sorun yaşamadım hani siteleri bir araya getirmede sadece Surfedia programında sıkıntı yaşadım, diğerlerinde bir sorun yoktu...Gereklilik... Şimdi şöyle hani günlük hayatta ileri tarihte yapmak istediğimiz şeyleri gerçekleştirdiğimizde hani amacımıza yönelik bunların bütün materyalleri bir arada bulunmasını sağlıyoruz. Hani bu da bizim işimizi kolaylaştırıyor. Rahatlıkla zaten tasarlayabiliyorduk. Bu bütün materyallerin bir arada bulunması zamanla alakalı ve de hani öğrenmemizi daha çok hızlı öğrenmemize yardımcı olacağından dolayı gereklidir diye biliyoruz... Memnuniyet açısından Surfedia kullanışsız ama şunu keşfettim henüz bugün; biz başka arkadaşlarımızın e-mail adreslerini tam ve doğru şekilde giriş yaptığımızda onları hani invite yaptırıyor hani davette bulunmamızı sağlıyor ama bu yaptığımız tasarımı paylaşma konusunda herhangi bir şey göremedim, seçenek bulamadım. Sadece davette bulunabiliyorsun yani başka kişilerin de bu bookmarkı keşfetmesini, tasarlamasını sağlayabiliyorsunuz. Draggo’ya bugün baktım. Paylaşım seçeneği var ama gönderdiğim iki kişide şunu öğrendim hani açılıyor ama hani orada bir oturma açma, register yapmanı istiyor o yüzden benim çalışmalarım gitmiyor karşı tarafa. Buna hani bunun üzerinde belki ilerletilebilir program için ama ileriki senelerde neler olur bilemiyorum”.

Gülçin: “Şimdi Kişisel Öğrenme Ortamında tüm kullandığım ve kullanacağım kaynakların bir arada olması, kolay şekilde ulaşabilmem açısından yeterli geldi bana. Onun dışında memnuniyet açısından da aynı şekilde yani gayet memnun kaldım. Yeterli kaynağa erişemediğim zaman internet üzerinde doğru kelimeyi kullanıp arama yaptığım zaman, hangisi benim için uygun olacağını bilmediğim durumlarda bookmark üzerinden bakıyorum. Hani anahtar kelimelerle arama yaparak başkalarının webmixlerini veya işte oluşturduğu ortamları kendi webmixime ekleme bu açıdan gayet memnun edici. Kolay bir şekilde erişebilmem güzel. Yani ben gayet memnundum kullanırken hala da memnunum yani...Kendini geliştirmek isteyen veya nasıl anlatayım yani ihtiyaç duyulması gereken bir ortam bence Kişisel öğrenme Ortamları çünkü zamanla ekleme yapıp çıkarma yapabiliyor, ekleme çıkarma yapabiliyoruz veya dediğim gibi başka insanların bookmarklarını inceleyebiliyoruz. Kendini geliştirmek isteyen herkes için bence gerekli”.

Nilüfer: “...evet ben son aşamamızda kendi bulduğum bookmarkım start.me’yi geliştirdim. Her anlamda ihtiyacımı giderdi diyebilirim hocam. Yeterlilik açısından baktığımda henüz bir eksiklik göremedim. Arkadaş ekleyebiliyorum, paylaşırken gruplara ayırabiliyorum yani kimlerin görmesini istiyorsam onlara açabiliyorum webmixlerimi...Gereklilik açısından baktığımda öğrenci olsun olmasın herkesin hayatında olması gereken bir ortam bana göre. Kimin neye ihtiyacı varsa bir çatı altında toplaması muhteşem bir şey. Memnuniyet açısından değerlendirdiğimde ise benim için muhteşem bir kazanım oldu. Hayatımın her alanında benimle olacağına eminim hocam”.

Yağız: “Symbaloo bana göre yeterli bir ortam olarak değerlendirdim. Bunun yanı sıra biraz daha kendi site link olarak paylaşım linklerini bir araya toplamasının dışında kendi sitesi olarak da bazı hizmetlerinin de olması lazım. Görsel video olabilir. Tabii bazı siteleri kendisi de öneriyor ama onun

haricinde bunu sürekli güncelleyerek reklam içerikli değil tabii de ticari bir reklam içerikli değil ama yine kişilerin oradaki yönelimlerine bakarak istatistiksel olarak insanlar hangi webmixleri oluşturuyorlar, öğrenme üzerine mi, İngilizce mi, bir yemek yapma mı ne mi ona göre oradan istatistikler çekip ilgili başka başka linkleri de şey yapabilir, mesaj olarak gönderebilir, bir reklamı slaytı olarak gösterebilir, görsel video paylaşım noktasında bir server kaynağı tutabilir... Gereklik olarak bir bookmark zaten öğrenme, uzaktan öğrenme öğrencileri için mi desem, öğretmenler için mi desem yoksa tamamen sosyal eğlence amaçlı internet kullanıcıları bile bir bookmarka ihtiyacı var. Bunun gerekliliği kesin. Eğer birisi ciddi manada ciddi manada uzaktan öğrenme üzerine kişisel bir ortam hazırlamak istiyorsa bir bookmarka mutlaka ihtiyacı var. Biz tabii bunların içerisinde kaç tanesini değerlendirdik. Ben Symbaloo'yu biraz daha sıcak gördüm. Onu kullandım. Gereklik olarak da ben gerekli olduğu kanaatindeyim... Ben çok memnunum hani bir bookmark olarak birçok hizmeti bize sunuyor. O linklerimizi bizim için saklıyor. Her an istediğim her yerden bağlanabildim, erişebildim. Bugüne kadar ulaşma, ulaşım anlamında hiçbir problem yaşamadım. O açıdan memnunum. Bilgilerimi saklayabildi, güncel tutabildi. Herhangi bir sıkıntı yaşamadım o yüzden Symbaloo'dan memnunum yani”.

Tasarıma yönelik öneriler açısından:

- Etkin ve anında iletişime izin vermesi,
- Arşivleme izin vermesi,
- Mobil uygulamalarda esnek ve kolay kullanılabilir olması gerekmektedir.

Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamının tasarımına yönelik verdikleri yanıtlarda öncelikli olarak etkin ve anında iletişime izin veren bir yapı olması gerektiğinin altını çizmişlerdir. Aktif mesajlaşma sayesinde, öğrenenler diğer öğrenenlerle ve öğreticilerle anında iletişime geçerek, istedikleri bilgiye daha kısa sürede ulaşarak, yalnız hissetmemiş olacaklardır. Yukarıda verilen önerilerin yanı sıra oluşturulan klasörlerin hepsinin mail adresine arşivlenmesinin altı çizilmiştir. Mobil tasarımların da kişisel bilgisayarlar kadar esnek ve kolay kullanılabilir olması konusu da ayrıca dile getirilmiştir.

Ayşegül: “Benim Bookmarkee'm de... iletişim yoktu, hani etrafımdaki insanlarla iletişim kuramıyordum. O biraz sıkıntı oluyor”.

Berna: “Bence Symbaloo'da hani Messenger gibi aktif mesajlaşma sayfası olabilir... aktif bir mesaj sayfası olursa mesela arkadaşlar içerisinde hani o ne yaptıysa onu öğrenmek, hani diğeri ne yaptıysa onu öğrenmek, ortak bir alanda toplanmak bence çok daha güzel”.

Berrin: “Hani memnuniyetsiz kaldığım kısımlar belli. Paylaşamıyorum, karşı tarafın düşünceleri çünkü benim için önemli ve ben bunu tek başıma yapıyorum ama grup çalışması içerisindeyiz aslında baktığımızda. Ben diğer arkadaşlarımdan yorum alamayacaksam bir yerlerde soru işaretleri meydana gelebilir. Bu açıdan Symbaloo haricindeki hepsinin sosyal medyada paylaşımına açık

olmasını isterdim. Bir de şey düşündüm böyle Messenger gibi böyle yine online bir ortam olmasını isterdim şimdi kim benimle beraber çalışıyor, oradalar mı, çalıştılar mı ama şöyle bir şey var, mesela ne olsun? Yağız arkadaşımız tab oluşturursun birkaç tane, onları da paylaşmış olsun. O paylaştıklarını kaç kişi kullanıyor bir tek onları görebiliyorum mesela. Ama benim başka arkadaşlarıma yaptığım yorumları da görmelerini isterdim. Öyle yani daha böyle online bir ortam isterdim açıkçası, daha herkes birbirini kolay takip edebilirdi böylece. Güzel olabilirdi belki”.

Gülçin: “...tasarımı benim çok hoşuma gitmişti Pearltrees’in. Arka plan değişimi, her eklediğim linke ya da şöyle söyleyeyim klasöre farklı arka plan uygulama bunlar çok hoşuma gitti özellikle. Şöyle bir şey var bir de daha sonradan keşfettiğim bir özellik bu. Mail adresimle birleştirdiğim zaman içerisindeki linkleri işte klasörlerimi hepsini bir mail adresime toplu bir şekilde gönderebiliyorum”.

Gülây: “Telefon programı olabilirdi diye düşünüyorum. İllaki bilgisayardan girmem gerekiyor. Program olmuş olsaydı hani...”.

Nilüfer: “Bu konudaki önerilerim kişisel çalışma ortamımıza arkadaşlarımla birlikte sanal sınıf ortamına taşımak hocam. Örgün bir öğrenci nasıl yüz yüze bir eğitim alıyorsa o disiplin içinde düzenli olarak çalışmak çok isterdim. Ya bunu konferans görüşmeyle de deneyebiliriz ya da e-seminer derslerinizdeki, canlı derslerinizdeki kullandığımız programla da yapabiliriz mesela... Yani sınıf ortamında olmasını isterdim ben bu çalışma ortamımızın”.

Yağız: “Tasarım olarak PC ortamında tabii biraz daha zengin sunumları var ama mobil olarak biraz daha geliştirmesi lazım. Mobil ortamda webmix oluşturmak, karo eklemek biraz daha zor, o açıdan mobil uygulamasını biraz daha geliştirebilir diye düşünüyorum”.

Ortamın İngilizce öğrenimine ve öğrenme motivasyonuna etkileri açısından:

- Grup içi çalışma motivasyonu artırmıştır,
- Kişisel öğrenme deneyimini desteklemiştir,
- Tasarlanan ortamın benimsenmesini sağlamıştır.

Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarına son şeklini verirken diğer öğrenenlerin de aynı şekilde benzer bir tecrübe içerisinde olmalarından dolayı, ortamlarına yönelik aidiyet duygusu hissetmişler ve grup dinamiği ile motive olmuşlardır. Çalışma alanı içinde ilerlediklerini görmek yine aynı şekilde öğrencilerin içsel motivasyonlarını beslemiştir. Öğrenenlerin kişisel öğrenme deneyimleriyle ortaya çıkan tasarımlar, öğrenenlerin ortamlarını benimsemelerini sağlamış, bu da sıkılmadan ve motive olarak alandan yararlanma imkânı vermiştir.

Berna: “Şimdi mesela biz uzaktan öğrenenler öğrencisiyiz. Açık öğretimde uzaktan eğitim okuyoruz. Hem zaman açısından bizim için çok daha kolaydı. Dinleme, okuma ve yazma bölümlerimizi açtık. Onların içerisinde kendimizi geliştirdik... Yani motivasyon olarak hani ben bir taraftan çalışıyorum, zevk almazsam gerçekten hani böyle bir şeyi yapmam. Benim için

motivasyonum güzeldi. Bir taraftan çalışıp bir taraftan bunları yapmak gerçekten zevkli bir durumdu yani”.

Berrin: “Şimdi şöyle ilk başta zaten biz bu çalışmalara başladığımızda ne yapacağımızı bilmiyorduk. Bir sürü merak oluşmuştu hani nasıl yapacağız, nasıl tasarlayacağız? Merakla beraber hani eğlenceli bir hal almıştı zaten daha çok tabii o zamanlar canlı yayın görüşmelerimiz de oluyordu hatta sizinle. Güzel oluyordu. Biz araştırmaya meyletti. Ben İngilizce için bana en lazım olan şey nedir, bunun peşine düşmeye başladım, onu kendi çalışma ortamıma yerleştirmeye çalıştım. İşte paylaşıyoruz vesaire. Eğlenceli oluyor, bu grup içerisinde olmayan kişilere de yine İngilizce öğrenmek isteyen arkadaşlarımıza da yönlendirme yapabiliyoruz. Güzel bir şey bence çünkü bilgi paylaştıkça güzelleşiyor, çoğalıyor... Motivasyonumu olumlu etkiledi. Sadece Surfedia’da üzuldüm ve hani o birazcık bozdu beni çünkü istediğim siteleri ekleyemiyordum sadece onun kabul ettiklerini çalışmama yerleştirmiştin. Orada motivasyonum düşmüştü açık konuşmak gerekirse. Diğerlerinde öyle bir sıkıntı yaşamadım, normaldi yani”.

Gülçin: “Yani normalde kolay motive olabilen bir insan değilim hocam. Ders çalışırken veya bir iş yaparken kolay kolay motive olamıyorum, odaklanamıyorum. Mesela odaklanmam için itici şeyler gerekiyor. Kitap okumak istediğimde mesela, yeni bir kitap aldığımda bir kapağına bakıyorum önce işte cezbederse okuyorum. Cezbetmez ise eğer kitabın kapağı beni veya içindeki bazı açıklamalar, okumaya başlasam bile olmuyor yani. Bu bizim Kişisel Öğrenme Ortamlarımızda öyle. İlk başta bakıyorum; tasarımı, kullanılış basitliği, bunlar önemliydi. Baktım hani tüm kullandığımız Kişisel Öğrenme Ortamları da bayağı zevkli, zevk verdi. Her seferinde zaten yazmıştım. Hani bu cezbedince de yani motivasyon olarak biraz önce de belirttim. Zevk alarak yaptım yani hani bunu yapmak zorundaymış gibi hissettiğim için değil de daha çok zaten kendi ihtiyacım için de yaptığım için çok da motivasyon konusunda sıkıntı yaşamadım”.

Gülay: “Olumlu yönde etkiledi, şöyle hocam yani şunu görüyorsunuz hani bir tek ben değilim bunun için uğraşan, birçok insan var. Bu benim motivasyonumu yükseltiyor. Bununla beraber çalışma alanımı görmek, ilerlediğimi görmek de aynı şekilde motivasyonumu arttırıyor”.

Nilüfer: “Hocam insan kendine öz güvenini sağlayınca o enerji anlatılmaz tabii ki hani kendine güveniyorsun, yapamayacağın hiçbir şey yok gibi geliyor. Yani hani bir tereddütte kapılmıyorsun dediğim gibi hani bir şeyleri aramak çok fazla her gün defalarca aynı şeyi yapmak çok sıkıcı ama bunları böyle hazır elinin altında bütün bilgileri depolamışsın, dizmişsin tek tıklamayla karşında. Bu çalışma şevkimi sağlıyor yani bana göre”.

Nurullah: “Ya önceden pek planlı olarak İngilizce çalışmıyordum ama şimdi öğrenme ortamı sayesinde mesela şu gün şu saatte şu şeyi şu site ile çalışacağım, bugün şu saatte şu siteyi inceleyeceğim, öyle notlar alıyorum. O konuda öyle çalışıyorum. İngilizce çalışmada elim ayağım gibi oldu diyebilirim”.

Zerrin: “Yani bana ait bir şey benim ... kendim tasarladım, görseli var. Çok zevkle öğrenmemi sağladı. Daha merak ederek, daha zevkle öğrenmemi sağladı. Kolayca anlamamı sağladı. Diğer türlü notları karıştırırken kafam karışıyordu, sıkılıyordum hani aradığımı bulamıyordum bazen. İşimi kolaylaştırdı, zevk almamı sağladı bu tasarım”.

Öğrenme beklentilerine yönelik ve sürdürülebilirlikle ilgili görüşler açısından:

- İngilizce öğrenmeye yönelik olarak genel beklentiyi karşılamıştır,
- Kişisel Öğrenme Ortamı zaman içinde daha etkin hale getirilebilir,
- Farklı dersler için bu ortamları geliştirilebilir.

Öğrenenlerle değerlendirmenin son aşamasında yapılan görüşmelerden toplanan verilere göre, tasarlanan ve ikinci turda iyileştirilen Kişisel Öğrenme Ortamı İngilizce öğrenmeye yönelik olarak genel beklentiyi karşılamıştır. Ancak, bazı öğrenenler kullandıkları Kişisel Öğrenme Ortamının zaman içinde daha etkin olacağını ve çalışmaya bağlı olarak ilerletilebileceğini ve dolayısıyla dil gelişimlerine üst seviyede katkıda bulunacağını belirtmişlerdir.

Gülay: “Beklentilerimi karşıladı. Benim hiç böyle kişisel gelişim ortamlarından aslında hiç haberim bile yoktu hocam. Eğer siz bahsetmemiş, göstermemiş olsaydınız bilemezdim de yani. Onun için beklentilerimi evet çok güzel bir şekilde karşıladı. O içerikler çok güzel bir şekilde hazırlanmış yani bize aslında güzel bir arsa verilmiş diyebilirim. Hani biz bunu geçekonu mu yaparsın, müstakil ev mi yaparsın, dubleks villa mı yaparsın o bence bize kalmış bir durum”

Nilüfer: “Benim beklentilerimin çok üstünde ihtiyacımı karşılıyor. Hani okul hayatı ilkokuldan sonra hep açık öğretim olan birinin elinde kitap ve sözlükten başka bir şey bulunmazken şimdi sanki dünya avucumun içinde gibi hissediyorum. Yani tahminimin çok çok üzerinde ve çok mutluyum bu konuda”.

Nurullah: “Beklentilerimi karşıladı. İşte biraz daha kaynak bulabilirsem o ben ile ilgili bir sorun, öğrenme ortamı ile ilgili değil. Biraz daha kaynak bulabilirsem daha da çok karşılayacak”.

Berrin: “Şimdi, beklenti derken mesela aslında belirlediğimiz amaçlar var ve hedef noktası var. Hedef işte çok iyi konuşmaktır, çok iyi telaffuz etmektir vesaire. Bunu bugün şu anda hani olumlu bir şeyler söylemek güç, yani ben istediğim seviyede şu anda değilim açık konuşuyorum. Ama bu ilerleyen zamanlarda nasıl olur, benim İngilizceyi çok iyi konuşmamdır, belki daha iyi basamaklar atlamamı sağlarsa tabii ki de hani beklentimi karşılamış olacak bence. Bendeki yorumlamalara göre hani değerlendirebiliyorum bunu aslında. Hani ben hala daha hani İngilizce konuştuğum zaman kelimeleri düşünüyorum şimdi hani gramerde çok büyük bir sıkıntı yaşamıyorum ama kelime yetersizliği yaşadığımı karşı taraf da zaten algılayabiliyor. Tam anlamıyla şu anda henüz karşılamış değil beklentilerimi. Ama bu yani şöyle de yorumlayabiliriz; dil öğrenmek çok kısa bir zamanda halledilebilecek bir şey değil, uzun bir zaman alabilir bir de bizim rutin çalışmamıza da bağlı olabilir. Bu aslında hem bizimle yani kullanıcılarla alakalı bir şey hem de bookmarkın tasarımıyla alakalı olabilir. Böyle söyleyebiliriz”.

Yağız: “Beklentilerimi tabii bu biraz göreceli bir durum. Kişiden kişiye değişir, insanların gayretleriyle alakalı bir şey. Biz istiyoruz ki bir makine olsun, bir fabrika olsun, bir tarafından girelim, öbür tarafından işlenmiş bir vaziyette çıkalım. Öyle bir şey yok. Kişinin kendi gayreti çok önemli, kendi katkısı çok önemli, kendi azmi çok önemli. Bu bizim diğer yapmış olduğumuz çalışmalarda da gündem oluyor. Arkadaşlara söylüyoruz, diyoruz ki yani burası herhangi bir makine, bir sihir kutusu değil”.

Zerrin: “Beklentimi çok yüksek oranda karşıladı çünkü farklı bir dil, konuşmadığında, kullanmadığında çabuk unutulabiliyor ama bu sürekli elimin altında olan bir şey, bir bana ait tasarım oldu bu sayede. Şimdi istediğim hayatımın her döneminde, istediğim anda kolayca ulaşabildiğim bir tasarımı var artık”.

Gülçin: “Biraz önce de belirttim hocam hani bir yıl öncesine kadar İngilizce ile ilgili çok bir azmim yoktu daha doğrusu. Hep istedim ama sürekli erteledim. Bu yaptığımız çalışma benim için kaçırılmaz bir fırsattı diyebilirim. İngilizceye tekrardan başlamak için benimsemesi gereken şey buymuş diye düşündüm yani böyle bir çalışma yapmak. Bu bir ilk adım oldu, bundan sonra da devam edeceğime eminim yani hani çalışma bitti, İngilizce bitti diye bir şey olmayacak”.

Beklentilerin ne ölçüde sağlandığı konusuna ek olarak, bu çalışma kapsamında yalnızca İngilizce için düzenlenen Kişisel Öğrenme Ortamı, öğrenenlerin ileriki yaşantılarında da yer alacak görüşü baskındır. Öğrenenler farklı dersleri için bu ortamları geliştirmeye devam etme konusunda hem fikirdirler.

Berna: "...mesela Türk Dili dersimiz için Symbaloo'yu ve Draggo'yu kullanmak isterim yani. Hani Türk Dili dersimiz için ne yapabiliriz mesela notlarımızı ekleyebiliriz ya da farklı sorular paylaşabiliriz. Ama hani etkileşim açısından bence Türk Dili dersimiz için çok güzel olur yani"

Elife: "Evet, eğer şayet yüksek lisans yaparsam yeni sekmeler ekleyeceğim. Bu benim hayatımda bir süreçten sonra hani bir proje olarak bakmadım. Hani ilk başta hani belki gelip geçici bir şey diye düşünürken şimdi hayatımın bir parçası, bir yerinde duracak ve hani işte hayatıma ne girecekse orada girmeye başlayacak şey olarak internet ortamında yapacağım her şeyi artık kişisel öğrenme ortamıma ekleyeceğim ve ilk başladığımızda zaten öyle yapmıştık işte filmler koymuştuk, unuttuğumuz müzikleri falan koymuştuk. Şimdi de ders çalışmaya başladığım zaman işte başka projelerim var işte işaret dili öğrenmek istiyorum. Onlarla alakalı yeni bir sekme açmak istiyorum. Yani belki hayatımda olacak gibi".

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Analiz Aşamasının Sonuçları

Analiz aşamasında uzmanlarla bir kez yapılan görüşmeler sonrasında, Uygulama aşamasının her iki oturumundan sonra on iki öğrenenle ve Değerlendirme aşamasından sonra toplamda on bir öğrenenle yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Uzmanlardan 'amaç belirleme'ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenme amacının belirlenmesinde öğretmenler, öğrenme sürecini netleştirmelerinde, ulaşılabilir amaçlar belirlemelerinde, öğrenme amaçlarını ve öğrenme gereksinimlerini saptamalarında ve eğitim ortamının amaçlarını önceden saptamalarında öğrenenlere rehberlik etmelidirler.
- Yönlendirme açısından, öğreticinin kendinden örnek vermesi, kolaylaştırıcı görev üstlenmesi, yapılandırılmış, adım adım süreci açıklayan izleni vermesi önerilmektedir.
- Farkındalık açısından öğrenenlerin öğrenme amacına ve İngilizce seviyelerine yönelik farkındalıklarının olması beklenmektedir.
- Web 2.0 aracının kullanılması önerilmektedir.

Uzmanlardan 'amaç belirleme'ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenme amacını belirlerken, amacın netleştirilmesi, sadece öğrenme gereksinimlerine göre amaç belirlemesi, belirli becerilere yönelik öğrenme amacı belirlemesi öğrenenlerin yararına olacaktır.
- Araç olarak Kişisel Öğrenme Ortamı kullanılabilir.
- Farkındalık sağlamada, öğrenenler öğrenme amacının farkında olmalı, farkındalık kazanmayı öğrenmeli, kendi dil seviyelerini bilmelidirler.
- Kendi öğrenmelerini yönlendirmede sürdürülebilir hedefler koyabilirler.
- Öğrenme amacına yönelik araştırmayı kişisel olarak kendileri yapabilirler.

Uzmanlardan ‘öz gözleme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Öğreticiler, yönlendirme açısından öğrenenin kendi eksikliğini tamamlaması konusunda, öğrenenin kendi gereksinimlerini belirlemesi konusunda, kolaylaştırıcı görevi sağlamada ve öğrencinin kendini gözlemlemesine yardımcı olabilirler.
- Öğrenenlerin farklı öğrenme araçlarını deneyimleyebileceği öğrenme fırsatları yaratabilir ve Web 2.0 aracı kullanılmasını sağlayabilirler.
- Kendini gözlemlemeyi öğrenenlerin belirli aralıklarla yapmasını sağlayabilir ve bunun için önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanabilirler.
- Öğrenenin konuya ilgisinin olması öğrenmeyi kolaylaştırıcıdır ve bu öz gözlemlemeyi anlamlı kılar.

Uzmanlardan ‘öz gözleme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Farkındalık açısından öğrenenlerin şu anki öğrenme durumunun farkında olması ve içerikle etkileşime geçme ve seviyesini anlaması önemlidir.
- Kendini gözlemlemeyi belirli aralıklarla yapması, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme sürecini kayıt süreci ile gözlemlemesi önemlidir.
- Tekrar yapmada, öğrenme deneyimini tekrar etme önemlidir.
- Araç kullanmada, Mendeley, Vocaroo, Youtube video, vlogger gibi Web 2.0 araçlarından yararlanılabilir. Ayrıca, ünite sonu soruları da işe koşulabilir.
- Yönlendirme açısından öğrenen öğrenme sorumluluğunu almalıdır. Ancak bunun gerçekleştirilmesinde öğrenen yönlendirilerek, geri bildirim sağlanabilir.
- Öğrenme sorumluluğunu almada, öğrenme eyleminde aktif bulunma öğrenen sorumluluğundadır.

Uzmanlardan ‘öz değerlendirme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Yönlendirme açısından sistemin öğrenciyi yönlendirmesi sağlanabilir.
- Araç kullanma açısından öğrenenlere bir değerlendirme aracı önerilebilir.
- Kendini değerlendirmenin belirli aralıklarla yapılması önemlidir.
- Kaybolmuş hissetmeme adına önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanılabilir.

Uzmanlardan ‘öz değerlendirme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenenler internette etkin yararlanılarak blog takibi yapılabilir, oyunlaştırma gibi farklı öğrenme yaklaşımlarını inceleyebilir, ilgi alanlarını belirleyerek öğrendiklerini hayata geçirebilir. Web 2.0 aracı olarak quizlette kullanabilir.
- Belli aralıklarla kendi öğrenmelerini değerlendirmelidir.
- Kendi öğrenmesi için yardımcı sistemler kullanabilirler.

Uzmanlardan ‘görevler’e yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Yönlendirme açısından öğrenciyi yönlendirme, öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi ve öğrenme sorumluluğunu öğrenciye verme önemlidir.
- Öğrenenler kendi seviyelerini bilmeli ve farkında olmalıdırlar.
- Öğreticilerin görevlere yönelik farkındalık yaratmalarında her bir stratejinin ne işe yaradığını bilmeleri önemlidir.
- Görevleri yerine getirmede uygun Web 2.0 aracı kullanılması faydalıdır. Örneğin Google Doc., Google Sheet, OneNote, Google Drive., Mendeley, Xodo bu araçlardan bazılarıdır.
- Motivasyon stratejilerini işe koşma önemlidir.
- Bireysel özellikler ve öğrenmeye yönelik tutumlar dikkate alınmalıdır.
- Öğrencinin teknoloji öz yeterliliği artırılmalıdır.

Uzmanlardan ‘görevler’e yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Görevleri yerine getirirken öğrenciye bilgi sağlama önemli adımdır. Bu kavımdan öğretici yönlendirmesini gerektirir.
- Öğrenme sorumluluğuna yönelik farkındalık kazanma önemlidir.

- Görevleri yerine getirmede Endnote, Asana, Evernote, to-do listler, can-do listler gibi araçlar kullanılabilir.
- Öz yönetimli öğrencilerin görevlerini kendi başlarına yerine getirmeleri önemlidir.
- Öğrenenler önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanılabilir.
- Görev ilerlemesine yönelik bir tasarım yapılabilir.
- Öğrenme amacına yönelik planlama yapılabilir.

Uzmanlardan ‘yardım isteme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Öğreticiler öğrencileri yönlendirilebilirler.
- Öğreticinin ‘ben dili’ kullanması önemlidir.
- Yardım almada Edmodo, Wiki, Facebook, WhatsApp, Edmodo, Basecamp, Asana gibi Web 2.0 araçları kullanılabilir.
- Kaybolmuş hissetmeyi engelleme önemlidir.
- Forumlarda öğrencilerin etkileşimini sağlamak önemlidir.

Uzmanlardan ‘yardım isteme’ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenenin yönlendirilmesinde öğreticinin kolaylaştırıcı görevi yadsınmaz.
- Etkileşim içinde olma ve iletişim kurma önemlidir.
- Yardım almada WhatsApp, Edmodo, Facebook, Basecamp, Asana, Twitter, blog, wiki gibi Web 2.0 araçları kullanılabilir.
- Amaçlı tartışmanın içinde olmak önemlidir.
- Çevrimiçi ortamda aşamalı şekilde yardım istenebilir.

Uzmanlardan ‘zaman planlaması ve yönetimi’ne yönelik elde edilen sonuçlar, öğretici açısından değerlendirildiğinde,

- Öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi, öğrenenin kendi çalışma hedeflerini belirlemesinin ardından zaman planlamasına yardımcı olması ve esnek planlama yapmasını sağlaması önemlidir.
- Belirli aralıklarla öğrencilerin takvim kontrolünü yapmalarını sağlamak ve çalışma takvimini kullanımına teşvik etmek önemlidir.
- Farklı çalışma metotlarını planlamaya dâhil etmek gereklidir.
- Zaman planlaması ve yönetiminde, grafik ve listelerle somutlaştırma yapılabilir.

- Öğrenenlerin kendi planlamasını kendilerinin yapmaları, tek tip planlamadan kaçınma bakımından önemlidir.
- Öğrenenin bireysel ve ortak çalışmalar için zaman belirlemesi yararlıdır.
- Zaman planlaması ve yönetimi eyleminde aktif bulunma önemlidir.
- Hem öğrenenin, hem de öğreticinin otonom olması gereklidir.

Uzmanlardan ‘zaman planlaması ve yönetimi’ne yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenenin yönlendirilmesinde, öğreticinin kolaylaştırıcı görevi üstlenmesi önemlidir.
- Zaman planlaması ve yönetiminde Endnote, Excel, Microsoft Project gibi web 2.0 araçlarından faydalanılabilir. Ayrıca, öğrenenin kendine bir akış planı yapması adına Takvim ve Checklist kullanılabilir.
- Tüm planlamanın takip edilebildiği çevrimiçi bir müfredat takip edilebilir.
- Farkındalık bağlamında, kendi seviyesini bilme önemlidir.
- Yapılacak görevleri gün bazında ve eşit olarak bölme, organize etme, somut planlama yapma önemlidir.
- Zaman planlamasını hatırlatıcı bir arayüzün tasarlanması öğrenenlerin zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırabilir.

5.2. Uygulama Aşamasının Sonuçları

5.2.1. Birinci oturumdan elde edilen sonuçlar

Uygulamanın birinci oturumuna yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğreticinin ilk aşamadaki yönlendirmesi faydalı bulunmuştur. Ayrıca, sık aralıklarla tekrar edilen senkron yayınlarla yapılan yönlendirmeler oldukça faydalı bulunmuştur.
- Deneyimler açısından, uygulamada her bir öğrenen bir diğerinden farklı bir öğrenme deneyimine sahip olmuştur. Öğrenenlerin kullanım deneyimi arttıkça kendilerine özgüvenleri artmıştır. Buna ek olarak, yer imlerinin sağlamış olduğu içerikler birbirinden farklılıklar göstermiştir. İçeriğin kullanım kolaylığı öğrenenleri çekerken, erişim zorluğu ve diğer kullanım engelleri öğrenenleri

uzaklaştırmıştır. Yer imlerinin sağladığı görsel zenginlik, öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamlarını kişileştirmelerinde en büyük artılardan biri olmuştur. Ancak, grup etkinliklerinin kısıtlı yapıları, öğrenenleri tasarım süreçlerini birbirlerinden daha az etkileşim içinde olarak tamamlamalarına neden olmuştur. Öğrenenler Kişisel Öğrenme Ortamlarından en çok daha fazla kişiselleştirebildikleri ortamlarda aidiyet duygusu hissetmişlerdir.

- Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gerekli özellikler değerlendirildiğinde içerikler kendi içinde ayrılabilir. Kullanımı kolay olmalıdır. Farklı kullanıcılarla paylaşılabilir. Kolay kayıta ve kişiselleştirmeye izin vermelidir. İçerik öğrenenleri kısıtlamamalıdır. Farklı öğrenme kaynakları üzerine farkındalık yaratmalıdır. Çevrimiçi öğrenmeye yönelik özgüveni artırmalıdır.
- Kişisel Öğrenme Ortamının İngilizce öğrenimine katkısı açısından faydalı linkler kelime öğrenimini büyük ölçüde hızlandırmaktadır. Öğreticinin yönlendirmesiyle oluşturulan ortamlar, zamanla öğrenenlerin özverişi ile geliştirilebilir.

5.2.2. İkinci oturumdan elde edilen sonuçlar

Uygulamanın ikinci oturumuna yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Öğrenenler ilgi duydukları alanları eklemişlerdir.
- Kişisel Öğrenme Ortamı faydalı bulunmuş ve öğrenenler kendilerini geliştirmek istedikleri alanları inceleme fırsatı bulmuşlardır.
- Bir Kişisel Öğrenme Ortamının sahip olması gereken özellikler değerlendirildiğinde, bu ortam kolay organize edilebilir, kullanımı kolay ve ilgi çekici bir arayüze sahip olmalıdır, kişiselleştirilebilir ve etkileşime izin vermelidir, kelime öğrenimi için daha fazla ses ve görüntü dosyasının eklenebildiği bir yapıda olmalıdır.
- Tasarlanan Kişisel Öğrenme Ortamının değerlendirilmesi açısından kolay organize edilebilen ve sosyal medyada paylaşımına izin veren bir yapıda olmalıdır, ortamı URL eklentilerine izin veren (Ek 2) pratik bir yapıda olmalıdır, eklenen sayfaların tek bir arayüzde (Ek 3) kolaylıkla bulunabildiği bir yapıda olmalıdır, saat kısıtlamasından uzak, her an ulaşılabilir bir ortam olmalıdır.

Amaç Belirleme aşamasında öğrenenler:

- İngilizceye yönelik farklı alanlardaki eksiklerini gidermek istemişlerdir.
- Dil becerilerini yaşam boyu geliştirmek istemişlerdir.
- İngilizce öğrenmek adına kullandıkları kaynaklara daha kolay ulaşabilmek istemişlerdir.

Öz-Gözleme/Öz-Değerlendirme aşamasında öğrenenler:

- Çevrimiçi eğitim ve test imkânı sunan farklı kaynaklardan faydalanmışlardır.
- Testlerden belirli aralıklarla faydalanmışlardır.
- Günlük yaşam deneyimlerinden faydalanmışlardır.
- İngilizce skeçlerden faydalanmışlardır.
- Oyun tabanlı uygulamalara yönelmişlerdir.

Bağlı buldukları üniversitenin Öğrenme Yönetim Sisteminden faydalanmışlardır.

Görevler aşamasında öğrenenler:

- Öğrenenler birbirleri ile sosyal ağdan etkileşime girmişlerdir.
- ‘Google Keep’ kullanılan araçlardan biridir.
- Problem yaşamadan görevlerin çoğunu tamamlamışlardır.

Yardım İsteme aşamasında öğrenenler:

- Sosyal medya ve mobil uygulamaları kullanarak yardım almışlardır.
- Öğretici yönlendirmesini ön plana almışlardır.
- Farklı forumlardan yararlanmışlardır.
- Kendi Kişisel Öğrenme Ortamı üzerinden yardım almaya çalışmışlardır.
- Yardım almada başlangıçta çekingen kalmışlardır.

Zaman Planlaması ve Yönetimi

- Farklı Web 2.0 araçlarını kullanmışlardır: Wunderlist, To-do, Zinciri Kırma uygulamalardan örneklerdir.

5.3. Değerlendirme Aşamasından Elde Edilen Sonuçlar

Uygulamanın değerlendirme ve son aşamasına yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde,

- Kişisel Öğrenme Ortamı kolay içerik sayesinde yeterlidir, uzaktan öğrenme bağlamında gereklidir ve memnuniyet açısından bir kazanımdır.
- Etkin ve anında iletişime izin vermesi, arşivlemeye izin vermesi ve mobil uygulamalarda esnek ve kolay kullanılabilir olması gerekmektedir.

- Grup içi çalışma motivasyonu artırmıştır, kişisel öğrenme deneyimini desteklemiştir ve tasarlanan ortamın benimsenmesini sağlamıştır.
- Kişisel Öğrenme Ortamı İngilizce öğrenmeye yönelik olarak genel beklentiyi karşılamıştır, zaman içinde daha etkin hale getirilebilir ve farklı dersler için geliştirilebilir.

5.4. Tartışma

Çalışmada uzamlardan elde edilen verilere göre, öğrenme amaçlarının netleştirilmesinde, özellikle belirli bir hedefe ya da beceriye yönelik öğrenme amacı belirlemek öğrenenlerin yararına olabilir. Bu görüşü destekleyen Latham ve Locke'a (2007) göre, öğrenme amaçlarının önceden belirlenmesi, öğrenenleri hedef yönelimli etkinliklere daha hızlı bir şekilde yönlendirmekte ve zaman kaybını engellemektedir. Çalışmada, uzmanlar, amaç belirleme aşamasında öğreticinin kendinden örnek vermesinin kolaylaştırıcı olduğunu belirtmişlerdir. Doğru yönlendirme için öğrenme "amacının belirlenmesi" ve öğreticinin bu süreci desteklemesi oldukça önemlidir. Öğrenenler amaç belirlemeyi destekleyen eğitsel teknolojilerle daha çok etkileşim halinde olduklarında, bu teknolojiler öğrenme hedeflerine yönelik eğilimleri değerlendirerek, geleceğe yönelik hedef öneren sistemler haline gelebilirler (Mol vd. 2016). Bu çalışmada katılımcılar, yabancı dil öğrenmeye yönelik oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amaçlarını başlangıç aşamasında belirlerken oldukça zorlanmışlar ve somut örneklere gereksinim duymuşlardır. Başlangıç aşamasında öğrenme hedefi yeterince net olmayan öğrenenlerin oluşturacakları Kişisel Öğrenme Ortamında doğru ve uygun araçları seçme konusunda sıkıntı yaşayacakları Tu ve diğerleri (2012) tarafından özellikle vurgulanmaktadır. Buna ek olarak, amaç belirlemede stratejik planlama, süreklilik ve yüksek derecede iç-güdülenme (self-motivation) önemli unsurlar arasındadır ve güdülenmenin sağlanmasındaki temel öge, öğrenen açısından öz yeterliliğin olmasıdır (Zimmerman vd., 2015, s.90). Yukarıda belirtilen unsurların yanı sıra çalışmada yer alan diğer bir sonuca göre, öğrenme amacını netleştiren öğrenenler, öğrenme eyleminin devamında farklı Web 2.0 araçlarını gereksinimleri doğrultusunda kullanabilirler. Ancak, Mokwa-Tarnowska'ya göre (2016, s.392) her öğrenci teknolojinin odağında yaşayan bir dijital yerli (digital native) olmayabilir (1970'lerin sonu 1980'lerin başında doğduğu kabul edilen kuşağa verilen isim) fakat web tabanlı ortamlarda çalışma planına eklenen programlarla öğrenenlerin iç-güdülenmeleri artırılabilir.

Çalışmada öz yönetimli öğrenme kavramının altında yer alan Amaç Belirleme, Öz-Gözlemlenme, Öz-Değerlendirme, Görevler, Yardım İsteme ve son olarak Zaman Planlaması ve

Yönetimi gibi aşamalarının öğrenenler tarafından gerçekleştirilmesinde farklı Web 2.0 araçlarını kullanmalarına dair uzman görüşleri alınmıştır. Uygun Web 2.0 araçlarının öğrenmeye yönelik doğrudan işe koşulmasında farklılıklarının bilinmesi açısından Crook'un (2008) kategorilere ayırdığı araçları bilmek yararlı olabilir. Bu araçlar:

- Anlatıcı Araçlar (expressing tools): Oluşturma, düzenleme, arşivleme ve paylaşım için kullanılır;
- Yansıtıcı Araçlar (reflective tools): Yorumlama, bloglama, ortak çalışma, sosyal ağ kurma için kullanılır;
- Araştırma Araçları (exploratory tools): Sosyal imleme (social bookmarking), bilgi etiketleme (tagging) için kullanılır;
- Oyun Araçları (playful tools): Eğitsel oyunları ve sanal dünyaları (virtual worlds) kullanan araçlar için kullanılır.

Bu bağlamda, öğrenenler yukarıda belirlenen araçlarla kendi öğrenmelerini belirli aralıklarla gözlemleyebilir ve önceki öğrenme deneyimlerinden faydalanabilirler. Yükseköğretimde öğrenenlerin öz-gözleme yoluyla kendi öğrenme süreçlerini yönetebilmeleri ve öz-yönetimli öğrenmenin bir parçası olarak bağımsız öğrenenler haline gelmeleri bir avantajdır (Santoso vd., 2016).

Öz-gözlemlenmenin bir uzantısı olarak, öğrenenler öz-değerlendirme aşamasını yardımcı araçlarla destekleyebilirler. Öz-değerlendirme araçlarında iki tür öğrenme gözlemlenmektedir. Bunlardan ilki olan edimsel öğrenmede (operant learning) birey davranışlarının sonuçlarına dayalı olarak bir öğrenme süreci gerçekleşmektedir (Gayo-Avello ve Fernández-Cuervo, 2003; Skinner, 1938). Diğer öğrenme biçimi ise anlamlı öğrenmedir (meaningful learning). Bu öğrenme biçiminde öğrenen daha önce sahip olduğu bilgi birikimini yeni öğrendiği bilgi ile bağdaştırarak iki bilgi arasında anlamlı bir bütün elde eder (Gayo-Avello ve Fernández-Cuervo, 2003; Ausubel, 1968). Bu açıklama bağlamında, Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme deneyiminin çoktan-seçmeli sorularla değerlendirilmesi edimsel öğrenmeye, sorulara bir öğretici ya da sistem tarafından dönüt verilmesi anlamlı öğrenmeye örnek olarak verilebilir. Bu çalışmada uzmanlardan 'öz değerlendirme'ye yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirilmiş ve blog takibinin belirli aralıklarla yapılmasının yararlı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucu destekleyen bir görüşle, wikiler ve bloglar ücretsiz kaynaklar olup kelime (vocabulary) ve okuma (reading) becerilerini geliştirmede; Vloglar ise sundukları görsel-işitsel kayıtlar sayesinde dinleme (listening) ve konuşma (speaking) becerilerini geliştirmede son derece yararlı şekilde kullanılmaktadır (Jayanthi ve Phil, 2017).

Öz-yönetimli öğrenenlerin bireysel öğrenme amaçlarına ulaşmalarında takip ettikleri adımlardan internete erişim, öğrenme sürecini planlama, bilgi kaynaklarına erişme, bilgiyi depolama, bilgiyi düzenleme ve bilgiyi paylaşma gibi stratejileri içeren görevler bütünü değerlendirildiğinde, öğrenme eylemini kendi adına kontrol etme (self-control) önemli bir unsur olarak sayılabilir. Görevleri adım adım yerine getirirken, öz yönetimli öğrenme süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak gerekebilir. Alanyazında, sosyal öğrenme psikologları, öz yönetimli öğrenme süreçlerini üç periyodik safhaya ayırmaktadır. Ön-sezi fazında (forethought phase) öğrenme eyleminin öncesindeki süreçler ve inançlar, performans fazında (performance phase) davranışsal uygulamaların süreçleri ve son olarak yansıtma (self-reflection) her öğrenmenin sonrasında ortaya çıkan süreçleri ifade etmektedir (Zimmerman, 2000). Bu süreçlerin öğrenciler tarafından özümzenerek, doğru yönlendirmenin yapılması ile öğrenenler istedikleri öğrenme çıktılarını daha rahat elde edebilirler.

Öğrenme eyleminin öncesindeki süreçler ve inançların önem kazandığı Performans fazı kişisel kontrol (self-control) ve kişisel gözlem (self-observation) olarak ikiye ayrılmaktadır. Kişisel kontrol yöntemlerinin bugüne kadar incelenmiş olan başlıca türleri arasında imgeleme, öz-öğretim, dikkat odaklama ve görev stratejileri kullanılmaktadır (Zimmerman, 2002). Kendi öğrenmesini kontrol edebilen ve kişisel gözlem ile öğrenmeyi geliştirebilen bireylerin öz yönetimli öğrenenlere dönüşme süreçlerinde görev stratejilerini kendi başlarına yerine getirmelerinin gerekliliği dikkat çekicidir. Ek olarak, bu çalışmada görev aşaması için önerilen araçlar Google Doc., Google Sheet, OneNote, Google Drive., Mendeley, Xodo, Endnote, Asana, Evernote, to-do listler, can-do listler şeklinde sıralanmıştır. Ancak alanyazında, özellikle görev stratejilerinin tamamlanmasını sağlayan bir araç kümesine rastlanmamıştır.

Çalışmanın elde edilen verilerine göre, öğrenme amaçlarını belirleyen, kendi öğrenme sürecini gözlemleyen, değerlendiren ve görev aşamalarını yerine getiren öğrenenler, öz yönetimli olma adımı diğer öğrenenlerden ve öğrencilerden gereksinim duyduklarında yardım almaya yönelmektedirler. Bu yönelimde ve çevrimiçi tartışmada bulunmada ilk strateji, öğrenme ortamındaki sosyal varlığı (social presence) geliştirmek ve sürdürmektir (Rovai, 2007). Akranlarıyla etkileşim içinde olmayan ve öğrenme sürecine aktif katılmayan öğrenenler için en büyük tehlike, sonunda öğrenme ortamının öğretici tarafından tek yönlü yönetildiği bir yere dönüşmesidir. Bu çalışmada, öğrenenlerin İngilizceye yönelik bir konuyu kavramada yardım alabilecekleri araçlara ve sosyal medya ortamlarına yönelik dönütler uzmanlarca verilmiştir. Örneğin, Edmodo, Wiki, Facebook, WhatsApp, Edmodo, Basecamp, Asana,

Twitter, blog, wiki bu araçlardan bazılarıdır. Ancak, bazı öğrenciler için yardım alma eylemi öğrenme ve anlama gayreti içine girmeden kısa sürede bilgi edinilebilen bir strateji olarak görülebilir ve bu tür bir yönelimin olması uyumsuz olmayan (maladaptive) yardım alma şekline dönüşebilir (Boekaerts vd., 2000). Bu da öğrenenleri tembelleğe itebilir.

Çalışmada doğru ve verimli şekilde yardım alma kadar, zaman planlamasının ve yönetiminin de doğru yapılandırılması gerektiği uzmanlarca vurgulanmıştır. Won ve diğerlerine göre (2017, s.4) akademik zaman yönetimi, öğrenenlerin bir planlayıcı veya hatırlatıcı kullanarak zaman yönetimini gerçekleştirmelerini ifade etmektedir. Çalışmada uzmanlar tarafından önerilen planlayıcılar: Endnote, Excel, Microsoft Project, Takvim ve Checklist olarak verilmiştir. Önerilen bu araçlar, öğrenenlerin zaman planlamasını ve yönetimini kolaylaştırabilir.

5.4.1. Uygulama aşamasının oturumlarına ilişkin tartışma

Çalışmada gerçekleştirilen uygulama aşamasının birinci oturumuna yönelik elde edilen sonuçlar öğrenenler açısından değerlendirildiğinde, her bir öğrenenin diğer öğrenenlerden farklı öğrenme deneyimine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenleri artan öğrenenler, kendi öğrenme gereksinimlerine yönelik oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamında içerik üreticisi olabilirler. Bu düşüncüyü güçlendiren Schaffert ve Hilzensauer'a (2008, s.4) göre, öğrenenler içerik geliştirme, blog yorumlama, Wiki sayfasına eklemeler yapma ve tartışma forumlarına aktif katılma gibi etkinliklerde bulunarak, Kişisel Öğrenme Ortamında kullandıkları araçların daimi tüketicileri (consumer) olmak yerine, üretken tüketiciler (prosumer) haline gelmişlerdir. Öğrenenler yer imlerinin sağladığı görsel zenginlik ve kullanım kolaylığı sayesinde kısa zamanda öğrenmek, içselleştirmek ve sonrasında paylaşmak istedikleri bilgileri Kişisel Öğrenme Ortamlarında arşivlemişlerdir. Ancak, yer imlerinin grup etkinliklerine yönelik kısıtlayıcı yapıları, öğrenenleri tasarım sürecinde yalnız bırakmıştır. Alexander'a (2006) göre, öğrenme deneyiminde tek başına ve etkileşim dışı kalmamak için del.icio.us gibi çoklu çalışmaya izin veren yapılar tercih edilebilir; bu sayede alanda etiketlenen, kaynağı belirtilen, düzenlenebilen ve kronolojik sıraya konulabilen tüm kaynak konumlayıcılara (URL) grup içinde toplu olarak ulaşılabilir.

Çalışmadan elde edilen diğer verilere göre, öğrenenler kişiselleştirebildikleri ve diğer öğrenenlerle grup etkileşimine kolaylıkla girebildikleri Kişisel Öğrenme Ortamlarında daha

fazla aidiyet duygusu hissetmişlerdir. Alanyazında yapılan bazı çalışmalar Doğu ve Batı arasındaki öğrenme biçimlerinde farklılıklar olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, kültürler arası yapılacak karşılaştırmalı çalışmalar, dünyanın farklı yerlerinde bulunan öğrenenlerin ne tür içerik ve etkileşim türleri içerisinde daha rahat öğrendiklerini ortaya koyarak grup etkileşiminin öğrenmedeki kültürel boyutlarını anlamamızı sağlayabilir (D'Agustino, 2016).

Kişisel Öğrenme Ortamı, öğrenen tarafından yapılandırılabilen ve geliştirilebilen ortamlardır (Attwell, 2007). Ancak, bu çalışmada öğrenenlerden elde edilen verilere göre, İngilizceye yönelik oluşturulan Kişisel Öğrenme Ortamında daha etkin ve bireysel öğrenmenin yapılabilmesi için içerik, kullanım, kayıt ve kişiselleştirme gibi farklı özellikler ortaya çıkmaktadır. Bu özelliklerin öğrenen tarafından içselleştirilmesinde öğreticilerin rolü büyüktür. Öğrenen merkezli yaklaşımlarda, öğretmenler öğrenenlerin güdülenmesini sağlamada ve kendi öğrenme süreçlerini sahiplenmelerinde en iyi çözümü üreten kişidir (Shaikh ve Khoja, 2011). Bu bağlamda değerlendirildiğinde, İngilizce öğrenimine katkısı açısından faydalı linkler öğretmenler tarafından tanıtılarak, örnek oluşturulan ortamlar zamanla öğrenenler tarafından geliştirilebilir.

Uygulamanın ikinci oturumuna yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde, öğrenenlerin ilgi duydukları alanlara yöneldikleri gözlemlenmiştir. Çalışma boyunca bu yönelim, öğretici tarafından İngilizceye yönelik olarak somut olarak destekmiştir. Öğrenenler, iGoogle, GoogleReader, vb. araçları daha fazla öğrenenin dahil olduğu bir öğrenme ağına dahil olmada kullanabilirler (Tu v.d., 2012). Google Keep, Wunderlist, To-do lists ve Zinciri Kırma gibi uygulamalar da bu çalışmada öğrenenlerce kullanılmış diğer araçları temsil etmektedir.

Uygulamanın değerlendirme ve son aşamasına yönelik elde edilen sonuçlar, öğrenen açısından değerlendirildiğinde, Kişisel Öğrenme Ortamı öz yönetimli öğrenme becerisinin kazandırılmasında gerekli bir alan olarak gözlemlenmiştir. Kişisel öğrenme deneyimi sosyal, kültürel ve teknolojik ortamda kendini göstermekte ve problem çözme, sorgulama ve bilgi edinimini içeren yapılandırmacı bir süreci içermektedir (Sharples, 2000). Bu sürecin etkin tamamlanmasında işe koşulacak Kişisel Öğrenme Ortamı anında iletişime, yorumlamaya, paylaşımaya ve arşivlemeye izin veren bir yapıda olabilir. Her ne kadar bu çalışma çerçevesinde kullanılan ortamlar genel öğrenme beklentisini karşılasa da grup içi etkinliklerin ve etkileşimin

daha fazla olduğu Kişisel Öğrenme Ortamları araştırılarak İngilizceye ve farklı derslere yönelik geliştirilebilir. Var olan ortamların yetersiz kalması durumunda öğrenen gereksinimlerine tam cevap verebilen yeni yazılımlar yapılabilir.

5.5. ÖNERİLER

- Çalışmada katılımcılar yabancı dil olarak İngilizce'ye yönelik oluşturdukları Kişisel Öğrenme Ortamında öğrenme amaçlarını belirlerken oldukça zorlanmışlar ve somut örneklere gereksinim duymuşlardır. Bu zorluğun aşılmasında öğrenme hedeflerine yönelik genel eğilimler değerlendirilerek, somut örnekler sunan eğitim teknolojileri ayrıntılı olarak araştırılabilir. Bu teknolojilerin içinde yer alan Web 2.0 araçları belirli aralıklarla öğrenenlere tanıtılabilir.
- Öğrenme gereksinimlerine yönelik uygun Web 2.0 araçlarının öğrenmeye yönelik doğrudan işe koşulmasında, öğretmenler araçlar ve özellikleri ile ilgili önceden bilgi sahibi olmalıdır. Ancak, Web 2.0 araçlarının sayıca fazla olması, sürekli geliştirilerek değişmesi nedeniyle, öğretmenler araçlara yönelik güncellemeleri bloglar vasıtasıyla takip edebilirler. Bu bloglar uzaktan eğitim verecek olan öğretmenlere, bağlı buldukları kurum tarafından hizmet içi eğitim şeklinde sunulabilir.
- Çalışmada uzmanlarca yardımcı Web 2.0 araçları olarak Mendeley, Vocaroo, Youtube video, vlogger ve ek olarak ünite sonu soruları belirtilmiştir. Öğrenme gereksinimlerine yönelik uygun Web 2.0 araçlarının işe koşulmasında kategorik (örn. Anlatıcı Araçlar, Yansıtıcı Araçlar, Araştırma Araçları, Oyun Araçları) ayırım yapılarak, hangi aracın hangi işlevde kullanılacağı öğretmenlerce belirlenebilir.
- Öğrenenlerin öz-gözleme yaparak öğrenme sorumluluğunu üstlenmeleri konusunda yönlendirilerek, geri bildirim öğretmenler ya da hazırdaki bir sistem tarafından sağlanabilir.
- Kişisel Öğrenme Ortamında yabancı dil öğrenimi desteklenirken öğrenme deneyiminin hangi öğrenme biçimine (örn. edimsel öğrenme, anlamsal öğrenme) göre gerçekleşeceği ya da hangi araçlar ile değerlendirileceği öğretici tarafından önceden belirlenmelidir. Konu ile ilgili bilgisi olmayan öğretmenlerin Kişisel Öğrenme Ortamı oluşturmaları sağlanarak, değerlendirmeye yönelik eğitimler verilebilir. Kişisel

Öğrenme Ortamında edinilecek öğrenme deneyiminin hemen öncesinde, öğretici tarafından verilecek her somut örnek, öğrenenleri kaybolmuşluk hissinden kurtarabilir.

- Öğrenenlerin öğrenme hedeflerine yönelik olarak diğer öğrenenlerden ve öğreticilerden yardım istemeleri bazı durumlarda öğrenme ve anlama gayreti dışında gelişebilir. Bunun önlenmesinde öğreticiler doğru forumlara ve uygun araçlara öğrenenleri yönlendirebilir. Bu sayede öğretici, araç, ortam ve diğer öğrenenler ile kurulacak doğru etkileşim ve iletişim sayesinde öğrenme verimli bir şekilde gerçekleşebilir.
- Kullanım deneyimi arttıkça özgüvenin arttığı durumu akılda tutularak, öğrenenlerin içerik geliştirme, blog yorumlama, wiki sayfasına eklemeler yapma ve tartışma forumlarına aktif katılma gibi etkinliklerde daha fazla bulunabilmelerini destekleyecek öğrenme senaryoları oluşturulabilir. Bu senaryolar öğretici tarafından müfredata uygun şekilde desenlenebilir.
- Yer imlerinin grup etkinliklerine yönelik kısıtlayıcı yapıları öğrenenlerin tasarım sürecini yalnız deneyimlemesine neden olmaktadır. Bu bağlamda, öğreticiler öğrenenlere rehberlik ederken öğrenme sürecinde daha fazla etkileşime ve grup çalışmasına yönelik yer imlerine özellikle yer verebilirler.
- Kişisel Öğrenme Ortamında dil öğrenimine yönelik yapılacak kültürler arası çalışmalar sayesinde içerik ve etkileşime yönelik çok sayıda ve çeşitte veri elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Aghaei, S., Nematbakhsh, M. A. ve Farsani, H. K. (2012). Evolution of the world wide web: from web 1.0 to web 4.0. *International Journal of Web & Semantic Technology*, 3 (1), 1-10.
- Akar, E (2010). Yeni eğitim paradigması olarak e-öğrenme 2.0 ve satış elemanlarının eğitiminde kullanımı. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (1), 45-61.
- Alexander, B. (2006). Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? *Educause Review*, 41 (2), 32-44.
- Alharbi, M., Platt, A. & Al-Bayatti, A. H. (2013). Personal learning environment. *International Journal for e-Learning Security (IJeLS)*, 3 (1-2), 280- 288.
<http://www.infonomics-society.org/IJeLS/Personal%20Learning%20Environment.pdf>
(Erişim tarihi: 16.02.2017).
- Alraimi, K.M., Zo, H. & Ciganek, A.P. (2015): Understanding the MOOCs continuance: The role of openness and reputation. *Computers & Education*, 80, 28-38.
- Anderson, T. (2005). Design-based research and its application to a call centre innovation in distance education. *Canadian Journal of Learning and Technology/La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*, 31(2).
- Anderson, T. & Dron, J. (2010). Three generations of distance education pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12 (3), 80-97.

- Annetta, L. A., Folta, E., & Klesath, M. (2010). *V-Learning: Distance education in the 21st century through 3D virtual learning environments*. Springer Science & Business Media. 35-56.
- Atıcı, B. ve Yıldırım, S. (2010). Web 2.0 uygulamalarının e-öğrenmeye etkisi. *Akademik Bilişim*, 10, 10-12. http://ab.org.tr/ab10/kitap/atici_yildirim_AB10.pdf (Erişim tarihi: 18.10.2017).
- Attwell, G. (2007). Personal learning environments-the future of eLearning? *Elearning papers*, 2 (1), 1-8.
- Ausubel, D.P. (1968). *Educational psychology. A cognitive view*. Holt, Rinehart & Winston.
- Bannan-Ritland, B. (2003). The role of design in research: The integrative learning design framework. *Educational Researcher*, 32 (1), 21-24.
- Berners-Lee, T. (1998). The World Wide Web: A very short personal history. <http://www.w3.org/People/Berners-Lee/ShortHistory.html> (Erişim tarihi: 15. 01. 2017)
- Benito-Ruiz, E. (2009). Infoxiation 2.0. In *Handbook of Research on Web 2.0 and Second Language Learning*, (pp. 60-79), IGI Global.
- Boekaerts, M., Pintrich, P. R. and Zeidner, M. (Eds.). (2000). *Handbook of self-regulation*. San Diego, CA: Academic Press.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9 (2), 27-40.
- Brown, J. S. & Adler, R. (2012). Minds on fire. openmeducation, the long tail, and learning 2.0. *Educause Review*, Jan/Feb 2008, 17-32.

- Brown, A. L. (1992). Design experiments: Theoretical and methodological challenges in creating complex interventions in classroom settings. *Journal of the Learning Sciences*, 2 (2), 141-178.
- Bull, G. & Hammond, T. (2008). The future of e-learning in schools. H. H. Adelsberger, Kinshuk, J. M. Pawlowski and D, Sampson (Eds). *In Handbook on information technologies for education and training* (pp. 345-362), Second Edition, Springer: Verlag Heidelberg. http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-540-74155-8_18 (Erişim tarihi: 19.10. 2016).
- Bülbül, A. H., Tuğtekin, U., İlç U., Kuzu, A. ve Odabaşı, H. F. (2016). Çevrimiçi ortamlarda araştırma toplulukları: öğretim üyeleri için bir yol haritası. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17 (2), 171-190.
- Chatti, M.A, Agustawan, M. R., Jarke, M. & Specht, M. (2010). Toward a personal learning environment framework. *International Journal of Virtual and Personal Learning Environments*, 1 (4), 66–85.
- Cobb, P., Confrey, J., diSessa, A., Lehrer, R. & Schauble, L. (2003). Design experiments in educational research. *Educational Researcher*, 32 (1), 9–13.
- Collins, A. (1992). Towards a design science of education. E. Scanlon and T. O’Shea (Eds.), *In New Directions In Educational Technology* (pp. 15-22). Berlin: Springer.
- Collins, A., Joseph, D. & Bielaczyc, K. (2004). Design research: Theoretical and methodological issues. *Journal of the Learning Sciences*, 13 (1), 15-42.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Creswell, J. W. (2003). *Research Design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches* (2nd edition). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ.: Merrill Prentice Hall.
- Crook, C. (2008). What are web 2.0 technologies, and why do they matter. *Education*, 2, 6-9.
- Dabbagh, N. & Kitsantas, A. (2005). Using web-based pedagogical tools as scaffolds for self-regulated learning. *Instructional Science*, 33, 513-540.
- Dabbagh, N., & Kitsantas, A. (2012). Personal Learning Environments, social media, and self-regulated learning: A natural formula for connecting formal and informal learning. *The Internet and higher education*, 15(1), 3-8. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2011.06.002> (Erişim tarihi: 10.01. 2017).
- D'Agustino, S. (Ed.). (2016). *Creating Teacher Immediacy in Online Learning Environments*. IGI Global.
- Derek, B. E. (2007). Learning 3.0: mobile, mobile, mobile. http://www.debaire.net/blendededunet/2007/02/learning_30_mob.html (Erişim tarihi: 10.02.2017)
- DiNucci, D. (1999). Fragmented Future. *Print*, 53 (4), 32-33.
- Dogancay-Aktuna, S. (1998). The spread of English in Turkey and its current sociolinguistic profile. *Journal Of Multilingual And Multicultural Development*, 19 (1), 24-39.

- Drachsler, H., Pecceu, D., Arts, T., Hutten, E., Rutledge, L., Van Rosmalen, P., & Koper, R. (2009). ReMashed—recommendations for mash-up personal learning environments. In *European Conference on Technology Enhanced Learning* (pp. 788-793). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Ebner, M., Schön, S., Taraghi, B., Drachsler, H. & Tsang, P. (2011). First steps towards an integration of a Personal Learning Environment at university level. R. Kwan vd. (Eds.), In *ICT 2011, CCIS 177* (pp. 22-36), Springer-Verlag Berlin: Heidelberg.
- Initiative, E. L. (2009). The seven things you should know about... Personal Learning Environments, <https://www.educause.edu/ir/library/pdf/ELI7049.pdf>, (Erişim tarihi: 10.01.2017).
- Ehlers, U. Riley, D. & Paviotti, G.(2008). QMPP- Quality Management in Peer Production. Quality for e-Learning 2.0: New Quality for New Learning. *Micorlearning Conference 2008, Microlearning & Capacity Building*. University of Innsburk, http://www.microlearning.org/ml08_prelimprogram.pdf (Erişim tarihi: 10.02.2017).
- Elmas, R. & Geban, Ö. (2012). Web 2.0 tools for 21st century teachers. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4 (1), 243-254. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423904346.pdf> (Erişim tarihi: 10.03.2017).
- Farkas, M. (2012). Participatory technologies, pedagogy 2.0 and information literacy. *Library Hi Tech*, 30 (1), 82-94. <http://dx.doi.org/10.1108/07378831211213229> (Erişim tarihi: 14.04.2017).
- Fournier, H. & Kop, R. (2010). Researching the design and development of a Personal Learning Environment. *2010 PLE Conference*.
- Fiaidhi, J., Mohammed, S., Chamarette, L., & Thomas, D. (2009). Identifying middlewares for mashup personal learning environments. *Future Internet*, 1 (1), 14-27.

- Gayo-Avello, D. & Fernández-Cuervo, H. (2003). Online self-assessment as a learning method. *Advanced Learning Technologies, Proceedings*. The 3rd IEEE International Conference doi: [10.1109/ICALT.2003.1215070](https://doi.org/10.1109/ICALT.2003.1215070) (Erişim tarihi: 10.06.2017).
- Gedge, R. (2003). Symbiotic networks. *BT Technology Journal*, 21 (3), 67-73.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: bir Facebook eğitim uygulama örneği. *Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı*. Muğla.
- Giger, P. (2006). *Participation literacy*. Licentiate thesis. Blekinge Institute of Technology, Karlskrona, Sweden.
- Godwin-Jones, R. (2009). Emerging technologies personal learning environments. *Language Learning & Technology*, 13 (2), 3-9.
- Goldstein, A. E. & Reiboldt, W. (2004). The multiple roles of low income, minority women in the family and community: A qualitative investigation. *The Qualitative Report*, 9 (2), 241-265.
- Gonella, L. & Panto, E. (2008). Didactic architectures and organization models. *eLearning Papers*. <http://www.elearningeuropa.info/files/media/media15973.pdf> (Erişim tarihi: 22.11.2016)
- Guth, S. (2009). Personal learning environments for language learning. *Handbook of Research on Web*, 2.
- Hafeez, A., Gujjar, A. A. & Noreen, Z. (2014). Demanding need of growing technologies in distance learning system. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15 (4), 170-180.

- Hart, J. (2016). Centre for learning and performance technologies. Jane hart's independent resource site about learning trends, technologies and tools. <http://c4lpt.co.uk/top100tools/> (Erişim tarihi: 17.02.2017).
- Hussain, F. (2013). E-Learning 3.0= E-Learning 2.0+ Web 3.0? *International Association for Development of the Information Society*. <http://www.iosrjournals.org/iosr-jrme/papers/Vol-3%20Issue-3/H0333947.pdf?id=7373> (Erişim tarihi: 25.05.2016).
- Jafari, A., McGee, P., & Carmean, C. (2006). Managing courses defining learning: What faculty, students, and administrators want. *Educause review*, 41 (4).
- Jayanthi, S. & Phil, M. (2017). *Technology in teaching english - what, why and how? teaching of english language and literature*. *Language in India*, 17 (11), 76-82.
- Jeremić, Z., Jovanović, J. & Gašević, D. (2013). Personal learning environments on the social semantic web. *Semantic Web*, 4 (1), 23-51.
- Johnson, M. & Liber, O. (2006). *Personal learning environments*. Final Project Report. Bolton: University of Bolton.
- Jokisalo, E. & Riu, A. (2009). Informal learning in the era of Web 2.0. http://www.faithformationlearningexchange.net/uploads/5/2/4/6/5246709/_informal_learning_in_web_2.0_era_-_jokisalo_riu.pdf (Erişim tarihi: 09.09.2010).
- Jovanović, J., Gašević, D., Torniai, C., Bateman, S. & Hatala, M. (2009). The social semantic web in intelligent learning environments: state of the art and future challenges. *Interactive Learning Environments*, 17 (4), 273-309.

Karrer, T. (2007). Understanding e-learning 2.0. <http://bit.ly/22IQKAJ> (Erişim tarihi: 05.01.2016).

Karrer, T. (2009). eLearning Technology http://elearningtech.blogspot.com.tr/2006/09/elearning-10-vs-20-help-needed_07.html (Erişim tarihi: 05.02.2017).

Kelly, A. E. (2003). Theme issue: The role of design in educational research. *Educational Researcher*, 32 (1), 3-4.

Kırkgöz, Y. (2005). English language teaching in Turkey: Challenges for the 21st century. G. Braine (Ed.), *In Teaching English to the world: History, curriculum, and practice* (pp. 159-175). London: Lawrence Erlbaum Associates.

Kızıldağ, A. (2009). Teaching English in Turkey: Dialogues with teachers about the challenges in public primary schools. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 1 (3), 188-201.

Kiruthika, R. (2011). Using personal learning environments (PLEs) to encourage peer learning and learner autonomy. *Technology in Pedagogy*, 6 (1), 1-6.

Kolah, D. & Fosmire, M. (2010). Information portals: a new tool for teaching information literacy skills. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 1-35. <http://www.istl.org/10-winter/refere-ed1.html> (Erişim tarihi: 13.06. 2016).

Kumar, R. A. (2009). E-learning 2.0: Learning Redefined. *Library Philosophy and Practice*. 1-5. <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/284> (Erişim tarihi: 12. 03. 2016).

Kühn, C. (2017). Are students ready to (re)-design their personal learning environment? The case of the edynamic space. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 6 (1), 11-19.

Laakkonen, I. (2011). Personal learning environments in higher education language courses: an informal and learner-centred approach. S. Thouésny and L. Bradley (Eds.), In *Second language teaching and learning with technology: views of emergent researchers*, (pp. 9-28), Dublin: Research-publishing.net https://research-publishing.net/publication/chapters/978-1-908416-00-1/Laakkonen_4.pdf (Erişim tarihi: 05.01.2017).

Labuschagne, A. (2003). Qualitative research: Airy fairy or fundamental? *The Qualitative Report*, 8 (1). <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR8-1/labuschagne.html>. (Erişim tarihi: 09.01.2017).

Latham, G.P. & Locke, E.A. (2007). New developments in and directions for goal-setting research. *European Psychologist*, 12 (4), 290-300.

Lubensky, R. (2006).The present and future of personal learning environments (ple). *Blog Deliberations*.

Martindale, T. & Dowdy, M. (2010). *Personal learning environments. Emerging technologies in distance education*. Athabasca Press. 177–193.

McFarlane, A., Roche, N. & Triggs, P. (2007). *Mobile learning: research findings. Report to BECTA*. Coventry: BECTA.

McInerney, D. M., & Van Etten, S. (2004). Big theories revisited: Research on sociocultural influences on motivation and learning (Vol. 4). *Greenwich, CT: Information Age*.

McMillan, J. H. (2004). *Educational research: Fundamentals for the consumer*. Boston, NY: Pearson Education.

- Merriam, S. B. (2002). *Qualitative research in practice: examples for discussion and analysis*. 1st ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Milligan, C. D., Beauvoir, P., Johnson, M. W., Sharples, P., Wilson, S., & Liber, O. (2006, October). Developing a reference model to describe the personal learning environment. In *European Conference on Technology Enhanced Learning* (pp. 506-511). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Miranda, P., Isaias, P. & Costa, C. J. (2014). E-Learning and web generations: towards web 3.0 and E-Learning 3.0. *International Proceedings of Economics Development and Research*, 81, 92-103.
- Mokwa-Tarnowska, I. (2016). Ensuring quality in the classroom: evaluating technology enhanced learning. E. Smyrnova-Trybulska (Ed.) In *distance education research fields and methods* (pp. 389-407). Studio-Noa for University of Silesia, Katowice-Cieszyn.
- Mol, S., Kobayashi V., Kismihók G. & Zhao, C. (2016). Learning through goal setting. LAK'16 Proceedings of the Sixth International Conference on Learning. *Analytics & Knowledge*, 512-513.
- Mott, J. & Wiley, D. (2009). Open for learning: the CMS and the open learning network. In *Education*, 15 (2), 3-22.
- Mutlu M. E. (2013). Kişisel araştırma ortamları, *Akademik Bilişim 2013*, 23-25 Ocak 2013, Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Antalya. <http://ab.org.tr/ab13/bildiri/81-dzlt.docx> (Erişim tarihi: 30.01.2017).
- Mutlu, M. E. (2014). Anadolu Üniversitesi açıköğretim sistemi öğrencileri için bir kişisel öğrenme ortamı çerçevesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 3 (3), 119-134.

- Nurmela, K., Palonen, T., Lehtinen, E. & Hakkarainen, K. (2003). Developing tools for analyzing CSCL process. B. Wasson, S. Ludvigsen and U. Hoppe (Eds.). *In Designing for change in networked learning environments* (pp.333–342). Dordrecht, The Netherlands: Kluwer.
- Ossi, N. (2003). Semantic web: definition, <http://www.w3c.tut.fi/talks/2003/0331umediaon/slide6-0.html> (Erişim tarihi: 14. 02. 2017).
- Panagiotidis, P. (2012). Personal learning environments for language learning. *Social Technologies Research Journal*, 2 (2), 420-441.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oak, CA: Sage.
- Pegrum, M. (2009). Communicative networking and linguistic mashups on Web 2.0. *Thomas, M.(ed.) In Handbook of Research on Web 2.0 and Second Language Learning*, (pp. 20-41).
- Pesce, M. (2007). *Challenges and Opportunities: Peer-produced knowledge and Australian education*. Adelaide, Australia: Education. au.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9 (5), 1-6.
- Reategui, E., Boff, E., & Campbell, J. A. (2008). Personalization in an interactive learning environment through a virtual character. *Computers & Education*, 51 (2), 530-544.
- Reeves, T. C. (2006). Design research from a technology perspective. *Educational Design Research*, 1 (3), 52-66.
- Rosenberg, M. J. (2000). *E-learning: strategies for delivering knowledge in the digital age*, OH, USA: McGraw-Hill Companies.

- Rovai, A. P. (2007). Facilitating online discussions effectively. *Internet and Higher Education*, 10, 77-78.
- Rüschöffer, B. (2009). Output-oriented language learning with digital media. *Handbook of Research On Web 2.0 and Second Language Learning*, 42-59.
- Saks, K. & Leijen, Ä. (2014). Distinguishing self-directed and self-regulated learning and measuring them in the E-learning Context. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 112, 190-198.
- Sangeetha, S. (2016). An Efficacy of personal learning environment (PLE) tools among digital immigrants and digital Natives in English Classes. *Language in India*, 16 (4), 86- 92.
- Santoso, H.B., Fadhilah, S., Nurrohmah, I. & Goodridge, W. H. (2016). The usability and user experience evaluation of web-based online self-monitoring tool: case study human-computer interaction course. *4th International Conference on User Science and Engineering (i-USER)*. 122-127.
- Sbihi, B., & Kadiri, K. E. E. (2010). Towards a participatory E-learning 2.0 A new E-learning focused on learners and validation of the content. *International Journal on Computer Science and Engineering*, 2 (1), 1-7.
- Schaffert, S. ve Hilzensauer, W. (2008). On the way towards personal learning environments: seven crucial aspects. *Elearning Papers*, 9, 1-10.
- Schwier, R. A. & Seaton, J. X. (2013). A comparison of participation patterns in selected formal, non-formal, and informal online learning environments. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 39 (1). <http://eric.ed.gov/?id=EJ1007075> (Erişim tarihi: 28.04.2017)

- Sclater, N. (2008). Web 2.0, personal learning environments, and the future of learning management systems. In *Research Bulletin*, Boulder, CO: EDUCAUSE Center for Applied Research (ECAR).
- Seidman, I. (2013). *Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences*. Teachers College Press.
- Severance C., Hardin, J. & Whyte, A. (2008). The coming functionality Mash-up in Personal Learning Environments. *Interactive Learning Environments*, 16 (1), 47–62.
- Shaikh, Z. & Khoja, S. (2011). Role of teacher in Personal Learning Environments. *PLE Conference*, Southampton, England.
- Sharples, M. (2000). The design of personal mobile technologies for lifelong learning. *Computers & Education*, 34 (3), 177-193.
- Sharma, Y. (2014). Move over MOOCs- Collaborative MOOC 2.0 is coming. *University World News*, 342. <http://bit.ly/1oBIGRe>. (Erişim tarihi: 29. 01. 2017).
- Sheeba, T., Begum, S. & Bernard, M. (2012). semantic web to e-learning content. *International Journal of Advanced Research in Computer Science and Software Engineering*, 2 (10), 58-66.
- Shepherd, C. (2006). Learning 1.5 for those who prefer evolution to revolution. <http://clive-shepherd.blogspot.com.tr/2006/09/learning-15-for-those-who-prefer.html> (Erişim tarihi: 23. 06. 2016).
- Shetzer, H. & Warschauer, M. (2000). An electronic literacy approach to network-based language teaching. *Network-based language teaching: Concepts and Practice*, 171-185.
- Simon, K. (2016). Where is e-learning headed? *Argumentum*, 12, 201-215.

Siemens, G. (2007) PLEs-I Acronym, Therefore I Exist. E-Learnspace: Learning, Networks, Knowledge, Technology, Community.

<http://www.elearnspace.org/blog/archives/002884.html> (Erişim tarihi: 20. 09. 2016).

Skinner, B. F. (1938). The behavior of organisms: An experimental analysis. New York: D. Appleton-Century Company.

Sözler, S. ve Mutlu, M.E. (2015). Yükseköğretim kurumlarında kişisel öğrenme ortamlarının uygulanması. *AB'15 –XVII. Akademik Bilişim Konferansı*, 4-6 Şubat 2015. Anadolu Üniversitesi Eskişehir. <http://ab.org.tr/ab15/kitap/201.pdf> (Erişim tarihi: 20. 09. 2016).

Sturn, M., Kennel, T., McBride, R. & Kelly, M. (2009). The pedagogical implications of Web 2.0 Michael, T. (Ed.), *In Handbook of research on Web 2.0 and Second Language Learning* (pp.367-384). Hershey (PA): Information Science Reference.

Won, S., Wolters, C. A., & Mueller, S. A. (2017). Sense of Belonging and Self-Regulated Learning: Testing Achievement Goals as Mediators. *The Journal of Experimental Education*, 1-17.

TDK (2017). *Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.

Teixeira, A.M. & Mota, J. (2014). A proposal for the methodological design of collaborative language MOOCs Martín-Monje, E. and Bárcena, E. (Eds.), *In Language MOOCs: Providing Learning, Transcending Boundaries* (pp. 33-47). Berlin: De Gruyter GmbH.

Tu, C.-H., Sujo-Montes, L. E., Yen, C.-J., Chan, J.-Y. ve Blocher, J. M. (2012). The integration of personal learning environments & open network learning environments. *TechTrends*, 56(3), 13-19. <https://doi.org/10.1007/s11528-012-0571-7> (Erişim tarihi: 12.05.2017).

Van Harmelen, M. (2006). Personal Learning Environments. Proceedings of the 6th IEEE *International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT'06)*. Washington DC, USA: IEEE Computer Society Press, 815-816.

http://wiki.ties.k12.mn.us/file/view/PLEs_draft.pdf (Erişim tarihi: 13.08.2016).

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Harvard University Press, Cambridge, MA.

Wang, F. ve Hannafin, M. J. (2005). Design-based research and technology-enhanced learning environments. *Educational Technology Research And Development*, 53 (4), 5-23.

Weller, M. (2007): The distance from isolation: Why communities are the logical conclusion in e-learning. *Computers & Education*, 49 (2), 148-159.

Wheeler, S. (2009). e-Learning 3.0. <http://www.steve-wheeler.co.uk/2009/04/learning-30.html> (Erişim tarihi: 13.04.2016).

Wilson, S., Liber, O., Johnson, M. W., Beauvoir, P., Sharples, P., & Milligan, C. D. (2007). Personal Learning Environments: Challenging the dominant design of educational systems. *Journal of E-learning and Knowledge Society*, 3 (2), 27-38.

Whipp, J.L. & Chiarelli, S. (2005). Self-regulation in a Web-based course: A case study. *Educational Technology Research and Development* 52 (4), 5-22.

Yeh, S.W. ve Lo, J. J. (2005). Assessing metacognitive knowledge in web-based CALL: A neural network approach. *Computers & Education*, 44 (2), 97-113.

Young, R. ve Collin, A. (2004). Introduction: constructivism and social constructionism in the career field. *Journal of Vocational Behaviour*, 64 (3), 373-388.

Zhou, H. (2013). Understanding personal learning environment: a literature review on elements of the concept. R. McBride and M. Searson (Eds.), *In Proceedings of SITE 2013--Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 1161-1164). New Orleans, Louisiana, United States: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). <https://www.learntechlib.org/p/48278/> (Erişim tarihi: 10.04.2017).

- Zhu, C. (2012). Technology supported cognition and exploratory learning. *Journal of Educational Technology & Society*, 15 (1), 127-136.
- Zimmerman, B. J. ve Paulsen, A. S. (1995). Selfmonitoring during collegiate studying: An invaluable tool for academic self-regulation. P.R Pintrich (Ed.), *In Understanding Self-Regulated Learning* (pp.13-37). San Fransicco, CA: Jossey-Bass.
- Zimmerman B. J. (2000). Attaining self-regulation: a social cognitive perspective. M.Boekaerts, P. R. Pintrich, and M. Zeidner (Eds.), *In Handbook of self-regulation* (pp.13-39). New York, NY: Academic.
- Zimmerman, B. J. (2001). Theories of self-regulated learning and academic achievement: An overview and analysis. B. J. Zimmerman and D. H. Schunk (Eds.), *In Self-Regulated Learning and Academic Achievement: Theoretical Perspectives* (pp. 1–37). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into practice*, 41 (2), 64-70.
- Zimmerman, B. J., Schunk, D. H. ve DiBenedetto, M. K. (2015). A personal agency view of selfregulated learning: the role of goal setting. F. Guat, H. Marsh, D. M. McInerney and R. G. Craven (Eds.), *In Self-concept, motivation, and identity: Underpinning success with research and practice* (pp. 83-114). Charlotte, NC: Information Age.

EKLER

Ek 1. Araştırma Gönüllü Katılım Formu

Bu çalışma, *Açık Ve Uzaktan Öğrenmede Kişisel Öğrenme Ortamının Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğreniminde Kullanımı* başlıklı bir araştırma çalışması olup sizlerin *Kişisel Öğrenme Ortamının dil öğreniminde kullanımına yönelik fikirlerinizi öğrenme amacını* taşımaktadır. Çalışma tez danışmanı Doç.Dr. Mehmet Emin MUTLU ve Araştırmacı Okt. Nil GÖKSEL tarafından yürütülmektedir.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, sizlerle *yarı yapılandırılmış görüşmeler* yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler *ses kaydı* yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığımız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı tez danışmanı Doç.Dr. Mehmet Emin MUTLU'ya (222) 3350580/2435 no'lu telefondan ya da memutlu@anadolu.edu.tr eposta adresinden; Araştırmacı Okt. Nil GÖKSEL'e (222) 335 05 80/6095 no'lu telefondan ya da ngoksel@anadolu.edu.tr eposta adresinden ulaşarak sorabilirsiniz.

Araştırmacı Adı: Nil GÖKSEL

Adres : Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu

İş Tel : (222) 335 05 80 / 6095

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum. (Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih:

Ek 2. Çalışmada Öğrenenlerin Farklı Becerilere Yönelik Kullandıkları Web Siteleri

SPEAKING

<https://learningenglish.voanews.com/z/4729>
<https://www.youtube.com/channel/UCVXM96yuiXY3ZT73Dy8HgCA/videos>
<https://www.youtube.com/watch?v=dLoCSTcWjMs>
<https://www.youtube.com/watch?v=NX3iEzwtUic>
<https://www.youtube.com/watch?v=XVQlnP5Yu2A>
<https://www.englishspeak.com/en/english-lessons>
<https://itunes.apple.com/.../sat-vocab-by-mindsn.../id494140836...>
<http://englishfuncast.com/>
<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/.../.../features/pronunciation>
<http://www.english-zone.com/?ID=17>
<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/.../.../features/pronunciation>
<http://www.onestopenglish.com/skills/pronunciation/>
<http://www.learnersdictionary.com/pronex/pronex.htm>
<http://www.5minuteenglish.com/pronunciation.htm>
<http://rachelsenglish.com/>
<https://www.englishspeak.com/en/english-lessons>

LISTENING

<http://www.ingilizcekulubu.com/penelope-cruz-a1/>
<https://www.rong-chang.com/listen.htm>
<http://learnenglish.britishcouncil.org/.../listening-skills-p...>
<http://www.ingilizcekulubu.com/ingilizce-masallar/>
<http://ingilizcebankasi.com/dinleme-listening/page/3/>
<http://www.esl-lab.com/>
<http://www.world-english.org/listening.htm>
<http://www.bbc.co.uk/radio4/arts/>
<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/listen-and-watch>
<http://www.videosinlevels.com>
<http://learnenglishteens.britishcouncil.org/stud.../video-zone>
<https://www.brainpop.com>
<http://www.esl-lab.com/>
<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/listen-and-watch>
<https://www.brainpop.com/>
<http://www.english-zone.com/index.php?ID=13>
<http://www.rong-chang.com/listen.htm>
<http://learnenglishteens.britishcouncil.org/stud.../video-zone>

READING

<http://www.ingilizcekulubu.com/ingilizce-turkce-hikayeler/>
<http://www.grammarbank.com/ingilizce-okuma-parcalari.html>

<https://www.learnenglish.de/vocabpage.html>
<http://ingilizcebankasi.com/stories-irenes-sister-irenenin.../>
<http://www.easylang.com/ders-metin.php?id=C99929245>
<http://www.easylang.com/ders-metin.php...>
<http://www.easylang.com/ders-metin.php...>
<http://www.easylang.com/ders-metin.php...>
<https://www.youtube.com/watch?v=2fJncow6dA0>
<http://www.really-learn-english.com/english-short-stories.h...>
<http://www.cdlponline.org/index.cfm...>
<http://edition.cnn.com>
<http://literacynet.org/cnnsf/archives.html>
<http://www.readersdigest.ca>
<http://www.english-for-students.com/English-Poems.html>
<http://learnenglishteens.britishcouncil.org/.../graded-reading>
<http://eslgold.com/reading/exercises/>
<http://www.really-learn-english.com/english-reading-practic...>
<http://www.manythings.org/voa/scripts/>
<http://www.esl-lounge.com/student/reading.php>
<http://www.5minuteenglish.com/reading.htm>
<http://www.breakingnewsenglish.com/>
<https://learningenglish.voanews.com/p/5610.html>
<https://www.newsinlevels.com/>

WRITING

<https://www.engvid.com/english-lessons/>
<http://ingilizcebankasi.com/ingilizce-bulmaca-etkinlikleri.../>
http://www.myenglishpages.com/site_php_files/writing.php
<http://www.dersimizingilizce.com/decision.html>
<http://www.hemeningilizce.com/.../zarf-sozcukleri-yazim-and-k...>
<http://ingilizcebankasi.com/yazma-writing/>
<http://www.eslflow.com/AcademicWritng.html>
<http://www.engvid.com/english-lessons/>
http://www.myenglishpages.com/site_php_files/writing.php
<http://www.eslflow.com/readinglessonplans.html>
<https://www.engvid.com/english-lessons/>
http://www.myenglishpages.com/site_php_files/writing.php
<http://www.eslflow.com/AcademicWritng.html>
<http://www.eflclub.com/>

GRAMMAR

<https://learningenglish.voanews.com/z/4716>
<https://learningenglish.voanews.com/z/4456>
<http://web2.uvcs.uvic.ca/elc/studyzone/grammar.htm>
<https://www.e-grammar.org/>
<http://www.eslcafe.com/grammar.html>
<http://ingilizcedersleri.ingilizceturkce.gen.tr/causatives....>

<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/english-grammar>
<https://agendaweb.org/>
<http://www.abcingilizce.net/ingilizce-gramer-dil-bilgisi.ht...>
<https://tr.duolingo.com/>
<https://www.voscreen.com/>
<https://www.memrise.com/>
<http://www.agendaweb.org/>
<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/english-grammar>
http://www.myenglishpages.com/site_php_files/grammar.php
<http://www.eslcafe.com/grammar.html>
<http://www.english-grammar-lessons.com/>
<http://www.e-grammar.org/>
<http://web2.uvcs.uvic.ca/elc/studyzone/grammar.htm>
<http://www.englishspeaker.com/index%20-%20basic.html>

VOCABULARY

http://www.myenglishpages.com/site_php_files/vocabulary.php<http://www.manythings.org/k/vocabulary.html>
<https://www.rong-chang.com/vocabulary.htm>
<http://www.isabelperez.com/grammar.htm#Vocabulary>
<http://www.esltower.com/vocabularyteachers.html>
http://www.eflnet.com/vocab/advanced_vocabulary.php
<http://pdictionary.com/>
<http://tureng.com/tr/turkce-ingilizce>
<https://quizlet.com/>
<http://www.isabelperez.com/grammar.htm#Vocabulary>
<http://www.rong-chang.com/vocabulary.htm>
<http://www.english-zone.com/?ID=5>
<http://pdictionary.com/>
<http://www.manythings.org/k/vocabulary.html>
<http://www.esltower.com/vocabularyteachers.html>
<https://www.engvid.com/>

POETRY

<https://www.poetsandartists.com/bars/>
<https://www.poetsandartists.com/interviews/>
https://www.getty.edu/.../poetry_a.../downloads/poet_artists.pdf
<http://www.artic.edu/exhibition/artist-and-poet>
<http://www.artnews.com/2013/04/29/artist-poet-pairings/>
<https://www.moma.org/.../combining-poetry-with-visual-art-to-...>
<https://www.goodreads.com/quotes/tag/art>
<https://allpoetry.com/poems/about/artist>

ENGLISH LITERATURE

<https://www.goodreads.com/shelf/show/british-literature>

<https://english.uchicago.edu/british-literature>

<https://literature.britishcouncil.org/>

<http://www.iekaum.hacettepe.edu.tr/english/etk.shtml>

<http://ingiliz-dili.gazi.edu.tr/.../english-language-and-lite...>

<https://www.perfectionlearning.com/top-75-brit-literature-t...>

<http://www.bbc.com/culture/tags/british-literature>

<http://www.bbc.com/.../20151215-did-tolkien-write-juvenile-tr...>

NOVEL-WRITER

<https://www.theguardian.com/.../.../03/10-best-writers-in-novels>

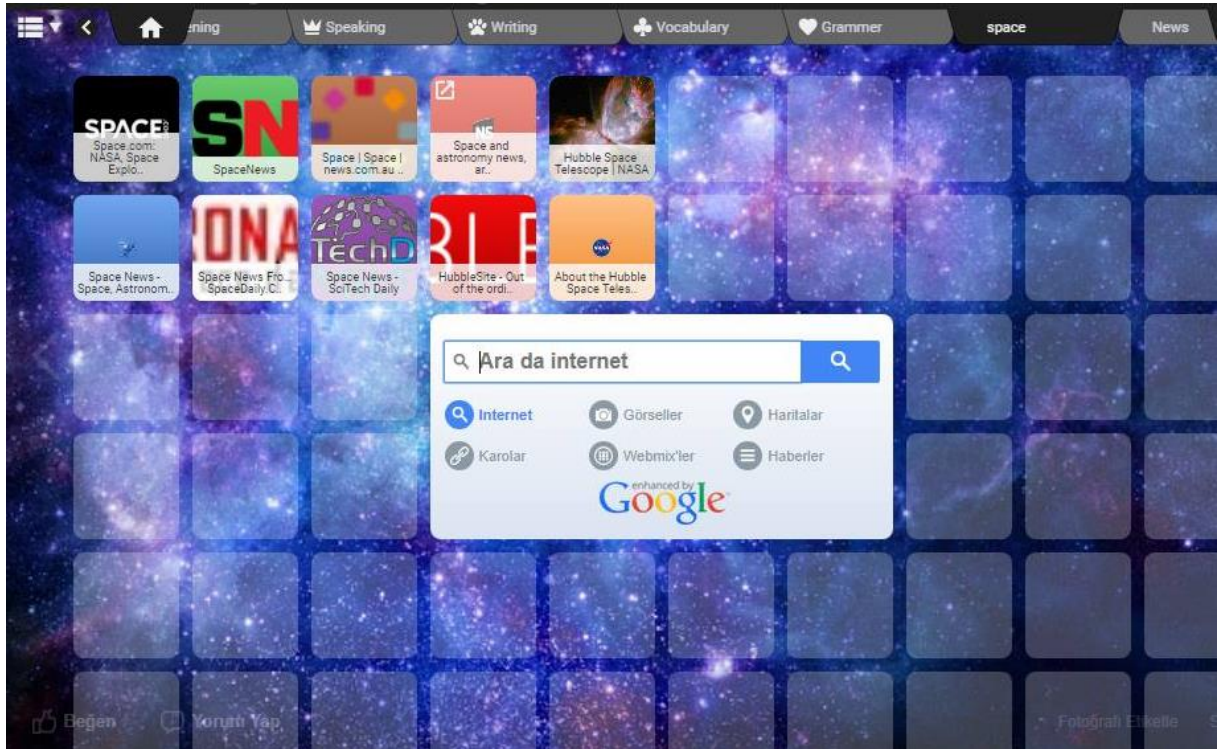
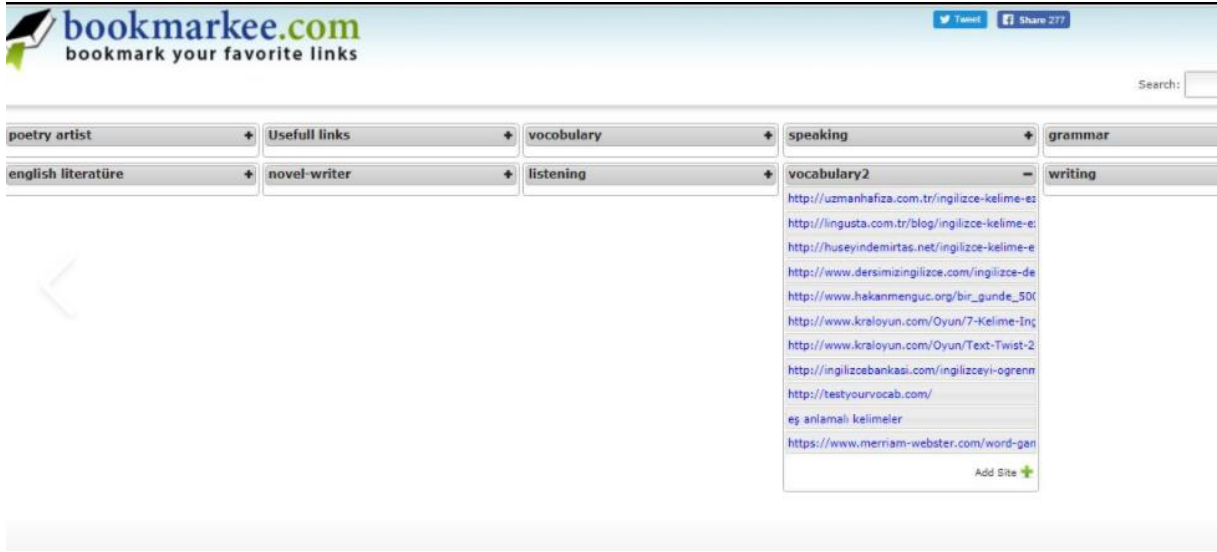
<http://www.writersdigest.com/.../7-things-will-doom-novel-avo...>

<http://www.advancedfictionwriting.com/>

<http://www.advancedfictionwriting.com/art.../snowflake-method/>

<http://www.novel-writing-help.com/how-to-become-a-writer.ht...>

Ek 3. Öğrenenlerin Kişisel Öğrenme Ortamlarından Örnekler

★ Esl lab listening - esl-lab.com - Düzenle Çıkart [Listening]	11 Agu
★ elt podcast - eltpodcast.com - Düzenle Çıkart [Listening]	11 Agu
★ Listen & Read - ingilizcekulubu.com - Düzenle Çıkart [Listening]	11 Agu
★ Listening lessons - carolinebrownlisteninglessons.com - Düzenle Çıkart [Listening]	11 Agu
★ talk english - talkenglish.com - Düzenle Çıkart [Listening]	24 Haz
★ Bbc learn english - bbc.co.uk - Düzenle Çıkart [Listening]	24 Haz
★ Listen & Watch - britishcouncil.org - Düzenle Çıkart [Listening]	24 Haz
★ Listening skills practice - britishcouncil.org - Düzenle Çıkart [Listening]	24 Haz

The Drop-Down Menu **HAS EXPIRED**. Please visit [Menu Generator](#) to restore your menu on the web pages.

Speaking

Speaking

- [Beginner](#)
- [Elementary](#)
- [Pre-Intermediate](#)
- [Intermediate](#)
- [Upper-Intermediate](#)
- [Advanced](#)

Nil Hoca ile Ekibimiz / **SCIENCE AND ART**

Ana sayfa LISTENING WRITING READING SPEAKING VOCABULARY GRAMMAR WORKING PAGE **SCIENCE AND ART** SERIES HISTORICAL PLACES TECHNOLOGY HELP shopping

BRITISH SCIENTISTS

- Sir Joseph Wilson Kugu (1828 - 1914)
- Stephen Grey (1666-1736)
- John Dalton (1766-1844)
- William Harvey (1578-1657)
- William Thomson (1824-1907)
- William Henry Bragg (1862-1942)
- Francis Bacon (1561-1626)
- Edmond Halley (1656-1742)
- Peter Higgs (1929 ...)
- Roger Bacon (1225 - 1274)
- Frederick Soddy (1877-1956)
- Erasmus Darwin (1731-1802)
- Robert Brown (1773-1858)
- James Prescott Joule (1818-1889)
- William Gilbert (1544-1603)
- Humphry Davy (1778-1829)
- Joseph Priestley (1733-1804)
- FRED HOYLE (1915 - 2001)
- Francis W. Aston (1867-1945)
- Frederick Gowland Hopkins (1861-1947)
- Joseph Dalton Hooker (1817-1911)
- Henry Cavendish (1731-1810)
- Henry Moseley (1887-1915)
- Ernest Rutherford (1871-1937)
- James Chadwick (1891-1974)
- William Crookes (1832-1919)
- Alexander Graham Bell (1847-1922)

BRITISH POETS

- William Shakespeare (1564-1616)
- John Milton (1608-1674)
- WH Auden (1907-1973)
- Geoffrey Chaucer (1343-1400)
- John Keats (1795-1821)
- Rudyard Kipling (1865-1936)
- Alfred Tennyson (1809-1892)
- George Gordon Byron (1788-1824)
- Thomas Hardy (1840-1928)
- Alexander Pope (1688-1744)
- John Dryden (1631-1700)
- Anne Bronte (1820-1849)
- Edmund Spenser (1552-1599)
- William Wordsworth (1770-1850)
- Christopher Marlowe (1564-1593)
- Matthew Arnold (1822-1888)
- Samuel Taylor Coleridge (1772-1834)
- Rupert Brooke (1887-1915)
- Elizabeth Barrett Browning (1806-1861)
- Robert Browning (1812-1889)
- Robert Graves (1895-1985)
- George Herbert (1893-1933)
- Herbert Oku (1893-1968)
- William Cowper (1731-1800)
- John Donne (1572-1631)
- Andrew Marvell (1621-1678)
- William Carlos Williams (1893-1963)

BRITISH ARTISTS

- Francis Bacon (1909-1992)
- John William Waterhouse (1849-1917)
- Thomas Gainsborough (1727 - 1788)
- Frederic Leighton (1830-1896)
- J. M. W. Turner (1775-1851)
- John Everett Millais (1829-1896)
- Joshua Reynolds (1723-1792)
- William Hogarth (1697-1764)
- William Holman Hunt (1827-1910)
- Richard Hamilton (1922-2011)
- Lawrence Alma-Tadema (1836-1912)
- David Hockney (1937 ...)
- Howard Hodgkin (1932-2017)
- Ford Madox Brown (1821-1893)
- Lucian Freud (1922-2011)
- David Wilkie (1785-1841)
- Augustus John (1878-1961)
- George Stubbs (1724 - 1806)
- Peter Lely (1618-1680)
- Godfrey Kneller (1646-1723)
- John Anster Fitzgerald (1823 - 1906)
- Alvan Fisher (1792 - 1863)
- John Joseph Enneking (1841 - 1916)
- Arthur John Easley (1860 - 1952)
- Rembrandt (1606-1669)
- Jan van Eyck (1390-1441)
- Pablo Picasso (1881-1973)

BRITISH SINGERS

- Mariah Carey - Without You
- Whitney Houston - I Will Always Love You
- Bryan Adams - (Everything I Do) I Do It For You
- George Michael - Careless Whisper
- Phli Collins - Another Day In Paradise
- Jessie J. Flashlight
- Rita Ora - Your Song
- Adelle - Don't You Remember
- Cheryl Cole - Fight For This Love
- Simon Webbe - After All This Time
- Sophie Ellis-Bextor - Murder On The Dance Floor
- Rihanna - Don't Stop The Music
- Lily Allen-Fuck you
- Melanie C - Rock Me (Dance Mix)
- Rachel Stevens - I Said Never Again (But Here ...)
- Natalia Kills - Not In Love (Lyrics)
- Jay Sean Ft. Drake - If I Aint Got You
- MIKA - Popular Song ft. Ariana Grande
- Kim Wilde - You Came
- James Arthur - Remember Who I Was
- Celine Dion - My Heart Will Go On
- Natalia Kills - Black Or White
- Lady Gaga - John Wayne
- Joss Stone - The Love We Had
- Ms Dynamite - Dy-Na-Mi-TEE
- John Lennon - Woman
- The Beatles - Don't Let Me Down

Nil Hoca ile Ekibimiz / **TECHNOLOGY**

Ana sayfa LISTENING WRITING READING SPEAKING VOCABULARY GRAMMAR WORKING PAGE SCIENCE AND ART SERIES HISTORICAL PLACES **TECHNOLOGY** HELP shopping

TechCrunch

SoftBank partners with China's Ofo to bring its dock-less bikes to Japan
37 minutes ago - A month after committing to help WeWork enter Japan, SoftBank is lendin...

EFF files court brief urging warrants for digital device searches at borders
about an hour ago - The EFF has filed a court filing pressing for warrants to be required for...

This app quickly mutes 100 crowdsourced topics from your Twitter timeline
about 2 hours ago - If you're sick of politics, sport and general world news then...

Railsbank, a new fintech startup from founder of...
Crunch Report | David Letterman is Coming to N...
FBI account of tracking and arresting an online 's...
BAMTech valued at \$3.75 billion following Disney...
Disney has done streaming before, but its new tr...
Former CIA operative Valerie Plame says privacy...
Welltory packs a lot of science into its app to mea...
U.S. Trade Commission now investigating Apple I...
The new wave of Brazilian SaaS Innovators

The Next Web

Airbnb calculator helps you find the best price to rent out your place
44 minutes ago - Airbnb is awesome for making some extra cash on the side, but coming up...

The internet is finally getting a high-speed internet lane for emergency situations
about an hour ago - During large disasters, like hurricanes, wildfires and terror...

Valve unveils new Dota card game to a resoundi...
Facebook's Snapchat-style Lifestage app for tee...
India has blocked the Internet Archive nationwide...
Hiring consultants: a practical guide to growth in t...
Elon Musk confirms 'Boring Company' to build un...
This app wants you to wake up by turning your b...
Disney pulls the plug on Netflix deal to start its o...
All the reasons why that controversial Google me...

Wired

North Korea's Miniature Nuke Spells Big Trouble For the World
about 12 hours ago - Now that North Korea can miniaturize a nuke, it's time to tread very, ver...

The Guy Disguised as a Car Seat Is Part of a Virginia Study on Autonomous Vehicles
about 12 hours ago - A goofy way to get vital answers.

Internal Messages Show Some Google Emplo...
James Damore, Fired for Writing the 'Google Me...
Andrew Ng's Next Project Takes Aim at the Deep...
Warrantless US Spying is Set to Expire Soon. Let...
'The Long Dark' Review: a Game Tailored for th...
Disney's 'Magic Bench' Fixes AR's Biggest Blind...
Here's Proof That Commuter Bikes Don't Have to...
It's Past Time for You To Ditch That Scientific Cal...

The Verge

Google engineer fired over anti-diversity memo files labor complaint
38 minutes ago - The Google engineer fired over writing a 10-page viral memo about diversity...

Wayback Machine has been blocked in India
about 2 hours ago - India has blocked internet archival site Wayback Machine, according to India Today. Users trying to...

Valve teases Dota 2 card game for 2018
Faraday Future loses another executive amid mo...
Everything you'll be able to stream before Disney...
Disney's new ESPN streaming service is launchi...
Disney to end Netflix deal and launch its own stre...
San Francisco finally gets its own autonomous ri...
Mazda could have the tech to save the internal c...
ACLU sues Maine's governor for deleting Facebo...

Yahoo

The best back-to-school tech deals at Amazon, Apple, Best Buy and Target
4 days ago - If you or your kids are heading back to school, these are the tech deals you'll want to check out.

Gizmodo

Top Security Firm May Be Leaking 'Terabytes' of Confidential Data From Fortune 100 Companies
about 3 hours ago - A leading American security firm and purveyor of anti-malware detection...

CNET

'Shin Godzilla' is the 'Dunkirk' of Godzilla movies - CNET
about 4 hours ago - Smashing as many satirical targets as it does skyscrapers, this Japanese reboot is more than a monster movie.

SERIES

Search Google

Ana sayfa LISTENING WRITING READING SPEAKING VOCABULARY GRAMMAR WORKING PAGE SCIENCE AND ART SERIES

LEVEL 1

- Flaş
- 100
- Kubbenin Altında
- The Walking Dead
- Aşağıdaki
- Devrim
- Bates Motel
- Genç okula
- Ofis
- Bir çocuk hakkında

LEVEL 2

- Vikingerler
- Hannibal
- Arkadaş
- Yetim Black
- Doğalüstü
- Vampir Günlükleri
- Orjinalleri
- Fargo
- İnammak
- Gotham

LEVEL 3

- Kayıp
- saçak
- Big bang teorisi
- sağda olan
- Sleepy Hollow
- Kötü kırma
- Scrubs
- keşiş
- Tel
- Mentalist

LEVEL 4

- Gerçek kan
- Güney Parkı
- Aile adamı
- Futurama
- ev
- Sonsuz dek
- bozdoğan
- Deli adam
- Atış
- Utannmaz

LEVEL 5

- Haber odası
- Takım elbise
- Doktor Kim
- temel
- Sherlock
- muhit
- İlgili kişi
- Yasa ve Düzen
- tahta imparatorluğu
- silikon Vadisi

+

Gyildiz89

+ [Share] [Link] [Target]

about 213 items 73 views

Vocational English
Vocational Education
14

Tools
16 2

Heritage of England
17

GRAMMAR
Grammar
32 1

VOCABULARY
Vocabulary
22 6

Reading
KEEP CALM AND
21 12

LISTENING
19

SPEAKING
15

WRITING
21 4

NEWS
11

ENGLISH GAMES
English games with activities
7 24

DICTIONARIES
English DICTIONARY
6 13

Vocational English

Son eklediğim sekme

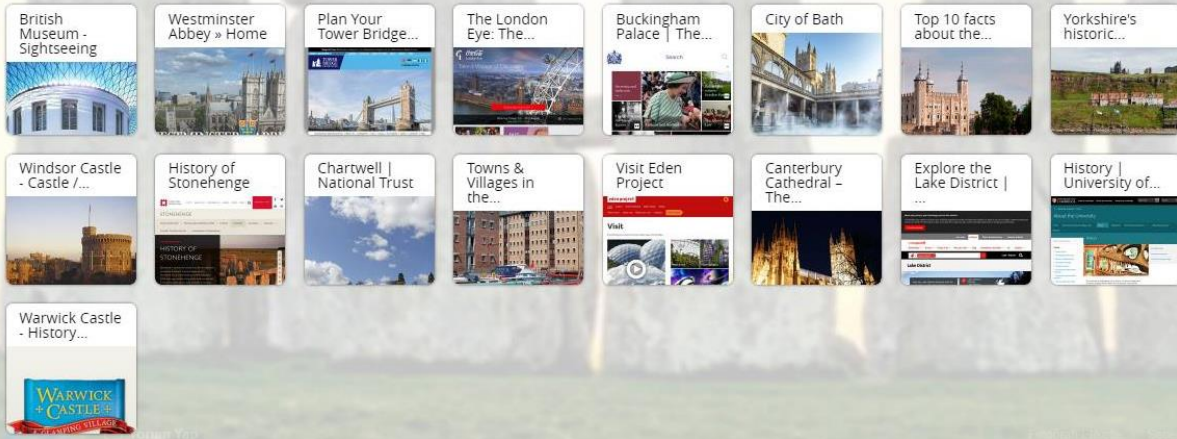
Gyildiz89 September 2017 14 items

Heritage of England

Gyildiz89 August 2017 17 items

Gyildiz89 June 2017 32 items 1 view

This collection contains 32 items related to English grammar. The items include:

- English Grammar lessons
- Grammar
- English grammar rules
- Perfect English Grammar
- Grammar
- All Grammar Topics
- English Grammar Lessons - ...
- English grammar exercises...
- English Grammar Exercises...
- English online grammar...
- English grammar exercises
- English Grammar Exercises - ...
- ESL Teacher Handouts,...
- GRAMMAR EXERCISES
- Activities for ESL/EFL...
- Learning English - Grammar,...
- English Grammar Lessons - ...
- English Grammar Rules - ESL...
- Common Grammar Mistakes - ...
- Easy English Grammar...
- English Grammar Exercises
- English Verb Tenses
- Learn English Parts of...
- English Parts of a Sentence...
- Gerunds and Infinitives...
- Learn English Modal Verbs
- The ESL Quiz Center
- English grammar exercises
- English Grammar
- English Grammar Lessons - ...
- Dave's ESL Cafe: Free...
- English Grammar lessons

Reading

Gyildiz89 June 2017 21 items 12 views

This collection contains 21 items related to reading. The items include:

- English Short Stories - Simple...
- Adult Learning Activities | ...
- CNN 10
- Learning Resources
- Breaking News English Lessons: ...
- Reader's Digest
- English Poems : English Poems...
- Reading Comprehension (#1)
- Breaking News English Lessons: ...
- Graded reading
- Reading - Welcome to ESLgold...
- ESL/EFL reading activities/less...
- The effect of red meat on your...
- Autism linked to genetic...
- Biologists: Killer whales...
- American vs British English - ...
- Many Short Stories are here for...
- FLUENTLAND-READING
- English Reading Practice - ...
- VOA Special English - Read and...
- ESL Buzz-Reading Test

ÖZGEÇMİŞ

Nil GÖKSEL

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı
Doktora

Eğitim

Yüksek Lisans

2007-2009 Anadolu Üniversitesi, Uzaktan Eğitim A.B.D., Uzaktan Eğitim Bölümü, Eskişehir

Lisans

1996-2001 Bilkent Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü, Ankara

Lise

1990-1994 Özel Yakındoğu Lisesi, Eskişehir

İş

2013-... Okutman, Yabancı Diller Yüksekokulu, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir

2006- 2013 Okutman, Rektörlük Çevirmeni. Anadolu Üniversitesi, Rektör Ofisi, Eskişehir.

2003- 2006 Okutman. Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Müzik ve Sahne Sanatları, Eskişehir.

2002- 2003 Okutman. Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, Hazırlık Bölümü, Eskişehir.

2001- 2002 İngilizce Öğretmeni. Önder Dil Eğitim Merkezi, Eskişehir

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı: Eskişehir, 1977

Cinsiyeti: Kadın

Yabancı Dil: İngilizce